

REKLAJZIÓS ÉS ÜZENETEK:

NAGYKANIZSA

SZÁR-UT 4. SZÁM

POKKAIDÓHIVATAL:

Előfizetés: 2. sz. (Híradó) 1000.00
Helyi: 100.00
Külföldi: 1000.00
A hirdetésért 10.000.00

"KAL" közlés: 1000.00
A közlésért 10.000.00

TELEFON-SZÁMAK:

Telefon: 100.00
Helyi: 100.00
Külföldi: 1000.00

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

A döntés felé.

Amikor a diadalmas, a mindent el-szörő offenzíva az északi harctéren meg-kezdődött s a magyar-német hadak egyik-sikert a másikra aratták, beavatott hely-ről nyert információ alapján megírtuk, hogy az óriási, szabású hadműveletnek az a célja, hogy Galiciát az ellenségtől megszabadítsa, Lengyelországot főlzába-dítsa s az orosz hadsereg akcióképessé-gét pár hónapra megbénítsa, hogy aztán észszerű deffenzívába lépve, csapataink tulnyomó részét más harcterekre szállít-hassuk s a végső fegyveres döntést más harctereken vívjuk ki. Azt a döntést, amely végét fogja vetni a világháboru-nak is, amennyiben az összes ellensége-ket a további küzdelem reménytelensé-gének belátására bírja a őket a béke-tárgyalások fölvételére kényszerítse. Hadvezetőségünk zseniális terve nagy-részen már teljesedéskébe is ment, Len-gyelország a mienk, Galiciának az ellenségtől való teljes megtisztítása folya-matban van s csapataink a cár földjén keresik a defenzívára alkalmas helyet, ahol a széttűlt, megvert orosz serege-ket hónapokra lekötve tarthatják. Igen-igen rövid idő kérdése most már, hogy a program második felének megoldása-hoz is hozzáfogassunk.

Ugyancsak beavatott forrás nyomán közölhetjük, hogy — amint már régeb-ben is jeleztük — hadvezetőségünk nem fog kalandos vállalkozásokba bocsát-kozni, nem fog hangzatos jelszavak nyomán nyargalni, mint amilyen a Péter-vár vagy Moszkva elleni előnyomulás volna, hanem az oroszországi vetés dus természet más harctéren fogja learatni. Miután az orosz hadsereg akcióképessé-gét, legalább felévre megtörtük, teljes erőnkkel egy másik hatalmas ellenség ellen fogunk nyomolni. Ezen másik harctéren a hadműveletek hevesége éppen az oroszországi hadműveletek miatt szünetelt egyelőre. Erőnk röme az orosz letérésére ment, tehát emitt megapadt erőnkkel csak az eddig elfog-lalt állásaink védelmére vállalkozhattunk. De erre aztán olyan sikerrel, amelyet magunk se vártunk a legvérmesebb föl-fogás mellett se. Pozícióinkat az ellen-ség minden szörnyű erőfeszítése ellenére is nemcsak hogy megtartanunk sikerült, de azokat még gyarapíthattuk is. Ha ezt érthetjük el aránylag csekély erővel s defenzívára kényszerülünk, képzelhető, micsoda eredményre számíthatunk, ha erőnk teljes súlyával kérdünk most offenzívát. Ebben a harcban a mi ré-szünkről olyan tömegek vesznek részt, amelyet nem látott még a nyugat. Ezen harcban megállás nem lesz a végső döntésig. Két hatalmas ellenségünket egyidőben fogjuk a világháboru szin-teréről leszorítani. Ezekután a még hátralevő, félig már amúgy is vert ellen-segeink kezéből önmagától kell kihul-lania a fegyvernek. A világtörténelem legfontosabb szakaszának vértetés meg-írásához most fognak Döntő események előtt állunk, amelyek — igen valószí-nűen — még az első hó lehullta előtt főlzábadítják a világot a háboru sor-vasztó sulya alul.

Milliók tüzkar.

Bécsből sürgőznik, hogy Auersperg herceg cukorgyára az éjjel leégett. A kár kétmillió korona.

Az orosz háboru.

Budapest, aug. 31. Hivatalos. A Luck-tólészakra és északkeletre ellenálló orosz haderőt tegnap heves harcok között dél felé vetették vissza. 12 tisztet, több mint 1500 főnyi legénységet fogtak el, 5 gépfegyvert, 5 mozdonyt, 2 vasúti vo-natot és nagymennyiségű hadiszert zsá-kma nyoltunk. Csapataink Svinichy, Gorochov, Radziechovtól és Turze mellett is kényserítették az oroszokat, hogy a visszavonulást folytassák. — Radziechovtól délre a budapesti császári és királyi gyaloghadosztály ezredei a szokott vitességgel rohammal foglaltak el egy erősen eláncolt védelmi vonalat. A Sztyra mentén az átkelés kiero-szakolásaért folyik a harc és az oroszok itt üldöző csapataink előnyomulását egyes helyeken kemény ellentámadásokkal gátolják. Dnyeszter mellett és a besszarábiai határon nincs újsg Kob-rintól északra küzdő haderőnk a Mucha-vic felső folyásánál fekvő Przuzanyig nyomult elő. Höfer, altábornagy.

Berlin, augusztus 31. Nagy főhádi-szállás jelenti: Keleti hadszíntér: Hindenburg tábornagy hadcsaportja. Friedrichstadttól délre a hídő körűl a harc még tart. A Nyemtól keletre csapataink a Grodnótól Vilnába vezető vasúti vonal felé nyomulnak előre. 1600 foglyot ejtettünk Grodnó várának nyugati arcvonalán elértük Nowy és Kusniek vidéket. Grodnéknál az ellenség támadá-sának elől kiirittette állásait a Byelostoki erődöség keleti szélén. Lipót bajor herceg tábornagy hadcsaportja: a Na-reven helyenként már kiküzdöttük az át-kelést, a hadcsaport balszárnya a Pru-zany felé nyomul előre. Mackensen tábornagy hadcsaportja üldözés közben elérte a Muchawice szakaszát, ellenséges utóvédeket megverték, 3700 oroszot elfogtak. Délkeleten Brzanytól északra az ellenség áttört és az üldöző német és osztrák magyar csapatokat nagyobb orosz erők ellentámadása helyenként feltartóztatta. Miniszterelnökség.

Grodnót föladják.

Pétervár, szeptember 1. Hivatalos orosz sürgöny je-lenti, hogy az orosz hadkero-lóság Grodnó várát tüstént föladja, amint befejezte azon föladatát, hogy az ottlevő csapatoknak támaszpontul szol-galjon.

Japán löszerszállítás Oroszországnak.

Tokió, augusztus 31. A japán kor-mány terveket dolgozott ki arra, vonat-kozálag, hogy Japán az oroszokat na-gyobbmértvű löszerszállításban része-síthesse. A megfelelő tárgyalások után a miniszterelnök, a hadügyminiszter és az orosz követ a mikádóhoz mentek, aki hozzájárult a megállapított tervek-hez.

Az orosz hadsereg katasztrófája.

Berlin, aug. 31. A nagy főhádizsallásról írják a Wolf újságának: A jelen időpont-ban, amikor az orosz belső védelmi vonal elcsúszott a folyó hadműveletek egy bizony-szakaszához értekünk, igen tanulságos dolog röviden megállapítani az offenzíva eddigi eredményét, amely május 2-án a gorlicei áttö-réssel kezdődött. Az orosz seregeköteték erejét, amelyekre a támadóképessé nyomás egyenként nehezedett, alacsonyban számí-tva 1,400,000 emberre lehet tenni. A harcokban kerékben 1,300,000 ember esett foglaltsá-gba és legalább 300,000 ember esett el vagy meg-sebesült, ha az utóbbiakat (s betegeket nem érve bele) igen alacsony számlálás szerint az elfogottak 30 százaléka tesszük, ami azonban biztosan több, mert amlóta az ellenség. tároz-sága maradványnak megmentésére a gyors visszavonulást emberéletre való tekintet nélkül, gyalogsággal kísérelte meg fedezni, természet-szerűen rendkívül véres veszteségeket szen-vedett. Azt lehet tehát mondani, hogy azok a hadseregek, amelyekkel offenzívánk során ütköztünk, egytér teljesen megsemmisültek. Hogy az ellenségnek mindazonáltal vannak még csapatai a harctéren, az úgy magyaráz-ható, hogy a Törökország elleni offenzíva ré-szére Dél-Oroszországban készen álló hadosz-tályokhoz odavont, hogy egyen-sok félig ki-képzett tartaléklegegyesület Oroszország bel-sejéből sürgősen a harctérre vetett, továbbá, hogy azon arcvonalokról, amelyeken a mi nyo-másunk kevésbé volt érezhető, nagyszámú legénységet egyenként és kisebb kötelékekbe-észak felé tolt el. Mindezek az intézkedések a végre nem tarthatók fel. Galiciából, Len-gyelországból, Kurlandból és Litvánából eljű-tők az ellenség, zárt frontja szét van szakítva, hadseregei két teljesen elválasztott csoportban önönlik vívni. Nem kevesebb, mint 12 vár köztük négy nagy és modernül kiépített erő-ség, víté és hű harcossalok kerébe esett és azokkal együtt az orosz híradójeom külső és belső belpótló vonala.

Az olasz háboru.

Budapest, aug. 31. (Hivatalos) A délnyugati harcvonalon tegnap sem volt nagyobb jelentőségű harcok. San Martinónál az ellenség két előretörését és azonkívül a tolimeni hídő déli része és Flitsch mellett a völgyet védő hadál-lásunk ellen intezett támadást vertük vis-sza. Höfer altábornagy.

Nem lesz védkötelezettség Angliában.

Berlin, szept. 1. Az antant-államok minden terve kudarcot vall. A balkáni államok most adtak kossarat az antantnak, m pedig arról érkezik teljesen megbiz-ható hír, hogy az angol általános védkötelezettség behozatalára vonatkozó terv is csúfosan meg-bukott. Az erről szóó jelentés az angol Liberallala című lapban jelent meg. A védkötelezettség terve az angol munkásság ellen-ségei bukott meg.

Török háboru.

Konstantinápoly, aug. 31. A főhádi-szállás jelenti: Anaforta szakaszon az ellenség tegnap semmiféle akciót sem kísérelt meg. Tüzérségünk, egy ellensé-ges torpedónaszád előlő részén tüzet okozott. Ariburnál semmi jelentős esemény. Sedil Bahrnál tüzérségünk bal-szárnyon elpusztított egy bombavetésre berendezett ellenséges állást. A többi fronton semmi változás. Miniszterelhök-ség sajtóosztálya.

Bulgária megszállja Macedóniát.

Berlin, szept. 1. A Berliner Tag-blattnak állítólag biztos árteu-lése van arról, hogy Bulgária már a legközelebbi időben megszállja Macedóniát. A lap nem említi, hogy a megszállás hadüzenet, vagy egyezség alapján történik-e.

Bécs, szept. 1. Ferdinánd bol-gár király a napokban hosszas kihallgatáson fogadta a vaser-kari főnököt, a hadügyminisztert és több magasrangú tábornokot. A katonai audiencia után a ki-rály több ízben Radoslawot fo-gadta.

Az antant végleges bukása a Balkánon.

Berlin, szept. 1. Az angol kor-mány szócsöve, a londoni Morning Post legutóbbi száma jelenti, hogy az antantnak a balkáni államokkal folytatott tárgyalásai végleg meg-hilusultaknak tekinthetők. A s rai-mas eredménynek Szerbia vonako-dása az oka. Az antant most már legjobb esetben is csak a balkáni államok semlegességére számíthat.

Francia háboru.

Berlin, aug. 31. A német főhádi-szállás jelenti: A nyugati hadszíntéren jelentősebb események nem történtek.

Az antant csődjét a francia kormány se tagadja.

Genf, szept. 1. A francia miniszter-tanács legutóbbi ülésén az antant dar-danellai kudarcával foglalkozott. A mi-nisztertanács beismerte, hogy az ana-foriai partraszállás teljes csődöt mondott. Hamilton tábornoktól mindezt meg-emkezett hivatalos jelentés, amiből ka-tasztrófára lehet következtetni. A Dar-danellához kiküldött francia képviselő se adott eddig magukról életjelet.

Egy iskolahajó katasztrófája.

Londnóból sürgőznik, hogy a Corn-wall iskolahajó egy tisztje és tizenöt ka-dett-növendéke gyakorlatiázások a Them-rebe fulladt.

Önkéntes-kabaré.

Egy kissé szokatlan ez a szó.

A kabarékat megszoktuk ugyan, mert hisz naponként rendeződnek északon és délen óriási arányokban, szőke ágyuk és molett tarackok közreműködésével, mondom, a kabarék eme formái nem ismeretlenek eme esztendőben, de önkéntes-kabaré, még nem hiszünk, hogy szerepelt volna a kabarék listáján. Ez újság. Olyan valami, ami megfogja az ember szívét és egy pillanatra megállítja a gondolatait. Hogyan is van?

Kiűt a világháború, felvirágozott Máriás lobogók alatt katonák mennek szép szürkébe öltözve, olyanok, mint egy nehezen megérthető gondolat, mint tüsszölő muló álomkép, mint egy varázslat. Olyanok. Elmennek, megjönnek, aztán koppan a mankójuk a kövezeten, az emberek utánuk néznek és azt mondják: szegény Kovács József, ni, rá van írva a mankójára a neve lilaceruzával. Pont.

Az önkénteseink estélyt rendeznek szombaton ezeknek a szegény Kovács Jánosoknak a támogatására.

Ezek a fiatal lelkes katonák mikor a néhez gyakorlatokról megjönnek, buzgón készülnek, dolgoznak, hogy minél nagyobb sikert s minél több jövedelmet biztosítsanak, mert a bérnek és árának száma napról napra nő. Nem tudok hamarosan szót találni, kedves olvasó ennek az elhatározásnak a méltatására, de úgy egész véletlenül arra gondolok, hogy ilyen lelkes fiúk mellett ez a világháború nem dőlhet el a mi karunkra.

Voltaképpen az estély műsora félszik előttem, azt akartam leírni, de kissé elkalandoztam. Mielőtt elmennek küzdeni drága otthonunkért, fiaink még egy nagy jótéteményt, áldást akarnak itthagyni azoknak akik már ott elvégzték a dolgukat, de akiknek családjuk is maradt a mankó mellett. Ez benne a megaláztatás.

Darvas Lajos zászlóaljparancsnok és Brunner Mihály százados nemes buzgósága azt hisszük az estélynek nagy sikert biztosít.

Az estély rendezését Rajz Ferenc, a Nagykanizsán jól ismert művészajlamu önkéntes vállalta magára.

A műsort talán már felesleges is leírunk. Egy része eredeti számokból van összeválogatva. Szavakat, ének és zeneszámok, táncok szerepelnek a programon. Mondhatjuk, hogy az önkéntes — kabare feledhetlen estéje lesz Nagykanizsának.

Aki Budapestre utazik, nézze meg a Pasaréti Lövészarkot! Az ország egyetlen hadi látványossága! ☺ ☺

HIREK

Biffl ezredes a zalai katonákról.

Biffl Ferenc ezredes urnak, a 20-ik püf-felkelő gyalogezred volt parancsnokának rettenthetlen hősiességéről, ritka katonai erényéről legendák forognak máris közszájon. S a mai világháború történetét megsárgult pergamenek fogják már őrizni, amikor a bogárháti zalamegyei községekben, borongós őszi vasárnapokon, hosszú téli esteken rokkant, havas fejtű öregek ifjonti tűzben égő szemekkel még „Biffl apánk”-ról fognak mesélni az álmoló unokáknak. A vitéz eszelekedetekkel tündöklő csapatparancsnokok sok ragyogó kitüntetés, elismerés, érdmet kaphatnak jutalmul. Biffl ezredes urnak is bőségesen kijutott ezekből. De olyan érdmet, mint az egyszerű katonák ezreitől kapott, még a hálas Hadur sem juttathatott neki: Biffl apánk. Valóban atyja, szigorúságában is megértő gyámola volt ő alárendeltjeinek. A büszke érdemrendektől csillogó katonarubbony a legjóságosabb szívet takarja. Amint a zalamegyei katonákról beszél, arca fölragyog a hangja színessé, melegé válik:

— A monarkia minden katonája bátor. De a zalamegyei katonák a legbátrabbak közt van, — mondta apai büszkeséggel.

S a saját hőstettét, amelyekkel soron kívüli előléptetésben, előkelő kitüntetésekben, ismételt legfelsőbb elismerésben részesült, — elhallgatja. Minden dicsőítést, minden érdemet hős katonáira, a zalai öreg népfölkelőkre halmoz. S ez a kellemes, katonásan pattogó férfihang mennyi változaton megy át, míg az öreg katonák galiciai dalairól, kárpáti dicső szenvedéseiről, lobogó lelkesedéséről, utólrhetetlen harci erényeiről beszél. Így csak az beszélhet rólok, aki maga is együtt szenvedett, lelkesedett a névtelen hősökkel. Amint hallgatjuk: érezzük, hogy ha a szolgálat érdeke, vagy a jól megérdemelt magasabb pozíció elszólítja is körünkbe, de ő a lezajlott nagy harcokban, a távoli csatatereken szívvel-lelékel zalamegyei volt. A legvitézebb magyar ezredesek egyike párnap múlva újra elbágyja a boldog családi kör esőndes nyugalomát, hogy helyére álljon, ahova a legszentebb kötelesség hívja. De ha a nagy mű be lesz fejezve, ha a magyar baba békéje, biztonsága, jövődőlbeli boldogulása rendithetetlen fundamentumra lesz helyezve, amiben neki hervadhatlan érdeme lesz, akkor vissza fog térni az ő öreg fiai közé. Vissza fogja huzni a szíve. Ez volt az impresszió, amint bucsuzóban is kijelentette, hogy a hős zalamegyei katonákról a háború után is gondoskodni kell s ebből a magasztos munkából ő is részt kér magának.

— **Eljegyzés.** Labik Farkas főhadnagy, a nagykanizsai honvédtisztikar dala, szimpai-kus tagja eljegyezte Vécsey Iduska urleányt, Vécsey Zsigmondnak, Nagykanizsa város boldogemlékeztető polgármesterének bájos, nagy-műveltségű leányát. A fiatal jegyespár a város előkelő társaságában általános rokonszenvenek örvend s így a himenbirt széles körben őszinte szerencsekívánságokkal fogadják. A boldog vőlegény nemrégiben tért vissza a harctérről, ahol rettenetesen bátorságával két ízben vívta ki Ófelsége legfelsőbb dicsőítő elismerését s jelenleg újból kitüntetésre van fölterjesztve.

— **Családi öröm.** Bruncsics József Sugár-uti kereskedő lapunk utján tudatja ismerőseivel és barátjaival, hogy hitvese két gyermeknek: egy fiúnak s lánynak adott életet. Az ikrek az ifjú anyával együtt viruló egészségnek örvendenek, az apa pedig büszke és boldog, hogy ily eredményesen járulhatott a népesedési statisztika gyarapításához.

— **Elítélt tejhamisítók.** Dr. Krátky István főjegyző, a rendőrkapitányság vezetője nem lankadó, dicsőítő eréllyel halad kitűzött célja felé, hogy azt a rengeteg visszaélést, amelyet a háború teljes egy esztendeje alatt ürték a közönség zsebére és gyomrára, megtorolja és kiküszöbölje. Amit például a lelketlen termelői hónapok alatt a közfogyasztásra kerülő tejjel ürték, egyenesen fölborító volt. A közönségnek drága pénzért is üdök kutyvalékat adtak, amelynek még a legjobb akaratral se lehetett tej nevet adni. Amióta Krátky főjegyző vette át a rendőrség vezetését, a tejzuzmásokra is rájár a rud. A hamisított tejfel egyre-másra kobbazik el a piacon s tegnap is egész sereg kiskanizsal és szentmiklósi asszonyt sújtott szigorú pénzbüntetéssel és elzárással a főkapitány-helyettes. Ezekben az erélyes intézkedésekben látjuk a biztosítékát annak, hogy Krátky főjegyző vissza fogja állítani a rég száműzött rendet a nagykanizsai piacon.

— **A török Vörös Félhold képeslevelezőlapjait 20 fillérért árusítja az Országos Bizottság (Budapest, Képviselet-ház.)**

— **A kereskedők panaza.** Budapestről sürgönyzik: Szombaton kétezer kereskedő megy küldöttségileg Pista István gróf miniszterelnökhöz, ahinek be fogják jelenteni, hogy amennyiben nem kapnának cukrot, — kénytelenek lesznek bezárni az üzleteiket.

— **Használt iskolakönyvek, jó állapotban, tartós kötésben kaphatók Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán.** Ugyanott új iskolakönyvek is kaphatók és tavalyiak méltányos áron beváltatnak. Minden iskolai felszerelés, rajzszerék, könyvtáskák és könyvtartók legmérsékeltébb áron nagy választékban vannak raktáron.

— **Papírdrágulás és a lapok.** A magyar és osztrák gyárosok — de mint köz-tudomásu, a németországiak is — papírgyártáshoz szükséges anyagok megdrágulása, beszerzésük költségemelkedésére és a kevésbé kihasználható, gyengébb, rendelkezésre álló munkaerő okozta üzemkiadás szaporulatára való bivatkozással a f. év januárjától 10, majd további 25 és további 20 százalékkal emelték az egész vonalon a papírárat, sőt némely papírnemekben az áremelés 100 százalékot is túlhaladja. Most szeptember elsején még újabb 20 százalék áremelés lesz, ami a papírárban összesen 120 százalékos emelkedést jelent. Ugyancsak megdrágultak a festékanyagok s az összes nyomdafelszerelési eszközök. Mindezek a körülmények a németországi lapkiadók már júliusban arra kényszerítették, hogy a hírlapok, folyóiratok, napi-, hetilapok, szaklapok előfizetési árait felemeljék s a németországi újságolvasó társadalom érteke és öntudata mellett bizonyít, hogy a lapkiadók eljárását megértette és az előfizetési díjak emelése a lapok előfizetőinek számát egyáltalán nem apasztotta. Csak a kis német lapok sínyltek meg a drágaságot. Ezek közül 1200 megszűnt. Több mint 2000 német lap előfizetési árát felemelte, csak így tudta megmaradását biztosítani. Belátta ugyanis az intelligens német nép a lapkiadók eljárásának indokolt voltát és nemcsak a lapkiadók helyzetét méltányolta, de megértette azt a nagy erkölcsi erőt is, amit a lapok a mai nagy háborús izgalmak között képviselnek s különösen azt, hogy minden vidéken az odaváló helyi lap zavartalan megjelenése a közönség reményének, bizalmának legfőbb biztosítéka és lelki erőssége. A magyarországi fővárosi lapkiadók már régebben keresztülvitték az előfizetési díjak emelését, a vidéki lapkiadók azonban eddig folyton halasztották az együttes eljárást. A Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetsége augusztus 20-iki igazgatóválasztmányi ülésén megjelent vidéki lapkiadók végre az elkerülhetetlen előfizetési díjemelés kérdéseben olyan megállapodásra jutottak, hogy az Újságkiadók Országos Egyesülete vidéki szakosztálya elé viszik az ügyet, hogy az előfizetési díjemelés nagyságát vidékenként az állapítsa meg — lehetőleg október 1-től — a kiadói érdekek és a vidéki lapelőfizetők érdekeinek költő és méltányos mérlegelésével. Miután pedig az előfizetési díjak felemelését nagyon is indokolta teszik a viszonyok, az intelligens magyar közönség bizonyosan megnyugvással, a helyzet teljes megértésével látja be ennek az elkerülhetetlenségét.

Fog-Krém

KALODONT
70 fillér.

— **A katonák őszi szabadságolása.** A legnagyobb munkaidő megkezdésekor kezdtük meg a legendás offenzívánkat is a harctéren, a hőles hadvezetőség mégis keresztül tudta vinni, hogy a földműves emberek hazajöhettek az aratásra, a cséplési munkálatokra. Isten segítségével mindkettőt fényesen elvégeztük. A hadvezetőség most egy újabb okos és szerellett fontos ideával áll elő. Megint szabadságot ad ad a katonáknak, hogy az őszi munkálatokat is elvégezhessék itthon. Már értesítette a törvényhatóságokat, hogy szükség esetén hajlandó az őszi munkához munkaerőt adni. — Diadalmas győzelmeink mellett tehát a gazdaságok őszi munkáit is rendbehozzuk.

— **Iskolai értesítés.** Az államilag segélyezett község igaros fiú- és leány tanoncsiskolában az 1915—16. tanévi beírások az egész évi tanfolyamban 1915. szeptember 4-től szeptember 15-ig, a téli tanfolyamban 1915 október 15-től 18-ig tartatnak, hétköznapokon 6—8-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig a városbázán, a rendőrfőkapitányi hivattal szemben levő I. emeleti helyiségekben. A beírással kitűzött időben köteles minden iparosmester a tanoncát, illetve tanoncait még azon esetben is beírtni, ha azok még csak próbaszolgálaton vannak is, betegek, esetleg mint háziszolgák vagy napszámosok vannak is alkalmazva az illető iparág elsajátítása végett. (96096—907.)

számu miniszteri rendelet.) Aki tanoncát a beírással kitűzött időben nem írta be, vagy nem küldi pontosan az előadásokra, az az 1884. évi XVII. t.-c. 62. §-ba ütköző iparkihágást követ el, s míg egyrészt mint ilyen a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által a háború tartamára, indokolt esetben, megengedett fellementésben egyáltalán nem fog tanonca részesített, másrészt vele szemben az előbb hivatkozott törvénycikk 15. §-ában megállapított, s 40 koronától 400 koronáig terjedhető pénzbírság fog alkalmaztatni. A fellementés iránti indokolt kérelmek mindjárt a beírás megtörténte után az igazgatónál szóbelileg is előterjeszthetők. Azon iparosmesterek, akiknek több tanoncuk van, összes tanoncaikat egyszerre irassák be, mert csak az esetben lesz lehetséges a tanonccokat oly módon beosztani, hogy valamennyi tanonca lehetőleg ne egy és ugyanazon a napon járjon iskolába. Az iparos tanuló kötelesek a beírással születési, iskolai előképzettségüket igazoló iskolai bizonyítványukat és a tanoncszerződés másolatát bemutatni, a 4 korona 30 fillér tandíjat és az ipari szótára 20 fillért befizetni, vagy a városi tanács-hoz intézett tandíjelengedés iránti kérvényüket az igazgatónak átadni. A rendes előadások az egész évi tanfolyamban szeptember 15-én, a téli tanfolyamban október 18-án kezdődnek meg. Az igazgatóság.

— **Az izraelita ünnepekre imakönyvek, talcsok, újvi üdvözlő kártyák** nagy választékban kaphatók Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán. Postai rendelések is elintéztetnek.

— **A rezervista álma** című országszerte óriási szenzációt keltő filmalkotását a kinematográfának ma szept. elsején, másodikkán és harmadikkán mutatja be az Uránia mozgófénykép palota a helyben állomásozó 12. Landwehr ezred zenekarának kíséretében. E grandiozus filmet a budapesti Omnia 6 heten át játszotta s így misem természetesebb, mint a mi közönségünk is több ízben fogja megtekinteni a mi honvédeknek dicsőös és tenykedéséről készült mesterművet.

— **Az orosz harctér** legáttekinthetőbb új térképe olcsó kiadásban is megjelent és ára K 1.20. Kapható Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán.

— **A Társaság.** Dobay István lapjának legújabb száma is tele van érdekesnél-érdekebb fényképfelvételekkel, melyek a harctér és a társadalmi élet aktualitásával foglalkoznak. A szövegrészben Lázár István regényének folytatása mellett Nádasi Báán Achilles Világjajalom című értékes tárcája, Lakatos László poétikus novellája és egy gyönyörűen megírt Harctéri level a szám legifőbb érdekencei. Ezenkívül az új számban találjuk Ádám Éva kedves cikkét. Buttyán Vilma karcolatát és egy igen szép költeményt Finta Sándortól. Verset írt még Sebestyén Ernő, Jelinek Dezső és Bíró László. A Miért? rovat aktualitással ezutal sem hiányoznak. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 K., fél évre 10 K., negyed évre 5 K. Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal (Budapest, Ritz szálló.)

Használt és új tankönyvek

a Főgimnasium
Felsőkereskedelmi iskola
a Polgári fiú- és leányiskola
az Állami elemi iskola
a Kereskedelmi női tanfolyam
a Kereskedelmi és iparostanoncsiskolák részére,

iskolai író- és rajzszerék,
füzetek, táskák és könyvtartók. Iskolakönyvbekötések legjobban beszerezhetők

FISCHEL FÜLÖP FIA

könyvkereskedésében

Nagykanizsán, Kazinczy-utca 3.

Feladó szerkesztő: Tóth Zoltán

távollétében a szerkesztést feladta:

Fischel Lajos

Igazgató: Fischel Ernő

Német gyermekleány,

ki már gyermekek mellett hosszabb ideig volt, fehéretik. — Cím a kiadóihiatalban.

Jó karban lévő 6 darab 75 75 25 32
29 és 29 hektoliteres

használt hordó

Jutányos árban eladó. Bővebb
felvilágosítással szolgál

Bettlheim és Guth cég

Krapinai
fényszén

legelőrendű, magas kalóriás
fekete, házifűtési, ipari és
csapási célokra kitűnően alkal-
mas, poros szén pöttyűtől mentes
fűtőanyagok mellett. Jutányosan
beszerzhető, de csakis egész wa-
gonokmányok horatálánál közvetlenül
a horvátországi Krapinai fényszén-
bányától szállítva, és pedig
kocsi, közep, szurvadara és
fűtőmárára osztályozásban. Továbbá
igen jó minőségű szintén magas
kalóriás ugyancsak fenti célokra alkal-
mas BARNASZÉN a Ladanje
dolinjai bányától (Horvátországban a
Steier határon, Friedau vasutállo-
mas mellett), szintén mérsékelt fuvar-
díjak és csakis egész vagonokból,
közvetlen a bányából szállítva és pedig
nagydarabos és rostált akna-
szén. Részletes ajánlatokkal szolgálnak

WEISS TESTVÉREK
Nagykanizsa

a krapinai fényszénbánya és a
Ladanjei doinjei szénbánya r. t.
vezérképviselői.



Strabaldalmazott és törvényesen védett

VETŐMAG-csávázószer

„Antispora-Vita”

Hazai és külföldi szaklektikétek meg-
állapították, hogy az „Antispora-
Vita” az összes vetőmagfélék, de
első sorban az üszög által hazánkban
állandóan fenyegetett búzának csává-
zására a legmegfelelőbb, és így a
mezőgazdaságban nélkülözhe-
tetlen. Kilója 1 K 40 fill.

Részletes leírattal és használati
utasítással szolgálunk a vendéglátóknak

Schwarz és Tauber nagykereskedők
Nagykanizsán

Fő ut 18. alatt 2-3 szobából álló elegáns
butorozott lakás

fürdőszobával esetleg konyhával szept-
tember 1-re esetleg azonnal kiadó.
Ugyanott egy külön bejárati utcai szoba
előszobával esetleg konyhával is kiadó.
Bővebb felvilágosítás Széchenyi tér 3
szám. alatt nyerhető

Minden
kereskedőnek
érdeke,

TELEFON 78.

hogy üzleti nyomtatványai izléses
kiállításban, a modern tipográfiai
eszközök igénybevételevel készül-
jenek, mert csak így lehetséges,
hogy a vásárló közönség figyelme
üzletére irányuljon. Ehhez pedig csak
az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA
készítse el.

Nyomdai iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül
berendezett nyomda, könyvkötészet,
vonalozó intézet és üzleti könyvgyár.

Levélpapírok

óriási választékban kaphatók

Fischel Fülöp Fia

könyv. és papírkereskedésben

Nagykanizsán.

Gzoczek és Dolezsál festő vállalat

NAGYKANIZSA MAGYAR-UTCA 23.

Üveg ajtóablak, honi Művészi színezékünk,
és külföldi faerezések, magasan fejlett izlésünk
márvány utánzatok. :: és technikánk a legké-
nyesebb igényeket is
Épület, szobafe. és kielégítik. Árjaanlatok,
butor, üzletberendezés színes vázlatrajzok, föl-
mázolás, fényezés. :: szolításra díjtalanok.



Fischel Fülöp Fia

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 3. sz.

Legnagyobb választéku
papír és írószerraktár

Mindenféle irodai felszere-
lés, iskolaszerek, sokszoro-
stó készülékek, írógépek-
lékek, :: diszlevélpapírok,
üzleti könyvek, zsebköny-
vek, díszművek, imaköny-
vek, zeneművek stb., stb.

Könyvkereskedés

Nyomtatványraktár :: Könyvkötészet

izléses kiállítású nyomtatványok és könyvek
— legelőcsőbb árban gyorsan készülnek. —

Geography as hindrance:	75
Population:	100
Health:	100

POLITIKAI NAPILAP

Tízhat becsüld után drámai órákban rendezették.

HIRES

A hazámat szeretem.

Tüntetem a tüntetőkkel
Szónokoltam: „Magyarok!
Véreztek a hazáért,
Erte halni szép dolog!...“
Csak a haza — nem a hírnév
Lebegett én előttem.
A hazámat hű magyarként
A szívemből szeretem!

Mégis mit kellett megérnem
Három „marsban“ is szenvedtem,
Dehát ezer bajom van:
Szív, tüdő és — haláliszony
És így sajnos kibujtam.
Ily betegen lövészárk
Kínját nem viselhetem,
Bár hazámat szeretem.

Végre irodában ülök
Míg valami betegség
Ettől is megrabol engem
(Szegény fejem föl és ég).
Szomorun majd belenyugszom,
Viselem bus végzetem,
De tettekkel megmutatom
Mily nagy honszeretemet.

Éjjelente pezsgő mellett
Huzatom míg az éj tart:
„Hazádnak rendületlenül...“
„Isten áld meg a magyart...“
Messze-messze tenger vér foly,
Tétlen csak nem nézhetem,
Magamét én is megteszem
Hazám én is szeretem.

Unokám ha majd kérdik,
Hány ütközetben voltam:
„Varsót és Ivangorodot
Egyszerre ostromoltam,
A zászlót is én tűztem fel...“
Büszkén majd emlegetem,
(Bár a rosszak mást beszélnek)
Hazám mégis szeretem.

Szabó Gyula, 48-as hadapród.

— **Kitüntetés.** Öfelsége Barcza Ignác nagykanizsai forgalmi főnök és Kaiser József nagykanizsai állomás-főnöknek a Vörös-Kereszt II. oszt. tiszteletjelvényét a hadikéltámmal díjmentesen adományozta. A két vasuti tisztviselő kitüntetésé szíves körben keltett őszinte örömet.

— **Gelléri Mór meghalt.** Gelléri Mór királyi tanácsos, Magyarország közgazdasági életének egyik legszármotvőbb tagja az éjjel hirtelen elhalálozott.

— **Az önkéntes kabaré.** Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a 20-ik honvédszolgálat tiszteletviszát tett önkéntesek által rendezett jótékony célú kabaré előadás iránt nemcsak Nagykanizsán, hanem környékzerte is óriási érdeklődés nyilvánult meg. A jegyek nagy része már elkel. Erre való tekintettel a közönség jól teszi, ha belépő jegyét idejekorán megszerzi. A próbák szorgalmasan folynak. A gazdag program művészi színvonalon álló szórakozást ígér.

— **Levél a harctérről.** Tekintetes Szerkesztő Ur! Gyözelmes clonyomulásunk során olvastuk a Zala c. hó 19-iki számában a kanizsai nagy katonanap programját. Hogy őszinte legyek, irigylük a kedves kanizsaiakat, hogy ily pompás élvezetekben lehet részük, ami kétségtelenül elsősorban Dobrovits Milán v. képviselő ur érdeme. Node egy-két Kowno és Novogeorgievsk sz. aztán mi is együtt ünneplünk és mulatunk az otthoniakkal. Hadiszintér, 1915 aug. 25. Hazafias üdvözléssel: Csempe Dénés hadapród, Farkas Jenő hadapród, Kiss József hadapród.

— **A város élclmezési osztálya** értesíti a közönséget, hogy minden hétfőn és csütörtökön frissen lőtt foglyok kaphatók páronként 2 koronáért a rendőrség élclmezési osztályán. Ugyanott megrendelésre nyulak is kaphatók és pedig nagy nyul circa 3—3½ kgr. 6—5 K, süldő nyul 2—2½ kgr. 4—5 K.

Aki Budapestre utazik, nézze meg a Pasaréti Lövészárkot! Az ország egyetlen hadi látványossága! ☺ ☺



— Visszaélés a gabonaeladásnál.

A nagykanizsai rendőrség tegnap hét gasdálkodó ellen eljárást indított, mert a piacra hozott gabonát a megállapított árnál magasabban árultották. — Itt említjük meg, hogy szeptember 1-től kezdve a buza ára az egész országban egy koronával leszállt. Ezt az örvendetes körülményt a fogyasztónak sem szabad szem elől tévesztetni, mert nemcsak azt büntetik szigorúan, aki a búzát drágábban adja el, hanem azt is, aki drágábban veszi. — A kereskedelmi miniszter a vármegyék és törvénhatósági jogu, valamint rendezett tanácsu városok gabonavásárlási jogát október 31-ig, a nagyobb ipartelepek, közlekedési és egyéb vállalatok, fogyasztási szövetkezetek, menhelyek, internátusok, kórházak, gyógy-, büntető-, javító-, nevelő- és egyéb közintézetek gabonavásárlási jogát október 15-ig meghosszabbította.

— **Érettségi a kereskedelmiben.** A Felső Kereskedelmi iskolában az írásbeli érettségi vizsgálatokat szeptember 5, 6, 7, 8 és 12. napján tartják meg.

— **Az izraelita ünnepekre imakönyvek, talesek, újévi üdvözlő kártyák nagy választékban kaphatók** Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán. Postai rendelések is elintéztetnek.

— **Az aratási és cséplési szabadságolások meghosszabbítása.** Minthogy az országzserte kedvezőtlen időjárás nagyon késleltette az aratási, hordási és cséplési munkálatok elvégzését, sok helyen megtörtént, hogy a szabadságolt katonák szabadságideje hamarabb járt le, mintsem azt a munkát, melyre szabadságoltattak, bevégezheték volna. A honvédelmi miniszter most a honvédkiegészítőparancsnoksághoz intézett körrendeletében megadta az utasítást arra, hogy az aratásra és cséplésre egyeseknek engedélyezett szabadságolások indokolt kérelemre meghosszabbításnak, feltéve, hogy ez az intézkedés a legközelebbi menetzészlelő készületbe helyezését nem veszélyezteti. A honvédkiegészítő és a cs. és kir. katonai parancsnokságok egyttal arra is megkapták a felbatalmazást, hogy a munkáshány miatt egyes gazdaságokba kivezényelt munkásokztagok kirendelési idejét indokolt megkeresésre amennyiben az lehetséges, meghosszabbíthassák.

— **A török Vörös Félhold képeslevelezőlapjait 20 fillérért árusítja az Országos Bizottság (Budapest, Képvisezőház.)**

— **Az újságok és a háború.** A „Daily Mail“ írja: A legtöbb angol újság és folyóirat veszteséggel dolgozik és egészen bizonyos, hogy a legközelebbi hetek az angol sajtóvilágban rendkívüli meglepetéseket fognak hozni. Számos újság, amelyet eddig megingat-hatatlanak hittek, el fog tűnni a nyilvánosság színteréről. Még a legnagyobb angol újság, a „Times“ is, amely békeidőben, sőt a háború első hónapjaiban is harminc oldalon jelent meg, most felére redukálta terjedelmét. A háború azonban kritikus napokat jelent a német, osztrák és magyar sajtóra nézve is. A hadviselés, amely már több mint egy esztendeje tart, mind több áldozatot követel a lapok sorából. Németországban kerek hatezer újságja és időszakos lapja volt a háború kezdetén és ezek közül ezerszáz megbukott. Ausztria és Magyarország háromezeröttszáz sajtóorgánuma közül kilencszáz szűnt meg. Mindaz, ami az újságok előállításához szükséges, kétszeresen megdrágult. A lapok fő bevételi forrása, a hirdetési rovat azonban összeolvadt, mint a hó a napon. Így tehát a kiadások nagyobbodtak, a bevételek pedig erősen megapadtak.

— **Jótekonyság.** A Ker. Jót. Nőegylet kórháza részére a következő újabb adományok folytak be: Pátia pótkávégyár 50 kor., özv. Szalacs Farkasné Vente egy nagy véka körte és 10 kor. cigarettára, Inkey Kálmáné Rigyácz 1 zsák alma. A legylekű adományokért halás köszönetet mond dr. Szekeres Józsefnek.

— **Tábori posta.** A posta és távirat igazgatósága 1915 május hó 25-én a postahivatalokhoz intézett rendeletében előírja, hogy a jövőben a táborba szülő 350 grammos küldemények erős papírlapba csomagolandók és zsinaggal átkötendők; tehát gyenge papírburkolatokat és papírzsákokat a posta nem továbbít. Ezek alapján ajánlom tábori postadobozaimat, mely az előírásnak minden tekintetben megfelel. A tábori postadoboz ára 28 fillér darabonként és Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán kapható.

— **Szülők figyelmébe.** Az EMKE budapesti kollegiumából eddig 20-an vonultak a harctérre. Ennek következtében a kollegium kormányzó-tanácsa, melynek tagjai közt Ahmet Hikmet török főkonzul, Illosvay Lajos és Molnár Viktor államtitkárok, Hevesi Simon dr. főrabbi stb. találhatók, legutóbb ülést tartva, intézkedett az újabb felvételek tárgyában. — Azonban néhány hely még mindig üres. Ezekből fő- és szakiskola hallgatók részéről a kollegium Vilmos császár-ut 55. sz. alatti igazgatóságához még mindig lehet folyamodni s kivételesen felvétetnek középiskolai tanulók is. Az intézet, melyben a tanév szerint 10 hónapra fizetendő havi 100 koronáért lakást, fűtést, világítást, naponta négyezer bős és tápláló étkezést, felügyeletet, szakértő vezetéset és orvosi gondozást lehet kapni, a legnagyobb horderejű intézmény, mert az erdélyi és anyaállambeli ifjakon kívül a velünk rokon, vagy rokonszenvező török, bolgár, bosnyák, perzsa, lengyel, örmény, finn és más turáni népek ifjainak is a Budapestben való tanulásra alkalmat akar nyújtani, hogy ezáltal az idegen ifjak a magyar tanulókkal a diákkélet közösségében barátságot kössenek, melynek gyümölcse a későbbi közgazdasági és nemzetközi érintkezések rendjén fog érezhetővé válni. A török kormány, valamint a bolgár kormány is, utóbbi Srtojanoff főkonzul útján messzemenő anyagi támogatását helyezte kiállításba az esetre. — az intézet kifejldik, míg Zichy János gróf kultuszminiszter az államtól 10 éven át évi 20.000, összesen 200.000 K-t ígért. A fentiekből is láthatólag nagyon fontos, hogy az intézmény felvirágozzék és ezért közérdekből melegen ajánljuk a szülők és tanulók figyelmébe.

— **Használt iskolakönyvek,** jó állapotban, tartós kötésben kaphatók Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán. Ugyanott új iskolakönyvek is kaphatók és tavalyiak méltányos áron beváltatnak. Minden iskolai felszerelés; rajzszerk, könyvtáskák és könyvtartók legmérsékeltbb áron nagy választékban vannak raktáron.

— **Elvesztett a főtűt részen egy gyűrű zöld smaragd és egy briliáns kövel.** Megtaláló a honvédkiegészítő irodában Rosenberger Miksának adja át, hol illő jutalomba részesül.

— **Az orosz harctér legátékinthetőbb új térképe** olcsó kiadásban is megjelent és ára K 1.20. Kapható Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán.

Ha öröme van, vagy az Isten
segedelmét várja, ne feledkez-
zék meg a vak katonákról.



Szerkesztői üzenetek.

— **Öreg népfölkelő.** Az érettségi nélkül nem kaphatja meg az önkéntesi karpaszománt. Tekintettel azonban társadalmi állására, amely magasabb képzettségről tanuskodik, kivételes bánásmódra tarthat szímet. Ezt a kedvezményt csak a bevonulás után kérheti közvetlen parancsnokságánál Alice. A Kegyed neve olv szép magyarul. Miért használja francia alakban? Versét nem közölhetjük, de nem a főt elmondottak miatt

Nagy nyári okassió!

Szezon utáni árak!

Gummi köppenek, nyári blouzok, selymek, ruhakelmék, delainok, kreton, vászon, zefir, selyem ingek, napernyők legolcsóbban szerezhető be

BARTA ÉS FÜRST

divatruházában Nagykanizsa Első m. ált. bizt.-palota. Telefon: 323.

Elárusító

a dohánygyártószdében azonnali belépésre alkalmazást nyerhet. Aki a német nyelvet is bírja előnyben részesül.

Járványos és fertőző betegségek ellen a legbiztosabb óvszer — az erősen szénsavas —

Pécsi Tettye forrásvíz

= a legkellemesebb ízű =

asztali és borvíz.

Állandóan palackcserevel és patentzárós palackokban kapható s így

háztartásban a legolcsóbb

Főelárusítás: SZABÓ ANTAL fűszer és csemege üzletében Nagykanizsa.

Mindenemű cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelszerelések, Gyulay-táska, orvosi táskák, gamaschni, övszj,

esőköpeny, hátzsák

:: a legjobb minőségben kapható ::

Miltényi Sándor és Fia

cipőáruházában, Főut., városi bérpalota.



Szabadalmazott és törvényesen védett

VETŐMAGCSÁVÁZÓSZER

= „Antispora-Vita“ =

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispora-Vita“ az összes vetőmagfélék, de első sorban az üszög által hazánkban állandóan fenyegetett búzáknak csávázására a legmegfelelőbb, és így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen. Kilója 1 K 40 fill.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelárusítók

Schwarz és Tauber nagykereskedők

Nagykanizsán

Királyunk és a háború

Milyen néhány esztendővel ezelőtt a politikai élethőzár nagyon is felbőszült, a királyi kabinetben egy epizód játszódott le, amely ma a világháború tizenharmadik hónapjában megérdemli, hogy előkeressük a feledés homályából. Egy igen magas katonai személyiség hivatalból kihallgatáson volt a királlyal és talán a kelletténél jobban értve a külsőből álló háború mellett, amikor az egy uralkodó ezzel a kérdéssel szaktította felte, hogy végül küldött-e már egy hadjáratot? A tábornok azt mondta, hogy nem. Ekkor a király körülbelül a következőket mondta: „Akkor önének borzalmairól fogalma sincs; én azonban ismerem azokat!”

Aki ezeket a szavakat hallja és ugyanakkor olvassa a manifestumot, amely azt mondja: „Mindent elkövettem...”, az körülbelül gyaníthatja, hogy milyen mélyen nyúltak bele az utolsó évek eseményei uralkodónk életének estjébe.

Hasonlóképpen szövetségstársához, Vilmos német császárhoz, Ferenc József sem akarta a háborút. Nyílt titok, hogy ugy 1909-ben, mint 1912-13-ban uralkodók a végsőig és eredményesen ellenzte az ultima ráció léptését, mert tudta, hogy a háború az egész világot lángba borítja. Ő volt az európai béke fenntartásának főtenyészje. Talán többen az akkori politikában másszások, amelyek most bosszúják meg magukat, de a király, aki tizenhét éves korában Santa Lucia-nál tűzben volt, aki harmincegyéves korában gyönyörű seregét Solferinonál vezénnyel látta, aki Königsgrätz megrázkódottaitól állt, minden eszét igénybe vette, hogy a katasztrófát megakadályozza. Ő, akiknek lelkébe élt a szent szövetség vége, azt a politikai elvet vallotta, hogy nagy politikai festülések lefolytatnak anélkül, hogy megnövekedne. Már egy ízben átsegítette a monarchiát az orosz háború veszedelmén. Az 1887-88. évi krízis után ismét egy negyedszázadig tartó béke boldogította Európát.

Ezek után világos, hogy a mostani esetben a háborús komplikációk elkerülhetetlenek voltak. Csak amikor tisztán és világosan látta a sarajevói gyilkosságot, akkor ült nyitányba a király és úgy történt, amint Bismarck mondta: A soknyelvű monarchia minden népe mint egy ember fogják követni.

A király ismerte soknyelvű népének erőforrásait és véderejének erejét. Amikor a mozgósítás első napjaiban a bécsi pályaudvaron József Ferdinánd főherceg a leopoldi, tarowei és lublini győző, a pályaudvaron a garnizon tisztjeivel fogadta, a feltétlen bizalom hangján emlékezett meg katonáiról a legfelsőbb hadur.

Amikor a király hét évtizeddel ezelőtt átvette az uralkodást, nagybátyja olyan hadsereget adott át neki, amelyet Radetzky, Jellasics és Windisch-Grätz szellemében nevelték és amely kizárólag hivatalos katonákból állt. Ettől a bátor és exclusiv soldateskától kezdve a mai néphadseregig, amelynek lobogóit Lengyelország és Oroszország csatamezőin és a déli határ biátságai győzedelmesen lengett a szél, alig van látható és észrevehető különbség.

Még olyan emberek is, mint John Alibornagy, Albrecht főherceg vezérkari főnöke, a fejedelmi, amikor 1866-ban nagy ugrással behertek az állítólagos védőtelekességét. De a király egy percig sem habozott a monarchia existenciáját erre az új rendszerre alapítani. Megtormentette a magyar osztrák néphadsereget és ki is építette. És ha ma a teljesíthetőség olyan esetét mutatja, amelyhez hasonló a világtörténelem eddig még nem ismert és talán soha nem is fog ismerni, akkor az első sorban királyunk érdeme.

Sajnos, koránál fogva nem élhet ezekben a soradékos napokban és órákban a katonák közt. Még 1909-ben, a szerb krízis napjaiban, minden előkészületet megtettek arra, hogy a király a táborba megy. Schöbenban minden be volt már csomagolva. Most is igen nagy lázadásba került a környezetnek az egy harcosztól a tervétől, hogy látogatásba mehesse a táborba, elvárni. Vannak olyanok még sokan, akik látnak ártalmatlanul állni a

szél közt a manővereket. Mindenkor országunk első és legjobb katonája volt!

Természetes, hogy Ferenc József, amikor a hadsereg főparancsnokságát Frigyes főherceg tábornagyra bízta, a hadi operációk kávézóban rendezte és a főparancsnokra és zászlós vezérkari főnökekre, Conrad báróra ruházta át. — Hasonló mezejek már voltak a király uralkodása alatt. Az 1859-ik esztendőben Gyula tábornagyra ruházta a főparancsnokságot, 1866-ban Albrecht főherceg és Benedek voltak a korlátnál hatalmas főparancsnokok.

Valamennyi tiszt, aki abban a szerencsében részesült, hogy a király előtt kihallgatáson megjelentek, számolnak az uralkodónak a legapróbb részletekig terjedő tájékozódottságán.

Hogy az egy uralkodónak a szívét mennyire megérintették a hadseregnek hőstettei, arra számtalan példa van. Megkapóbb dolgokat még nem olvastunk, mint a háborús mániás emberek.

(Y. Y.)

Jobb leányt keresek

kisgyermek mellé

Jelentkezést elfogad a Zala kiadóhivatala.

Kiadó

Egy három ablakos, cinosan burorozott, utcai szoba előszobával szeptember 1-re. Teleky-ut 11 sz. alatt. 1264

Jó hárból való jólnevelt keresztény fiú

tanulónak azonnal felvétetik

KÖHLER TESTVÉREK
vaskereskedésében 1263

Fekete Eszterházi kocsi

olajos tengelyű, elöl és hátul alkalmazható, fedellel 400 koronaért eladó. Cím a kiadóhivatalban. 12622

Kőris és szilgömbfát

azonnali és jövő évi szállításra, megvételre keresek. Közvetítőknél magas jutalékot fizetek. KLEIN SÁNDOR fakereskedő Budapest, V., Lipót-körút 5.

Lóápolók

felvétetnek az Anker Kenyérgyárban Bécs X. ker. Absberggasse 35. — Az alkalmazottak jó fizetés mellett, szállást, kenyérpótlást és munkásruházatot kapnak. — Az alkalmazást nyertnek az utóköltés megterítettik. 12612

Tisztelettel van szerencsém a n. e. közönséget értesíteni, hogy cserepályák átrakását, javítását, rossz fűlőket

könnyű fűtésre jótállással vállalkozom. Uj kályhák minden színben jutányosan kaphatók Ziskó Ádám

agykályha készítőnél Nagykanizsán, — Vörösmarthy-utca 65. szám alatt. —

Feladta szerkesztő: Tóth Zoltán

kiadóhivatala a szerkesztőhöz fordult

Árnyék Lajos

igazgató

Árnyék Károly

Árnyék Károly

Árnyék Károly

Árnyék Károly

Árnyék Károly

Árnyék Károly

Czoczek és Dolezsál festő vállalat

NAGYKANIZSA MAGYAR-UTCA 23.

Üveg címtáblák, homi és külföldi faerezések, márvány utánzatok. Épület, szobafestés, bútort, üzletberendezés, mázolás, fényezés.

Művészi színérzékünk, magasan fejlett ízlésünk és technikánk a legkényesebb igényeket is kielégítik. Árajánlatok, színes vázlatrajzok, föl- szólításra díjtalanok.

URANIA

ROZSGONYI-UTCA 4 szám

Szeptember hó 1 2 és 3-án szerda, csütörtök és pénteken

A rezervista

= álma =

háborusdráma 4 felvonásban.
a cs. és. kir. 12. Landwehr gy. ezr. zenekara közreműködésével.

Benzin

ha szüksége van benzinnre forduljon Mezőgazdasági áruszövetkezethez Kaposvár.

Fő ut 18. alatt 2-3 szobából álló elegánsan burorozott lakás

fürdőszobával esetleg konyhával szeptember 1-re esetleg azonnal kiadó. Ugyanott egy külön bejáratú utcai szoba előszobával esetleg konyhával is kiadó. Bővebb felvilágosítás Széchenyi tér 3. szám. alatt nyerhető. 12617

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálják minden adás-vételi ügylet megkötésére.

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
Aki alkalmazottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki burorozott szobát keres, vagy burorozott szobát akar bérbeadni,
Aki cselédet, szakácsnőt, házmestert keres,

az leghelyesebben cselekszik, ha kis hirdetést közzétet a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szög 1 korona.

Vidékről a kis hirdetés postautalványon küldendő be

Nagykanizsán a kis hirdetés a kiadóhivatalban, Sugár-ut 4. számú tel.

A kis hirdetések mindig előre fizetendők.

Használt és új tan- könyvek

a Főgimnázium,
a Felső kereskedelmi iskola,
a Polgári fiú- és leányiskola,
a Kereskedelmi női tanfolyam,
az Elemi népiskolák,
Kereskedelmi és Iparostanonc-
iskolák részére

iskolai író- és rajzszeretek, füzetek,
táska és könyvtartó

legjobban beszerezhető

FISCHEL FÜLÖP FIA

könyvkereskedésében Nagykanizsán, Kazinczy-utca 3.

Iskolakönyv bekötéseket azonnal végzünk!

A világháború eseményei.

Az orosz háború.

Brodyn át orosz földre jutottunk. — Tarnopol felé. — Grodnó külső erővonalai elesetek.

Bécs, szeptember 3. A volhinai várháromszög területén az oroszok üldözése jól halad. Csapatunk a Luck fölött a Styren széles harcvonalban átkeltek. Az ellenség Kelet-Galiciában az egész vonalon újra visszavonult. Böhmer-Ermolli tábornok csapatai bevonultak Brodyba és ma a várostól keletre az orosz határon túl folytatják az előnyomulást. Bothmer gróf északi szárnya az üldözést a Zborovtól és Zahorce és Tarnopol felé vezető utakon folytatja. A megvert ellenség a Szereth felé vonul vissza. Planzer-Baltin báró hadserege az oroszokat tegnap heves harcok között az Alsó-Sztripától keletre fekvő magaslatokon túl fordította vissza. Ez a siker a Dnyeszter-harcvonalat is egészen a Szereth torkolatáig megrendítette és visszavonulásra kényszerítette. A besszarábiai határon az orosz harcvonal mögött számos falu lángban áll. A Kobrintól északkeletre küzdő cs és kir. csapatok szövetségeseinkkel együttesen az ellenséget fokozatosan a Felső-Jasiolda mocsárvidékére szorítják. Höfer, altábornagy.

Berlin, szept. 3. A német főhadiszállás jelentése: Hindenburg tábornagy hadcsapata: Vilna-Grodnó vasútvonal mentén Szornokwale helységet rohammal elfoglaltuk. Merecki támadásunk előre halad. Grodnó nyugati arcvonala külső erődök vonala elesett. Északnémet landwehr tegnap rohammal elfoglalta a Dombrowo Grodnó-i műuttól északra fekvő négyes számú erődöt. Ötszáz főnyi védősereget elfogtunk késő este aztán badeni csapatok hatalmukba kerítették a tovább északnyugatra fekvő IV. A számú erődöt százötven főnyi védősereggel együtt. Erre az előretolt nyugati arcvonalt többi erőit az oroszok kiűritették. Bialystoki erdőségtől keletre Makarowetzől (Odelesztől délkeletre) felfelé harc után megszállottuk a Swisloz átjárót. — A hadcsoporthoz tegnap zsákmányának összege háromezerhetven fogoly, egy nehéz ágyú és három géppuska. Osszovice-nél ezenkívül három nehéz ágyút ástunk ki, amelyet az ellenség a mocsárba sülyesztett. Lipót bajorherceg tábornagy hadcsapata: Bialowieska erdőség északi részéből tegnap harc után kijutott. Éjjeli rajtaütéssel hatalmukba kerítették a Jasiolda átkelőt. A Pruzantól északra elterülő mocsaras vidéken ezer oroszot elfogtunk. Mackensen tábornagy hadcsapata: Üldözés közben a Murchawiecz szakaszt az egész arcvonalon átléptük. Délkeleti hadszíntér: Üldözés során tegnap több mint ezer fogoly és egy géppuska jutott a német csapatok kezére.

Degradált vezérkari főnök.

Pétervár, szeptember 3. Januskevics tábornokot, az összes orosz hadak vezérkari főnökét elmozdították állásából a kaukázusi helytartó segédjévé nevezték ki. A degradálás azért történt, mert a vezérkari főnök terveinek tulajdonítják a szerencsétlen harctéri fordulatot.

Az olasz háború.

Budapest, szept. 3. A helyzet az olasz hadszíntéren tegnap sem változott. A tiroli harcvonalon a Tonale-védművek, a lavorane—folgariai fensíkon pedig a védműveken kívül a Monte Maronián és a Monte Costonon levő támaszpontjaink is ellenséges tűzérési tűz alatt állanak. A karinthiai határvidéken a Monte Terlaba és a Pladner-Joch ellen intézett gyöngébb olasz támadásokat utasítottuk vissza. A tenger melléki harcvonalon a tűzérési harcok mérsékelt erővel tovább folytak. Az ellenség műszaki munkáját több helyen sikeresen megzavartuk. — Höfer, altábornagy.

A francia harcztér.

Berlin, szept. 2. Nagyfőhadiszállás jelentése: A nyugati hadszíntérről: A Vogézekben Munstertől északra augusztus 31-iki támadásunkkal visszahódítottuk azon árok részeket, amelyek augusztus tizenhatalcadika és huszonhatalcadika közötti harcokban franciák kezére kerültek. Lingekopf Barenkopf hegygerinc, tehát ismét birtokunkban van. Az ellenséges támadásokat visszavertük, hetvenkét alpesi vadászt elfogtunk és három géppuskát zsákmányoltunk. Avocourt felett Verduntól északnyugatra egyik harci repülőnk lelőtt egy francia repülőgépet, amely égre zuhant le.

Pegaud halála.

Berlin, szept. 3. Egész Páris és Franciaország gyászolja most Pegaud aviatikust, halálának okát azonban eleinte a hivatalos körök elhallgatták a közönség előtt. Most végre a francia lapok bevallják, hogy a levegő zsonglőrjét Petit-Croixnél egy német aviatikus lőtte le.

Fucscsba ment az angol kölcsön.

Newyork, szept. 3. Az angol nagykövetség kibocsátását elhalasztották. — Ezzel aztán a kölcsön ügye megbukott-nak tekinthető.

Ha öröme van, vagy az Isten segédelmét várja, ne feledkezzen meg a vak katonákról.



Az a felséges jóérzés

amely a Pixavon fejmosás után támad, most már általánosan ismert dolog, éppen úgy mint az a jótékony hatás, amelyet a hajnövesztésre gyakorol. A Pixavon könnyen oldja a fejbőrre tapadó piszkot és korpát, pompásan habzik, s habját könnyen lehet ismét leöblíteni a hajról, kellemes illata van; mindez igen kellemessé teszi használatát. Kifűző jó hatását még fokozza az, hogy kátránytartalmánál fogva megakadályozza az előszőkődést okozta kopaszodást.

Egy üveg Pixavon (ára két és fél korona) hetenként egyszeri használat mellett hónapokig tart. Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerüzletben. Pixavon — hajmosást minden jobb férfi — és nőifodrász elvállal. 55 u.

HIREK

— **Katonai kinevezés.** Öfelsége Neumann Aladár nagykanizsai gyógyszerész főhadnagyi rangban gyógyszerésügyi tisztte nevezte ki.

— **Pesti magyar kereskedelmi bank nagykanizsai fiókja.** Forbáth Artur bankfőnök, holnap kerdi meg néhány hétre terjedő szabadságidejét. A bankfiók vezetésével Hargitay Bertalan h. főnök távollétében, ki ez idő szerint az intézet brassói fiókjának főnökét helyettesíti, Farkas Rezső cégvezető bizott meg.

— **Gyászintézkedések.** Az északi harctéren múlt év szeptember havában hősi halált halt Antal József 20. honvérezredbeli hadnagy hősi halálának évfordulóján a család a nagykanizsai szentferenczrendű templomban szeptember 6-án délelőtt 10 órakor gyászintézkedést tartat, — amiről a család ezúton ad értesítést.

— **Bírósági kinevezések.** A hivatalos lap legújabb száma jelenti, hogy a király Szugfill János csáktornyai, Emődi Géza letenyei, Bárd Béla balatonfüredi, Makány Vilmos perlaki, dr. Orel Koriolán sümegi és Szabó János alsólendvai járásbírói albirókat járásbíróvá nevezte ki. Az igazságügyminiszter dr. Bród Tivadar nagykanizsai gyakorló ügyvédet nagykanizsai ügyészség kerületébe ügyészségi megbízáttal rendelte ki. — Az igazságügyminiszter Gumilár Kálmánt a nagykanizsai törvényszékhez hivatalnokká nevezte ki.

— **Halálozás.** Gyászlap tudatja velünk, hogy dr. Kele Antal vármegyei törvényhatósági tag, szeptember 1-én 61 éves korában elhunyt. — Ma délután 3 órakor helyezik örök nyugalomra a zalaezerségi r. kath. temetőben. Dr. Kele értékes, hasznos tagja volt a vármegye társadalmának.

— **És mindennek megújulnak...** A legendás 48-as idők jutnak eszünkbe, amikor hírt vesszük Gyurátz Ferenc dunántúli evangélikus lelkész kerülete gyülekezeteihez intézett abbeli felhívásának, hogy a nagy idők rendkívüli szükségleteire való tekintettel ajánlják föl legalább egy-egy harangjukat a hadi kincsár céljaira, hogy ez által is ki-ejézt adjanak honpolgári kötelességük átérzésének. A püspöki felhívás következtében a kerület minden egyházközsége közgyűlést tart a jövő vasárnap, a melyeken kétséggel egyhangú határozattal történik meg a harangok följánlása — örök díszségére az egyházaknak és ezek emelkedett gondolkodású főpásztorának. Különösen hisszük ezt a nagykanizsai evangélikus egyházközségről, ahol a harangok följánlása-nak gyönyörű ötlete talán legelőször vetődött föl Györffy János ügyvéd révén.

— **Az önkéntes-kabaré programja.** A 20-ik honvédegylezred elhúyt hőseinek háttamaradottjai javára tartandó önkéntes-kabaré városszerte a legnagyobb érdeklődést váltotta ki. Amikor a legteljesebb erkölcsi és anyagi siker már is biztosítva van, újlag elismeréssel kell adoznunk Darvas Lajos zászlóaljparancsnoknak az önkéntes-kabaré meghatón szép ötletéért és Brunner Mihály századosnak, a rendezés fáradsalmas munkájáért. A két kiváló tiszt érdeme, hogy Nagykanizsa művésztkedvelő közönsége pompás estéhez jut, az özevgyek és árvek szenvedése, nélkülözése pedig ennek a gyönyörű estének jövedelméből enyhülést nyer. A pázar program teljes egészében még ma sem alakult ki. Folyton bővül, gazdagszik kedvesebb-nél-kevesebb ötletekkel, számokkal. Egyik megkapó része az lesz, amint a katonazene hangjai mellett az önkéntes század teljes háborus felszereléssel, Máriás nemzetiszínű zászlók alatt a lakanyától a Sugár-utón, Fő-utón, Erzsébet-téren és Rozgonyi-utcán át vonul a színházhoz. A programból csak annyit említhetünk meg, hogy azt nagy részben zenel- és énekkartraktiók teszik művészi színvonalúvá s az összes önkénteseknek szerepük lesz a színpadon.

— **Az izraelita ünnepekre** imakönyvek, telemek, újévi üdvözlő kártyák nagy választékban kaphatók Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán. Póztai rendelések is elintéztetnek.

Most jelent meg két a háborúval foglalkozó irodalmi mű és pedig

Fehéri Armand könyve
A nyugati harctérről
Ára 3 korona. — továbbá

Franyó Zoltán könyve
A kárpáti harczokról
Ára 3 korona.

FEHÉRI ARMAND német és magyar lapok megbízásából és a német főhadiszállás különös engedélyével bejárta a nyugati harctér legkritikusabb pontjait és érdekes leírásokban ismerteti a németek csodatartalmú küzdelmeit a francia és a flandriai csatatereken. Könyvében különösen érdekelni fogja közönségünket, az osztrak-magyar harminc és feles ütegek diadalmas szereplésének leírása a belga és francia erősségek ostrománál.

FRANYÓ ZOLTÁN a saját átéléseit írja le könyvében, ragyogó irodalmi formában. Részt vett a kárpáti harcokban, melyekben elvértett az orosz hadsereg nagyrésze és amely harcokról eddig oly kevés részletet ismerünk. Franyó könyve az igazmal való részletek tömegét nyújtja, ahogy bajtársaival azokat átverekedte és átszenvedte.

A könyvek Nagykanizsán FISCHEL FÜLÖP FIA cégnél rendelhetők meg. — Vidékre mindegyik könyvhöz 20 fillér portódij küldendő.

Aki Budapestre utazik, nézze meg a Pasaréti Lövészárkot! Az ország egyetlen hadi látványossága! ☺ ☺

Vizvezeték, lakatos és kutfurási vállalatomat

kanizsai régi állandó megrendelőim kívánságára Nagykanizsán

megnyitottam,

mely célra a Rozgonyi-utca 9. szám alatti Schavel féle műhelyt :: :: :: kibéreltem. :: :: ::

Támastkodva szakmám terén 24 éven keresztül szerzett bő elméleti mint gyakorlati tapasztalatokra, itt valamint számos más vidéken teljesített munkáimmal szerzett elismerésekre, megrendelőimnek a legteljesebb garantiát nyújthatom.

Vállalkozom szakmámba vágó legkörülményesebb feladatok megoldására és bármily nagyszabású munkákat elkészítésére, meglévő és megem felelő berendezések átalakítására.

Érdeklődőknek tizenöt éves előkelő referenciák állanak rendelkezésükre.

Tisztelettel:

ERDÉLYI JENŐ
gépész és electrotechnikus.

Használt és új tan- könyvek

a Főgimnázium,
a Felső kereskedelmi iskola,
a Polgári fiu- és leányiskola,
a Kereskedelmi női tanfolyam,
az Elemi népiskolák,
Kereskedelmi és Iparostanonc-
iskolák részére

iskolai író- és rajzszeretek, füzetek,
táska és könyvtartó

legjobban beszerezhető

FISCHEL FÜLÖP FIA

könyvkereskedésében Nagykanizsán, Kazinczy-utca 3.

Iskolakönyv bekötéseket azonnal végzünk!

[illegible]

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

Hydrobated **Arct.**
 Long-tailed Shearwater
 Egg before 1.20
 Egg after 4.20
 Fledgling 5.
 Young alone 10.
 per cent waterlogged ..
 Egg before 1.20
 Egg after 4.20
 Fledgling 5.
 Young alone 10.
 Eggs and are 2 1/2 in 100
 Hydrobated are egg-laid 10
 Shearwater 10

Brodnón vezet az ut Párisba

Az északi harcstéren az események szédületes iramban haladnak a végző döntés felé. A magyar és német hadak elfoglalták a legbizuszebb orosz várat, Grodnó is s ezzel frontunk teljesen kiegyenesedett, az oroszok pedig elvesztették belső várvédelmi vonaluk legfontosabb pontját. Ezzel Lengyelország végleg és teljesen a birtokunkba jutott, mert ami még területéből orosz kézen van, tisztán idő kérdése, hogy a mi kezünkre jusszon. Grodnó célját ismerve, kétszeresen kell örülnünk elfoglalásának. Az orosz hadvezetőség Grodnót a Kelet-Poroszország ellen induló offenzívára kiindulási pontjának szánta, minthogy valóban innen is indultak ki azok a borzalmas orosz rablóhadjáratok, amelyeknek még az emlékezete is örök szegényfoltja lesz mindenkori Oroszországnak. A memeli borzalmak nem ismétlődhetnek meg többé. A modern hadcsatát legtekélyesebb eszközzeivel fölszerelt orosz rablóváron a magyar és német trikolórok lengenek. Gondolta volna-e ezt valamikor a sápadt cár és az orosz hadak hisztériás főparancsnoka, Nikolajevics nagyherceg, mikor a bestiális kozákok százezreit indították innen utnak *Berlin* felé? Gondolta volna-e valamikor a világ, hogy az orosz gőzhenger nem egyéb hitvány vutki főző-kazánnál, amely ijedt pőfőgással csikorgó visszafelé a cár birodalmának sötét kulturátlanságába? Gondolta volna-e valaki, hogy a magyar és német hadak alkotják a gőzhengert, amely föltartóztatlanul hengereli, lapítja szét, morzsolja össze az ellenséges várak egész legióját? Hogy mit művel még északon a magyar-német gőzhenger; mikor áll meg s merre fordul még rudja, — nem tudjuk. — De azt már ellenségeink is kezdik belátni, hogy a döntés északon megtörtént s amit még az orosz csinál, nem egyéb végvonaglásnál. Grodnó várától messze van a világ büszke fővárosa: Páris. De a magyarok és németek talán Grodnónál jutottak legközelebb hozzá. Legközelebb már ez is elválik!!

Az olasz háború.

Budapest, szept. 3. A délnyugati harcstérben általában beállott csend tegnap is tartott. A tirolai határvidéken a Mondron-Hüttenél, a Val di Genova legfelső részén és Moritól délre kisebb ütközetek fejlődtek ki. Valamennyi az ellenség visszamenetelével végződött. Flitsch körül és a tengermelletti harcvonali egyes más pontjain a tűzserű és aknavetők álltak harcban. Este csapataink a tolimeni hídfő déli része ellen intézett heves támadást verték vissza. *Höfer, altábornagy.*

Olasz csapatok
Durazzóban.

Luganó, szept. 4. Az olasz kormány kénytelen volt csapatokat tenni partra Durazzóban, az ottani olasz konzulátus védelmére.

Az orosz háború.

*Elértük a Nyement. Grodnó
elfoglalása. — Közeledünk
a Szereth felé.*

Berlin, szept. 4. Keleti hadszin-
tér Hindenburg tábornagy hadsereje a
Lovasságunk tegnap rohammal elfoglalta
a Fridrichstadtól északnyugatra fekvő
Lenewadeni megerősített hidfőt, amelyet
gyólság lőtarolt megsebzálva, miközben
három tisztet és háromszázötven főnyi
legénységet elfogott és egy gépfegyvert
szakmányolt Vilnától északnyugatra és
nyugatra levő harcvonalon az oroszok
megkísérelték, hogy előrenyomulásunkat
megállítsák. Előretöréseik szakadat-
lanul nagy veszteséggel meg-
hiúsultak. Merecztől délkeletre visszave-
tettük az ellenséget. Az Augusowi csatorna
és Swislocz közt elértük Nyement. Gro-
dnónál rohamcsapatainknak gyors
cselekvéssel sikerült a Njemenen
átjutniok és egyes házakért vi-
vott harc után a várost elfoglal-
niok. Itt négyszáz oroszot elfogtak.

Galwitz tábornok hadserege az Alekzandria (Odzessza) felé vezető úton, az orosz csapatok ellenében harcolt. A hadsereg összesen több mint három ezer katonából állt, akiket a tábornok a harcok során a legkevesebb veszteséggel sikerült megmentenie.

Lipót bajor herceg tábornagy had-
csaportja: Pruzanytól északra üldözö
hadoszlopunk a mocsárszorosokon való
átiutásért harcol.

Mackensen tábornagy hadseregportja:
Üldözés közben elfoglaltuk a Nasioldat,
Sielec és Bereza-Kartuska mellett és
Antopol környékét (30 kilométernyire
Kobrintól keletre), Osztrák magyar
csapatok a Bubuto-Dubowojetól délre kelet
felé nyomulnak előre.

Délkeleti hadszíntér: Bothmer gróf tábornok hadserege harcolva közeledik a Szereth szakasz felé.

Budapest, szeptember 3. Kelet-Galliciában az ellenség mindenütt a Sztyepona-vonalig vonult vissza. Seregeink üldözik. Az orosz határon Zalosától északra és Brodytól keletre, valamint a Dűbnától nyugatra fekvő területen és a voltliniai várháromszögben az ellenség újra az egész harcvezetőnál harcra bocsátkozott. Csapatok támadják. A felső Jasiolda mellett küzdő csapatainknál is folyik a harc. Az

oroszokat a mocsárterület szélén
fekvő egyes erősített állásaikból
kivertük. Höfer altábornagy.

Lengyelország
kormányzója.

Becs, szeptember 4. A magyar és osztrák közigazgatás alá került Lengyelország főkormányzójává Dillerbári cs. és kir. vezérőrnagyot nevezték ki.

A duma elnapolása.

Petervár, asept. 4. A Rjecs szerint a jobboldali pártok memorandumiban kérték a дума elnapolása, mert csakis erős kormányzati rendszerrel lehet a máris erősen érezhető forradalmi mozgalmakat Oroszországban elfojtani.

Franciák

az orosz vezérkarban.

Lyon, szept. 4. Tizenegy francia vezérkari tiszt utban van az orosz főhadiszállás felé. Allítólag a franciák aktív részt fognak venni az orosz hadműveletek irányításában.

Szerbia válasza

Milánó, szept. 4. Szerbia ma adta át az antant hatalmasságának végleges választát a Bulgáriának adandó területi engedmények tárgyában. A választ az antant külügyi hivatalának közös kommunikéje fogja nyilvánosságra hozni. Görögország is rövidesen válaszolni fog az antant jegyzékére, tehát Balkán fölül a homály el fog oszlani.

franczia harczér.

Berlin, szept. 3. A nagy főhadiszállás jelenti: A nyugati hadszíntéren Souches mellett, visszautasítottunk a franciáknak egy kézigránát támadását. Flandriában és Champgneben sikeres robbantásokat véghezvitünk.

A török-bolgár egyezség.

Szófia, szeptember 4. A török kamara elnöke, Halid bey Drinápolyban kijelentette, hogy törökök és bolgárok jóbarátok lettek Törökország magasabb állami érdekből áldozatot hozott.

Berlin, szeptember 4. A Kölnische Zeitung értesítése szerint a Bulgária és Törökország között létrejött megállapodások következtében a bolgár hatóságok még ebben a hónapban átveszik az átengedett területek igazgatását.

A pápa a békéért

Washington, szept. 4. Gibbons amerikai bíboros átadta a pápa levelet Wilsonnak. A levél a béke kérdéssel foglalkozik. A bíboros ebben az ügyben Lansing álláspontjával is hosszabban táncakozott.

**Vaszary Kolos
meghalt.**

Vaszary Kólos bíboros, Magyarország volt hercegprímása pontosan huszaszennvedés után Balatonfüreden elhunyt. A bíboros Zalavármegyéből volt. Keszthelyen született 1832-ben, tehát most 83 éves volt, körépiakolált is Keszthelyen végezte, majd belépett a Benedekrendbe, amelynek díszre volt. 1885-ben főispánt választották. Mivel főpánt nagy tevékenységet fejtett ki a rend ügyei körül. — Ő állította egyestítették a zalavári apátságát a pannonbalmi főispátsággal. — Zalazentivikón és Zalaspáttban leányiskolákat létesített. — Tihanyban stíluszerűen megújította a régi apátsági templomot és kolostort. Radán új templomot építtetett. De legtöbbet községnek talán neki Balatonfüred, amelyet rengeteg háttérrel, nagy hosszátással az ország legkisebb győgyfürdőjévé fejlesztett. 1891-ben lett Magyarországnak hercegprímása. 1893-ban lett bíboros. Ezen évben életveszélyben is forgott. Egy elbocsátott alkalmazzott le akarja lőni, azonban ifjú áldozó papja, Kohl Medárd a saját élete vesztetésével megmentette. Ettől kezdve Kohl Medárd nem vált meg Vaszari oldalától. Címzetes püspök, kanonok lett s nagy befolyást gyakorolt a primás ügyek intézésére és Vaszari személyére. Keszthely később is ártotta a primás jötkönyt. A keszthelyi szegények részére 100.000 korona, a főgimnázium részére 50.000 korona alapítványt tett. Általában rengeteg az az őszeg, amely jötkönycczre fordított. A tudományos írodalom terén is nagy munkásságot fejtett ki. Történelmi művel érdeklődött. Emlékeztet meg a távozás a hercegprímás utóbbi. Ha a távozás valódi oka a rossz gazdálkodás volt, akkor is a legmélyebb tiszteltet illeti meg Kólos bíboros emléket mert a rossz gazdálkodás annyiból állt, hogy mindenét jötkönycczre adta.

Balatonfürdőről sürgősséyk : A bíboros
hisztériáit Kóli püspök: azonnal tartotta a kabinet-
iróval, a nemzetiségi, a trócskóssal, az
uralkodóház tagjaival, a kormányossal püspöki
karral. A reváltait ma állítják föl a bezen-
telit Majdu Tibor ihányi főpárt végel. A jövő
hét elején Keszthelyre szállítják és kivánságra
mértén itt fogják őket nyugoróba helyezni. A
temetés, amelyet Hörtig bíró vésszpárt me-
gyéspüspök végel, valószínűleg 9-én lesz.

**Járványoknál
s minden
ragályos betegségnél**
kipróbált övintézkedés.
Mattoni féle
Giesshübler
Savanyú víz

A dualizmus diadala.

Bécsnek ujjongó népe a lelkesedés őszinté örömlángolásával fogadta falai között a magyar nemzet képviselőit. Lobogóerdő mindenfelé az utcák végtelen során. És a zászlóerdők nagy tömegéből győzelmes, vidám lengéssel emelkednek ki a magyar trikolor megszentelt színei.

Már a külsőségekből meglátszott, hogy Bécsnek büszke népe kiket fogad most. Ezuttal nem holmi alsó- vagy felsőausztriai, vagy más „birodalmi tartomány” torna- és lövészgyűlését, hanem egy államnak, egy teljesen független önálló államnak képviselőit azoknak a törvényhatósági kiküldöttekben, akik ott magyar díszben, magyar hűségben, magyar büszkeségben a király színe előtt megjelentek.

Ezek hódolni mentek az őz király elé. Viszont Bécs város népe hódolt a hódolóknak.

Bécs, s vele az egész Ausztria, mintegy eleve önként elismerte, amit Tisza István gróf a királynak a történelmi nagyszerű fogadtatásán mondott:

— Az évszázados szabadságot visszanyert magyar államnak méltó helye van a monarchiában!

Annál helye van éppen, annennyi Ausztriának.

A magyar törvényhatósági kiküldötteknek Bécsben történt ragyogó fogadtatása, Stürgkh osztrák miniszterelnöknek a pragmatika szankciót, meg a magyar hősiességet dicsőítő szavai, Tisza István gróf magyar miniszterelnöknek a királyhoz intézett történelmi fontosságú beszéde, megemlékezésével annak, hogy a küldöttség fényes sorokban ellenzéki pártok tagjai is voltak és mindezek tetejébe a király válasza: összevéve nem más, mint lényegében a magyarság erejének dicsőítése és a dualizmus államforma diadala.

Megvertük a külső ellenségeket. Megvertük a belsőket is.

A bécsi fogadtatáson a mi magyar Deák Ferencünknek I. Ferenc Józseffel ölelkező szelleme aratott most végső diadalt Bécsben a dualizmus ellenségein.

És ez a diadal valóban biztos alapot teremtett arra a nagy, szép jövőre, amire a király válaszából fejedelmi biztatást kaptunk, hogy:

Szent István koronája új dicsőségektől övezve, megnövekedett fényben fog ragyogni. Így legyen. Így kívánjuk. Erre törekszünk.

Deák Ferenc műve alkotásának félszáz éves évfordulója virrad ránk nem sokára. Legyünk méltók rá, hogy Lajtán túl, Lajtán innen majdan békeidőben a háború után is lelkesen ünnepeljük a dualizmus diadalt, a a hogyan most a napokban Bécsben ünnepelték.

Egy gazdasszony levele a piaci árakról.

— A hatóság figyelmébe. —

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A Zala egyik legutóbbi számában nagy meglepetéssel olvastam, hogy a kanizsai piaccon megszűnt a közönség kiuzsorázása. Az adatokat valószínűleg a rendőrségtől kapták ehhez az állításhoz. De mért nem kérdezősködtek erről egy gazdasszonynál is? Majd fölvilágosította volna az magukat, hogy az egész hatósági armegállapítás csak maszlag s az uzsora épp olyan méreteken folyik tovább, mint azelőtt. Mindegyik kofa annyit adja a portékájá, amennyit akarja. S jaj annak, aki rendőrt mer hívni. Az akár ki se menjen többet a piacra, mert ott szidást kaphat, de piaci árut többé semmilyen pénzért se kap. Például kedves Szerkesztő Ur, a multkor hogy járt az egyik barátom? A A tejjölt éppen a hatósági ár kétszereséért akarta vásárolni a kofa. Rendőri oltalmat vett igénybe, mire a tejjölt meg is kapta a megállapított áron. De a következő napon már üres kosárral és sirva tért haza. A kofák ugyanis megjegyezték az arcát maguknak s mikor meglátták, rákiabáltak:

— Menjen a rendőrhöz vásárolni.

— Koldus — nagyságának nincs eladó portékánk.

— Nem süli ki a szemét?

Amerre csak ment, az árusítók sehol se álltak vele szóba. Hja, a rendőrség nem is tudja, milyen nagyszerű szervezet ez a kofaintézmény. Most szegény barátomnak is és vásárlók, meg a szegénytől a piac tájékára se mer menni. Hát így fogadjuk meg a tanácsot, hogy vásárlás esetén fordulunk rendőrhöz. Azt mondják a rendőrségen, hogy azt is megbüntetik, aki nagyobb áron vásárol a megengedettnél? Akkor az, aki a hatósági árszábat szerkesztette, büntesse meg látatlanba az összes női rokonságát, mert holt biztos, hogy ők is drágábban vásárolnak minden nap a piacon. Hanem tulajdonképpen nem is azért fordultam én most a Szerkesztő urhoz, hogy ezeket a gadaasszonyi körben unalomig ismert dolgokat felsoroljam. Ellenben azt is olvastam a Zalában, hogy a főkapitány-helyettes ur szívesen veszi a piac megjavítására a tanácsot a közönség köréből is. Hát nekem volna egy jó tanácsom s egyúttal ennek során rámutatok arra is, miként követik el az árusítók az utserát s miként lehetne azon segíteni. Nos hát:

A rendőrség sok élelmiszeiknek az árát igen helyesen, kilóként állapította meg. Így például egy kiló paradicsom 24—32 fillér, a krumpli kilója 14 fillér. Azonban sem a paradicsomot, se a krumplit nem adják kilóra, hanem a termelő éppugy, mint a kofa a paradicsomot kosarakba, vagy kisebb rakásokba rakva, a lurgonyit pedig darabszámba adja annyit, amennyit neki jól esik. Mérének híre hamva sincs. Így a krumpli, ha olcsó, 2 fillérbe kerül darabonként. Vettem 40 fillér árárt és nem volt egészen egy kiló. A hatósági ár 14 fillér. Hát most miképpen ellenőrizsem én azt, hogy nem csapnak-e be s a hatósági áron alul vagy felül vásárolok-e, ha a rendőrség se törődik ezzel, hogy aminek az ára kilóként van megállapítva, azt nem is adják mérlegre? Ugyanugy vagyunk a paradicsommal, túróval, tejjöllel, babbal; minden. Tisztelt Szerkesztő ur! A fővéreim távolabbi nagyobb városokban vannak férnél. Ezeknél érdeklődtem, milyen náuk a piaci rend. Levelük szerint ott kötelező minden kofára a mérleg-tartás. A nagyobb városok piacala még a baromfit is kilóval méri. Ott aztán nem eshet meg, a mi nálunk, hogy a sovány kacsa a kövér kacsa hatóságilag megállapított árán adják anélkül, hogy csak szólni is lehetne ellene, mert vélemény dolga, hogy milyen a kövér és milyen a sovány kacsa. Szóval oda akarok kilukadni, hogy a piaci uzsorát csak akként lehet megszüntetni, ha a rendőrség a mérleg kötelező használatát elrendeli. Addig kár is minden ellenőrző munkáért a piacon, mert az csak porhintés a közönség szemébe.

Tisztelettel egy gazdasszony.

HIREK

Az önkéntes-kabaré teljes műsora.

Az önkéntes-kabaré agilis rendezősege most állította össze a mai színház-est végleges és teljes műsorát, amelyet itt közlünk:

I. rész:

1. „Mennek a huszárok” (előadja 180 önkéntes.)
2. „A király imádkozik” (melodráma, írta Váradi Antal, zenéjét szerzte Hetényi Heidelberg Albert, előadja Kollin Géza.)
3. „A honvéd” I. rész (verses alkalmi darab hét képben. Írta Rajz Ferenc, játszik: Szalay Dénes, Szalay József, Magyar István, Sümegi László, Markó Géza.)
4. „Baka nóták” (előadja az énekkar.)
5. „Magyar nóták” (énekl Grassy Béla.)
6. „A lengyelek fehér asszonya” (költemény, írta Jókai Mór, előadja Mautner Pál.)
7. „A honvéd” II. rész
15 pere szünet.

II. rész.

8. „Csataképek” (hat képben. Tervezte Koch Sándor. 1. kép: A sorozás. 2. A trén megakadt. 3. A roham. 4. Kisérlik a foglyokat. 5. Az első segély. 6. Az ima.)
 9. „A behívó” (tréfás jelenet előadják a szerzők Herboldy Zoltán és Steinauer József.)
 10. „Tóbiást is besorozzák” (tánc-jelenet írta Rajz Ferenc, lejtik a szerző és Nagy Károly Dezső.)
 11. „A gyermek” (költemény írta Endrődi Sándor, szavalja Szalay József.)
 12. „Lavolta szerelméből serenád” (játsszák Bálint Béla, Szita István és Steinauer József.)
 13. „A táborban” (harcéri jelenet játszik: Grassy Béla, Völgyi Zoltán, Stutner Pál, Dieber Rezső, Ilcsics József, Nagy Károly Dezső.) Írta: Rajz Ferenc.
- Az ének és táncszámokat a 12 ik Landwehr-ezred teljes zenekarának művészi játéka kíséri. Abból a nagy érdeklődésből, amely az önkéntes kabarét megelőzi, zúfolt házra, sikerében gazdag, forró estére következtethetünk. A pazar variációja, pompás műsor a legélvezetesebb szórakozást ígéri.
- A rendezőbizottság kéri azokat, akik tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, jelenjenek meg az előadáson, mert az nyilvános és mindenki helyet foglalhat ott, aki a jótékonyaság oltárán áldozni akar. Szándékosan senkit sem mellőztek a meghívók szétküldésénél.

— **Uj hadnagyok.** A 48-ik gyalogezredben hadnagyokká léptek elő a következő zászlósok: Birnstingl József, Barta József, Szikszay Jenő, Santner Ferenc, Zafita Nándor.

— **A vármegye egészségügye.** — Augusztus hónapban a vármegye egészségügye kedvező volt. Elmondhatjuk, hála istennek, hogy az epidémiák meggyéket elkerülték. A Mura mentén föllépett hólyagos himlő teljesen megszűnt. — Ebben az évben az egész megyében csak három kolera-eset fordult elő, mert az összes legutóbbi koleragyanus megbetegedések másnak bizonyultak. — A három koleraeset azonban — a vizsgálat kétségtelenül megállapította — a Mura vizé ek élvezése okozta. A folyó vizét tehát nem szabad használni. A fertőző betegségekben a halálozás aránya ez volt:

roncsoló toloklobban meghalt	14
hagymázban — — —	19
vörhenyben — — —	21
kanyaróban — — —	10
vérhasban — — —	3
hólyagos himlőben — —	11
ázsiai kolera-ban — —	2

egyén. — A regályos betegek tulzomó része azonban nem a polgári lakosság, hanem a harctérről jött katonák közül való.

Fog-Krém

KALODONT

70 fillér.



— **Elhunyt nagykanizsai nagykereskedő.** Szomorú és váratlan halálhír keltett ma városzerte őszinté megdöbbenést. Weisz Hugó pálinka nagykereskedő, a varasdi tűzérezred egy évi önkéntese tegnap délelben rövid szenvedés után meghalt. Weisz néhány hónapja vonult be Varasdra, mint népfőlkelő-önkéntes. — Tegnapelőtt még viruló egészségben vett részt a gyakorlatban. Este hazatért lakására, de még ekkor se panaszkodott rosszullétéről. — Kilenc órákor hirtelen eszméletlenül roskadt össze. — A gyorsan előhívott orvos megállapította, hogy agyszélhűdés érte. A nagybeteg a rosszullét első percétől eszméletlen volt a halál beálltáig. Elhunytáról táviratilag értesítették Nagykanizsán lakó családját. A család intézkedésére holttestét vasárnap reggel hazabozzák Nagykanizsára.

— **Apad a város lakossága.** Az elmúlt félév születési és halálozási statisztikájából az tűnik ki, hogy Nagykanizsa város lakossága az elmúlt félévben megapadt. — Ugyanis 1915 január 1-től augusztus 31-ig született a városban 209 gyermek, míg elhalt 270 egyén. A város lakossága tehát 61 egyénnel kevesebb, mint a múlt év december 31-én volt. A nagykanizsa-járási és a kesztely-járási lakosság is csökkent 10—10 egyénnel. Zala vármegyében az elmúlt félévben legnagyobb volt a szaporulat a perlati járásban: 128, a letenyei járásban: 97 és a csáktornyai járásban: 80.

— **Használt iskolakönyvek,** jó állapotban, tartós kötésben kaphatók Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán. Ugyanott új iskolakönyvek is kaphatók és tavalyiak méltányos áron beváltatnak. Minden iskolai felszerelés, rajzszerék, könyvtáskák és könyvtartók legmérsékeltébb áron nagy választékban vannak raktáron.

— **Az ikr. templomban** a közelgő őszi nagyünnepekkor, sem a nagy, sem a kis-templomba, közegészségi és közbiztonsági szempontból belépti-jegy nélkül senki sem fog be-bocsájtatni. Kíváncsok tehát, hogy belépti-jegyet most már mindenki haladéktalanul kiváltssa a hitközségi irodában, ahol férfi és nő ülések, utóbbiak alsó karzatiak is, minden helyre kaphatók. A szegények f. hó 6-án hétfőn kaphják meg ingyen templomi belépti jegyeiket a hitközségi irodában.

Steckenpferd lilomtejszappan.

Bergmann & Co, Tet. chen a E. gyárából

elérhetetlen hatású szepők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc és bőrápolásra, mit számtalan elismerőlevellel bizonyíthatunk. Gyógytárakban, Drogeriakban, illatszerek és fodrász üzletekben 1 kor. ért kapható. Szintny páratlan hatású női kéz-ápolásra a Bergmann „Manera” lilomkrémje, mely tubusokban 80 fillért mindenütt kapható.

— **Hány hadifogoly-munkás van Zalában?** Az állspáni jelentés szerint 112 község összesen 6043 hadifoglyot vett igénybe. Ezek közül 5709 hadifogoly mezegazdasági munkát végez, 599 orosz a Zala, Kérka és mel-rékrezeinek tisztogatásánál van alkalmazva, — 135 pedig ipari munkákat végez. Hogy a hadifoglyok munkája mennyire kielégítő, — az bizonyítja, hogy még mindig kérnek foglyokat.

— **43—50 éves B) osztályú népfőlkélek minden poidij nélkül** háborúra azonnal érvényes életbiztosításokat köthetnek a Magyar Francia biztosító társaságnál. Vezérügynökség Nagykanizsán Sugár-ut 1.

— **Az izraelita ünnepekre** imakönyvek, talesek, ujévi üdvözlő kártyák nagy választékban kaphatók Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán. Postai rendelések is elintéztetnek.

— **Uránia.** Liszta, a szép kalandornő a címe annak a remek irodalmi drámának, melyet ma szombaton és vasárnap mutat be az Uránia mozgófénykép palota.

A legszebb és legdivatosabb

Őszi újdonságok

ugy mint

Női- és gyermek kabátok a legolcsóbb áron beszerezhetők

Weisz Miksa

divatruhásában — Fő-ut 8 szám.

— **Tábori posta.** A posta és távdró igazgatósága 1915. május hó 23-án a postahivatalokhoz intézett rendeletében előírja, hogy a jövőben a táborba szülő 350 grammos küldemények orsz. papírerembe csomagolandók és zárnivalóan átkötendő; tehát gyenge papírburkolatokat és papírcsacskákat a posta nem fogad. Ezek alapján ajánlom tábori postadobozaimat, mely az előírásnak minden tekintetben megfelel. A tábori postadoboz ára 28 fillér darabonként és Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán kapható.

— **Szállási és Diákutazási miskolci gépgyáros cég** kiadó könyvek: Készült és nyomtatás borsajtók, valamint legújabb rovatkolt alumínium kuppengető ruzsogépre felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendő különösen a cég által feltalált és készített Kossuth és Hegyalja borsajtók, melyeknél a régi világ lából készített prése zseniálisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtók felső része acél, alsó része fasztergő. Ennek fogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak fával, ami a must színeit, ízeit, zamatját nem befolyásolja. A törkölyt nem kell összevágni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi temesvári, az 1902. évi egri és pozsonyi II. mezőgazdasági, az 1906. évi nagyváradi, az 1907. évi pécsi országos kiállítás, az 1914. évi budapesti nemzetközi borszagadás kiállításán a cég borsajtói első díjjal, aranyéremmel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. A cég ingyenes árajegyzékét kívántra minden érdeklődőnek megküldi.

— **Az orosz harctér** legáttekinthetőbb új térképe olcsó kiadásban is megjelent és ára K 1.20. Kapható Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán.

— A Melcer féle házban lévő műorás és látszerész üzletben megérkeztek a legújabb órák és látszerek, melyek legutóbban árusítandók el, *Szűcs Antal* műorás és látszerészé, Kazinczy-utca 3. (Vasúti-utca).

ÉRTESÍTÉS!

Kerecsényi **csomagszállító Árusítást** a nagykanizsai piacon **szeptember 7-én** kezdetem meg. — A piacon és **Stampf Zsigmond** fűszerkereskedőnél kicsinyben is kossaranként. **lakásom** és a Baloghay féle házban **Varga József** árusítandók el, *Szűcs Antal* műorás és látszerészé, Kazinczy-utca 3. (Vasúti-utca).

Szólófajok: Chasselas (Gyöngy) és Muskát Ottone!

REMETE GÉZA.

Osztrák-Magyar Vöröskönyv

:: Diplomáciai ügyiratok ::

Rusztia - Magyarországnak Olaszországhoz

való viszonyáról az 1914. évi július hó 20-tól 1915. évi május :: hó 23-ig terjedő időben. ::

A hivatalos kiadás teljes szövege

Ára 1 kor. 50 fillér,

postán küldve 1 K. 80 fillér

FISCHEL FÜLÖP FIA

könyv és papírkészlete Nagykanizsán



Pixavon hajápolás tudományos alapon

a leghelyesebb mód a fejbőr ápolására és a haj erősítésére.

Ára üvegenként: 2.50 K. — Hónapokig eladandó

Feladó szerkesztő: Tóth Zoltán
távollétában a szerkesztésért felelős:
Fischel Lajos
Igazgató: Fischel Ernő

Milyen birodalmi címet használunk Rusztriában.

Magyar korona a kőfély és gyomrában.

(Saját tudásunkból.) Amióta a világháború kitört, az a régi, évenkéntes elleneszen, amely politikai és társadalmi téren sokszor győződik, azóta Ausztria némettel és a magyar nép között, — teljesen elhalt. A magyar nemzet könnyen feledő, hamar megbocsátó lélekben a közös szenvedés, közös küzdelem és közös célok valósággal testvéri érzelmeket fakasztottak úgy a német birodalmi, mint az ausztriai németiség látnak, — az osztrákok pedig kezdtek benőlni a közös államnak, egyenrangú asszónak tekinteni. Szóval a legújabb jelelt látjuk annak, hogy a közösödés megértés fogja a két nemzet politikáját jövőben, a béke elkövetkezendő aranyéveiben is irányítani, — a tegnapi fényes fogadtatás pedig, amelyben Bécs város lakossága részeltette a magyar hódoló küldöttséget, — arról győzt meg bennünket, — hogy társadalmi téren is mind izmosabbá, erősebbé válik a bennünket összekötő új kapocs, amely a világháború tüzeiben kovácsolódott. A magyar nemzet községnek tartotta örömet, szenvedését, lökéseit az osztrákokkal a Ausztria iránti tiszteletének tüntetve adott kifejezést. A Hymnus hangja, után milliók hangzott föl a *Gott erhalte* s a győzelmi ünnepekben a magyar trikolor mellett ott lengett a fekete-sárga zászló is. Mitte volna-e ezt valamikor Kossuth Lajos népe?

Eppen azért, mert ilyen szép uton haladtunk a teljes testvériség felé, kell arról a sajnálatos esetről megemlékeznünk, amely mélységes fölláborodást keltett Nagykanizsa város loyális lakosságában. Nagykanizsán, éppen Ausztria iránti szimpátiából sokan megrendelték az osztrák címet is, hogy a közös örömeinkben és a magyar birodalom címere mellett díszítsék házaikat ablakunkat, falainkat s emeje lelkünkbe az egymáshoz tartozás érzetét. Bécs hamarosan el is árasztotta a várost címmel, amely kicsinyített, de pontos másolatban ilyenképpen fest:



REICHS ADLER

Tehát birodalmi címer. S tessék jól megfigyelni a címet. Az osztrák birodalmi korona alatt vannak fölülülve a tartományi címerek s ezek közt mindjárt az első a magyar címer. Tehát az osztrákok szemében az első és legfőbb Magyarországnak, — amelyen ma Habsburgi Ferenc József császárságak hatalmi súlypontja nyugszik; amelynek hősi hadserege Ausztriát is megvédelmezte, — nem több, mint a többi tartomány: Galicia, Bukovina stb. De ebből az esetből nem akarunk kárát csinálni. A mai történelmi időben, amikor olyan közel áll a két nemzet egymáshoz, ahogyan még sohasem, — nem akarjuk föltételezni, hogy ennek a címernek a megszületésében akár az osztrák nép, akár az osztrák hatalmi körök bűnösök lennének. Hajlandók vagyunk azt hinni, hogy az első világi Hendl Vilmos bécsi nyomdász, vagy a forgalombahozó Hohlfew József bécsi könyvkiadó tudat-

lása idézte elő a „tévét”. Ha másképp volna, bizony nagyon rossz volna. Ismétlülük, tévedésnek minősítjük az esetet. De ha ezáltal nem háborodunk is föl, — közzük a magyar hatóságokat, hogy a hibás címer forgalombahozataltól haladéktalanul tölts meg. De a magyar kormány beavatkozását is kéreznék, mert hiszen tudomásunk van róla, hogy egész Ausztriában ezt a címet használják nemcsak magánosok, hanem sok helyen hivatalos jellegű intézmények is. Már pedig nagyot néz az a magyar ember, aki átmege barátommal a szomszédba s ott azt látja, hogy a kőfélyjuss magát elnyelte a — magyar koronát.

Utazók és ügyzők

mindenfelé felvételnek himzett emléklapok eladására, mely ma a legkelendőbb cikk. Cím: Gebr. Apfel, Wien II. Ob. Donaustrasse No. 29.

Jó házból való jólnevelt keresztény fiu

tanulónak azonnal felvétetik KÖHLER TESTVÉREK

vasárkereskedésében. III.

Egy jobb leány

kis gyermek mellé felvétetik. Cím: a kiadóhivatalban.

Jó karban lévő 6 darab 75 75 25 32 29 és 29 hektoliteres

használt hordó

jutányos árban eladó. — Bővebb

felvilágosítással szolgál

Bettlheim és Guth cég.

Nevelőt keres

II. gimn. tanuló mellé. — UNGAR föld birtokos HAHÓT. 12631

Állandó nagy raktáru

tüzifa és kőszén

kereskedésemet bevonulásom miatt Schmidt Zsigmond fogja kezelni. Magyar-utca 13. Telefon 198. 12634 Tisztelettel LEHR OSZKAR.

Irodai alkalmazottat

magyarul németül perfekt levelezőt keres azonnali belépésre (lehet hölgy is) HOFMAN JÓZSEF FIA KESZTHELY. Ki fűszerüzletében működött előnyben részesül. 12629

URANIA

mozgóképfalota

ROZGONYI-UTCA 4 szám

Szeptember 4 és 5-én szombaton és vasárnap kerül színpadra

Lianna a szép kaladornő

udvari intrika 4 felvonásban.

Hétfőn és kedden Henny Porten felléptével nagy szenzáció.



A mi katonánk: Addig nem pihelek, míg azt a két szép kőrtét le nem rázom.

Hölgyek szíves figyelmébe!

Bécsi bevisztási utunkból hazatérve a legújabb eredeti kalap modelleket mutatjuk be a n. é. hölgyközönségnek, melyeket utazatok kimerülése végett nem teszünk a kirakatainkba, hanem azok üzlethelyiségünkben tekinthetők meg. Minden vevőnek saját érdeke, mielőtt kalapot vásárol, cégünket felkeressen! Alakítások gyorsan és költségtelenül készítenek, gyászkalapokban és látványokban nagy választék.

Klein József és testvére

Melcer Irgengyűjtő házban Kazinczy-utca 3. Műhelyeinkbe előrendel bécsei műkészek Telefon: 313. delgomak. 12633

Millió ember használ

KÖHÖGES

rekedés, katarus, elnyálkásodás hurut és görcsös köhögés ellen kizárólag a jóhiszú Kaiser-féle

Mell-karamellák

(a három lenyóval)

csatorná. — 6100 köbjegezőlleg hitelesített bizonyítvány okostól és magánosoktól a hírtól használt. :: Rendkívül kellemes és jóhiszú bonbonok.

Csomagja: 20 és 40 fillér doboza 80 fillér.

Kapható: Neumann Aladár és Reik Oynia Szabó Albert, Mikoványi Árpád és Belus Lajos úrú gyógyszerüzletben.

Mindennemű cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelszerelések, Gyulay-táska, orvosi táskák, gamaschni, övstij,

esőköpeny, hátzsák

:: a legjobb minőségben kapható ::

Miltényi Sándor és Fia

cipőárúházaiban, Főu., városi bérpaloták.

Járványos és fertőző betegségek
ellen a legbiztosabb óvász
— az erősen szénasavas —

Pécsi Tettye forrásvíz

= a legkellemesebb ízű =

aszfali és borvíz.

Állandóan palackcserével és
patentzáros palackokban kap-
ható s így /

háztartásban a legolcsóbb

Főelárusítás: **NAGYKANIZSA** (füzér
és csemege üzletében Nagykanizsa).

Tisztelettel van szerez-
csem a n. é. közönséget
értesíteni, hogy **cserep-
kályhák átrakását,**
javitását, rossz fűlőket
könnyű fűtésre
jótállással
= vállalok. =

Uj kályhák minden
szinben jutányosan

kaphatók Ziskó Ádám

agyakályha készítőnél Nagykanizsán,
— Vörösmarthy-utca 65. szám alatt. —



Vízvezeték, lakatos és kutfurási vállalatomat

kanizsai régi állandó
megrendelőim kíván-
ságára Nagykanizsán

megnyitottam,

mely célra a Rozgonyi-utca 9.
szám alatti Schavel féle műhelyt
kibéreltem.

Támaszkodva szakmám terén 34
éven keresztül szerzett bő
elméleti és gyakorlati ta-
pasztalatokra, itt valóban tudom
más vidéken teljesített munkáimmal
szerzett ismereteket, megrendelő-
imnek a **legteljesebb garantiát**
nyújtatom.

Vállalkozom szakmámra vég legk-
ülményesebb feladatok megoldására
és bármely nagyvessző munkálatok
elkészítésére, megfűtő és magnum
fűtő berendezések átállítására.

Érdeklődőknek tizenöt éves elő-
kelő referenciák állanak rendel-
kezésükre.

Tisztelettel:

ERDÉLYI JENŐ
gépezés és electrotechnikus

1908-ik borsajti kiállítás, Eger. I. díj díszoklevél és aranyérem.

Borsajtók.

Legújabb rendszerű könyök szerkezetű
„Kossuth”, „Hegyalja”, „Mabile” és „Acél-
orsós” a magyar bortermelők legkedveltebb
borsajtói

Legújabb rendszerű víznyomószivattyús hidraulikus kétdi-
kós szivattyú, nagyüzemi préseléshez. Szivattyú
felépítése: A must szobáson érintkezik vasvezetékekkel.
Egyszerű kezelés! Óriási erőfejlesztés! A törőhely egy
darabban és könnyen kivethető! Egy ember által
könnyen kezelhető!

Szőllőszukók és bogyózók.
Legújabb alumínium kuphengerekű szőlő-
rúzóépek.

Arjegyék ingyen.

SZILAGYI és DISKANT gépgyára Miskolcon

1908-ik országos gazdasági kiállítás, Pannónia. I. díj aranyérem.

Ca. és kir. szab. Délivaspályai Társaság.

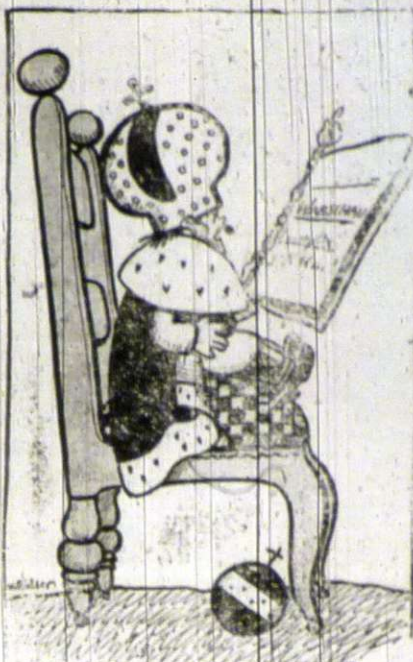
18208/R. sz.

HIRDETMEY.

A talált tárgyak és kézbesíthetetlen küldemények f. é. szept. 13.
és 14-én, reggel 9 órakor Nagykanizsa állomásunk teherraktárá-
ban, az idevágó határozmányok alapján elárvereztetnek, mihez a venni
szándékozók ezennel meghívotnak.

Budapest, 1915. szeptember hó 2-án.

Az Üzletigazgatóság.



A cár: (Olvassa a rendkívüli kiadást.)
Mi az? Kowno, Ossoviec, Ivangorod, Varsó,
Novogeorgievsk, Brest-Litovsk? Ajvél
Jól nézek én ki. Így maholnap magam is
Szibériába kerülök.

KERESEK

egy 2 szobás száraz lakást november 1-re.
Cím a kiadóhivatalban. 12619

Kőris és szilgömbfát

azonnali és jövő évi szállításra, megvé-
telre keresek. Kőzetítőknak magas juta-
lékot fizetek. KLEIN SÁNDOR lakere-
kedő Budapest, V., Lipót-körút 5.

Levélpapírok

óriási választékban kaphatók

Fischel Fülöp Fia

könyv és papírkereskedésében

Nagykanizsán.



Szabadalmazott és törvényesen védett

VETŐMAG- csávázószer

„Antispora-Vita”

Háza és kőföldi szaktételek meg-
állapították, hogy az „Antispora-
Vita” az őszek vetőmagfőzők, de
első sorban az őszi ájtai hazánkban
állandóan fenyegetett buzáknak csává-
zására a legmegfelelőbb, és így
a mezőgazdaságban nélkülözhe-
tetlen. Kilója 1 K 40 fill.

Használat: Ismeretével és használati
utasítással szolgálnak a vevővel.

Schwarz és Tauber nagykereskedők

Nagykanizsán

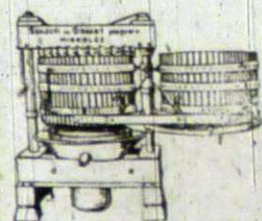
Keresek megvételre mérsé-
kelt árban egy jó karban
lévő kisebb fajtájú modern

zongorát.

Ajánlatok: Hilmayer Zsig-
mond, Zalaölvő küldendő.

Benzin

ha szüksége van
benzinre forduljon
Mezőgazdasági áruszó-
vetkezethez Kaposvár.



1904. évi párizsi kiállítás aranyérem és
díszoklevél. 1914. évi budapesti nemzet-
közi gazdasági kiállítás első díj
arany érem.

SZILAGYI és DISKANT gépgyára Miskolcon

1908-ik országos gazdasági kiállítás, Pannónia. I. díj aranyérem.

Czoczek és Dolezsál festő vállalat

NAGYKANIZSA MAGYAR-UTCA 23.

Üveg címtáblák, honi
és külföldi faerezések,
márvány utánzatok. :.
Épület, szobafestés
butor, üzletberendezés
mázolás, fényezés. :

Művészi színérzékünk,
magasan fejlett ízlésünk
és technikánk a legké-
nyesebb igényeket is
kielégítik. Áránlatok,
színes vázlatrajzok, föl-
szólításra díjtalanok.

SZERKESZTÉS ÉS KIADÁS:

NAGYKANIZSA

SUGAR-UT 4. SZÁM

RÖKKIADÓHIVATAL:

Kiadás: minden 2 sz. (Kis- és Nagykanizsa) minden hétfőn, és minden második sz. szombatkor, és minden szombatkor.

A "ZALA" tulajdonosa és igazgatója: Dr. Sándor Gyula, a "ZALA" szerkesztője és kiadója: Dr. Sándor Gyula.

TELEFON-SZÁMAI:

Kiadóiroda: 10. sz. (Kis- és Nagykanizsa) minden hétfőn, és minden második sz. szombatkor, és minden szombatkor.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

KÖLCSÖNÖZÉS

Kölcsönözési táblázat

Ny. Név	Ny. Név	Ny. Név	Ny. Név
Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa
Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa
Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa
Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa
Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa
Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa
Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa
Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa
Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa	Nagykanizsa

Egyes szám ára 2.00

Kölcsönözési táblázat

Kölcsönözési táblázat

Az orosz háború.

— Berlini hivatalos jelentés. —

Berlin, szeptember 5. A nagyhíradószállás jelenti: Hinderburg tábornagy hadserege: Friedrichstadt és a Njemen mellett a helyzet változatlan. Grodnótól keletre az ellenség a Kótra szakasz mögé, Jesiortól délre, hátrált. Grodnóért vívott harcokban ejtett foglyok száma több mint háromezerhatszázra emelkedett. — Gallwitz tábornok hadseregének csapatai Mechowonál és attól délre Wolkowick-től délnyugatra ismét visszavetették az ellenséget. Itt ötszázhusz orosz fogtak el. Lipót bajor herceg tábornagy hadseregcsoportja a Nowidwornál és attól délkeletre Pruranától északra levő mocsárszorosból harc árán kijutott, tovább északra is előrehaladt, több mint négyszáz orosz elfogott és 3 gépfegyvert zsákmányolt. Mackensen tábornagy hadseregcsoportja: Az ellenség támadásunk nyomása alatt kiürítette a Bercza-Kartuska hídfőt. Drohocyn környékén és attól délre az ellenség tegnap ismét ellenállási hejtett ki. Továbbra is támadjuk. — Délekeleti hadszíntér: Bothmer gróf tábornok hadserege a Sereth nyugati partján az ellenséges előállások egész sorát rohammal elfoglalta.

— Höfer jelentése. —

Budapest, szeptember 5. Orosz hadszíntér: Az oroszok Keletgaliciában és Volhíniában előnyomulásunkkal szemben heves ellenállást fejtenek ki. A becsarabiai határon az oroszok egy támadása akadályaink előtt összeomlott, miközben több ellenséges zászlóaljat szétugrasztottunk. A Szereth torkolatától keletre az ellenség embertömegeinek megszokott pazarlása mellett egyik lövészárkunkba hatolt be, de ember ember elleni küzdelemben visszavetítettük, miközben számos halottja és hadifoglya maradt kezeink között. Tarnopoltól nyugatra osztrák-magyar és német csapatok az ellenségnek terjedelmes elsáncolt állásait rohammal elfoglalták. Zalosce közelében is elragadtunk egy orosz támaszpontot. Brodytól keletre és Volhíniában támadásunk lassan tért nyer. A várharomszögben harcoló cs. és kir. haderők a legutóbbi napok harcában mintegy 30 orosz tisztet és 3000 főnyi legénységet fogtak el. A-budzanovi kolostorról, amely a Szereth-menti orosz arcvonal kellő közepén van, néhány nap óta a genfi keresztet viselő lobogó leng. Általában nem tételezhető föl, hogy tábori kórházat az arcvonal kellő közepén rendezzenek be, de a fenforgó esetben azonkívül megállapítást nyert, hogy az oroszok a kolostort erős vészertű támaszponttá építették ki. Senki se fog tehát csodálkozni azon, ha legközelebb

orosz jelentések azt adnák tudtul, hogy a szóban forgó kolostort, a genfi kereszt ellenére is tűz alá vettük. Az ellenség itt nemzetközi megállapodásokkal visszaél, az a mi hadviselésünket semmiképpen se befolyásolja. Höfer altábornagy.

Eichorn hadmozdulatai

Pétervár, szeptember 6. Eichorn német vezérrezredes hadmozdulatainak Orani ellen való veszedelmes jellegét a további fejlemények teljesen igazolták. Az ellenség előnyomulása a Nyemen fronton, Orani-merecig nagy erővel történt.

Az olasz háború.

Budapest, szept. 5. Tegnap az olaszok a doberdói fensíkon élénkebb, de teljesen sikertelen tevékenységet fejtettek ki. Miután egyes tereket mindenféle kálhelől ágyúval hevesen bombáztak, már délelőtti több előretörést kíséreltek meg San Martinótól nyugatra az út mentén. Mindezeket visszaverték. A visszaözoönő ellenségben tüzettségünk nagy pusztítást vitt véghez. Este felé az ágyutűz hevesebbé vált, majd ismét elszigetelt gyalogsági támadások következtek, amelyek megannyian az ofások nagy veszteségei mellett meghusultak. Déltiroban az ellenség két századát, amelyek márcóli állásunkat megtámadták, megfutamítottuk. Höfer, altábornagy.

Dolgozzanak a szövetségesek is.

A Giornál di Itáliának jelentik Pétervárról: Az oroszok sürgetően követelik, hogy szövetségesek is erősebb katonai tevékenységet fejtsenek ki, különösen Belgiumban és a Dardaneelláknál, hogy az orosz hadseregére irányuló német nyomás hamarosan csökkenjen. Pétervárott szükségnek tartják, hogy legalább tíz német hadtestet más harcra állítsanak, mert az orosz sereg másképp nem juthat lélekzetvételhez, s még a tél beálta előtt kritikus helyzetbe kerül.

Szerbia válasza kielégítő.

Athén, szept. 6. Görög lapok értesülése szerint Szerbia válasza az antantot teljesen kielégítette. (Ha ha megfelel a válasznak, annyit jelent, hogy Szerbia hajlandó Bulgáriának Macedóniát azonnal átadni.)

A Dardaneelláknál győz a török.

Konstantinápoly, szept. 6. A török főhadiszállás jelenti: Anoforta szakaszon megleptük az ellenséges lövészárkokat és nagymennyiségű műszaki felszerelést zsákmányoltunk. Sedit-Bárnál szeptember 2-án az ellenség szárazföldről és tengeréről két óra hosszat bombázta Altsitpet környékét. A bal-szárnyon, az ellenség bombavető állásában robbanást idéztünk elő, s a drót sörényakadályokat elpusztítottuk.

A francia harctér.

Berlin, szept. 5. A nagyhíradószállás jelenti: A nyugati hadszíntéren lényeges esemény nem történt.

A békéért.

London, szeptember 6. A Times washingtoni értesülése szerint a katolikus egyház védnöksége alatt komoly békeakció látszik megindulni.

Elhunyt altábornagy.

Bécs, szept. 6. Albori Jenő altábornagy, Bosznia-Hercegovina volt tartományi főnöke meghalt.

Nagykanizsa tűzérési állomás

(Saját tudósítónktól.) Katonai szaklapok jelentik, hogy a hadvezetőség a háború folyamán négy új hegyiüteg-czredet állított föl, amelyeknek most az állandósítását is elhatározta. Szóval a négy új tűzerezred a békében is fennmarad. Az ujonnan föllállított cs. és kir. 5-ik számú hegyiüteg-czred erszát batteria Nagykanizsán lesz föllállítva. Az erszát batteriával körülbelül 30 tiszt és 300 400 főnyi tűzérlegénység kerül állandó tartózkodásra Nagykanizsára, a megfelelő számú lóval és tűzérési felszereléssel, természetesen ágyúkkal is. A laktanya-kérdés dolgában még nem határoztak, mert az erszát batterin kívül még egy teljes tűzerezredet kap Nagykanizsa. Igen valószínű, hogy a két laktanya kérdést együttesen fogják megoldani. Erről különben a várossal már folynak is a tárgyalások.

Aki Budapestre utazik, nézze meg a Pasaréti Lövészárkot! Az ország egyetlen hadi látványossága!

A pénzügyi bizottság ülése.

Nagykanizsa kölcsönt ad a megyének. — Vítás órádjának.

(Saját tudósítónktól.) A pénzügyi bizottság szombaton délután 6 órakor Pálhál Viktor előlétele alatt nagyfokossággal ügyben tartott ülést. Előlekerült még, hogy a vármegye közgyűlése — tekintettel arra, hogy a becsatlás alap kiemelt, — akként határozott, hogy a fönnálló katonabeszállásai járandóságok kiegyenlítésére ideiglenes kölcsönt vessz föl, így volt ugyanis csak elküldhető a megyei pótdának 22%-al való fölszoktatása. A kölcsönügylet nyitáshoz szükséges ideje most érkezett el, ennek kapcsán a vármegye Nagykanizsa városától is megkérdezte, hogy hajlandó volna-e a ha igen, mennyi kölcsönt adni a megyének a katonabeszállásai hátralékai kifizetésére. A pénzügyi bizottság elvben a kölcsön megadása mellett döbött, mire Sabján Gyula dr. polgármester bejelentette a még fölháználható alapok jegyzékét. A pénzügyi bizottság megfelelő tárgyalás után akként határozott, hogy a város képviselőtestülete a főgimnázium építési alapjából adjon kölcsönt a megyének 5%-os kamatra, s a tőkakamatok fölszámítása mellett. A pénzügyi bizottság a vármegyével köendő kölcsönügyletet igen előnyösnek tartja, nem is számítva azt, hogy a becsatlásdíjak kifizetésére fölvevő kölcsönből Nagykanizsa város kapja az oroszlanórsz.

Tárgyalta továbbá a bizottság az iparkolai tanulók kérvényét, melyben az augusztus óta beállított óradíjak újabb kiutalását kéri. A főjegyző előadta, hogy ezon intézkedés megtételére a kereskedelmi miniszter leirta adott okot, melyben a tanács ismételt feltérjesztésére is az 1914-15. iskolai évre kiutalt 800 korona államsegély felemelést megtagadta. Miután a költségvetésben e címen felvett összeg az addigi kifizetések által ki van mérítve, a tanács a kifizetést a további intézkedésig benntuntette. A miniszter leirtában hivatozik arra, hogy 6 máj 1914. évben figyelmeztette az illetékes minisztereket, miszerint az államsegélyt csak a tényleges szükségletnek megfelelően fogja megállapítani. Miután pedig az 1914-15. tanévben három osztállyal kevesebb működött és a tanulók száma is kevesebb volt, a szükségletet kevesebbnek állapítja meg és az államsegélyt is ehhez mérten szállítja le. A bizottsági tagok nagy meglepetéssel értesültek a valódi tényállásról, mert eddig egész más színben volt a dolog feltüntetve. Megállapították, hogy 1914. évben egyáltalán nem is volt előadás és 1915. évben is kevesebb óradíjra lett volna szükség, mint azelőtt. Mivel azonban a tanulók óradíjait ezen időre is felvették már, a bizottság azon álláspontra helyezkedett, hogy ezt jóhiszeműleg tették és így az eddig felvett, de még nem járó óradíjak visszafizetésétől eltekint. Az 1915-16. tanévi szükséglet megállapítására véget fektetve a pénzügybizottság a tanácsotilletet, hogy tantervet és az elővezető órák tervezetét terjesztse be, hogy a felmerülő szükséglet megállapítása és kiutalása iránt javaslatot teheszen.



A legjobb a fogápoláshoz

HIREK

ÖNKÉNTES-KABARÉ.

Tegnapelőtt este, azokon a bizonyos világot jelentő deszkákön világot jelentő katonák álltak Szombaton honvéd önkénteseket övezett körül a szinpad szokatlan melegséggel, rájuk derült ki a fényesítő esztigérő ég, sziperkáztak, vibráltak a csillagok; autók, fiakerek zugtak-zörögtek; az est romantikája közöttünk bujkált. Lágy muzsika kigyózik a levegőben, egészen közel kuszlik a lélekhez s a telt páholyokból kedves fejek mosolyognak bele a muzsikába, mentek csillognak, könnyű parfüm illata száll s éppen olyan az egész, mintha nem is volna háború, vagy mintha mindig az lett volna. Különös. A mosoly s a muzsika semmitsem változott a háború óta, de jobban tudnak szeretni az emberek, ez a gondolatom támasz mikor végig nézek a padsorokon. Mennyien ülnek itt egymás mellett, mintha testvéreké tette volna őket a közös sors, a legszebb érzés a szeretet. Mennyien ülnek itt: szeretők kézzel alamizsna nyújtók.

Szombaton este katonák voltak a szinpadon, s a közönség lebilincselte lélekkel ment a hűvös éjszakán haza. Katonáink, akik országokat tudnak dönteni, a léleknek is urai. Szombaton láttuk. Láttuk a háborút és a költészetet összefogódzva, egymásmellett, láttuk a távoli harcterek romantikáját és egyszerűen azt vettük észre, hogy nem is színházban vagyunk, hanem idegen földiken barangolunk fiatalok, testvéreink, szeretteink nyomán. Egyszerűen azt vettük észre, hogy nem vagyunk magunké, hanem fiatal, lüktető lelkű katonák visznek bennünket oda, ahova ők indulnak és ők készülnek bátran, bizakodással. Egy érzése volt az egész színháznak, valami fölemelő és leirhatatlan, szokatlant, megkapó.

Az egyes számokat irjam le? Nem tudom. Felvirágozott menetszázadot ha látsz, mit érzel? Mit érzel ha szép verssorok a lelkedbe markolnak, ha a szép nóta a szívedig hat? Nos hát, ezek az érzések uralták a lelkeket a zsúfolt nézőtérben.

Élőképeket láttunk, misztikus megvilágításban, mintha a harcterek éjszakai szakkadtak volna ide darabok.

Egyik kedves érdekessége az volt az estének, hogy a női szerepeket is önkéntesek játszották. A szóban forgó „hölgyek” nek sikerült gyönyörű táncokkal — és kifogástalan öltözködéssel teljes illúziót keltetni. A szereplők mindegyike dicséretre méltóan viselkedett és derekasan hozzájárult a siker biztosításához s ez annál elismerésre méltóbb, mert a derék katonák szabadidejük feláldozásával vállalták a nagy munkát, vállalták a háború áldozatainak felszámolását. Gyönyörű fényt vet ez az erős, csüggedést nem ismerő akarat a huszas honvédségnél uralkodó szellemre. Bizonyosak vagyunk felele, hogy ebben a tekintetben ezredünk, büszkén megvalhatjuk, az első között áll.

Büszké vagyunk az ezredünk fiatal katonáira, akik a legnagyobb kötelességek nehéz teljesítése után is 2000 koronát tettek le tegnap azoknak a főlegényezésére, kikre a háború keze közelről sújtott.

A drága haza nevében köszönjük ezt nektek, fiatal katonák!

Vasary Kolos temetése. Zala megye nagy szülöttének, Vasary Kolos bíboros hercegprímásnak, a kiváló történetírónak temetése szeptember 9-én megy végbe. Az egyházfejedelem zalai földbe tér meg örök pihenésére. A keszthelyi katolikus temető kápolnájában fogja aludni siri álmát. Keszthely város képviselőtestülete a halálesetről gyászjelentést adott ki s a végtisztességtételre meghívta a szomszédos helységeket. Zalavármegye és Nagykánpiza városa szintén hivatalosan képviseltetik magukat a temetésen, amely csütörtökön reggel 9 órakor megy végbe. Amint már említettük, a gyászszertartást Hornig bíboros végzi óriási gyászsegédlettel. Az udvar, a kor-

mény, a főrendiház szintén képviseltetik magukat. Nagykánpizsáról ez alkalomból sokan rándulnak át Keszthelyre.

A Zala szerkesztősége címére ma a következő gyászjelentést érkezett: Keszthely város mély fájdalommal jelenti nagynevű fiának és jövendőjének Vasary Kolos bíboros, Magyarország volt hercegprímása, Keszthely város díszpolgárának folyó hó 3-án, 84-ik évében Balatonfüreden történt elhunytát. A boldogult földi maradványait folyó hó 9-én d. e. 9 órakor, Keszthelyen a Szt. Miklós temető kápolnájában helyezték örök nyugalomra. Keszthely, 1915 szeptember 4. Áldás emlékére!

Lelketlen álhír. Valami lelketlen ember vasárnap az egész várost telekürtölte ezzel a hírral, hogy Pilsenben a 48-asok egyik kaszárnyáját fölrobbantották s ez alkalommal rengeteg katona vesztette életét. Nagykánpizsán a hír érthető rémületet keltett s tegnap és ma reggel a közönség valóságos ostromot intézett a szerkesztőségi telefonok ellen. Megnyugtatósul teljesen illetékes helyről nyert értesítés alapján közölhetjük, hogy a híresztelés közönséges, lelketlen koholmány, amelynek semmi alapja nincs. A rendőrség helyesen tenné, ha az álhír szerzőjét kiphatolná s ellene megindítaná a legszigorúbb eljárást.

Temetés. A hirtelen elhunyt Weisz Hugó nagykereskedő temetését vasárnap délutánra tűzte ki a gyászoló család. Mivel azonban a holttest szállítása késéssel járt, — a végtisztességtétel ma délelőtti tíz órára halasztódott. A varasdi tüzérezred a végtisztességtételre küldöttéggel képviselteti magát. A temetés katonai díszsel történik.

A soproni kamara és a Balatoni Szövetség. A Balaton felvirágoztatásának munkáját vezető Balatoni Szövetség augusztus 15-én Balatonföldváren tartott közgyűlésén az alapszabályokat olyképp módosította, hogy ezután a hivatalból való választmányi tagok közé tartoznak a balatoni vármegyének érdekelt kereskedelmi és iparkamarák ügyvezető elnökei és titkárai is. A soproni kamara elnöksége az ez ügyben kelt szövetségi átiratra a következő jelentős választ küldötte:

Múlt hó 25-én 1603 szám alatt kelt nagybecsű átiratára válaszulva mindenkélt öszinte köszönetünket fejezzük ki a Balatoni Szövetség közgyűlése minket fölötté megistelő ama bátorozatáért, melylyel kamaránk elnökét és titkárát a szövetség hivatalból való választmányi tagjai közé sorozza és e rendelkezésnek az alapszabályokban is kifejezést ad. A szövetség ez elhatározása szerves kapcsolatot létesít kamaráinkkal, a mi ránk a szövetség működése fokozott figyelemmel kísérésének feladatát reája. Mi e feladatot készséggel vállaltuk, mert a szövetség működését igen értékesnek, üdvösnök és annyira bízástötölőnek itéljük, hogy minden erővel törekednünk kellene megteremtésére, ha még nem volna meg. Midőn tehát a Balatoni Szövetségnek kamaráinkat illető bátorozatáért ismételtén is meleg köszönetünket fejezzük ki, biztositjuk a tekintetes elnökséget, hogy kamaránk a szövetség működését a jövőben is készséggel fogja teljes erkölcsi és erejéhez mért anyagi támogatásban részesíteni.

A Balatoni Szövetség tudnivaló nagyarányu, kereskedőinkre és iparosainkra nézve nagyfontosságú tervek előkészítésén munkálkodik. Cél szerű ezért, hogyha a szövetségbe való beépítéssel már most igyekszik mindenki kötelességének eleget tenni.

Konzervet rendel a város a lakosság részére. A közlegő özsze való tekintettel a polgármester bölcs előrelátással iparkodik a városi közönség közlelmzését biztositani. Nagyon valószínű ugyanis, hogy özsze és különösen télire a marhahús ára emelkedni fog, amit ellensúlyozandó, a polgármester marhahúskonzervet szándékozik beszerezni a közönség részére. A marhahúskonzerv a tervezet szerint 35 dekás dobozokban kerülő eladásra, dobozonként 1 korona 25 fillérért. Egy ilyen doboz konzervből megfelelő mennyiségű burgonyával három embernek bőségesen elegendő ebédet, vagy vacsorát lehet készíteni. A konzervek megrendelése előtt a polgármester a közeli napokban kóstolet fog rendezni, ugyancsak a hírlapok útján tájékoztatni fogja a közönséget a konzerv elkészítési módjáról. Ja, hogy a legfontosabbat el ne feledjük, — mindez — Szombathelyen történik.

Az orosz harctér legértékesebb új térképe olcsó kiadásban is megjelent és ára K 1.20. Kapható Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésben Nagykánpizsán.

Kerékpáron a halálba. A múlt héten egy össetörött fejű, eszméletlen embert vittek be Alsólendvára a katonakórházba. A szerencsétlenre a Rádics és Szabolcsok közti uton talált a csendőrség. A talált ember Mihálics Imre kebeleszentmártoni lakos, szabadságot katona volt. Mihálics egy járásbíróági tárgyaláson bentjárt Alsólendván a bátyjával és még két kebelei emberrel. Délután 2 óra felé indult haza. Hosszafutásban, a lendvavásárhelyi és a rádicsi ut találkozásánál Mihálics, aki kerékpáron volt, elvált a többiekől mert Rádicsen találkozni akart valakivel. Csakugyan Rádics felé vette útját. Amint azonban a szabólokosi téglagyárt elhagyta, nem tudni mi módon, a biciklivel felborult s Mihálics fejével lefele az árokba zuhant, úgy, hogy elvesztette az eszméletét. Az arra dolgozó mező munkások látták a kerékpárról lebuksni, oda is mentek hozzá s mikor látták hogy nem kel fel, abban a hitben hogy részeg az árokból kihúzták az ut mellé s ott hagyták a biciklivel együtt. Ez délután 2 óra tájban történt. Este 7 órakor arra járt a csendőrmester, aki kocsira tette az eszméletlen embert s bevitte Alsólendvára, ahol a kórházban helyezték el. Itt a szerencsétlen ember másnap meghalt anélkül, hogy egy pillanatra is magához tért volna. Felesége és két árvája siratja.

Tábori posta. A posta- és táviratigazgatósága 1915 május hó 25-én a posta hivatalokhoz intézett rendeletében előírja, hogy a jövőben a táborba szülő 350 grammos küldemények erős papírlapra csomagolandók és zsineggel átkötendőek; tehát gyenge papírburkolatokat és papírzacsokot a posta nem továbbít. Ezek alapján ajánlom tábori postadobozomat, mely az előírásnak minden tekintetben megfelel. A tábori postadoboz ára 28 fillér darabonként és Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésben Nagykánpizsán kapható.

Pótdíjmentes hadibiztosítás. A 43—50 éves B osztályu népfelkelők minden pótdíj nélkül háboru azonnal érvényes életbiztosításokat köthetnek az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál. Felvilágosítást ad ezen társaság nagykánpizsai főügynöksége (iroda: társasági palotában).

Halál a szekér alatt. Szomorú vég érte Bukovec József lendvavásárhelyi öregembert. Bukovec szombaton éjjel Petáncról savanyúvizet fuvarozott Lendvavásárhelyre. Zsíttek vendéglősnak. Lendvavásárhely közlegő közelében Bukovec a kocsin elaludt s a lovak a sötétben letévedtek a rendes útról és egy árokba fordították a kocsit. Bukovec az üvegekkel telerakott kocsit ráborult, mire a lovak is megállottak. Éjjel senki sem járt arra s így csak reggel fedezték fel a szerencsétlenséget. Addigra azonban Bukovec a nehéz teher agyonnyomta.

Az izraelita ünnepekre imakönyvek, talcsok, újví üdvözlő kártyák nagy választékban kaphatók Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésben Nagykánpizsán. Postai rendelések is elintéztetnek.

A vak katonáknak. Kaszter Miksa ur újví üdvözlő megváltása fejében tíz koronát küldött hozzánk a vak katonák javára. Hisszük, hogy ez a szép példa a közlegő ünnep alkalmából számos követőre akad.

A „Ratin” bakteriologiai laboratórium részvénytársaság patkányokat és egereket öb betegség specifikus előidézőjét tenyészti. E praparatum, melyet Magyarországon a „Ratin” vezérképviselőség Budapest, Rotenbiller utca 30. „Ratin” elnevezés alatt hoz forgalomba, a patkányokat és egereket ellenállhatatlannul vonzza és megtelepedéséig csapás esetén is rövid idő múlva kiirtja, mert egyik rágósaló a másikat fertőzi. A m. kir. állami bakteriologiai intézet véleménye szerint semmi más állatra a „Ratin” nem ártalmas. Mezői egerek irtására szintén sikerrel alkalmazható a „Ratin”. Elismeréssel nyilatkoznak a legnagyobb gazdaságok, malmok és egyéb nagy vállalatok az ország minden részéről.

Uránia. Henny. Porten mutatkozik be ma és holnap, azaz hétfőn és kedden az Urániaiban, az új szezonban először. Henny Porten ez új filmjén, melynek „Észak-rózsája” a címe, remekül kreálja a norvég halászlányt.

Hagyományok iskolakönyvek, jó állapotban, tartós kötésben kaphatók Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésben Nagykánpizsán. Ugyanott új iskolakönyvek is kaphatók és tavalyiak méltányos áron beváltatnak. Minden iskolai felszerelés, rajzszerék, könyvtáskák és könyvtartók legmérsékeltebb áron nagy választékban vannak raktáron.

Színészeink a háboruban. A háboru szele a színészek világán sem vonult át nyomtalanul. — Számosan Thália peppei körül hagyták ott sikereik színhelyét, hogy a világ-háboru véres szinpadján szeressenek dicsőséget maguknak és hazájuknak. A Színház Élet szeptember 4-én megjelenő száma a hadbavonult színészeinkkel foglalkozik írásban és képen. Élvezetes formában tárgyal továbbá minden a színházzal kapcsolatos eseményt. Érdekes letimításokat, kulisszatitkokat tartalmaz az elevenen szerkesztett hetilap. Számos fényképfelvételek, karikatúrák, rajzok tarkítják. — Felelős szerkesztő Incze Sándor. Előfizetési ára teljes kőta- és levelezőlapmelléklettel negyed évre 3 K., félvre 5.50 K és egész évre 10 K. — Egyes példány ára teljes kőta- és levelezőlapmelléklettel 30 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, V. Visegrádi-utca 3.

Ha öröme van, vagy az Isten segédelmét várja, ne feledkezzék meg a vak katonákról.

A legszebb és legdivatosabb

ŐSZI ÚJDONSÁGOK

ugymint

Női- és gyermek kabátok a legolcsóbb áron beszerezhetők

Weisz Miksa

divatruházában — Fő-ut 8 szám.

Két iskolai tanuló teljes ellátást nyerhet

a legjobb gondozással. — Czim a kiadóhivatalban. 12638

Intelligens fiatal ember

jó beszélő tehetséggel, — ki a német nyelvet is bírja, — magas jövedelem mellett

azonnalra kerestetik.

Jelentkezni lehet ma hétfőn délután a Szarvas szálloda I. emelet 4. sz. szobában

Nyílt-tér. *)

T.

Horváth György urnak

palaföldmester

Helyben

A Zala-e-hó 3. keletű lapjában nyílt-tér alatt közzétett álitását a valóságnak megfelelően a következőkben korrigálni kívánom.

A vállalatunknál folyamatban levő fedési munkát az Eternit-Műveknek csak azon (írásban történt) kikötés mellett adtuk át, hogy előző évi tapasztalataink folytán Önt a fedéssel megbírnai nem szabad. Erre való tekintettel természetesen én Önt nem kértém fel, hogy fardájon ki hozzánk, hanem ellenkezőleg ön szolított meg engem, hogy Budapestben volt az Eternit-Művekkel és masnap ki fog jönni a fedés végett, amit én a fennmelt kikötés folytán nem ellenkeztem és ugyancsak most sem tartom méltónak, hogy boszorból történt kizakadá aira reflektáljak, mivel hosszabb polemikába bocsátkozni Önnel nem akarok, csupán azt kívánom megemlíteni, hogy én teljesen megelégszem azval, ha eddigi társadalmi körömben ismerkedés így köszönettel lemondok arról, hogy az Ön társaságából valaki engem ismerjen.

Dürr Vilmos.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Az orosz kegyetlenkedések

Az utóbbi napokban az egész világsajtót bejárta az a hír, hogy a cár szabad költözködési és megtelepedési jogot adott a zsidóknak, sőt azt is megengedte, hogy bizonyos kormányzóságokban birtokokat vásároljanak. Kiliánban helyezték továbbá azt is, hogy a zsidóság előtt megnyitják a dumát és bizonyos állami tisztviselésekre is kinevezik őket. A német sajtó rögtön rámutatott az engedmények igazi okára. A cár azért vált hirtelen olyan nagylelkűvé a zsidóság iránt, mert szent Oroszországnak szüksége van a franciaországi, amerikai és angolországi zsidók pénzére, amely országokban tudvalevőleg kölcsönt akarnak fölvenni. Hogy azonban a hangzatos engedményekkel félre ne vezethessék a zsidóságot, módunkban van egy magasrangú keresztény tiszt elbeszélése nyomán rávilágítani arra, hogy valójában miként bántak Oroszországban ma is a zsidókkal. Átadjuk a szót a magasrangú tisztnek:

— Kovnóban a vár kiürítése alkalmával 32 ezer zsidót tereltek össze a vasuti állomáson, az aggodalom helyének lakóit, a kórházak betegeit, sőt még az öreket is kikorbácsolták a nyomorúság tanyáiról. Sőt még a megsebesült orosz zsidó katonát sem kímélték és el kellett hagyniok betegágyaik, vagy ha szabadságon voltak otthon, hozzátartozóikkal együtt kénytelenek voltak a vasuti állomásra menni. Négy emberi roncs maradt Kovnó zsidó negyedében: három tifuszbeteg, akiknek élete már egy hajtó fát sem ért és egy körveszéyes bolond. Az állomáson maguk a kozákok bekenyszerítették a zsidókat a vasuti kocsiokba, de nem engedték meg, hogy a családok, az összetartozók együtt maradjanak, hanem éppen, ahogy össze-vissza kezük ügyébe estek a szerencsétlenek, betuszkolták őket. Gyermeküket, csecsemőket, akiket az anyjuk rimázkodott, úgy dobáltak be idegenek közé a kocsi, hogy a kezük lábuk eltört. Egy asszony, akitnek a férje a háború kezdete óta a fronton van, elszakadt öt gyermekétől. Amikor a vonat beérkezett a legelső állomásra, sürgönyözött a kovnói várparancsnoknak és kérte, hogy néhány órára engedje őt visszatérni, mert meg akarja keresni a gyermekét, de még csak választ sem kapott.

— Minskig megállás nélkül, éjjel-nappal becsukott kocsiokban utaztak a szerencsétlenek. A minski zsidó hitközség akciót kezdett, hogy a kovnói elűzötteket kebelébe fogadja. Sürgönyöztek a belügyminiszeriumnak és kérték, hogy engedje át nekik a 30 ezer földönfutót. Mind, kivétel nélkül, még a legszegényebbek is ajánlkoztak egy-két család befogadására. Válasz nem jött. Elhatározták, hogy legalább átutastukban segítségükre legyenek az elűzött embereknek és kocsik számra szállították a pályaudvarra az élelmiszert, a ruhát. — Mikor a "zsidóvonat" megérkezett, csendőrök és kozákok vették körül, senki sem léphetett hozzá. Egyszerre az egyik kupé ablakából szivettépjegátás hallik, majd egy fiatal asszony felváltó ábrázata lesz láthatóvá.

— Vegyék el a gyermekemet — kiáltotta — mert itt hal meg a kezeim között.
— Néhány minski zsidó diák erre elvesztette a türelmét és a kocsihoz furakodott. Le-

irhatatlan jelenet játszódott le. — A diákok szembe szálltak a katonákkal, kézi túsára keltek velük, ezek néhányat lelőttek közülük, de egy-kettőnek sikerült a vagon lépcsőjéig verrekednie magát és kivették a nyolc esztendő, magas lábán egy gyermeket a kórházba vitték. Gyorsan betekerték meleg kendőbe és a zsidó kórházba vitték. Az őrség észre vette és lovaskozákok vad száguldásával vetették magukat a haldokló gyermek után. A kórházból visszavitték szegényt és irgalmatlanul bedobták anyjához a kupéba. A diákokat véresre verték és letartóztatták.

— Még rosszabbul jártak azok a zsidók, akik a vasutaktól távol eső kisebb városokban és falvakban laktak. Szerednikben, a mely a Njemen jobb partján, Kovnó és Jurburg közt fekszik, körülbelül husz zsidó család lakott. Mikor a németek a városukat elfoglalták, egyetlen egy zsidó sem mutatkozott az utcákon. Még az nap este visszatértek az oroszok és az első dolguk volt, hogy a pincékben elbújt és a dolgok változásáról mit sem tudó zsidókat a piacon összehajtották és végig korbácsolták. Tizenkilenc férfit sorba állítottak és tudtukra adták, hogy valamennyiüket agyonlővik. Órák hosszat kellett a halálra rémülteknek a tüzelési parancsot váró katonák puskacsővel ellőtt állniok. Asszonyok és gyermekek el nem mozdulhattak onnan, látniok kellett a férjeik és apáik halálos rettegését. A tiszt az utolsó pillanatban kijelentette, hogy ez alkalommal eltekint a sortűztől, de "futólépésben" kötelesek elkotródni a tizenkét verstyire fekvő Armenischki városba. Lovas kozákok kergették maguk előtt a szerencsétleneket, öregeket és gyengéket egyaránt. Lélekzetüket vesztve, porral és vérral borítva érkeztek meg Armenischkibe és itt egy pincébe zárták őket, ahol hárman megfulladtak, többen pedig sebeikben pusztultak el. Másnap ugyanilyen módon visszahajtották őket Szerednikbe. Ezen a mártír uton halottan esett össze Oroszország egyik leghíresebb sebésze Kaplan dr. Végül is egy Melnik nevű 19 éves ifjút agyonlőtték és a hitközség elnökét felakasztották. A többiek elbújtak az erdőbe és valóságos lövészárkokat ástak maguknak, hogy a kozákok elől elbujjanak. Tizenkét napig rejtőzködtek, míg a németek el nem foglalták az erdőt és meg nem mentették a nyomorult páriákat.

Eddig tart az elbeszélés. A tanuvalomásokkal, esküvel s más bizonyítékokkal fölszerelt adatok immár a német hadvezetőség birtokában vannak. Ilyes bestiális nemzetet a külföldi zsidóság nem segíyezhet pénzzel. Ennek a nemzetnek az igéretében bíznunk nem lehet. Hiszen még a saját véreit se kíméli a cári kormány és hadvezetőség. A hivatalos német jelentésekben olvashattuk, hogy orosz férfiakat, nőket, csecsemőket a német ágyuk elé állított az orosz hadvezetőség, hogy a gyáván megfutamodó orosz katonaság visszavonulását fűdjék.

Egy modern elsőemeleti 3 szobás lakás, fürdőszoba és vízvezetékkel november 1-re átadó. — Cím a Zala kiadói hivatalában. 12635

Feladás szerkesztő: Tóth Zoltán
Feladás kiadó: Fischel Lajos
Igazgató: Fischel Lajos

Mindenmely cipők hadicipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

és katonai bőrfelszerelések, Gyulay-táska, orvosi táskák, gamaschni, övszija,

esőköpeny, hátzsák

:: a legjobb minőségben kapható ::

Miltényi Sándor és Fia

cipőárházában, Főut, városi bérpalota.

Jó házból való jólnevelt keresztény fiú

tanulónak azonnal felvétetik

KÖHLER TESTVÉREK

vaskereskedésében. 12623

Eladó

október 1-től circa napi 150 liter uradalmi tej.

Aranyodi oportó bor

1914. évi 5-6 hektoliter.

Uradalmi intézőség Ötvös Zala-m. 12637

A legjobb és leggyorsabb a harcterre viteire és utanküldésre.

Csaklis vizszeladók.

Csokoládé, legf. vanília 40 gerincos doboz K 4.-
Kakao, tiszt. legf. hollandus . . . 1 kg. K 8.80
Svájci kávé, igy. izletes . . . 1 kg. K 4.10
Svájci borszeletek, különleg. . . 1 kg. K 4.80
Zwieback, (kétzserű) legf. svájci . . . 1 kg. K 4.50
Szárított, — teljes . . . 1 kg. K 3.40
Rizotto, legf. 1 kilós dobozban, eredeti ládák, doboz . . . K 1.96
Továbbá kondenzált tej, málnaszörp, citromszörp, ringletszörp, ribizkésörp, esereanyeszörp, barackszörp, őszibarackszörp, waldmeistersörp, tea, majmestetom 1/2 kilós dobozban, szardínia stb.

Kapható:

M. Grünbaum Wien, II, Lichtenauergasse 6.

Egyszerűsített széküldési osztály.

Levelezés nemetül kéri!

Vízvezeték, lakatos és kútfurási vállalatot

kanizsai régi állandó megrendelőim kívánságára Nagykanizsán

megnyitottam,

mely célra a Rozgonyi-utca 9. szám alatti Schavel féle műhelyt :: :: :: kibéreltem. :: :: ::

Támaszkodva szakmám terén 24 éven keresztül szerzett bő elméleti mint gyakorlati tapasztalatokra, itt valamint számos más vidéken teljesített munkáimmal szerzett elismerésekre, megrendelőimnek a legteljesebb garanciát nyújthatom.

Vállalkozom szakmamban való legkörülményesebb feladatok megoldására és bármily nagyszabású munkálatok elkészítésére, megf. és megem. felelő bérrendezések átalakítására.

Érdeklődőknek tizenöt éves előkelő referenciák állanak rendelkezésükre.

Tisztelettel:

ERDÉLYI JENŐ

gépész és elektrotechnikus.

Hölgyek szíves figyelmébe!

Bécsi bevásárlási utunkból hazatérve a legújabb eredeti kalap modelleket mutatjuk be a n. é. hölgyközönségnek, melyeket utánzatok kikerülése végett nem teszünk a kirakatainkba, hanem azok üzlethelyiségünkben tekinthetők meg. Minden vevőnek saját érdeke, mielőtt kalapot vásárol, cégünket felkeresni.

Alakítások gyorsan és ízletesen készülnék, gyászkalapokban és fátyolokban nagy választék.

Klein József és testvére

Melcer üvegkereskedő házában Kaziney utca 3. Műhelyeinkbe elsőrendű bécsi munkások Telefon: 313. dolgoznak. 12633

URANIA mozgóképpalota

ROZGONYI-UTCA 4 szám

Szeptember hó 6 és 7-én hétfőn és kedden kerül színre

Az északi rózsája

Norvég halász-dráma 3 felvonásban.

És a remek kísérő műsor.

Szerdán nagy bűnügyi műsor.

Osztrák-Magyar Vöröskönyv

:: Diplomáciai ügyiratok ::

Rusztia - Magyarországnak Olaszországhoz

való viszonyáról az 1914. évi július hó 20-tól 1915. évi május :: hó 23-ig terjedő időben. ::

A hivatalos kiadás teljes szövege

Ára 1 kor. 50 fillér,

postán küldve 1 K. 80 fillér

FISCHEL FÜLÖP FIA

könyv és papirkereskedése Nagykanizsán.

Fog-Krém

KALODONT

70 fillér.

Millió ember használ

KOHOGES

recept, kávé, elv. csodás hurut és görcsös köhögés ellen kizárólag a jóit Kaiser-féle

Mell-karamellák

(3 három fenyővel)

cukorkát. — 6100 közjegyzőleg hitelesített bizonyítvány orvosoktól és magánorvosoktól a biztos határról. :: Rendkívül kellemes és jóízű bonbonok.

Csomagja: 20 és 40 fillér doboza 60 fillér.

Kapható: Neumann Aladár és Reik C. utca Szabó Albert, Mikovényi Árpád és Belus Lajos urak gyógyszerárán.

Czoczek és Dolezsál festő vállalat

NAGYKANIZSA MAGYAR-UTCA 23.

Üveg címtáblák, honi és külföldi faerezések, márvány utánzatok. :: Épület, szobafestés, butor, üzletberendezés, mázolás, fényezés. :: Művészi színérzékünk, magasan fejlett ízlésünk és technikánk a legkényesebb igényeket is kielégítik. Árjainlatok, színes vázlatrajzok, föl-szólításra díjtanok.

Használt és új tan- könyvek

a Főgimnázium,
a Felső kereskedelmi iskola,
a Polgári fiu- és leányiskola,
a Kereskedelmi női tanfolyam,
az Elemi népiskolák,
Kereskedelmi és Iparostanonc-
iskolák részére

iskolai író- és rajzszeretek, füzetek,
táska és könyvtartó

legjobban beszerezhető

FISCHEL FÜLÖP FIA

könyvkereskedésében Nagykanizsán, Kazinczy-utca 3.

Iskolakönyv bekötéseket azonnal végzünk!

HIREK

Vaszary Kolos.

Az egyház nagycsüvő halottjának ravatalát az egész ország mélyszéges részvéte veszi körül; ezek és ezek meghatározó kegyelethe áll meg kőszorúval és virággal Vaszary bíboros koporsója előtt. Fent és lent kicsinyek és nagyok szeretettel, hódolattal emlékeznek meg a pax főpapjáról, akinek emléke mindenkor glóriás fényvel fog ragyogni a nemzet hálás emlékeztetésében. A részvétlívratok nagy sokasága érkezett ma is Balatonfüredre, ahol megtették már minden intézkedést a temetésre. A halottat ma, kedden délelőtt 9 órakor nagy gyászszertartás közt vonatra helyezték, amely örökös nyugalóhelyére, Keszthelyre fogja szállítani. Keszthelyen a temetés — mint már említettük — szeptember 9 én délelőtt 9 órakor lesz. — Öfelségét a temetésen Pálffy herceg, magyarországi udvarnagy fogja képviselni.

— **Elkobozták a Zalát.** A Zala bét-fői számát a vizsgálobíró rendeletére elkobozták olyan közlemény miatt, amely a bécsi *Militärblatt* 41-ik számában és a *Pester Lloyd* szeptember 4-iki reggeli számában is megjelent. Ez a hír egy hegyiüteg-vezér, „Ersatz batterie”-jának föllállításáról számolt be. Igazán nem sejtettük, hogy olyan közleménnyel, amely egy nagy katonai lapban s a legtekintélyesebb budapesti újságban már napvilágot látott, törvénybe ütköző cselekményt követünk el. Az elkobzás tényét azonban — a bíróság intézkérése iránti tiszteltetésből — nem tehetjük kritika tárgyává. Azonban helybeli olvasóinknak magyarázattal tartozunk azért a kellemetlenségért, amelyet a házról-házra való járással eszközölt elkobzás okozott nekik, valamint vidéki előfizetőinknek is okát kell adnunk, hogy miért nem kapták meg a hétfői lapot, nehogy ezt adminisztrációknak róják föl bűnűt. Többször ki kell jelentenünk, hogy a mi közleményünk a *Streffleur-féle Militärblatt* és a *Pester Lloyd* híradásából származott. A katonai lapot egy tényleges törzstiszt: *Grzesicki Viktor* szerkeszti. Nehogy jövődében is az elkobzással járó zaklatásnak legyen a közönség kitéve, mi a magunk részéről az igazságügy-miniszter urat kérjük föl annak elbírálására, hogy büntetendő cselekmény-e egy katonai szaklapnak és egy előzetes cenzúra alatt álló országos lapnak Nagykanizsát érdeklő híreit helybeli lapban is ismertetni?

— **Kittüntetés.** A városban széles körben tisztelt és becsült *Blaskovics Kálmán* szolgálaton kívüli viszonybeli százados szép kiltüntetésben részesült. Öfelsége az elcséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül a hadiektiménys 3-ik osztályú katonai érdemkereszttel tüntette ki.

— **Előléptetések a pénzügyigazgatóságnál.** A hivatalos lap legutóbbi száma jelenti, hogy a pénzügyminiszter *Martinez Richard* zalaezerségi pénzügyi titkárát a VII-ik fizetési osztályba pénzügyi tanácsossá; dr. *Szikszay Jenő* fogalmazót pedig segédtitkárrá nevezte ki.

— **Községiülés.** A város képviselőtestülete szeptember 14-én közgyűlést tart, amelynek tárgysorozatán a következő fontosabb ügyek fognak szerepelni: 1. A polgármester be fogja mutatni a város jóváhagyott szervezeti szabályrendeletét és indítványozni fogja, hogy annak a dotációk fölemelésére vonatkozó része 1915. január 1-től lépjen érvénybe, míg az új állásokat a tisztújítással kapcsolatban töltsék be. 2. A tanács javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a város a főgimnáziumi alaptól adjon kölcsönt a vármegyének. (A kölcsön célját a Zala bét-fői száma ismertette) 3. A tanács javasolni fogja, hogy *Perger Károly* városi aljegyző nyugdíjaztassék, miután egy évi szabadsága lejárt. A polgármester egyúttal javasolni fogja azt is, hogy az így megüresedett aljegyzői állást csak az általános tisztújításkor töltsék be.

— **Földtani fölvételek Zalában.** Dr. *Taeger Henrik*, a földtani int. munkatársa a folyó évben Zalamegye területén földtani fölvételeket fog végezni.

— **Hitbizományi birtokok.** Tudvalevőleg a Batthyány-Strattmann-féle hitbizományok bérbeadásával kapcsolatban a hercegi jószágkormányzóság pályázatot hirdetett Kazinczy-utca mögött elterülő 1131 holdnyi területű ingatlan bérletére is. A képviselőtestületi tagok körében az utóbbi napokban az az eszme merült föl, hogy jófogott városrendezési érdekből ezt az ingatlant valamiféleképpen a városnak kellene megszereznie. Közvetlen az is, hogy milyen érdek teszi kívánatossá a tekintélyes terület megszerzését. Addig ugyanis, amíg a hitbizományi birtokok ez a része Nagykanizsa város kezére nem kerül, — a Kazinczy-utca kiépítéséről szó sem lehet. Ennek a gyönyörű utvonálnak teljes részén oltomba, omladozó istállóépületek telepednek, a mögötte elterülő hatalmas területen pedig szellő ökör csordák legelnek. Hangulatos csöndéletkép mindenestre, de csöppel sem illeszkedik bele abba a nagyvárosias keretbe, amelyet ez a főforgalmi utvonala nyújt. Mindenestre méltánylandó, hogy a megváltás ötlete a képviselőtestületi tagok körében is fölmerült, azonban a történeti hűség kedvéért meg kell említenünk, hogy a teljes 1131 katasztrális holdnyi ingatlan megszerzése ügyében több mint egy éve folytat tárgyalást dr. *Sabján Gyula* polgármester a hitbizományi birtokok szombathelyi jószágkormányzóságával. Sőt megnyugtatóan ide ígathatjuk azt is, hogy a város vezetősége legközelebb ebben az ügyben az új hitbizományi birtokossal is közvetlen tárgyalást kezdhet. A tárgyalás eddigi eredményéről részletes tudósítás természetesen még nem hozhatunk, azonban a nyilvánosság idejekorán tudomást fog szerezni a végleges megoldásról. Mindenestre legszebb reményekkel nézhetünk a fejlemények elé már csak azért is, mert a fölvilágosult gondolkozású hercegről felténni sem lehet, hogy szűkebbüléséből utját állná egy nagy város természetes fejlődésének.

— **Nevjegyek leggyorsabban és legizlésebben készülnek Fischel Fülöp Fia könyv- és papírkereskedésében Nagykanizsán.**

— **Megérkezett a paradicsom.** Meghatón szép dolog az, ahogy az egyes magyar városok igyekeznek egymáson a mai nehéz időkben segíteni. Tudvalevő, hogy Budapest székesfőváros élelmiszeri osztálya azt az ajánlatot tette Nagykanizsa város élelmiszeri osztályának, hogy hajlandó egy vagon káposztáért egy vagon paradicsomot adni cserébe. A dolog ugyanis úgy áll, hogy nekünk káposztánk van eleget, a főváros pedig paradicsommal rendelkezik bőségesen. Az ajánlatot elfogadtuk, a káposzta elment, a paradicsom pedig ma megérkezett. A küldemény igazán jóminőségű s a kanizsai viszonyokhoz mérten olcsó, mert kilója 26 fillérbe kerül, míg a piaci áron, törődött paradicsom kilója 36 fillér. Aki tehát vásárolni akar a paradicsomból, jelentkezzenek a rendőrségen.

A legszebb és legdivatosabb

ŐSZI
ÚJDONSÁGOK
ugymint

Női- és gyermek kabátok a legolcsóbb áron beszerezhetők

Weisz Miksa
divatruházában — Fő-ut 8 szám.



— **A kovnói zsákmány.** Egy főhadnagy írja augusztus 26-iki kelettel az északi harctérről a következőket: A győzelmekről mi is pontosan értesülünk. Egyrészt telefonon bemondják mindegyik az aznap hivatalos jelentést, másrészt pedig 2 nap alatt van itt az újság. Elég pontosan kapom, persze megtörténik, hogy egy nap elmarad, vagy egy nappal később jön. Tegnapelőtt pl. már a 22-iki lapot kaptam meg s azóta még semmit. De abban nem olvastam még a kovnói zsákmány részletezését, melyet mi már 21-én délelben tudtunk, pedig érdemes lett volna kiírni. Volt pedig 827 ágyú, ezek között 275 nehéz ágyú, 20 fényszóró, 30 bombavető, több száz gépfegyver, 190.000 drb. tüzérségi lövedék, 7600 láda géppuska töltény, 5000 darab kézibomba, megszámlálhatatlan mennyiségű vasúti anyag, 10 millió drb. huskonzerv stb. Novogorogicskben pedig még ennél is többet. Lehet, hogy ezt majd akkor írják ki, amikor már mindent pontosan megolvastak.

— **43-50 éves B) osztályú népfölkelők minden pódij nélkül háborúra azonnal érvényes életbiztosításokat köthetnek a Magyar Francia biztosító társaságnál.** Vezérügynökké Nagykanizsán Sugár-ut 1.

— **Elhalasztott befizetések.** A Zalalaki Takarékpénztár Egyesült Önségélyző Szövetkezetnél a folyó hó 8-ra eső befizetések az ünnep miatt 10-én, vagyis pénteken délelőtt tartatnak meg.

A Nagykanizsai Takarékpénztár által alapított Önségélyző Szövetkezetnél a f. hó 8-ára (szerdára) eső befizetések az ünnep miatt f. hó 10-én azaz pénteken d. e. tartatnak meg.

A Gazdasági Önségélyző Szövetkezet e héten szerdára eső befizetést az ünnep miatt péntekre halasztotta.

— **Ujvi istentiszteletek.** Az izraeliták nagyünnepi istentiszteleteinek sorrendje: Roshasonoh előestéjén f. hó 8-án szerdán d. u. 6 órakor mariv ima, 9-én csütörtökön Roshasonoh első napján reggel háromnegyed 7 órakor sacarisz ima, fél 9-kor ifjusági istentisztelet, d. e. 10 órakor muszaf, d. u. fél 4 órakor mincha, 6 órakor mariv ima. F. hó 10-én, pénteken Roshasonoh második napján reggel 7 órakor sacarisz, d. e. 10 órakor muszaf, este 6 órakor mariv ima.

— **Bornylivántartási könyvek,** hivatalos előírás szerint kaphatók Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán.

— **Az élelmiszer üzorsások üldözése.** A rendőrség ma több élelmiszerkereskedő, mászáros és kofa ellen eljárást indított, mert kiderült, hogy hamis mérlegeket használtak. Ugyancsak eljárás indult meg több pék ellen is, akik a hatósági ármegállapítás dacára a péksütemény darabját 5 fillértért árusították.

— **Hányféle kompánia van?** Még az évről vizsgálatok alkalmával történt, a rövidítések magyarázatával és használatával kapcsolatosan többek között kérdik az egyik 17 éves ifjút, akinek azonban a gondolatai már inkább a harctéren vannak, mint az iskolában.

— **Minek a rövidítése a Cie?**
— **Compagnie-nek.**
— **Beszélgjen nekem valamit ennek a szónak az alkalmaztatásáról. Hol használják?**

A fin összeszedte minden tudományát és így felelt:

— **Ha valakinek az üzletében társa van —** Compagnie. A mindennapos kártya-partnerek összege — kártyakompánia és végül amivel én is el fogok menni — marschkompánia...

— **Az izraelita ünnepekre imakönyvek, talesek, ujévi üdvözlő kártyák nagy választékban kaphatók Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán.** Postai rendelések is elintéztetnek.

A Melcer féle házban lévő műorás és látszerész üzletében megérkeztek a legújabb órák és látszerek, melyek legutóbb nyosabban árusítandók el, *Szűcs Antal* műorás és látszerészénél, Kazinczy-utca 3. (Vasúti-utca).

Aki Budapestre utazik, nézze meg a *Pasaréti Lövészarkot!* Az ország egyetlen hadi látványossága! @ @

— **Az „Ország-Világ” e heti (36.) száma a következő és érdekes tartalommal jelent meg: Szöveg: Magyar Béla: Zboró-Debrecenfalva, Barabás Antal: A bunok, Hevesi József: Ezütlakodalom, Bíró László: Az óra, Homonnay Lia: Versek, Bachátné Némethy Anna: Baka huncutság, Versényi György: Háború közben, Markó Miklós: A közepi katonai alreáliskola jubileuma, Gráf Andor: Megtérítés, stb. Rendes rovatok: Színház, Művészet, Irodalom, Zene, Hírek, Közgazdaság, Sport.**
— **Képek: Lengyel légió tüzérsége Orosz-Lengyelországban, A montenegrói karantén egyik völgyében pihenés, nyugalom van, Tüzérségi telefonállomás, Tábori szabó- és cipész-műhely, Elfogott olasz alpini katonák, A közepi katonai alreáliskola (öt kép), A közepi katonai alreáliskola parancsnoksága és tanárai (két kép), Eötvös Károly, Márk Endre, dr. Csűrös Ferenc, Hevesi József, Vágó István, Vágóé Berzsenyi Margit, Róna Valér, stb.** — **Az Ország-Világ előfizetési ára egész évre 16 korona, fél évre 8 korona, negyedévre 4 korona. Kiadói hivatal: Budapest, V. Hold utca 7. sz.**

— **Használt iskolakönyvek, jó állapotban, tartós kötésben kaphatók Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán.** Ugyanott új iskolakönyvek is kaphatók és tavalyiak méltányos áron beváltatnak. Minden iskolai felszerelés, rajzszerk, könyvtáskák és könyvtartók legmérsékeltebb áron nagy választékban vannak raktáron.

— **A csempészek.** Ez a címe annak a grandiozus tengerészdrámának, melyet egy napos remek műsor keretében ma szerdán mutat be az *Urania* mozgóképek színház. Csütörtökön és pénteken tartja bemutatóját a *Marló* Bonnard féle filmek első sorozatának, melynek címe: *A rejtélyes koporsó.*

Ha öröme van, vagy az Isten
segédelmét várja, ne feledkez-
zék meg a vak katonákról.

Nyilt-tér.)*

Tek.

Dürr Vilmos igazgató
urnak

Személyes meghívását, hogy ha letagadta is, kezeim közt levő levelező-lapjával igazolom. Egyebint a kárterítés, becsületes és ragalmazásért Ön ellen az ügy folyamatban van.

Herváth György.

* E rovat alatt közölték nem vállal felelősséget a szerk.

Hölgyek szíves figyelmébe!

Bécsi bevásárlási utunkból hazaérkezve, a legújabb eredeti kalap modelleket mutatjuk be a n. é. hölgyközönségnek, melyeket utazatok kikerülése végett nem teszünk a kirakatainkba, hanem azok üzlethelyiségünkben tekinthetők meg. Minden vevőnek saját érdeke, mielőtt kalapot vásárol, cégünket felkeresni.

Alakítások gyorsan és izléseken készülnék, gyászkalapokban és fátyolokban nagy választék.

Klein József és testvére
Melcer üvegkereskedő házában Kazinczy utca 3.
Műhelyeinkbe elrendődő bécsi munkaerők
Telefon: 313. dolgoznak. 12633

Gyalogsági

Tiszti kardok
és más katonai cikkek
bő választéka

Kaufmann Mór
férfi-szabónál Nagykanizsán,
Kazinczy utca 6.

Legfinomabb egyenruhák
mérték után.

Felölő szerkesztő: Tóth Zoltán
Felölő kiadó: Fischel Lajos
Igazgató: Fischel Ernő

Széchenyi pasa élete a háborús Törökországban.

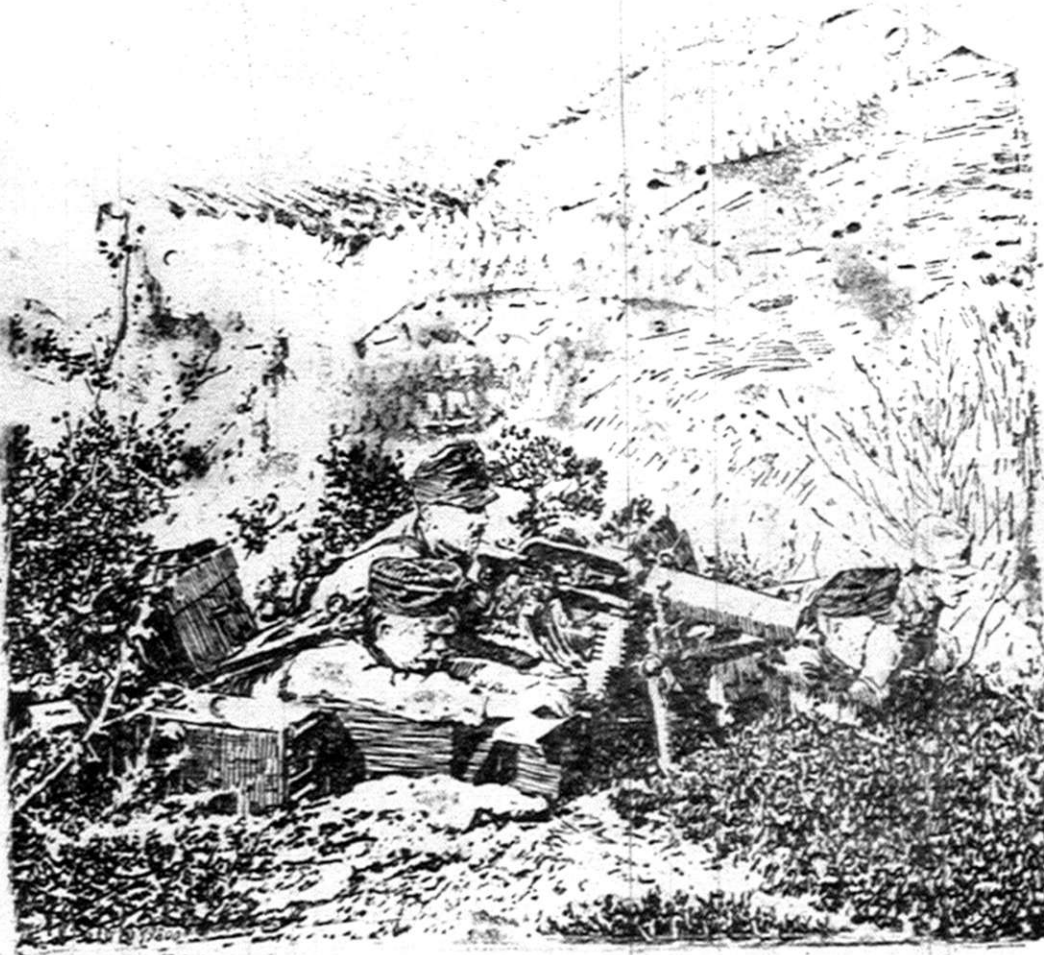
Péra főutjának vége felé egy kis mecsettel, az agha dzsámiával szemben egy régies uriház kapujánál állunk meg. Akár csak Budán a várban egy ősi főúri palota előtt zörgetnénk. A vasveretű ajtón lánccon lógó vaskéz csüng. Rákoppantunk vele a kapura s a következő pillanatban már Széchenyi István, gróf fiának, Szécsenyi Ödön pasának konstantinápolyi palotájában állunk. Egy hamisítatlan török portás fogad bennünket. A pasa ugyanis katonai rangjának megfelelően három katonát tart a személye körül. A vallási türelmesség illusztrálására szolgál közül egy mindig török, egy görög és egy örmény. A török, mint leghűségesebb, a kaput őriz és felszolgál; a görög, mint élelmes kereskedőszellem, végzi a bevásárlásokat; az örmény, mint a legügyesebb, a keleti és nyugati konyha legjavából állítja az asztalt. Keleten ugyanis általában férfi-szakácsok vannak.

A háznak hűséges őre bejelenti az érkezést. A félelemten egy kis előszobára következik a pasa nappali lakása. Kedves kis szobáját a két kis ablakon át elevén fénnel ragyogja be a ragyogó keleti nap. A kerevetre kiterített szőnyegekön lágyan megtörik sugara s a színek és mint a gyönyörű összehangjává olvad újra össze. Körül a fal mentén ódon, lágyfényű butorok, gyöngyházzal kirakott asztalkák, szekrények, damaszki művi veri réztálcák, csészék, közéjük vegyítve sok keleti, nyugati apró emléktárgyak, mohamedán imafüzérek. A falnak minden darabkáját száz apró drága kép fedi. Ott van atyjának több líru fényképe, az arcképek, melyekkel magas fejedelmi személyek tüntették ki, ott függnek az érmeik, plakettek, melyeket találmányaival, alapításaival nyert, az egyik sarokban függ a szultán arannyal cifrázott fermánja, mely pasai kinevezést tartalmazza. Életének emlékei között éli öreg napjait. De lelke és szelleme még megőrizte mozgékonyt és teste ruganyosságát. Este felé íróasztalánál ül, levelezésebe merülten. Hivatala és a látogatások után maradt idejében az egész világon szétszórta ismerőseinek és tisztelőinek üdvözléseit viszonozza. Mindennap kora reggel öt órakor kezdi meg a napot. Összerendezi a napot át szükséges írásait. Már nyolc órakor indul utjára. Majd az egyik, majd a másik tüzlőállomást vizsgálja felül, intézi tüzlőállomások gyakorlatait. A háború idején bizony az ő begyakorlott embereinek is egy részét beállították a harcra, ezek helyébe azután újakat kellett betanítani. Egyik zászlóalját elvitték Bagdad mellé, a tüzlőállomást helyett most ott tüzelget az angolokra. Később eljár a miniszteriumokba, szultáni palotába; különös kedvességével viszonozza ismerőseinek látogatását. Sőt megtörténik, ha egy kedves tisztelője nem látogat el hozzá, akkor ő ismétli meg intésül látogatását. Idején kel, idején fekszik; mértéklet az élet titka.

Este felé otthon lévén, kedves üdvözléssel fogadja vendégét. Szélesedő testét katonai egyenruhája fogja kissé szorosabbra. Néha még fején a kalpag, a török tisztek fezalaku karimátlán, nemzéből készült tövege. Fölkel íróasztala mellé. Barátságos és emberbaráti mosoly lebben szeméből egész arcán át. A kereveire ülteti vendégét, maga is letelepszik. Konstantinápolyi és törökül tudó ismerőseit a hejyettfogalás után törökösön újra üdvözlí, kezét fövegehez emeli „Marhaba!”

Időközben megjelenik családja, a kegyelmes asszony és leánya. Ionka comtesse. Első feleségének, egy Almásy gróf leánynak halála után már nemcsak hivatalával, hanem házasságával is a Kelethez fűzte életét. A tanárióták tők származó görög nőt, ki előbb kátholizált, kapcsolt magához a házasság szentségével. — Második neje két fia és egy leánygyermekkel (Bálint, Gusztáv és Ilona) ajándékozta meg férjét. A gróf messze keleten is jó magyarokká nevelte családját.

A kegyelmes asszony inkább törökül vagy franciául (ez Törökország második hivatalos nyelve) vegyül a társalgásba. Bizony most az



Géppuskásaink a tiroli havasokon.

egész ház egy varroda. Összegyűltek az ismerősök és a családhoz ragaszkodó jó lelkek, szabnak, varrnak; készül a sok fehérnemű, ágynemű a sebesült török katonák számára. A harc tüze és kínjai után hadd pihenjék ki szenvedéseiket, sebeiket tisztá, puha ágyon! A jó lelkű kegyelmes asszony sokat fáradozott katonákkal. Két katonakórház berendezésénél Kis-Tas-lában és Bejlerbej-ben sokat közreműködött háziasszonyi hozzáértésével és gondosságával. Eleinte csak száz sebesültet szántak ezekre a helyekre, de az első száz után jött a második száz sebesült, egész négyszázon tulig. — Most hirtelen be kellett rendezkedni: ágyat, tiszta ruhát, ápolókat szerezni. Az orvosok egész kétségbe voltak esve. A grófnő összeszedte mindazt, mi a háznál volt, bejárta ismerőseit, meggyőztette a török hadügyminiszteriumot és hatóságokat. Az egymás után érkező sebesült-szállítmányokat már gondos ápolás fogadta. Ápolásra jelentkezett több német, sőt francia és angol hölgy is. Ezek keleti időzésük alatt annyira megkedvelték a törököket, hogy a háború borzalmait között is keresztény szeretettel vezérelve, készek voltak, a saját nemzetük által ütött sebeket gyógyítani. A grófnőnek sikerült is egyháznál ily jó lelket elhelyezni és a törökök előítéleteit eloszlatni.

A kegyelmes asszony ismerőseit is bevonta működése körébe; ki aranyakkal, ki árukkal járult a jó ügyhöz. Ezek sorában szerepel öfensége Oszmanijé hercegnő és Eminé hercegnő, öméltósága Talaat bejnek neje, Masszar pasa neje, Teufik bejnek, az állami főszámszék elnökeinek neje és számosan, amint a konstantinápolyi Lloyd Ottomán 1915 aug. 1-én ezek listáját közölte.

Ionka comtesse is öröme gyúlt arccal mesélte, hogy papája elvitte Bejlerbej-be. Vele együtt kiosztott a sebesültek között ruhát, naftacsot, dohányt. Mennyire megörültek neki. Azután újra tovább varr és dolgozik, még a nyaralást is feláldozza, melyet minden évben a hercegszigeteken, Prinkipóban szoktak tölteni, hogy így munkájával közreműködjen a szövetségesek sikerében és a törökökkel együtt a magyarok ügye is közelebb jut a győzelemhez.

— Gusztáv is sokat segített — mondja, — csak egynek a keze van megkötve, a szegény Bálinté, ki most fogoly messze Szibériában.

Míg a grófnak fiatalabbik fia még otthon a szülői háznál, idősebbik fia, Bálint gróf, mint háziárhadnagy szolgálta hazáját a Kárpátokban és Galiciában. De egy merész önjárat alkalmával az oroszok elfogták, előbb Ohrenburgba, majd Irkuckba internálták. Az öregedő jó szülőök aggódó és áldozatos lélekkel követték fiuk sorsát a messze távolból. Nagy volt a bánatuk a fogság szomorú hírére, midőn hosszú várakozás után ezt a hírt hozta a posta. Az ismerősök vigasztaló szavai és a hébe-hóba

érkező sorok a hadifogságból lassan enyhülést hoztak.

Az előszobában egy kedves családi ereklyére mutat a pasa. Egy porcellánra festett, lágy vonású Szent Pál. A világapostol kardot tartva, nyugodtan és öntudatosan néz maga elé. Minden szombat este és családi ünnepeken meggyújtják a kép előtt függő mécsest. „Igy is kifejezést adok hitemnek, — mondta a pasa — amelyet az életben is gyakorolni soha el nem mulasztottam. Mégis egyszer azzal vádoltak meg otthon, hogy török lettem, mohamedán lettem. Igazolásomra egy iratot kellett kiállítanom, hogy bár török szolgálatban és rangban vagyok, mégis, mint sok más, én is hű maradtam vallásomhoz és nemzetemhez. Ez ugyan nem volt nehéz, mert mindig eszerint éltem, de mégis fájt lelkemnek a meggyanúsítás.”

Mindig azzal a tudattal bucsuzik el az ember Széchenyi pasa házából, hogy ez a távol Konstantinápolyban a magyarságnak kis mentvárá. Miként negyven évnél hosszabb működését föláldozta a magyarság érvényesülésére Konstantinápolyban a török nemzet jóakarata támogatása által, úgy most is, e háborús világban, az ő családja a magyar-török félhold mozgalomnak egy önálló előretolt állomása volt.



Szabadalmazott és törvényesen védett

**VETŐMAG-
csávázószer**

== „Antispora-Vita” ==

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispora-Vita” az összes vetőmagfélék, de első sorban az üszög által hazánkban állandóan fenyegetett búzának csávázására a legmegfelelőbb, és így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen. Kilója 1 K 40 fill.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérleírások

Schwarz és Tauber nagykereskedők

— Nagykanizsán —

Krapinai fényszén

legelsőrendű, magas kalóriás fekete, háztüzezési, ipari és cséplési célokra kitűnően alkalmas, porosz szénét pótló mérsékelt fuvardíjtelek mellett, jutányosan beszerezhető, de csakis egész waggonrakományok hozatalánál közvetlenül a horvátországi krapinai fény-szénbányától szállítva, és pedig kőcka, közép, durvadara és finomdara osztályozásban. Továbbá igen jó minőségű szintén magas kalóriás ugyancsak tőz célokra alkalmas BARNASZEM a Ladanje dolnjei bányától (Horvátországban a Stejer határon, Friedau vasútállomás mellett), szintén mérsékelt fuvardíjjal, és csakis egész waggonoknál, közvetlen a bányából szállítva, és pedig nagydarabos és rostált akna-szén. Részletes ajánlatokkal szolgálnak

WEISS TESTVÉREK

Nagykanizsa

a krapinai fényszénbánya és a Ladanje dolnjei szénbánya r. t. vezérképviselői.

Két iskolai tanuló teljes ellátást nyerhet

a legjobb gondozással. — Czim a kiadóhivatalban. 12638

Mindennemű cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelszerelések, Gyulay táskák, orvosi táskák, gamaschni, övszíj,

esőköpeny, hátzsák

:: a legjobb minőségben kapható ::

Miltényi Sándor és Fia

cipőáruházában, Főut, városi bérpalota.

Vizvezeték, lakatos és kútfurási vállalatomat

kanizsai régi állandó megrendelőim kívánságára Nagykanizsán

megnyitottam,

mely célra a Rozgonyi-utca 9.

szám alatti Schavel féle műhelyt

:: :: :: kibéreltem. :: :: ::

Támaszkodva szakmám terén 24 éven keresztül szerzett bő elméleti mint gyakorlati tapasztalatokra, itt valamint számos más vidéken teljesített munkáimmal szerzett elismerésekre, megrendelőimnek a legteljesebb garanciát nyújthatom.

Vállalkozom szakmamban vágó legkörülményesebb feladatok megoldására és bármily nagyszabású munkáim elkészítésére, megfélé és megfélé felelő berendezések átalakítására.

Érdeklődőknek tizenöt éves előkelő referenciák állanak rendelkezésükre.

Tisztelettel:

ERDÉLYI JENŐ

gépész és electrotechnikus.

IMAKÖNYVEK

IMAKÖPENYEK (Talis)

az izraelita ünnepekre a
legnagyobb választékban

Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében
Nagykanizsán, vásárolhatók.

URANIA

ROZGONYI-UTCA 4. sz. sz. sz.

Szeptember hó 6 és 7-én hét
főn és kedden kerül színpadra

**Az északi
rózsája**

Norvég halász dráma 3 felvonásban.

**És a remek kísértő
műsor.**

Szeptember nagy koncert műsor.

Jó állapotban levő használt

elegáns löszerszám eladó

Bővebbet Brück M és Társa
szállítónál. 12641

Járványos és fertőző betegségek
ellen a legbiztosabb óvász
= az erősen szénasavas =

Pécsi Tettye forrásvíz

= a legkellemesebb ízű =
asztali és borvíz.

Állandóan palackcserével és
patentizálás palackokban kap-
ható a így

háztartásban a legolcsóbb

Főelárutás: SZABÓ ANTAL fűszer
és csemege üzletében Nagykanizsa.

Czoczek és Dolezsál festő vállalat

NAGYKANIZSA MAGYAR-UTCA 23

Üveg címtáblák, honi
és külföldi faerezések,
márvány utánzatok. :.
Épület, szobafe. és
butor, üzletberendezés
mázolás, fényezés. u

Művészi színérzékünk
magasan fejlett ízlésünk
és technikánk a legke-
nyesebb igényeket is
kielégítik. Árjajánlatok,
színes vázlatrajzok, föl-
szólításra díjtalanok.

Özv. Günsberger Jánosné úgy a maga, mint gyermekei Gyula
és neje Burlán Maild, Rósa és férje Deutsch Adolf, László és
neje Sienler Kósi, Margit és férje Gerő Mór, valamint az összes
rokonai nevében tájékoztatást ad a legújabb hírekkel a felejtetetlen
férj és rokonok

Günsberger János urnak

1. hó 5-én, életének 81-ik évében történt gyászos elhunytát.
A boldogultnak földi maradványai folyó évi szeptember 7-én d. u.
4 órakor fog a gyászszobából örök nyugalomra helyeztetni.

Nagykanizsa, 1915. szeptember 6.

Béke hamvainak!
Csendes részvét kérem.

Állandó nagy raktár
tűzifa és kőszén

kereskedésemet bevonulásom miatt
Schmidt Zsigmond fogja kezelni.
Magyar-utca 33. Telefon 198.
12634 Tisztelettel LEHR OSZKAR.

Oszták-Magyar-Vöröskönyv

Diplomáciai ígyiratok

Ruszin - Magyarországnak

Olaszországhoz

való viszonyáról az 1914. évi
július hó 26-tól 1915. évi május
hó 23-ig terjedő időben.

A hivatalos kiadás teljes szövege

Ára 1 kor. 50 fillér,

postán küldve 1 K. 80 fillér

FISCHEL FÜLÖP FIA

könyv és papírkereskedés Nagykanizsán

Jó karban lévő 6 darab 75 75 25 32
29 és 29 hektoliteres

használt hordó

útanyo árban eladó. Bővebb
felvilágosítással szolgál

Bettlheim és Guth cég

Jó házból való, jólnevelt keresztény fu

tanulónak azonnal felvétetik

KÖHLER TESTVÉREK

vaskereskedésben

Keresek november 1-re

egy 3 szobás lakást

melékkelhelyiségekkel, lehetőleg közel a
város központjához. Ajánlatokat kérek
a "Zala" kiadóhivatal utján.

Október 7-én a perlati (4 tétel.)

Október 8-11-ig a nagykanizsai kerületben lakók adóitélei (20) fognak letárgyalni a 12-én kezdődik a nagykanizsai városban lakók adóitélesek tételleinek tárgyalása (97 tétel) Mielőtt kerülne és a város elődjé Méri Géza pü. titkár.

A magyar gyárpárosok orsz. szövetsége és a nagykanizsai kereskedők társulata azon kérelemmel fordult pénzügyminiszteriumhoz, miszerint tekintettel a mostani rossz vasúti összeköttetésre, a perlati, letenyi, csáktornyai és nagykanizsai adóhivatall kerületben, valamint a Nagykanizsa városában lakó adóitélesek adóitélel ne Zalaegerszegre, hanem Nagykanizsán tárgyalásnak le. A pénzügyminiszter a kérelmet részben méltányolói akarván, e napokban a pénzügyigazgatósághoz leadott rendeletével megengedte, hogy Zala-örmege székhelyén alakított felszólamlási bizottság Nagykanizsa városára vonatkozólag készített jövedelem-adóitélel listájában felvett adózók jövedelem-adójának megállapítása végett Nagykanizsa városában, kiszállhasson. Feltételül kikötötte azonban, a pénzügyminiszter, hogy Nagykanizsa város polgármesterre tartozik a jövedelem-adóitélesek nevében írásbeli nyilatkozatot beterjesztél a pénzügyigazgatósághoz arról, hogy azok a felszólamlási bizottság által megadótatásuk tárgyában hozandó határozatok ellen abból az okból, hogy a felszólamlási bizottság nem a vármegye székhelyén, hanem Nagykanizsán tartotta ülését, alaki sérelem címén nem fognak panasszal élni. — Továbbá köteles lesz Nagykanizsa városa a felszólamlási bizottság tagjai oda- és visszautazásának költségét is viselni és 9 felszólamlási bizottság részére a szükséges tárgyalási helyiséget rendelkezésre bocsátani. Ezen feltételek megbeszélése végett a napokban Nagykanizsára érkezett Méri Géza miniszeri titkár letárgyalta a dolgot egy a polgármesterrel, mint a nagykanizsai kereskedők társulatának elnökével és a fent kikötött feltételek teljesítését magában foglaló nyilatkozatot magával vitte. A tárgyalás idejéről az illető felek külön fognak majd értesíteni.

HIRES

A bevonuló.

Tegnap este hazafelé mentem a Kazincy-utca csendes fái alatt. Sétálók sétáltak a furcsa tiltakokat sejtető fák alatt, lámpák világították sárgára a fákat, mintha minden felvilágított volna a sötétségbe. Árnyékok mozognak a fák alatt sötét, majd kényelmes lépések koppannak a fenéketlennek látszó sötét aszfalton. Ni, egy bevonuló. Semmi nevezetesség nincs rajt. Épen úgy jön, mint a többi jött. Szépen a halványon a láda, a ládán ügyetlen bukdácsoló betűkkel a név, mondom, a láda szép szabályosan a bal valon, a fej mögött jobb kézzel átfogva. A bevonuló felém jön, már kerdene a pipának a körvonala kibontakozik. Látom, hogy ugyancsak burgón fujja a füstöt. Jóképű, kurta magyar. Illendően megáll előttem, balkezevel kivesszi a pipát, orsz becsületes, aranyozni való naivsággal szól:

— Kérem szépen, tesszen megmondani, hogy hova van a magyar királyi kocma.

Épen így mondta. Magyar királyi kocma. És kérdően nézett rám egyszerű önmaga szemével. És meg éreztem, hogy e percben rettenetes bűnös vagyok, mert, istenem, nem tehetek róla, de a torkomba belemerkolt a nevetés inger, fojtogatni kezdett, tele lett vele a szám és éreztem, amit kisajtom az ajkam, egyszerre kibuggyan belőle a visszafojtott nevetés, éreztem, hogy nevetni fogok ennek a szegény becsületes embernek a kérdésén. Hogy hol van a magyar királyi kocma. Nem bírtam szőhor jutni percekig, csak álltam egymással szemben, ő nézett rám, én meg kisért oldalt a csizma mellett a földet néztem és azon erőlködtem, hogy egyensúlyba hozzam magam. Közben a magyar elődjé, hogy ott akarna meghúzni az ajkát, azt mondták neki, hogy amit így megy, jobb kéz felől

találja, de azért már jobb kéz felől elhagyta a Vörös mecskét meg a jó bort, meg minden, de, lá, ez a magyar királyi kocma és nincs semmi, hát ezért kérdi, holnap egybőrt bevonul és a bevonuláshoz, őt család van odahaza. Hanem hát ő a magyar királyi kocmát keresi, dicsőre sokáig az isten, hogy meg bűnözők. Hát azért. Lassacskán én is rendbe jövök és mondom, hogy figyelj és nem tudok, ilyen aligha van, amíg most én mindegyik az, amennyi van magyar királyi honvédek szoktak bevonulni borszogatni este felé, meg vasárnap délutánoként.

— Bizony isten nem tudok erről a m. kir. kocmáról, mondtam hogy komolyan, mintha ez volna a világ legnagyobb problémája, hanem sajnos fölfele és ott kérdőzködök, talán többet tudnak mondani. Errel elvillunk. A pipa visszakért és helyére a fogak közt és a bevonulom elbillagott.

Utána néztem, a csizmáján csillogott a villanyfény. Úgy éreztem, hogy a nevetés inger, ami az imént elfogott rettentő súlytal nehezedik rám, az volt az érzésem, hogy utána kellene sétálnom ennek az embernek és megmondani neki, hogy áldja meg az isten mind az őt családjával együtt. Mert valami megkapó van abban, hogy a vidéki paraszt ember már előre elhatározza, hogy Kanizsán a magyar királyi kocmában buzza meg magát a etől nem tántorítja el sem a Vörös macské, sem a méhek, sem a harmadik. Ebben van valami csodálatos következetesség, amire ha gondolok, elpirulok és zavarba jövök. Az imént majdnem nevettem, most szégyenkezem magam előtt. Istene, jó volna neki egy pár szép szót szólni. De már elment. Keresi.

Ma kora reggel az utca egyik padján találtam. Csendesen üldögélt, a pipa-ját, a szemé be volt hunyva, lába előtt a láda. Csendesen bóbiskolt.

F. A.

— Kik idézték elő az élelmiszer-miszeriát. Hetek óta minden éjszaka napon turistatrabák, háttárszós ur emberek jelennek meg Nagykanizsán a ártatlan képpel bámulják meg a kirakatokat. Az ember azt hiszi, hogy valami szenvedélyes hogymászók, akiket a háború zivatar a mi mellet dobnyalok köré szorított. Pedig ezek a jó emberek nem magaslatoztak keresnek, hanem magaslatoztak csinálnak: piaci ármagasszatokat. De fele a tréfával. A tény az, hogy bérszóló a Ausztria más közlekedési részeitől naponta 20-30 élelmiszerkereskedő érkezik Nagykanizsára a kora reggel órákban, amikor a nagyságuk még legedesebb ármukat alusszák, összemészárnak tarót, tojást, baromfit, fűszereket a piacra. A kanizsai piac keresettegesnek örülni kellene a bökében, de most, amikor a környék a város szükségletét sem tudja kielégíteni, amikor egyes élelmiszer-cikkeket a legmagasabb áron sem lehet kapni, valószínű bűnös mulasztás számba menne azoknak, hogy a külföldiek hordják el azt a keveset is, amit részünkre nagy kegyesen becsülszünk a termelő. A nagykanizsai piac talán elsősorban a nagykanizsaiaké, tehát úgy dukál, hogy a helybeli közönségnek nyíljék alkalmuk elsősorban a szükségletét beszerezni. A fogyasztók nevében fölfele kérték a rendőrséget, hogy a külföldi tolvajviszárók garázdazkodásának mielőbb vessen gátot.

— Az utazás korlátozása. A déli vasútvonal-társaság igazgatósága figyelemzett a közönséget, hogy polgári egyének továbbá letéskedő Romániába és Svájcba egyáltalán nem utazhatnak. Egyéb külföldi államokba pedig csak Mitterwalden, Tetschenen és Salzburgen át lehet csak utazni. — Itt említjük meg, hogy Cegléd és Orso a közli kmet hadimenetrend lépett életbe.

— A városi tisztviselés. A város közbiztonságát tisztviselői elállításáról megnyújtató módon gondoskodott a város hatóság. Seánkin sem kell gabonát vásárolni élelmiszer végett, sem az új terméket elegendő tisztviselési ottbő közmunkások, mert mielőbb elvéri a Füzess-malom r. t., amelyivel a város a közbiztonság tisztviselőinek elállítására szerződést kötött. A szerződés értelmében a

malom szerszám be az egész város egy évi tisztviselőit, ugyancsak 8 évi meg és rákötözött a fű, hogy azután az szükséghez mert részletekben házhoz szállítsa. Így tehát minden családok Állásodon rendelkezésre áll a tiszta buntól és a fűből. — Irtó — és kénytelen, amelynek az drát olyan részletekben kell figyelembe, amilyen részletekben a tisztviselői igénybe veszi. Egyetlen helyes és lávós módja ez a kérdés megoldásának, mert bizony Nagykanizsa lakosságának ötven százaléka nem rendelkezik olyan öszeggel, hogy egész évi tisztviselői szükségletét egyetértéssel beszerezhesse, sem olyan helyiséggel, hogy azt a megromlás veszély nélkül baraktírozza. Ezekivől a tisztviselői letnek a malom utján történő beszerezése egyetlen feltétel nem drágítja meg a kengereket. A gősmalom tisztviselői olyan jó módosítást lesz a épp annyira fog kerülni, mintha mindenki maga szerezte volna be szükségletét.

— Gyilkosság Rigyácson. Egy ártatlan meggyezés emberéletét kívánt. Haragosa lettek Varga József és Tóth Szári Márton rigyácai lakók, mert Varga József erdőbe az ünnepi munkáért rászólt Tóth feleségére. E szomorú történetet, mely júlyó hó 7-én gyilkossággal végeződött, a következőképp adják elő: Varga József az év májusán jött Rigyácson ott őt. Inky Lászlónak segéd-erdős lett. Feladta az erdőt és a gyümölcsöt őrizni. Azelőtt nem ismert az elhunytat: Tóth Szári Márton. Feszült viszonya a két férfinak az év Urnapiján kezdődött. E napon ugyanis Varga ment az erdőre a merőn át, ahol egy asszonyt látott dolgozni. Az asszonyt megszállította, és azt a megjegyzést tette neki: Nem fél ilyen nagy ünnepnapon dolgozni, megveri az istent. Ezen megjegyzés miatt Tóth egyszer, felélségre vonta Vargát, azonban nem történt ez alkalommal köztük semmi incidens. — É hó 7-én reggel Varga jött haza felé, amikor Tóth lakása elé ért, ez beletámadott Vargába a meglenyegteté. Varga azt a kijelentést tette, hogy nem fél semmitől, mire Tóth Szári ezzel válaszolt: Megálj kutya elbánsz veled a bement a lakásába, onnan egy vasvillát hozott ki, azal Varga után ment a annak lakása előtt megállt. Kezde fenyegetni Vargát, mire az felszólította, hogy menjen el a őt ne fenyegetse. Tóth Szári azonban azt a kijelentést tette, hogy most lassamol Vargával, mire az utóbbi felszólította Tóthot, hogy menjen el lakása elől, ne fenyegetse, mert ha megtámadja, egyonulvi azonnal. Tóth Szári viszont azt a kijelentést tette folytatón, hogyha én meghalok, akkor te is megdöglesz kutya! a neki ugrott Vargának. Varga az előlépésnél lött, mellen találta Tóthot, aki tőle 5 lépésre volt. Tőle természetesen a támadással leenhagyott, — tovább akart menni, azonban a hetedik lépésnél összeesett, azonnal meghalt a ott maradt bolton ma délutánig, amíg a vizsgálatló ki nem vilipte a hullásházba. Varga azonnali jelentkezett a főszolgabíróval, aki a csendőrségnek adta át. A boncolásnál kint volt Sággy vizsgálatló bíró, Fischer főgyógyász helyettes, dr. Sugethy és dr. Goda törvényszéki orvosok. Terhelt védőjeül dr. Hegedűs György nagykanizsai ügyvédet bista meg. A halál ban belső gyors elvérzés volt: több sebet kapott a tüdő, a szív és a máj. Terhelt egy tövét tett, a fegyver sebével volt töltve a annak a jobb csővéből lött. A csőkmény 7-én reggel 7-8 óra között történt Varga lakása előtt. Tóth Szári Márton vezekedő, öszelérhető ember híreben állott, aki már többetor volt büntetve, Varga jogos önvédelemmel védekez.

— A Rábföldi levél kezelése. A pécsi posta- és táviróigazgatóság közli: A társulat katonai elnöksége érdekében a külföldre szóló leveknek az előbbi korlátozásoknak vannak alvettve. A levél szövege levelepir (quart) hat oldalát ne haladja meg. A leveleknek nem csatolható az mellékletek, a melyek békét tartalmaznak. Az írás tiszta és jól olvasható legyen. Tűkös, vagy jel írások (gyorsírás) nem használhatóak. A sorokat tálszerűen alkalmasra, úgyiszen a sorok főle keszrebbin más sorok átlátszóak. Utóli levelezéseknél, ha azok egybőrt a lelti leteleknek megfelelnek, a szöveg két oldalán bosszabb is lehet. Ezekhez számuk, árjegyzékek és hasonló üzenet mellékletek csatolása meg van engedve. A levél burkolásához csak oly borítékot szabad használni, amely egy



réti papírból vagy más burkoló anyaggal áll, tehát selem papírral vagy más anyaggal bélelt borítékot használni nem szabad. Azok a feladók, a kik a lelti szabályoknak nem alkalmasnak, öszmagának tulajdonosak, ha az ellenőrzési teendők megnehezítése helyén levelezéseik tetemes késéit szenvednek vagy egyáltalában nem továbbíthatnak. A lelti szabályok a hadművelési területeken lévő postahivataloknál feladott öszes magásevelezésnél alkalmazást nyernek.

— Pótdíjmentes hadibiztosítás. A 43-50 éves B) osztályú népfelkelők minden pótdíj nélküli háborúra azonnali érvényes elbiztosításokat köthetnek az Első Magyar Államias Biztosító Társaságnál. Felvilágosítást ad ezen társaság nagykanizsai főigénykésége (iroda: társasági palotában).

— A "Sátán" című filmdráma világhírű kreálójá interpretálja a főszerepet a "religiózes koporó" c. drámaiban, melyet ma és holnap, azaz csütörtökön és pénteken mutat be az Uránia mozgóképi palota. Marles Bonnard kedves emlékeit hagyott hátra a most két évvel ezelőtt bemutatott Sátán c. drámaival és így minem természetesebb, hogy e műsort mindenki meg kell tekintenie.

— Ötösök halott tanító. Uj tanügyi újság jelent meg a fővárosban "Iskolák Ujjája" címen. E lap szerkesztője már jóval a lap megjelenése előtt szorgalmasan gyűjtötte a hadbavonult tanárokról, tanítókról vonatkozó adatokat. Eddig több mint 500 tanár és tanító nevét gyűjtötte össze, akik hősi halált haltak. A mai számban meg is kéri a névsor körletét. Azonkívül nagyon sok fogoly, sebesült, hadbavonult nevet is közli a lap. Az "Iskolák Ujjája" vasárnap tartalommal jelent meg. Az "Iskolák Ujjája" minden sora aktuális kérdésnek forralkodik. A lap kiadói hivatala Budapest, VI. Gomb-u. 53. sz. a. van, ahonnan bárkinek ingyen küldenek mutatóványzatot.

A Mezőerő léle házból lévő művés és látszólag szünetben megérkeztek a legújabb órák és látszók, melyek legutóbban árusítandók el, Szécs Antal művés és látszólag, Kazincy-utca 3. (Vasúti-utca).

Szerkesztői üzenetek.

Olvasó. 1. Természetes, hogy az autóbil gyors hajtsa is tilos a tilalom ellen vétőt, bárki legyen is, felelősségre kell vonni. 2. Értéktelenség szerint az illető magas kora a abnormalis viselkedése miatt legközelebb nyugdíjra fogják. 3. Igaza van. Beteges állapotra vall, ha a halván éven fölül ember úgy öltözködik és viselkedik, mint valami jogászgyerek. Vizsgáltsák meg elmcorvossal. Finál! azszony. Véleményünk szerint nem követ el legyverts erő elleni vétséget, ha barátjával közli, hogy unokáivrárt eldöptették. Egyébent nem vagyunk benne biztosak a legjobb lesz, ha illetőnek helyen tudakozódik.



Az a felséges jóézés

amely a Pixavon lemosás után támad, most már általánosan ismert dolog, épenugy mint az a jótékony hatása, amelyet a hajnövekedésre gyakorol. A Pixavon könnyen oldja a fejőre tapadó piszkot és korpát, pompáran habzik, a hajjal könnyen lehet ismét leöblíteni a hajjal, kelemes illara van; mindez igen kellemes és nem bűzű. Kérlek jót hat a még fokozza az, hogy kitránytalomnál fogva megakad a fűző az előzők okára károsodni.

Egy öveg Pixavon (kora két és fél konna) hetente egyszeri használat mellett hónapokig tart. Kapható minden gyógyszerésznél, drogeriában és látszólag eiben. Pixavon, — hajmosást minden jobb férfi — és nőfőnök elvél.

Minden kereskedőnek éérdeke,

hogy üzleti nyomtatvánnyal izléses kiállításban, a modern tipográfiai eszközök igénybevételével készüljenek, mert csak így lehetséges, hogy a vásárló közönség figyelme üzletére irányuljon. Ehhez pedig csak az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA

≡ készítse el. ≡

Nyomdai iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül berendezett nyomda, könyvkötészet, vonalozó intézet és üzleti könyvtár.

TELEFON 78.

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálják minden adás-vételi
üzlet megkötésére.

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
Aki alkalmazzottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki butorozott szobát keres, vagy butorozott szobát akar bérbeadni,
Aki cselédet, szakácsnőt, házmestert keres,
az leghelyesebben cselekszik, ha
kis hirdetést közöltet a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szöig 1 korona.

Videkről a kis hirdetés postautalványon küldendő be

Nagykanizsán a kis hirdetés a kiadóhivatalban, Sugár-ut 4. adandó fel.

≡ A kis hirdetések mindig előre fizetendők. ≡

József főherceg-ut 87. szám alatt

háZ

szabadkézből eladó esetleg kiadó.
Ugyanott egy 2 szobás lakás nov. 1-re kiadó. 12645

Jó állapotban levő használt
elegáns lószerszám eladó
Bövebbet Brück M. és Társa
szállítónál. 12641

URANIA

mozgóképfalota

ROZGONYI-UTCA 4. szám
1915. szeptember hó 9 és 10 én
csütörtökön és pénteken

A rejtélyes koporsó

Bűnügyi dráma 5 felvonásban. Főszereplő: MARIO BONNARD.

És a remek kíséő
műsor.

Szombaton és vasárnap
szenzáció meg
lepetés.

Mehesgazdák figyelmébe

MÉZ-ET

bármely mennyiségben mindenkor
legnagyobb árban veszek.

Rothschild Samu méznagykereskedő, Nagykanizsa, Magyar u. 19.

Eladó

október 1-től, circa napi 150 liter
uradalmi tej.

Aranyodi oporító bor

1914. évi 5 6 hektoliter.
Uradalmi intézőség Ötvös Zala-m.

Tisztelettel van szívesen a n. é. közönséget értesíteni, hogy cserepályák átrakását, javítását, rozsa füllöket könnyű fűtésre jótállással vállalkozom. Uj kályhák minden színben jutányosan kaphatók Ziskó Ádám szegediek készítőnél Nagykanizsán. — Vörösmarty-utca 65. szám alatt.

Két iskolai tanuló teljes ellátást nyerhet

a legjobb gondozással, kiadóhivatalban. Cím: 12658

VETŐMAG- csávázószer

„Antispora-Vita”

Hazai és külföldi szakértők megállapították, hogy az „Antispora-Vita” az őszirégi vetőmagok, de első sorban az őszirégi által használt állományok fenyvesfűtő búzának csávázására a legmegfelelőbb, és így a megőrzésben nélkülözhetetlen. Kilója 1 K 40 fill.

Részletes leírattal és használati szabaddal szolgálunk a vetőmagokért. Schwarz és Tauber nagykereskedők Nagykanizsán

Czoczek és Dolezsál festő vállalat

NAGYKANIZSA MAGYAR-UTCA 23.

Üveg cimtáblák, honi és külföldi faerezések, márvány utánzatok. Épület, szobafestés, bútorkészítés, üzletberendezés, mázolás, fénycsisolás.

Művészi színezékünk, magasan fejlett izlésünk és technikánk a legkényesebb igényeket is kielégítik. Árjainkat, színes vázlatjainkat, foltoztatásra díjtalanok.

Mindenemű cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelkészítések, Gyulai táskák, orvosi táskák, gamaschok, övek.

esőköpeny, hátzsák

a legjobb minőségben kapható

Miltényi Sándor és Fia
cipőházban, Főu., városi körpályán.

Egyptian Arab				
Average female height				
Age	Years	15-19	20-24	25-29
Height	cm	155.0	156.0	157.0
Weight	kg	50.0	51.0	52.0
Body mass	kg	32.0	33.0	34.0
Average male height				
Age	Years	15-19	20-24	25-29
Height	cm	170.0	171.0	172.0
Weight	kg	65.0	66.0	67.0
Body mass	kg	40.0	41.0	42.0

Szalontkí, szept. 10. Szerbiából érkező utasok beszélik, hogy a szerbek a zajecári glemliszar és municiókészletet Nisbe szállították. Zajecár tekintélyes város a bolgár határ mentén. Ha egyszer bekövetkezik, amiféle az antant fél, hogy a monarchia és Németország szerb területen át törnek maguknak utat Bulgáriába és a Bárdanellákhöz, akkor Zajecár utjukba esik.

Török sikerek.

Konstantinápoly, szeptember 9. A főhadiszállás közli: **Dardanella-front:** Az Anaforta-szakaszon a 6-áról 7-ére virranó éjjel a Hestantepe-Azma felé kiküldött felderítő oszlopaink behatoltak az ellenséges lövészárkokban és két gépfegyvert zsákmányoltak felszereléssel együtt, továbbá 15 municiósládát és 20 puskát. A gépfegyvereket most az ellenség ellen alkalmazzuk. Tüzelésünkkel elpusztítottunk egy municióval megrakott angol kórházvonalat, amelyen ennek következtében robbanás történt. Az **Ari-Burnu**-szakaszon semmi jelentős esemény. A **Szedil-Bahr** szakaszon ellenséges torpedónaszádok egy lekötött léghajó megfigyelései alapján néhány percig löttek a jobb- és a balszárnnyon levő állásainkat, de semmi említésre méltó kárt nem okoztak. Tengerszorosai ütegeink szeptember 7-én elhallgattattak ellenséges ütegeket, amelyek a balszárnnyon levő állásainkat löttek. Ugyanezek az ütegek Mortuliman-nál szétszórtak ellenséges csapatokat. A többi fronton semmi jelentős esemény.

Ha öröme van, vagy az Isten segédelmét várja, ne feledkezzen meg a vak katonákról.

Vaszary Kolos temetése.

Vaszary Kolos biboros-herceget, Magyarország volt primását csütörtökön délelőtt helyezték örök nyugalomra a kies fekvésű, diszes keszthelyi temető kápolna-kriptájában. A temetés az elhunyt egyházfejedeleme magas állását, címét és rangját megillető gyászpompával ment végbe. Keszthely város csinos, tiszta, rendezett utcáin már kora reggel sűrű tömegekben hullámoztak a nép. A vidék népe fogatokon, autómobilokon s a különféle irányokból összefutó vonatokon igyekezett a gyászszerzartás színhelyére. A házakon fekete zászló lengett, az ablakokban gyertyafény jelezte a lakosság mélyszégyenét. Kilenc óra táján az ódon plebánia templom előtti tágas teret beláthatatlan sokaság embertömeg lepte el. A templomba most már csak a belépőjegygyel rendelkezőket bocsátják be. A pazar gyászpompával ékesített ravatal a szentélyben volt fölállítva, koszoru erdő közepett. A ravatal előtt kis asztalka, a biboros-jelvényekkel s az elhunyt magas rendjeleivel. A ravatal közepén Keszthely város koszorúja, jobbról a képviselőházé, balról a főrendeké. Az öltér ékeségeit fekete gyászosított takarja, jobbról-balról délszaki növények. Mióta a holttestet fölra-vatalozták, a koporsó mellett fölállva éjjel-nappal két apáca imádkozik. A ravatal mellett tizenkét haditengerészeti iskolai növendék áll díszőrséget.

Kint a hatalmas téren szakadatlanul nő a tömeg. A rendet itt is, valamint a távolabbi utcatoroknál tengerészek tartják fenn. — Kilenc előtt nyitották meg a templomot a küldöttség, egyesületek, testületek képviselői és a nagyközönség előtt. Impozáns láványt nyújt a karinges lelkészek hosszú sorainak fölvonulása. Bencések, premonstrelek, világi papok, kanonokok, apátok, prelátusok s egyéb egyházi méltóságok jönnek egyházi díszben. Zalavármegye küldöttsége sipeki Balás Béla főispán, Arvay Lajos alispán, Csértán Károly, Zarka Zsigmond árvaszéki elnök vezetésével érkezik meg. Az egyházi méltóságok sorában foglalnak helyet: az esztergomi, váci, győri, szombathelyi, fehérvári káptalanok küldöttségei, Kránitz Kálmán és Nemes Antal főszentelt püspökök, dr. Hajdu Tibor pannónhalmi főpápa, dr. Békési Remig zirci apát, Kroller Miksa zalavári apát, Halbik Cyprian tihanyi apát, dr. Burány Gergely csornai prépost, dr. Mibályi Ákos és dr. Bita Dezső egyetemi tanárok, Molnár János orsz. képviselő, prelátus,

Legáth Kálmán apát-plebános és az egész sorban kellett volna említeni: Kobi Medárd főszentelt püspök, az elhunyt hercegprímás legközelebbi, legodaadóbb embere. Nagykanizsáról a város képviselőtársaságán Sabján Gyula dr. polgármester, Krátky István dr. főjegyző, Eperjessy Gábor képviselőtestületi tag, a nagykanizsai kegyesreli atyák közül Horváth György igazgató-bárányok vezetésével: Farkas József, Mátyás József és Lukács József dr. tanárok, továbbá Kádár Lajos református lelkész, Ferenczy János stb. jelentek meg. Zalamegye nagyszülőitének a végső tisztessége megadni. Az elhunyt rokonsága részére az a pad-sorokban tartották fenn helyet.

Kilenc óra előtt néhány perccel érkezett meg a kormány képviselője, Jankovics közoktatásiügyi miniszter, akit dr. Balás Béla főispán kálauzolt a helyére. Hornig Károly biboros püspököt a papság a templom bejáratánál fogadta. Legutoljára érkezett őfelsége képviselője: Pálffy Miklós herceg, főudvarnagy, fekete díszmagyarban. Az áttitán az aranygyapjasrend ékeskedett. A király képviselőjét a papság, Hornig biboros vezetésével a templom ajtajában ünnepélyesen fogadta s miután a herceg elfoglalta helyét, megkezdődött a komor gyászszerzartás, amelyet Hornig biboros végzett. A rekvieimen a következő főpapok segédkeztek: Molnár János esztergomi prelátus, Kauzli D-zs főszepi prelátus-kanonok, dr. Golcsék György váci apát-kanonok, dr. Bod-ványi Viktor püspöki titkár, Szántó László pápai kamarás, Strausz Antal pápai kamarás, Dunszt Ferenc dr. keszthelyi apát-plebános. A mise alatt a templomi énekhar megindító gyászszerzartást adott elő. A gyászszerzartás után négy megyés püspök: gróf Széchenyi Miklós nagyváradi, Prohászka Ottokár székesfehérvári, gróf Mike János szombathelyi és Gjottfelder Gyula csanádi püspökök a biboros megillető szerzartás kö-zepett adták meg az abszolutiót.

A gyászszerzartás ezzel véget ért. A díszes ércokorsót kivitték a 600 éves boltívek alul, amelyek az elhunytak köszönhetik mostani pompájukat. — A gyönyörű műemléket ugyanis, melynek kriptájában a XIV-ik században elhunyt III-ik István nádor és a Festetichek ősei porladoznak, Vaszary Kolos renováltatta nagy költséggel.

A szorosán vett temetési szerzartást Széchenyi nagyváradi püspök végezte fényes gyászszerzartással. A ravatalos-kocsi előtt haladt a karinges papok hosszú serege, az apácák és a küldöttségek, testületek, amelyeknek sorában láttuk a keszthelyi izraelita hitközség elöljáróságának küldöttségét is; Keszthely város elöljárósága stb. stb, továbbá a főntebb már említett püspökökön kívül Fetszer Antal, az újgyőri megyés püspök is.

A ravatalos-kocsi után haladt gyalog, mindvégig levett főveggel őfelsége képviselője, utána néhány lépésnyire pedig Jankovics kultuszminiszter, Meszlényi Pal esztergomi főispán, sipeki Balás Béla főispán, Zachy Aladár gróf volt miniszter, majd ismét küldöttségek s végül a gyászoló közönség beláthatatlan sokasága. A díszőrséget az uton is a tengerészek szolgáltatták. Az egész gyászszerzartás alatt zúgtak a harangok s az egész városban égtek a gyászfátyollal bevont villámipák.

A temetőben a dalárda három könyekig megható gyászdalt adott elő, majd Széchenyi püspök befejezte a gyászszerzartást s a koporsót a kápolna kriptájába helyezték. Kolos biboros ott alusza örök álmát, ahonnan ragyogó pályafutása kiindult. A P. x apostola az örök béke honába tért meg. Lélekben az egész nemzet Keszthelyen volt ma s Vaszary Kolos áldott emlékét a nemzet és a történelem egyaránt a legnagyobb kegyelettel őrzi.



HIREK

— **A veszprémi püspök jubileuma.** Hornig Károly biboros, veszprémi megyés püspök tegnapelőtt ünnepelte meg püspökké szenteltetésének 30 éves fordulóját. Ez alkalommal az egyházfejedelmet az ország minden részéből elárastották szerencsekvánatokkal. A biborost azoknak, akik tegnap a hercegprímás temetésén résztvettek, közvetlen-közlelől volt alkalmuk látni. Öminenciája pompás szinben van, a mozdulatai frissek s a nehéz szerzartás nem fárasztotta el.

— **Az udvarnagy Nagykanizsán.** Pálffy Miklós herceg, udvarnagy, aki tegnap Vaszary Kolos hercegprímás temetésén őfelségét képviselte, — azzal a vonattal hagyta el Keszthelyt, amely a nagykanizsai és környéki résztvevőket szállította bázra. A király képviselője részére szalon-kocsit kapcsolak a vonat-hoz. Pálffy herceg Nagykanizsán kiszállt, a vasuti vendéglőben megebedett, azután Gyékényes felé folytatta útját.

— **A vasut figyelmeztetése.** Nagykanizsáról, valamint Nagykanizsa környékéről sokan voltak tegnap Keszthelyen, a hercegprímás temetésén. Az átrándulók a déli vasut részéről kedves figyelemben részesültek. Barcza főügyelő ur intézkedésére a balatonszentgyörgyi állomáson kényelmes Pullmankocsi állt a temetésről érkezők rendelkezésére s ezen folytat-hatták útjukat hazafelé.

— **Kitüntetések a 20-ik honvédegyalozzerredben.** A hivatalos lap legújabb száma jelenti, hogy a déli haderő parancsnoksága a 20-ik honvédegyalozzerred következő kadétjait és altisztjeit részesítette vitézségükért kitüntetésben: Csay Mátyás hadapród az I. oszt. vitézségi érmet kapta. Borz István hadapród-jelölt, Tóth Vidéc, Zsoldos Gyula szakaszvezető, Radék János, tizedes, Lános Imre ővezető, Gyökös István, Hrascsencz György és Egyed Imre honvédek a másodosztályú vitézségi érmet, Dániel Mihály hadapród-jelölt, Bogár Imre őrmester, Kalmár Hugó, Talabér Karoly és Nánásy Antal szakasz-vezetők és Völgyi István tizedes a bronz vitézségi érmet kapták.

— **A nagykanizsai piac.** Lapunk tegnapi számában fölhitvük a közfigyelmet azokra a nyájas ausztraiakra, akik turistának öltözve lopózkodnak be a kanizsai piacra s itt kora reggel összevásárolnak mindent a kanizsai publikum elől. De nemcsak a piacon, hanem az üzletekben is összeszedik a lisztet, rizst stb, s a rendőrség is megállapította immár, hogy üzelmek veszedelmese. Az élelmes emberek közül ma hetet sikerült a rendőrségnek a kanizsai piac kifosztásában megakadályozni. A rendőrség különben aziránt is intézkedett, hogy jövőndőben az állomás épületet se hagyassák már el. Az osztrák turisták üres kézzel mentek haza. — Itt emlíjük meg, hogy ma mindössze hét darab tojást hoztak be a piacra, dacára annak, hogy az árát 12 fillérre emelték föl. A rendőrség azonban már intézkedett, hogy kellő mennyiségű tojás legyen.

— **A nyugdíjazott vasutasok — reaktiválása.** Ausztriában a vasuti igazgatóságok felszólították a nyugdíjazott vasuti tisztviselőket, hogy szükség esetén hajlandók vol-nának-e külön napidíj mellett újból szolgálatot vállalni. Ez a felhívás fokozott szolgálati igényeknek és az újbb behívásoknak a természetes következménye és mindenestre a legalkalmasabb mód arra, hogy a régi, szak-képzett elemek bevonásával biztosítsa a vasuti szolgálat zavartalan lebonyolítására. — Értésülésünk szerint nálunk is felmerült az a terv, hogy a nyugdíjazott vasutasokat ebben az irányban megkérdezzék, illetve tájékozdjanak arról, hogy szükség esetén hány munkatérre számíthatnak. A vasuti személyzet önfel-áldozó tevékenysége, amelyet a rendkívül idők megköveteltek, ezen az uton még fokozható volna és a munkaidőt és a munkabeszámítást méltányosabban lehetne megszabni, ha a pihent erőket újra mozgósítanák. E tekintetben különben rövid időn belül meg lesz a döntés és előreláthatólag hasonló módon, mint Ausztriában történt,

— **Szabadságolják a fronton lévő katonákat.** A hadügyminiszter még július hó 15-én kiadott 45.000 számú rendeletével módot nyújtott arra, hogy a legénységi állományban szolgáló alkalmazottak és köztisztviselők, ha egyhuzamban a háboru eleje óta szolgál-nak és kíméletre szorulnak az eddig felmentett tisztviselőkkel kicseréltesse, most pedig el-rendelte, hogy a fronton egyhuzamban a há-boru eleje óta szolgáló legénység megfelelő turnusokban két-két hétre szabadságoltassék. A rendelet, amely erőnknek újabb ragyogó dokumentuma, már az összes katonai parancsnokságokhoz megérkezett és a fronton lévő csapatparancsnokok, most amint kedvező alkalom kínálkozik, a háboru eleje óta megsza-kitás nélkül szolgáló legénységet szabadságolni fogják. Ma már leírhatatlan örömmel új-ságolják a háboru kezdete óta családjaiktól távollévő katonák, hogy nemsokára két hétre hazaláto-gathatnak. Itt emlíjük meg, hogy a honvédelmi miniszter a bevonult legénységnek aratásra, cséplésre és kaszálásra való szabadságolása iránt június 8-án kiadott körrendelete kapcsán értesítette a vármegye törvényhatóságát, hogy a legénységnek, amennyiben a katonai érdekek megengedik, komlószedésre és sarjukaszálásra, másodfűvek kaszálására, 14—14 napig terjedő szabadság fog engedélyeztetni. A honvédelmi miniszter ennél fogva föl hívja a vármegye tör-vényhatóságát, hogy a szabadságolások kezdé-tének kívánatos időpontját egyetértőleg a ka-tonai parancsnokságokkal állapítsa meg, a ka-tonai parancsnokságokkal pedig e rendeletre való hivatkozással táviratilag közölje, hogy a legénység az érdeklét munkára szabadságol-ható legyen.

— **43—50 éves B) osztályú népfölkelők minden pótadíj nélkül** háboruá azonnal érve-nyes életbiztosításokat köthetnek a Magyar Francia biztosító társaságnál. Vezérügynökség Nagykanizsán Sugár-ut 1.

— **Olcsó krumpli.** A rendőrség föl hívja a közönség figyelmét, hogy hol-naptól kezdve kitűnő burgonyát külön-kint 12 fillérért lehet kapni a rendőrségnél.

— **A termés és az időjárás.** Buda-pestről jelentik: A gabonaterzadás az utóbbi napokban sokat foglalkoznak az időjárás kér-desével, miután a gabona és a káposztanövények eredményét a sok eső némileg csökkentette. Ugyanaz a panasz Ausztriában is, általában azonban a termés eredménye fölöl még mindig nagy bizonytalanság uralkodik. Legtöbb a pa-nasz a takarmányhiány miatt, ami az árak folytonos emelkedését idézi elő és aminek egyik legfőbb oka az osztrák takarmányköz-pont primitív működése. A hűvelyesféleket is nagyban keresik, a legnagyobb a kereslet azonban a rizs után, amiből a készlet egyre fogy.

— **Az orosz harctér legáttekinthetőbb új térképe** olcsó kiadásban is megjelent és ára K 1.20. Kapható Fischel Fülöp Fia könyvke-reskedésében Nagykanizsán.

— **Emésztési zavarok esecsemők-mél, hasmenés, hányáskeelés, bélhurut stb.** min-dig csak helytelen táplálás következményei és e rettegett betegségek már sok gondot és bá-natot szerettek az aggódo szülőknek. — Ha azt akarja, hogy gyermeke egy igazán jóízű és könnyen emészthető táplálék mellett szépen fej-lődjék, úgy adjon kedvencének Nestlé-féle gyer-meklisztet. — Próbadozozzatok teljesen díjla-nul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I. Biber-strasse 3. U.

— **Bornylivtantatási könyvek,** hiva-talos előírás szerint kaphatók Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán.



Jó állapotban levő használt elegáns lószerszám eladó Bővebbet Brück M. és Társa szállítónál. 12641

Feladás szerkesztő: Tóth Zoltán
Feladás kiadó: Felszólaló
Igazgató: Felszólaló

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Újpesten.

Levélpapírok

óriási választékban kaphatók

Fischel Fülöp Fia

könyv és papírkereskedésben

Nagykanizsán.

Czoczek és Dolezsál festő vállalat

NAGYKANIZSA MAGYAR-UTCA 23

Üveg cimtáblák, honi és külföldi faerezések, márvány utánzatok. :: Épület, szobafe és bútort, üzletberendezés mázolás, fényezés. :: Művészi színérzékünk, magasan fejlett ízlésünk és technikánk a legkényesebb igényeket is kielégítik. Áránálátok, színes vázlatrajzok, föl-szólításra díjtalanok.



Fischel Fülöp Fia

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 3. sz.

**Legnagyobb választéku
papír és írószerraktár**

**Mindenféle irodai felsze-
rés, iskolaszerek, sokszoro-
sító készülékek, írógépek-
lékek, :: díszlevélpapírok,
üzleti könyvek, zsebköny-
vek, díszművek, imaköny-
vek, zeneművek stb., stb**

Könyvkereskedés

Nyomtatványraktár :: Könyvkötészet

Izléses kiállítású nyomtatványok és könyvek
— legolcsóbb árban gyorsan készülnek. —

Minden ^{TELEFON 78.} kereskedőnek

◆ érdeke, ◆

hogy üzleti nyomtatványait izléses kiállításban, a modern tipográfiai eszközök igénybevételével készü-
jenek, mert csak így lehetséges,
hogy a vásárló közönség figyelme
üzletére irányuljon. Ehhez pedig csak
az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA = készítse el. =

Nyomdai Iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül
berendezett nyomda, könyvkötészet,
vonalozó intézet és üzleti könyvtár.

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálják minden adás-vételi
üzlet megkötésére.

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
Aki alkalmazottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki butorozott szobát keres, vagy butorozott
szobát akar bérbeadni,
Aki cseledeket, szakácsnőt, házmestert keres,
az leghelyesebben cselekszik, ha
kís hirdetést közöl a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szöig 1 korona.

Videkről a kis hirdetés postautalványon küldendőbe

Nagykanizsán a kis hirdetés a kiadóhivatalban, Sugár-ut 4. adható fel.

— A kis hirdetések mindig előre fizetendők. —

HIRES

— A vármegye közgyűlése. Zala vármegye törvényhatósági bizottsága — amint már említettük — hétfőn tartja szeptemberi rendes közgyűlést.

— Gyászrovat. Bánya Elemér kollégát, a Zuboly néven ismert kiváló újságíró, aki a harctéren hősi halált halt, szeptember 19-én helyezik örök nyugalomra a főváros által följárított Kerepesi-úti temetőben. A gyászszertartást Prohászka Ottokár dr. püspök fogja végezni.

— Hősi halál. Domány Zoltán a 60-ik gyalogezred tizedese augusztus 10-én déli 12 órakor Orosz-Lengyelország Spasz nevű falujában önként vállalt előőrsi szolgálatának teljesítése közben felrobbant, hősi halált halt. Özvegyét és egy éves lánykát hagyott hátra. Az elhunytban Domány Ármán felsőkereskedelmi iskolai tanár testvéröccsét gyászolja.

— Nem kell a megyének Nagykanizsa kölcsöne. A múltkoriban a pénzügyi bizottság ülésével kapcsolatban megírtuk, hogy Zalavármegye 300.000 korona kölcsönt akar fölvenni Nagykanizsa városától. A pénzügyi bizottság a legnagyobb készséggel hozzájárult a kölcsönügyletnek s a képviselőtestületnek éppen a napokban kellett volna dönteni ebben az ügyben. Most aztán a vármegye váratlanul lefújta az egész kölcsönügyet. Nagykanizsa pénzét nem veszi igénybe Zalavármegye. A kölcsön föl vételét tudvalevőleg Zalavármegye törvényhatósági bizottsága határozta el, még pedig azért, hogy ebből fizesse meg azokat az összegeket, amelyekkel a vármegye tartozik katonai beszállásolási díjakban. Egyedül Nagykanizsának körülbelül 200.000 koronával adósa ezen a címen a vármegye. A alispán azért nem akarja a törvényhatósági bizottság határozatát végrehajtani, mert — szerinte — a beszállásolási díjak díjat országosan kell rendezni. A megye valószínűleg úgy értelmezi ezt a „rendezést”, hogy nem kell eleget tennie fizetési kötelezettségének. Az érdekelt városok és községek azonban aligha egyeznek bele az így illetékeppen elintézésébe.

— Uzsora a kenyérárakkal. A rendőrség ismét vérlázító élelmiszer-uzsorának jött a nyomára, amely különösen a kisvadászokat, a napról napra és boltból elő szegény családokat sújta. A pékek egy része ugyanis a méltányoson megállapított hatósági árral szemben 56 fillért mér a kenyér kiúját. A hatósági ár 50 fillér s emellett is bővegesen megtartja a számítását mindenki. Annál is inkább így áll ez, mert az ország fővárosában, Budapestben is ötven fillérben van a kenyér ára megállapítva. A rendőrség az eddig leleplezett uzsorások ellen igen szigorú eljárást indított. Hogy a többi lelketlen élelmiszer-uzsora is a hatóság kezére kerülhessen, a közönségtől függ. Azok ellen, akik a hatósági árakat áthagyják rögtön meg kell tenni a felfedezést. A rendőrség a lelketlen embereket aztán nemcsak szigorú bírsággal sújta, hanem a lapok útján nyilvánosságra hozza a nevüket is.

— Nem nyitják meg a női kereskedelmi. A tanév elején úgy volt, hogy rendes időben megnyitják az egyetemes női kereskedelmi tanfolyam is. Jelentkezni volt bővegesen. Ötven növendék szándékozott a tanfolyamra beiratkozni. Az iskola megnyitása helyett azonban most arról értesültek a jelentkezők, hogy a tanfolyam elmarad. Hogy mi ennek az oka, nem tudjuk, annyi azonban tény, hogy a szülők nagy sajnálkozással értesültek a váratlan fordulattal.

Weisz Miksa

női divatáruház
Nagykanizsán.

Ajánlja elsőrangú, a divat terén mérvadó újdonságait az őszi időnyre.

Női köppenyek,
Női blousok,
Női ruhaszövet,
Ménasszonyi kelegyek,
Mosó árak,
Chiffonok és vásznak
a legjobb kivitelben, mérsékelt
szabott árakon.

Minták vidékre küldetnek!

— Zord idők. Az északi harctéren, amint a hivatalos jelentés mondja, beköszöntött a zord időjárás, amely a hadműveleteket akadályozza. Az orosz harctér lőporfüstös sziklái fehére takaróval vont be a hó. Ott már tél van. Nálunk a legszelesebb időjárás uralkodik. Ebben az esztendőben nem volt normális két hónapunk. Különösen rut volt a nyárvég s ugyanilyen csúf most az őszi is. Esős, szeles, hideg napok váltogatják egymást s különösen ott ahol gyerek és fa van, már meg is kezdtek a fűtést. Azonban sokkal több helyen van gyerek, mint fa. Szóval eddig csak a tőképensek láthatták el magukat Nagykanizsán s el nem tudjuk képzelni, mi lesz a télen, ha csak a hatóság valamiféle megoldást nem talál. A napi munka már mindenfelé a befejezéshez közeledik. Sok iga és emberi erő szabadul föl. Veleményünk szerint a hatóságnak ezen erő és szállítási eszközök igénybevételével kellene az egyre fenyegetőbb fűtési segítés. Kérjük a hatóságot, ne készen intézkedésével, mert ha így sülyed a hőmérő, maholnap nálunk is lehullik az első hó.

— Főgimnázium, főreáliskola és női kereskedelmi tanfolyam tárgyaiból magántanulókat előkészít. Racz Lajos tanár. Ugyanott gépirás tanfolyam. Cím: Csengery ut. 1. sz. II. emelet.

— Csaló álhadnagy. A szombathelyi rendőrség arról értesítette a főkapitányt, hogy ottan Knebel Ferenc árvaszéki ülnöknek bekvártélyozta magát egy hadnagyi egyenruhát viselő fiatal ember, aki magát Bakosi Todorának nevezte. Ez az ember szombathelyi cégeknek árakat rendelt, amelyeket az árvaszéki ülnök lakására szállított, úgy rendezve a dolgot, hogy szállításkor ne legyen otthon. A legelső szállító azonban az árut visszavitte és csak a Gutmann és Tarsa úri divatáru kereskedők hagytak ottan 224 korona értékű árut. Az álhadnagy ezzel az áruval másnap megszökött és bucsuzásul a vasúti állomáson Kecskeméti János pincértől 2 korona 36 fillért esalt ki és elutazott. Megállapították róla, hogy hamis nevet mondott be és soha katonája nem volt.

— Cafolat. Az orosz hadvezetőség a következő cafolat közöztételére kerte föl a külföldi lapokat: Nem igaz a német hadvezetőség hivatalos jelentésének ez a része, hogy az elbódított lengyelországi várak hatalmas falait nagy hősiességgel foglalták csak el. Ezeknek a falaknak az elfoglalása már csak azért sem volt nehéz, mert mi csak hirdetések fölrágasztására szántuk őket. A kapukat sem kellett megostromolni, mert azokat az érvényben lévő városi szabályrendeletek szerint reggeli 5 órától esti 9 óráig nyitva tartottuk. De ha zérva lettek volna, sem kellett volna erőszakot használni, mert a kapus 20 fillér „spewergeld” lefizetése után mindenkit bebocsájtott, így tulajdonképpen a német hadvezetőség.

— Áthelyezés. A közoktatásügyi miniszter Derszib Béla szegedi felsőkereskedelmi iskolai tanárt zalaegerszegi állami felsőkereskedelmi iskolába helyezte át.

— A vak repülő és halott utasa. Párisi lapok egy légi tragédiáról adnak most hírt, amely megdöbbentő körülményekben kiválik szinte a többi tragikum közül, ami a harctéren oly gyakran manap. Ypernnél történt. Egy angol monorlán, amelyet egy altiszt vezetett és egy megfigyelő tiszt kísért, a füstfelhőkben és a golyók záporában elvesztette az irányt és mint sebezett madár alá-föl bukdaolt a levegőben. Egy pillanatra abban a veszedelemben forgott a gép, hogy a német front mögé került, de a vezető lélekjelenléte a francia vonalba vitte ismét át a gépet. Mikor a gép a franciák tűzvonalába ereszkedett, az odarohanó katonák látták, hogy a kísérő tiszt halott. Az altiszt még élt és beszélni tudott. Ez a katona megvakult. A kórházban elmondotta a szerencsétlen, hogy felderítő útról jöttek vissza. Ezeröttszáz méter magasan repültek. Minden oldalról fönn, lenn srápnellek pukkantak szét. A németek nagyszerűen löttek. Egy iszonyu robbanás következett, amely megsejtetett. Fejemem örült nyomást éreztem és azt hittem megfulladok. A fájdalom aztán alábbhagyott, de szememet fátyol takarta. Azt hittem, hogy füstfelhő vesz körül, azért nem látok, vigasztaltam magam s hátraszóltam a tisztnek, hogy hogyan van az, hogy egyszerre olyan birtelen beszédetűlt. Nem adott választ, mire még egyszer megkérdeztem, de most sem kaptam feletet. Ej — szóltam — tehát holttestet viszek magammal. S most már hamarosan részemtem a szörnyű valóságra is, hogy a fátyol a szemem előtt nem füstfelhő, hanem — megvakultam. Ezer méter magasságban repültem ekkor a géppel az ellenséges vonal fölött, mögöttem holttest, körülöttem golyózápor, amely nem akar megállani. Kétségbeesetten akartam kikapcsolni a kormánykereket, hogy magam is elpusztuljak a géppel, a földre zuhasjak, mikor mögöttem ismét hangokat hallottam, elhaló szavakat: „Siessen a földre, különben mindennek vége.” A megfigyelő tiszt volt, aki még egyszer eszméletre tért. „Lányítsa a gépet még inkább jobbfelé és akkor szálljon le” — még ennyit mondott, azután örökre elhalgatott. Utolsó szavai voltak ezek a haldoklónak. Követtem a parancsát és így értem ismét földet.

— Utóoltás. A gyermekek utóoltása hétfőn reggel 9 órakor lesz a városháza sendőrkapitányi helyiségében.

— Szilagi és Diskant miskolci gépgyáros cég kiűnő könyökszerkezei és víznyomásmű borsajtoira, valamint legújabb rovatkolt alumínium kuphengereit zuzógépére felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendők különösen a cég által feltárt és készített Kossuth és Hegyalja borsajtok, melyeknél a régi világ fából készített prése zsenialisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtok felső része acél, alsó része faszervezet. Ezenfelül a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak fával, ami a must színet, ízét, zamát nem befolyásolja. A törkölyt nem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi temesvári, az 1902. évi egri és pozsonyi II. mezőgazdasági, az 1906. évi nagyváradi, az 1907. évi pecsi országos kiállítás, az 1914. évi budapesti nemzetközi borsajtosági kiállítás a cég borsajtok első díjjal, aranyéremmel és díszoklevellel lettek kiutaltva. A cég ingyenes arjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

— Jaj, a drágaság! A cseléd: Kérlek kétszáz koronát. A nagysága: Minek? A cseléd: Húst, paradicsomot, tojást kell venni ebédre. (Felóra múlva.) A nagysága: No megjött? A cseléd: Meg, de paradicsomot nem hoztam. A nagysága: Miért nem? A cseléd: Mert arra már nem fatotta.

— Urania. Maillon világhírű regénye megfilmesítve „Az elcsereit gyermek” cím alatt szombaton és vasárnap fogja az Urania mozgókep palota bemutatni. E kép nemcsak kinematografikailag, hanem irodalmilag is egyike a legpompásabb drámáknak.

Fog Krém

KALODONT

70 fillér.



— Pótdíjmentes hadibiztosítás. A 43—50 éves B) osztályú népfelkelők minden pótdíj nélkül háborúra azonnal érvényes életbiztosításokat köthetnek az Első Magyar Államos Biztosító Társaságnál. Felvilágosítást ad ezen társaság nagykanizsai főgynöksége (iroda: társasági palotában.)

— A világháború térképei Fischel Fülöp fia könyvkereskedésében kaphatók.

A Melzer féle házban lévő műorás és látszerész üzletében megérkeztek a legújabb órák és látszerék, melyek legutóbb nyosabbban árusítandók el. Szívós Antal műorás és látszerész, Kazinczy-utca 3. (Vasuti-utca).

Aki Budapestre utazik, nézze meg a Pasaréti Lövészárkot! Az ország egyetlen hadi látványossága!

ÉRTESÍTÉS.

Kerecsenyi muskotály- és gyógyszorló megérkezett. Kapható: Stampf fűszerkereskedőnél, Varga trafikosnál és lakásomon. Jó időben esetleg a piacon is.

Nagykanizsa, 1915 szeptember 11.

REMETE GÉZA.

Mezőgazdaság és szőlőkezelő,

= sok évi tapasztalattal = alkalmazást keresek

októberi belépéssel 54 éves, egészséges, munkabíró, nő, gyermektelen, tehermentes ingatlan 10.000 koronaig óvadékképes teljesen megbízható.

Címe: SOTONYI ISTVAN Jármi u. p. Mátészalka, 12647



Szabadalmazott és törvényesen védett

VETŐMAG- csávázószer

„Antispora-Vita”

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispora-Vita” az összes vetőmagfélék, de első sorban az őszi búza hazánkban állandóan fenyegetett búzáinak csávázására a legmegfelelőbb, és így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen. Kilója 1 K 40 fill.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálunk a vezérlésűsítők

Schwarz és Tauber nagykereskedők

Nagykanizsán

Felolós szerkesztő: Tóth Zoltán

Felolós kiadó: Fischel Lajos

Igazgató: Fischel Ernő

Igen jó eredményt elkövetnek

MATTONI FÉLE
GIESSHÜBLER
SAVANYUVIZ

A legújabb
magdolgozásnál,
a garat és bőrgök
kuratívánál, tőb- és
mellbőr-gyógyászánál.

Az oceánon.

Berlin, szept. 10.

Nem messze a dán parttól kaszaja őfelsége „S.” torpedónaszádja az északi tengernek sima hullámain, délnek tartó útjában. A legénységnek csak néhány embere van a fedélzeten. A hajóhídon egy törzstiszt áll, mint a flottilla parancsnoka, azután a torpedó parancsnoka, a szolgálatot teljesítő és a torpedó-tiszt, továbbá a kormányos, aki már 34 év óta szolgál ennél a fekete fegyvernemnél. A boszus: arcköbél mind az ötnek kémlő szeme jobbra, nyugat felé irányul. A hajó ismét messze nyugat felé tart, hogy megerősített s különösen fontos feladatát teljesítse. De az ellenséget ismét hiába keresétek.

Múlt évben ilyenkor csillogó szemekkel teljesítették feladatukat. Szívük vidáman dobogott a közeli siker reményében. A mozgósításnál az egyik parancsnoki hídron álló tiszt 65 pfeninggel pénztárcájában és egy rend-féher-neművel ládájában szállt fel a hajóra. Mire való a pénzes podgyasz olyan utazásnál, amely az ellenség feletti győzelemmel végződik, de ahol az sem lehetetlen, hogy az Északi-tenger mélyében fejeződik be az utazás. Ennek a fegyvernemnek már ez a törvénye és kis hajócskájuk vakmerő támadása gyakran végződik azzal, hogy nagyobb hajótestvérel áldozatai lesznek. Fekete csapatunk messze-messze megrészkedett előre az ellenséget keresve. A fűtők hétszámra nem vetették le ruhájukat, mert valamennyi kazán örökösen tele volt gőzzel. De az ellenség krétaszikláit mögött maradt és a férfiak tekintete bágyadian figyelte buvárhajóinkat. Hat mének törte magát az ember hónapokon át, miért kintozta idegeit és csontjait ebben a már béke időben is veszélyes szolgálatban. Csalódás honol a kis fekete hajó le-génységének lelkében.

A legénység tehát bándódott és még akkor is bándódott, amikor Kühl főkormányos, a parancsnok jobb keze a hajót Horns Riff felé irányította. De azért éber kutató szemekkel teljesítették kötelességüket. Leszáll az al-kony. Könnyű pára száll fel a levegőbe. A hosszú tornyosuló hullámok csillognak. Jobb oldalt a még világos látókör felecsillámlik, de balról fekete viharfelhő fenyeget. Alighanem rossz idő lesz, mert a hídron álló emberek a hirtelen nedvessé vált levegőben érzik azt a borzongást, ami arra készíti a tengerészt, hogy kezeit zsebébe dugja.

Az őrtálló azt jelenti, hogy valami világosságot lát. Megint csak egy dán halászhajó kerül elő és a legénység bosszus gondolata ismét csak az első háborús évre tér vissza. Egyetlen egyszer tűnt csak fel a keleti tengeren két orosz páncélos-cirkáló, de ezek is hamarosan elkerültek a torpedót. A bottlnai öbölben a torpedó-flottilla három-három embere csak egyetlenegyszer köthetett ki egy szigeten. Őr-harminc-an várták az oroszokkal való megütközést és már leszámoltak életükkel. De hiába, az oroszok elvonultak és ők visszakerültek jelzőállomásukhoz. Vajon mikor lesz részük az első támadásban.

A főkormányos szemeit a parancsnokra emeli. A hajó orránál egy fiatal altiszt áll, ékit a természet macska szemekkel ajándékozott meg. Naphosszat képes a láthatárt kémlelni és most egy árnyat vett rajta észre, amit rögtön bejelent. A bosszus arcképe felvidulnak. A parancsnok az árny felé fordítja tekintetét, szemébe emeli látcsövét és meglátja egy cirkáló sötét vonalait, amelyet egyforma távol-ságban nyolc kis csomó: torpedószökök követnek.

És most egy esztendő bosszusága röpül el a hajócskáról. A hídron öt vidám ember áll. Végre-várhára előttük áll az ellenség és tud-ják, hogy egy fél óra múlva vagy az ellenség hajója, vagy a sajátjuk fog a tenger fenekén feküdni. Így akarja ezt ennek a fegyvernem-nek a parancsszava, amely csak azt ismeri, hogy „vagy-vagy”. Harsányan hangzik fel a buvárhajó vészharangja. A legények elnyelik üdvívalgásukat, mert ma nem vákárma hívja őket össze! A hajó mélyéből sietve butor-kálnak az ütegekhez és csövekhez. A gépész-mérnök leszáll és megvizsgálja a gépeket. Még a hajórnok is nevetve rohan a fedélzetre.

Az őrtálló tiszt leugrik a hídról és ütközteti állomásához áll. A kapitány átveszi a parancsnokságot és meglepetten jelenti ki, hogy tulaj-donképpen nem érez egyebet, mint amit békés hadgyakorlatok alkalmával szokott érezni. Épp olyan szavakkal beszél meg a flottilla főnök-vel, hogy hajója milyen állásból lehet legked-vezőbbben az ellenségre, mintha nem is volna háború. „Végre talán mégis csak löni fog” — mondja önkénytelenül a kapitány — de a britek nem tüzelnek, mert hajóikat tekintetük-től a fekete viharfelhő sötétje elfedi, az ő hajóik ellenben úgy állnak a nyugati világ-sabb látóhatáron, mint a fényes ablakok.

„És most csapjunk rájuk üvöltéssel!” — parancsolja a flottilla főnöke. — Ez a szólás-mód hagyja el békeidőben is ajkait, amikor az ágyuk elcsúszása következik. A torpedótiszt meghallotta a parancsszót, leszáll a hídról és leslet. Egy fél perccel később felkiált a hid felől: „fordulhatunk!”

Még elég távol állnak ugyan az ellenség-től és ezt a fiatal főhadnagy és torpedótiszt is látja, de ennek ellenére mégis biztos a dolgá-ban. Saját magának mondja el a parancsszót: „kész”, célzó és személyesen sűti el a két tor-pedó hüvelyét. A torpedók sietve repülnek a vízbe és jó német kívánságok követik őket. A főhadnagy jobbkezét nadrágja zsebébe dugja és visszamegy a hidra.

A két ezüsthal utazása hosszú. Még ut-közben vannak, amikor a torpedótiszt szeliden lép feljebbvalója elé. Tudja, hogy meg fogja előtte állni a próbát, hisz csak alkalomra van szüksége, hogy megmutassa, mit tud. Azután a torpedóhajó harminc mértföldnyi sebességgel délkelet felé iparkodik az ellenségtől. De az emberek mind visszafordulnak szemükben ezzel kérdéssel: „talál vagy nem talál?” Az egyik vagy másik már leejti a látcsövet szemei elől, vagy megrázza fejét, amikor az ellenséges cir-káló közepe előtt sűrű fekete robbanó felhő emelkedik ki a vízből. Mintegy parancsszóra három hurra kiáltás üdvözi, mert a mozgósítás napján a parancsnok így szól legénységének: „Első találunk után harsanjon fel az első hurra”. A kiáltás még nem hangzott el, amikor az el-lenséges torpedószökö legelsője a második fe-kete robbanó felhőben tűnik el. A mieink lát-ják, hogy a robbanás az ellenséges járművet kettőszakította s az most gyorsan elmerül a hullámokban. A többi hét brit torpedószökö gyorsan vonul el nyugat felé. „S.” követheti őket, hogy megfigyelje a sikereit. Az ellensé-ges cirkáló kisebb lesz és végre egészen eltű-nik a habokban. A dán halászhajó megál-lanak most és csónakokat engednek le. — A mieink tudják tehát, hogy a briteknek hamar fognak segítséget nyújtani. A menekülő tor-pedószökök még kissé visszatérnek és később a fényzőrók sugaraival világosítják be a német si-ker színterét.

Vizvezeték, lakatos és kútfurási vállalatomat

kanizsai régi állandó megrendelőim kíván-ságára Nagykanizsán

megnyitottam,

mely célra a Rozgonyi-utca 9. szám alatti Schavel féle műhelyt

„: : : kibéreltem. : : :

Támazkodva szakmám terén 24 éven keresztül szerzett bő elméleti mint gyakorlati ta-pasztalatokra, itt valamint számos más vidéken teljesített munkáimmal szerzett elismerésekre, megrendelő-imnek a legteljesebb garantiát nyújthatom.

Vállalkozom szakmamban vágó legkö-rülményesebb feladatokat megoldására és bármily nagyvolumenű munkákat elkészítésére, meglévő és megnem felelő berendezések átalakítására.

Érdeklődőknek tizenöt éves elő-kelő referenciák állanak rendelkezésükre.

Tisztelettel:

ERDÉLYI JENŐ

gépész és electrotechnikus.

Méhészgazdák figyelmébe!

MÉZ-ET

bármily mennyiségben mindenkor legnagyobb árrban veszek.

Rothschild Samu méznagykeres-kező. Nagykanizsa, Magyar u. 19.

Tisztelettel van szeren-sém a n. é. közönséget értesíteni, hogy cserép-kályhák átrakását, javítását, rossz fűlőket könnyű fűtésre

jótállással

= vállalok. =

Uj kályhák minden színben jutányosan

kaphatók **Ziskó Ádám**

agyagkályha készítőnél Nagykanizsán, — Vörösmarthy-utca 65. szám alatt.



T. GZ. vevőim becses tájékoztató!

Tudomásul adom, hogy ideje-korán szükségüket szén, koks és fát nálam előjegyezteni méltóztas-anak, mert a mostani viszonyoknál fogva pontos szállítást felelősséget nem vállalhatok.

Tisztelettel

KLEIN VILMOS

Trifali szénbánya hivatalnok.

Jó állapotban levő használt elegáns lószerszám eladó Bővebbet Brück M. és Társa szállítónál 12641

Csak nagyban a legolcsóbb árak mellett árusítok fésűket, kefeárukat és toilettcikkeket.

MAXIMILIAN ALTMANN Wien VIII. Lerchenfeldstrasse 66.

URANIA mozgóképek palota ROZGONYI-UTCA 4 szám

1915. szept. hó 11 és 12 én szombat és vasárnap

Színházunk szenzációs eseménye

Az elcsereit gyermek

nagy életkép 4 felvonásban.

És a remek kíséző = műsor. =

Hétfőn és kedden szenzációs műsor.

Egy józan 9 év óta egyhelyben szolgáló felügyelő gazdasághoz

felügyelői állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 12649

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálják minden-adás-vételi

ügyleti megkötésére.

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
Aki alkalmazottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki butorozott szobát keres, vagy butorozott szobát akar bérbeadni,
Aki cselédet, szakácsnőt, házmestert keres,

az leghelyesebben cselekszik, ha kis hirdetést közöltet a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szóig 1 korona.

Videkről a kis hirdetés postautalványon küldendőbe

Nagykanizsán a kis hirdetés a kiadóhivatalban, Sugár-ut 4. adandó fel.

== A kis hirdetések mindig előre fizetendők. ==

Hirdetmény.

Alulírott pénzintézetek kölcsönös megállapodás alapján a betétkamatlábat

**f. é. okt. hó 15-től kezd-
dődőleg 4 1/2%-ra szállí-
tották le,**

a miről a nagyérdemű közönséget ezuttal
tisztelettel értesítik. A betéti kamat adót
ezután is maguk az intézetek viselik.

Nagykanizsa, 1915. szeptember hó 9-én.

Délzalai takarékpénztár rt. Nagykanizsai takarékpénztár rt.

**Néptakarékpénztár rt.
Nagykanizsán**

**Zalamegyei Gazdasági
takarékpénztár rt.**

Mindennemű cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelszerelések, Gyulay-
táska, orvosi táska, gamaschni, övszíj,

esőköpeny, hátzsák

a legjobb minőségben kapható

Miltényi Sándor és Fia

cipőáruházaiban, Főut, városi bérpalota.

**Gyalogsági
Tiszti kardok
és más katonai cikkek
bő választéka**

Kaufmann Mór

férfi-szabónál Nagykanizsán,
Kazinczy utca 6.

**Legfinomabb egyenruhák
mérték után.**

Levélpapírok

óriási választékban kaphatók

Fischel Fülöp Fia

köny- és papírkereskedésében

Nagykanizsán.

Jó karban lévő 6 darab 75 75 25 32
29 és 29 hektoliteres

használt hordó

jutányo árban eladó. Bővebb
felvilágosítással szolgál

Bettlheim és Guth cég

Állandó nagy raktár
tüzifa és kőszén

kereskedésemet bevonuláskom miatt
Schmidt Zsigmond fogja kezelni.
Magyar-utca 13. Telefon 198.

12634 Tisztelettel LEHR OSZK. R.

1909-ik borászati kiállítás. Eger. I. díj díszkével és aranyérem.

Borsajtók.

Legjobb rendszerű kösnyök szerkezetű
„Kossuth”, „Hegyalja”, „Mabille” és „Acél-
ország” a magyar bortermelők legkedveltebb
borsajtói

Legjobb rendszerű víznyomószu hidraulikus kettős
kesztrő szájók, nagyüzemi préseléshez. Sajátunk
felépítése: A must sokszorosan érintkezik vasrészekkel!
Egyszerű kezelés! Óriási erőfejtés! A török egy
darabban és könnyen kivethető! Egy ember által
könnyen kezelhető!

Szőlőszúrók és bogyózók.
Legjobb alumínium kuphengertől 8000
szúró épek.
Arjegyzzék ingyen.

SZILAGYI és DISKANT gépgyára Miskolcon.

1908-ik országos gazdasági kiállítás. Pozsony. I. díj aranyérem.

Czoczek és Dolezsál festő vállalat

NAGYKANIZSA MAGYAR-UTCA 23.

Üveg cimtáblák, honi és külföldi faerezések, márvány utánzatok, épület, szobafestés, bútort, üzletberendezés, mázolás, fényezés. Művészi színérzékünk, magasan fejlett ízlésünk és technikánk a legkényesebb igényeket is kielégítik. Árjajlatok, színes vázlatrajzok, föl- szolításra díjtalanok.

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

NAGYKANIZSA

BUDA-UT 4. SZÁM

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

MEGJEJENÉSE ÉS KÖZZÉTARTALMA:

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

A legjobb uton.

Az Oroszországra zúdult katalizmossaiban egy orosz hang lanyaral azaz vigasztalódott, hogy hadd hulljon a férgese, csak málnának le szent Oroszország testéről a baktérium megbi-
hatlan népek e processzus által megtisztult, egységes és ellenállóbbá válik az orosz nem-
zet. Miként a hadi sorsát, úgy ezt a logikát sem irigyeljük Oroszországtól. Ellenkezőleg: magunkra nézve ennek a processzusnak éppen a visszajában telik szinte leirhatatlan örömnök és látjuk a monarchia nagy céljaihoz szükséges fajtulnyuk gyarapodását.

innen van, hogy az orosz lanyar filozófi-
ájával szemben mi szorgos figyelemmel kísér-
jük monarchiánk baktériumai belül a népek ér-
zéscinek hullámzását s örömmel jegyzünk fel
minden egyes tünetet, mely arról tanúskodik,
hogy az összetartozás érzése s a közös
sors tudata a lelkeket egyre közelebb hozza
egymáshoz és hogy ezáltal szinte szemlátomást
növekszik az a súly, mellyel a nemzetközi mér-
legon szerepelünk.

Nagyon természetes, hogy ezenközben
különs előzeretettel azokat a jeleket tartjuk
számra, melyek a magyar nemzet érvényesülé-
sét mutatják s azt az ellenszolgáltatást, mely
erős próbára tett önfeledlőségünkért a közös
elismerés mellett a kettős monarchia többi né-
pétől is megértésben és stimpátiákban osztály-
résztőlük jut. Nem foghatjuk reánk senki, hogy
ebben kicsinyes szempont, talán éppen hiúság
vezetett bennünket. Ezzel egyenesen tartosunk
magunknak, miot akiknek már elég félreértés-
ben vala részünk s így legelőbb ideje,
hogy végre ez a nemzet megérje azt a méltá-
nylást, melyre bőségesen ráiszlált.

Nos, ebben a tekintetben szemmel okunk
sem lehet a panaszra. A magyar csapatok
hősiességéről talán jó magunk sem énekelnek
lelkesebben, mint amint áhitattal dicődtük ezt
a Lajtán tul. Épen úgy, mint ahogyan a leg-
melegebb elismeréssel emlékeznek meg a
magyar társadalom egészéről, mely a nehéz
háborús kötelességek teljesítésében példás
egységteliséget és odaadást tanusít. És nem
kínálkozik alkalom, melyet odaát ne két kézzel
ragadnának meg, hogy irántunk való ezt a
megbecsülésüket minél demonstratívabban bizo-
nyítsák. . . . Az osztrák tartományokban egy-
szólván polgárjogot nyert már az „élen”,
néphimnuszunk, s a magyar trikolor, a haza-
fiás tüntetések sűrűen hallott és látott, a
többivel egyenjogú faktoraiá léptek elő.

Ezzel nem a schöbbrunoi hódolás s a
bécsi magyar-ünneplés pazar emlékei kísér-
nek. Jövel előbből akad a kezünkbe a Prager
Abendblatt augusztus 12-iki száma s abban
egy tudósítás, mely Bécs lakosságának tünte-
tést írja le az ivangorodó, majd a városi győ-
zelem alkalmából. Tehát itt elfogultatlan szem-
tanúul halljuk, hogy mindenik esetben meg-
kapó melegséggel ünnepeltek bennünket ma-
gyarokat s hogy az „élen” s a magyar szí-
nek és néphimnusz testvéries harmoniában
váltakoztak a Hoch-l-ha, a fekete-sárgával és
a Götterháltával. A Prager Tagblatt pedig
augusztus 28-án írja meg azt is, hogy Breszt-
Litovszk bevétele Prágában ezrekre menő tö-
meg ünnepelte, mely felvonulás alatt magyar
színeket s lobogtatott s katonáinkkal együtt
és lelkesedéssel énekelte, hogy — isten áld
meg a magyart . . .

Szóval túl vagyunk már azon, hogy e
jeleket, a magyar nemzet megkülönböztetett
méltánylást csak sporadikus vagy éppenséggel
opporitáriási füzeteknek vesztők. A hangulat-
váltás, s mi megértésünket és megbecsülé-

sünket jelent, általános és árvendetes, Bécsen
és Prágán kívül akár a stájer népet, akár a
tirolekat vegyük. Ábsztríában mindenféle sze-
relettel, igazi testvéries érzülettel ölelek
magukhoz.

A legjobb uton vagyunk.

Az orosz hadszíntér.

A németek nagy győzelmei.

Hatezeröt száz foglyot ejtettünk.

Hivatalos jelentések.

Berlin, szept. 12. Hindenburg tábor-
nagy hadserege: A Duena és Njemen
menti Merecz közti fronton a harcok
egyes helyeken nagyobb terjedelmet
öltöttek. Ujabb ezernyolcszáz fog-
lyot ejtettünk és öt géppuskát
zsákmányoltunk. Jesiory s Njemen
közti a makacs harcok egész nap tartot-
tak. Az ellenség csak ma reggel
hagyott fel a további ellenállással. Oldo-
zúk. Zelwianka mentén az ellenség
vonalait több helyen áttörték. Az ellen-
ségnek tizenhat tisztje és ezer-
kilencszáznegyve hat főnyi le-
gényisége fogaágunkba jutott és
hét géppuskát zsákmányoltunk.
A szeptember tizediki orosz jelentés az
orosz gárdának Abelitől északra, negy-
venkét kilométernyire nyugatra Duena-
bürgtől vivott ütközeteiről tesz említést.
Német csapatok ezekben nem vettek
részt. Ezzel szemben tegnap megállapi-
tottuk, hogy az orosz gárda állásai
Vilnától északnyugatra vannak, mire
megtámadtuk és visszavetítettük. Ugyanez
az orosz jelentés megemlékezett arról a
győzelemről, amelyet két orosz katona,
hat német katona felett Zelwianka tor-
kolatánál aratott volna. A német had-
vezetőséghez erről semmiféle jelentés sem
érkezett.

Lipót bajor herceg tábornagy had-
csaportja szoros együtt működésben
Hindenburg tábornagy hadseregejével,
jobb szárnyára elfoglalta az ellenség
állásait a Zelwától keletre. A Zelwiankát
Konelénélis áttéptük. A breza kartuska
ossowslowini műut mindkét oldalán viz-
szavetettük az ellenséget. A hadsereget
kétezerhatszázötvenkilenc foglyot ejtett
és tizenegy géppuskát zsákmányolt.

Mackensen tábornagy hadserege: Csapa-
taink a Pinske vezető vasut mind-
két oldalán támadnak. Egyes előállásokat
rajtaütéssel elfoglaltunk.

Délkeleti hadszíntér: Német
kötélékek az ellenség további támadá-
sát az oroszok súlyos veszteségével
visszavetették.

Budapest, szept. 12. Volhyniában
csapataink tegnap Deraznónál a Goryni
és Dubnónál az Ikva folyón átkeltek.
Tarnopolnál növekedett az orosz táma-
dások hevessége. Az ellenség a vá-
rostól északnyugatra behatolt hadállása-
inkba, elfoglalta Dolzanka falut, de a
szomszédos szakaszokról odasiető német

csapatok és saját honvédrászlóaljaink
mindkét szárnyon oldalba támadták meg
az oroszokat, visszahódították az
előbb említett falut és az ellen-
séget újra visszavetették hídfo-
szerű hadállásaiba. Az oroszok
súlyos veszteségeket szenvedtek.
Tarnopoltól délnyugatra is visszavertük
előretöréseiket. A Sztrpa keleti partján
a Szereth alsó folyásánál és a besszará-
biai határon tegnap csend uralkodott.
Litvániaiban csapataink elfoglalták a Kosz-
szovo közelében fekvő erősen eláncolt
Sakuraty falut. Höfer, altábornagy.

Windau ostroma a levegőből.

Berlin, szept. 12. Délelőtt több
elleneséges vízi repülőgép meg-
támadott Windau előtt egy né-
met cirkáló. Nyolc bombát
dobtak le, de mind celt té-
vesztettek. — Egy elleneséges
repülőgépet lelőttünk és Win-
dauba vittük. A bennlőket,
két orosz tisztet, elfogtunk.
A tengerészeti vezérkar főnöke.

Az olasz harctér

Budapest, szept. 12. Mint vártuk,
tegnap a tengerparton harcvonalon,
különösen északi szakaszon, nagyobb
aranyu harcok egész sora fejlődött ki.
Valamennyi az olasz támadások teljes
balsikerével végződött. A filtschi kat-
lanban az olasz gyalogság megismételt
támadása egyáltalában nem jutott előre.
Jablencával szemben távezésünk mene-
külésszerű visszavonulásra kényszerítette
az ellenséget. Használóképpen vissza-
vertük a Javorcektől délre elhelyezkedett
olasz csapatok támadó próbálkozását.
A Vrsic-szakaszon a harc egész nap
minden eddigit felülmúló hevességgel
folyt. A st-pölteni osztrák honvédek ki-
próbdált vítézséggel verték vissza itt a
támadást. Ujra szilárdan megtartottuk
összes hadállásainkat, melyek előterét
olasz hullák borítják. A tolimeni hídfo-
déli része újra heves tüzérségi tűz alatt
áll. Mint most megállapítottuk, a szepte-
mber 9-iki támadásban az ellenség
részéről a 7. gyaloghadosztály, egy
alpinkből alakított csoport és 2 ber-
saglieri zászlóalj vett részt. Ez alka-
lommal egymaga a 25. sz. olasz
gyalagezred 1000 embert veszített el. A
doberdói szakaszon a fensik kiugró
részén több elleneséges támadást, mint
eddig, visszavertünk. A tirolei harcvona-
lon az olaszok tegnap délután és ma a
Monte Pianótól nyugatra eső szakaszon
a Popenavölgyben és a Cristallo vidé-
kén hadállásainkat körülbelül egy egy
zászlóalj erősségű csoportban támadták
meg sikertelenül. HÖFER, altábornagy.

Francia harctér.

Berlin, szept. 12. A nagy löhadi-
szállás jelent: Nyugati hadszíntér:
Az arcvonal egy nagy részén élénk tü-
zérési tevékenység volt. Champagneban
és az Argonneokban eredményes robban-
tások nagy károkat okoztak a francia
árkokban. Az ellenséges repülők tegnap
reggel bombákat vetettek Oszterdénre.
Kár nem történt, senki meg nem sebz-
ült. Az éj folyamán londoni dokkokra
és azok környékére látható eredménnyel
bombákat dobtunk.

A francia erőtesztelés

Párisból jelentik: A francia ka-
mara legközelebbi ülésén javasolni fog-
ják egy benzülött hadsereg stállítását,
amely tavaszra 700.000 emberrel emel-
hetné a francia hadsereg létszámát.

Az argonnei siker.

Párisból jelentik: A francia lapok
a németek argonnei sikerét — lokális ter-
mészetűnek mondják. Az Echo de Paris
szerint a német trónörökös a napokban
újra megkezdi szokásos akcióját, hogy
egy-egy ugrással nyomuljon előre Ver-
dun felé.

AMERIKA

gyapotot szállit Németországnak?

Berlin, szept. 13. A Kölnische
Zeitung wa hingtoni távirata sze-
rint az Unió kormánya az antant
ellenkezésével szemben is keresz-
tülvitte, hogy Amerika gyapotot
szállithasson Németországnak. A
hirt eddig sem meg nem cáfolták,
sem meg nem erősítették.

Angliában.

Londonból jelentik: Guyanából az
angol csapatokat Angliába szállították,
ahonnan a frontra fogják vinni őket.
A Times szerint a háborús kiadások nyug-
talanítóan növekszenek. A Times kétel-
kedik abban, hogy az angol nemzet a
helyzetet tisztán látja.

A tengeren

Algirbóltáviratozzák: Egy angol
teheraszallító gőzöt egy német
buvárhajó elsüllyesztett.

Fekete zászlóaljak.

London, szept. 13. Anglia elfogadta
a délafrikai kormány azon ajánlatát,
hogy a fokföldi négekről gyalogsági
zászlóaljakat állít föl, amelyekkel kellő
kiképzés után a frontra mehetnek.

HIRES

Kitüntetések. Dr. Bartha József budapesti ügyvéd, a nagykanizsai 48-ik gyalogezred főhadnagyát Öleltsége az ellenség-gel szemben tanúsított hősiességéért legfelsőbb dicséret elismerésében részesítette. Bartha József dr. másodszor részesült magas elismerésben, amennyiben néhány hete neveztek ki főhadnaggyá is. A boldog szülők: Rotachild Samu és neje örömeiben sokan osztozkodnak a család nagyszámú barátai és tisztjei köréből. Öleltsége a Nagykanizsa széles körben ismert Kohaut Ottokár őrnagyot és Illás Jenő 20 ik honv. gyezedbéli főhadnagyot legfelsőbb dicséret elismerésében részesítette. Bieher Zoltán és Helesy Sándor 20. honv. gy. ezred-beli egészségügyi hadapródok az ellenség előtt teljesített kiválóan kötelességű szolgálataik elismeréséül az arany érdemkeresztet kapták a vitézségi érem szalagján. Kertész Dezső 20-ik honv. gy. ezredbéli önkéntes orvosnövevények szintén kiválóan kötelességű szolgálatait koronás ezüst érdemkeresztet kapta.

Uj főhadnagy. Tripammer Jenő, az osztrák magyar bank nagykanizsai fiókjának tisztviselőjét, aki önként jelentkezett harctéri szolgálatra, főhadnaggyá léptették elő.

Alelnök választás a soproni kereskedelmi és iparkamarában. A soproni kereskedelmi és iparkamara — mint ismeretes — Spiegel Szigfridet az eddigi alelnököt ültette az elnöki székbe. Az ekként megüresedett alelnöki széket a kamara szeptember 21-én megtartandó közgyűlésen fogja betölteni.

A Franz Részvénytársaság közgyűlése. A Franz Részvénytársaság közgyűlése az év folyamán tekintélyes összegekkel támogatta. Az osztalékok részvényeinket 26. — koronában állapította meg, mely szeptember 15-től Nagykanizsán a Franz részvénytársaság postáiránál, a nagykanizsai Bankegyesületnél és a kaposvári Agrárbankban fizetett ki. A sorolási folyton kilépett újnapi Elek Ernő, Warton Richard és Wirth Henrik igazgatósági tagok újabb öt évre ismét megválasztottak.

A 20-as honvédek ünnepe a harctéren. Tul a Bug folyón, Oroszország szívében, lelkesen ünnepelt augusztus 18-án a vitézségéről ismert 20. honvédegysége. Kettős, sötét hármassal ünnep volt a nap. Agy királyunk 85 ik dicsőséges születésnapja volt az ünnepség kiemelkedő része, melynek fényét emelte az a tudat, hogy dicső élet-halál-harcunk egy esztendő után, az orosz testében marcangol a vég halomra fájó sebeket. A nap reggelén tisztikarával csendes tábori misét hallgatott a legénység, melyet Kovács tábori lelkész celebrált. Mire végeztével a lelkes lelkesen emlékezett meg szentbeszédében az királyunkról, nemcsak a szívről, s hogy csak kényszerűségből visel háborút. Szívhez szóló hangon buzdítja a német figyelő legénységet, hogy adjon halál a magyarok lstenének, aki megadta, hogy annyi gyermek, feleség, szülő s testvér könnygése, síró esdeklése teljesült s immár orosz földön, magvetett lábbal várhatjuk a békét; nyugalmunk megromlását sújtja a büntető kar! Lovag Sipilevsky ezredes, dandárparancsnok szólott ezután a legénységhez. Az igaz-érig katonák lelkesítő szavai varázslatos hatással voltak a hallgatók szívére s midőn Öleltsége elnökségével végezte beszédét, a tisztikar és legénység oly egyetértő élejtésében tört ki, hogy megújítva láttam a „Vitam et Sangvinem” dicső jelölését. Megható és méltó befejezése volt a szép ünnep harmadik része. Szabó István és Vajda Lajos zászlócskát, azok-kivül több őrmestert és közlegényt ékesített fel Buks Aladár őrnagy, ezredparancsnok ezüst és bronz érdemrenddel, lelkesítő beszéd kíséretében. Bőszitotta beszédében azokat, akik előtt nyitva a tér hasonló elismerés elnyerésére, Szabó és Vajda zászlócskát már hosszabb

Weisz Miksa női divatáruháza Nagykanizsán.

Ajánlja elsőrangú, a divat terén mérvadó újdonságait az őszi időnyre.

Női köppengek,
Női blousok,
Női ruhaszövetek,
Menyasszonyi kelengyék,
Mosó árak,
Chiffonok és vásznak

a legjobb kivitelben, mérsékelt szabott árakon.

Minták vidékre küldetnek!

Idő óta teljesítünk harctéri szolgálatot, s az ezüstérem úgy náluk, mint a többi kitüntetésnél, lényeg nagy érdem elismerése volt. Végül a Hymnusz hangjait visszhangzottak az orosz berkek s örömdönyvet hullattunk az én-ik imahangjal mellett, hogy orosz földön adhatunk halál a Magyar haza felszabadításáért! Békefi László igazgató.

Köszönet. Nagykanizsa város képviselőtestülete szívesen délután rendkívüli közgyűlést tart, amelyen a tanács bemutatja a Franz-malommal a város tiszteltetésére kötött szerződés szövegét.

Háldozás. Urbanek Károly, a nagykanizsai drogeria volt vezetője, aki város-terre nagy népszerűségnek örvendett, — 43 éves korában Versecen hirtelen elhunyt.

Eljegyzés. Pálffy Jakab m. kir. esz-dő-őrmester eljegyzte Kozinczy Mariska kismasszonyt szeptember hó 12-én Nagykanizsán.

A vak katonáknak. Csikaházy Antalné szerkesztőségünk után ismét száz koronát adományozott a vak katonák részére, mely összeget rendeltetési helyére juttattak. — Kassai Miksa úr névén jökvénatok megváltása címén tíz koronát, átv. Deutsch Sándor úr Kiskalaszáról 5 koronát juttatott szerkesztőségünkhez a vak katonák javára.

A török harctérről. Konstantiná-jelentik hivatalosan: Dardanella front: Anaforta szakaszában tűztergünk a jobbágyon elpusztította az ellenség néhány lövésztorját. A bal-szárnyon levő tűztergünk igen jó eredmény-nel bombázta az ellenséges lövésztorokat. — Ari-Burnunál tegnap semmi jelentős nem történt. Seddül-Barnál e hó 9-én két ellenséges cirkáló és egy torpedócsónak légbejárt megfi-gyelése alapján több állásunkat bombázta, de minden eredmény nélkül. Egyébfront semmi je-lentős nem történt. Az angolok még mindig visszafelé a vörös kereszt jelzéssel. Mesatam-peodól és Anafortánál katonáikkal a költősebe-lyek közelében katonák, főleg szaronygyakorla-tokat végeztek. Néhány nap óta sebessé-állító kocsijait, dacára annak, hogy ebben a szakaszban semmiféle változás nem ment végbe, szüntelenül szállítványokat visznek a csatavo-nalakba. Noha az angolok nagyszámú kórház-hejőval rendelkeznek, a vörös kereszt zászló mégis különböző pontokon ki vannak tűzve, különösen Kemikli partján, azokon a helyeken, amelyeket partraszállásra alkalmassak.

Fácánk és foglyok keirülnek a mai napon a város élmezőnyén osztrákban elad-átra. Amennyiben azokat jelenleg olcsóbb for-ráshól sikerült beszerezni, a jelen körülmények között a fácánk ára 2 K 90 fill., a foglyoké pedig páronként 1 K 80 fill.

Gondoskodjunk katonáinkról! Még csak szeptemberben vagyunk, de ez a nyár olyan kevéssé volt nyár, hogy nem esoda, ha mindmáig jón katonáinkról, kivált a hegyek között barcolódtól panasza, hogy hűvösek az éjszakák, fűnek, sok a hűlés, reuma, jó lenne már készleltben valami meleg gypot-ing, harisnya. Pedig ezental már minden nap-pal jobban kimegyünk a nyárból és ha már most láznak itt-ott a falak, mi lesz később? Gondosságot minden jónak anyja, mondják a falu vénai. Hát miért ne legyünk már egyszer mi is ilyen gondosan okosak? A fronton ver-ckedők egészsége nem csak ma drága, — a holnapokra is gondolni kell és meg kell tudni övünk őket a hűvös, esős, szeles, nyirkos ózi hetek viszonyai elen. Ne akkor kezdünk munkához, mikor már körünkre ég a sürgé-tés. Jobb mindenhez idejekorán úgy hozzá-készülni, hogy az embert semmi meglepetés ne érhesse. Moltke 71-ben azért nyerte meg a háborút, mert ott is előkészítette a visszavonulá-s útját, ahol erről szó sem lehetett. III. Napoleón katonáit pedig éppen az vitte a kátyuba, hogy minden visszatérődjába előkészületlenül estek. Nekünk úgy kell szervezkednünk, mintha bizto-

san előjárnak a második toll háború is. Akkor nem érhet az baj, az megfogható, és ami nem kelleit, elhatároljuk a nagy idők emlékével, vagy hadgyakorlatok idejére. Németország és Aus-tria máris megkezdte ebben a munkát. Anyira fölkeltek a nyáron, hogy bejós lass egyen utolérnak őket, de ha a magyar katonák akar-ják, még van idő rá, hogy akár el is hagyjuk. Elő hát a tavalyi esztendővel, valószínűt ké-rünk a pamut után és szorgalmat az eredmé-nyek körül. Minden frissen dolgozó pár két óra után Moltke téle visszavonulást utat épít meg, amelyre ellenségeinket fogjuk rácsorítani.

A hadiárkváért. Az Erdélyi Párt-fogó Egyesület, figyelembe véve azt, hogy a nagyszámú hadiárva intézetekben egyelőre nem helyezhető el, a passzív utján felhívást intézett a jobb módú, gyermektelen házastár-sakhoz, hadiárváknak öröklélogadására, illető-leg fölnevelésére kérve őket. A közel jövőben ugyanis nem lehet arra kilitás, hogy megfe-lelő számú árvaaknak létesülhessenek, a hadi-árvak során pedig sürgősen kell segíteni. Igen sok esetben tapasztalható, hogy az örvény édesanya munka után látja és kapja is, de gyermeki miatt le kell erről mondania. A hadi-segély csak rendkívüli segély, tehát már ren-deltetésénél sem lehet elegendő arra, hogy abból egy négy-öttagú család fenntartása ma-gát, kivált a mostani nehéz megélhetési viszonyok között. Az ilyen gyermekekre a hányos táplálkozás és sokszor a felügyelet hiánya mi-att is a testi és lelki elcsúszulás vár. Ezt akarja a lehetőségben képest megakadályozni az Egye-sület. Már is történtek jelentkezések. Olyan család is van, amelyik egyszerre két hadiárvt is kér, másutt egyik házafias burgó lelkész utánjárására a hűköszög két árvt, akiket — mint írják — édes gyermeküknek tekint-tük a felneveltetésükről szeretettel gondos-kodni fogunk. Egyikrel lelkész maga jár elől jó példával s mivel gyermekei nincsenek, két hadiárva fölnevelését vállalja. Az Egyesület (Kolozsvár, kir. illetőtlábla II emelet 112) még a tél beálta előtt szándékozik a gyermekeket elhelyezni, tehát még az ősz folyamán is elő-gadja az elhelyezendő hadiárvak előjegyzését, illetőleg olyan szülők jelentkezését, akik árva-örökbé fogadni, vagy az ő neveltetésükről egy bizonyos időre gondoskodni hajlandók. Az Egyesület előszörban az erdélyi árvak elhelye-zéséről gondoskodik.

A „Színházi Élet” Incze Sándor népszerű színházi és művészeti hetilapjának a heti száma gyönyörű alapadai felvételtek hoz Bródy Sándor szensáció darabjából és a Vig-színház pompás operette újdonságából a „Korzó szépe”-ből. Temérdek fényképet és rajtot hoz a líras szám ötletes intimálások, kulisszatitkok tárjának a színházi kedvelő közönség számára csemegékkel szolgáló lapot. E heti kotta mel-lékel a „Korzó szépe” sílger száma. Minden szám tartalmaz egy művészi kivitelű színházi színlakártyát. Egyes szám ára vidéken 30 fillér. Kapható minden dohányüzletben. Előfizetési ár egy negyed évre 3 K, fél évre 5.50 K, egész évre 10 K. Mulatványszámot kottamell-lekkel ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, Váci utca 3.

Az Uránia mozgóképfalota ma és holnap azax hétfőn és kedden mutatja be „A jolt” c. nagy léger drámáját. — Itt adjuk hí-rül, hogy 20, 21, 22. kékivánstra réprizben színe hozza az Uránia, „A rezervista álma” c. aktuális drámát katonaszemével.

Szajunk — egészségünk sirja?

Nagyon eltarjadt, de téves nézet az, hogy a fogak odvondása oly folyamat, melyben csak a szájunk van közbe és amely a legnagyobb mértékben csak egy fog elmozdításával végtetik. Ez tévedés. Az újabb tudományos kutatások kiderítették azt a meglepő tényt, hogy gyak-ran az odvas fogak okoznak rosszallást, fejfájást, étvágytalanságot, emésztési zavarokat, a toroktáj mi-nygyek és a tüdő megbetegedését, szem és fülbajokat, sőt vérmérgezést is.

Rázzon fel tehát az a feltevés, mindenki milyen tévedésből, aki talán még ma is azt hiszi, hogy a fogszívogatás csak a lényeg és a tisztaságzatot egyik dicsőítésnek, de egyéb semmi és győző meg ráis azokat is, kik azt hiszik, hogy elég legyen ha fogukat egy kevés fogparral vagy fogpászttal felöltöztet megő-ri-szülhetik, hogy az bizony korántsem elég. Az egész szí-íregyet naponta szőlgetni kell felöltöztet szájpolv (Odolet), amely az szőlgetés után még átvá szóra is hat. Aki az Odolet naponta szőlgetésnek nem hűsül, az mai tudásunk szerint a lehető legrosszabb szájpolvot gyakorolja.

Felírta szerkesztő: Tóth Endre
Felírta kiadó: Pálffy Lajos
Igazgató: Pálffy Endre



Hindenburg szobra, amelyet most állítottak föl Berlinben.

Háboru az Alpesek ellen.

Az első olasz haditudósítás.

Zürich, szeptember 11.

Az olasz haditudósítások közül, akiket Cadorna hosszas vonakodás után végre a frontra engedett, Mario Mariani az első, aki a „Secolo”-ban hosszú tudósításban számol be az örök hó birodalmában, az olasz alpinák között történt látogatásáról. Az élénk, színes leírásból kitűnik, hogy milyen kénytelenül indultak az olaszok a hó birodalmának „megbontására” s milyen kétségbeesetten siránkoznak a sokat dicélt alpinák az időjárás, a hideg miatt.

Autónt, — írja Mariani — egy hosszú tő partján rohan az éjszakába. A hó, mint egy nagy fekete folt terül el a csillagtalan égbolt alatt. A vizet csak a partokon köröskörül pisálkozó világosságok vonalából lehet megkülönböztetni. A háttérből kísértetiesen nyúlik előre egy fényes, hatalmas sugarakévé, amely tapogatózó ujjával a mi kocsinkat kutatja. Olyan érzés ez, mintha egy üstökösnek a fénycsóvjában utaznánk. Ekkor hirtelen felvillan két szurony és belehangzik az éjszakába az őrség „Alj!” kiáltása. Az örök figyelmes tanulmányozás tárgyává teszik izzagványainkat. Ezen az operáción egyébként nagyon sokszor keresztülszünk az uton. A hajnalhasadás és a hideg hegyi szél elől lassan elmenekülnek a fellegek és az égbolt newsokára szürkésfehér tengerre villik, telezörve hideg ragyogású csillagzamekkel.

A levegő olyan hideg, hogy minden tagunk reszket. Hiába keresünk menedéket pokrócainkban és terítőinkben dűbös, kegyetlen haragja elől. Vacogva verődnek össze fogaink és reszketve, dideregve ebredünk fel minden pillanatban a féltőlomból, amelybe a motor egyhangú berregése ringat bennünket.

Az omittas szemek előtt halványkék homályban óriásokká növekednek a hegyek, mintha a mennyboltozatot akarnák keresztüldőlni. Mély álomban fekvő falvakon vezet keresztül utunk. A felriadt, csavargó kutyák üvöltönek, egy fekete macska aranyfényű szemmel beleszurnak a sötétségbe, a távblból egy kakas felmelenek kiáltása hangzik. Egyik utkeresztelőnél átszalad előttünk az uton egy megriadt nyúl és eltűnik a tulodálon.

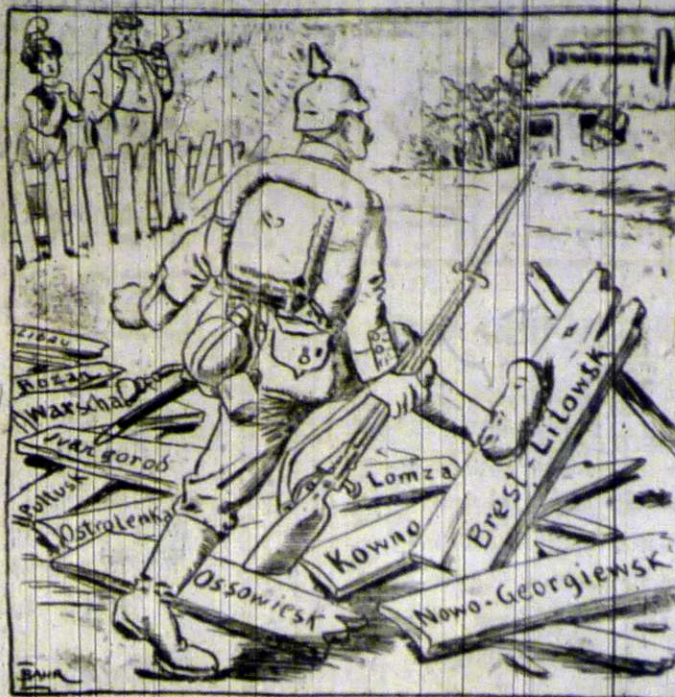
Egy kis kapaszkodás és cénál vagyunk. A tisztek körülveszik az autóbilit és szívélyesen köszöntenek bennünket. Sajnálkoznak, hogy csak rövid időre láthatnak bennünket vendégül a lövészárkokban. Kézeny örvényen lassan megyünk a tisztekkel a lövedékállásuk felé. Nyomorult viskó az. Hasadékaik át befűtül a jéghideg szél.

Felkelt a nap. Terített szalmánál ülünk és friss, meleg kávét iszunk. — A háborúról beszélünk.

— A háborút — mondják a tisztek — itt nemcsak az ellenséges katonák, hanem még inkább az Alpesek ellen viseljük. Az idegeknek legvégső megfeszítésével és furdhatatlan éberséggel, amely megőrli minden erőket, küzdünk a hegyek ellen. Hiába letennek, egész napunk eddig még nem nagyon sokat szenvedett. Azokat az embereket, akik ezt a megerőltetést nem bírják, a front mögé küldjük, ahol könnyebb szolgálatra alkalmazzák őket. Csak kevesen tudják katonáink közül mindezt meg azokat a helyzetet, de ezek után itt még erősebbek és egészségesebbek lesznek. A hegyekkel éppen úgy van, mint a tengerrel. A gyenge nem bírja el és bitortalanul válik, az erős azonban hamar beleszokik az új életbe.

— Az igazi és tulajdonképpen ellenségek azonban a hideg. Ez megmérgezi az életünket, először bennünket lépérléptére és fel-emésztli legjobb erőinket. Éppen ezért minden előretört őrségünk meleg gypjuruhákra könyörög. Gypju, gypju, gypju! ez az állandó kiáltás. Lábszárvédőket, borsapokát, ármelegítőket kérnek, takarót és hasonló dolgokat.

— Ma még augusztusban vagyunk és már mindenütt csak havat lehet látni. A hó igen szép, ha a meleg szobából, kávéhá mellől nézzük. De mi mindig benne vagyunk. A hó beleesik a nyakunkba, az arcunkba, a ru-



Ez a kép azt ábrázolja, miként gázolta le a német hadsereg az orosz várakból álló kerítést. A kis házikó Szentpétervárt jelképezi, ahonnan remegve nézi a jelenetet az orosz cár. A lengyel nő és férfi kedvteliséssel szemlélik a német katonák hősiességét.

Egy teljesen új

motorbicikli

kosárral szabad kézből eladó. — Cim 12654 a kiadói hivatalba.

Teleky-ut 5. sz. házban
mészáros vagy hentes
üzlethelyiség
azonnal kiadó. — Bővebbet Matán Ödön Teleky-ut 1. 12651

Kitűnően megvéd a

MATTONI FÉLE
GIESSHÜBLER
SAVANYUVIZ

székélye infections
hajtja: a poszt
gratifikációt

12651

A legjobb és legértékesebb a hárc-
terre vitere és utanküldésre.

Gyakori visztoneladókna.

Csokoládé, legl. vanília 50 grines doboz K 4.—
Kakao, tiszta, legl. hollandus . . . 1 kg. K 6.80
Svájci kakaó, igen isleles . . . 1 kg. K 4.10
Svájci csokoládé, különleg. . . 1 kg. K 4.50
Zwieback (készenléti) legl. svájci . . . K 4.50
Sütemény. — Teljes . . . 1 kg. K 3.40
Rizotto, legl. 1 kilos dobozban, . . . K 1.96
eredetileg kész, doboz . . . K 1.96

Továbbá kondenzált tej, mázsasörp, citromsörp,
ringletsörp, rizikósörp, csirizesörp, barack-
sörp, szőlőborekcsörp, waldmeisterörp, tea,
májpástétom 1/2 kilos dobozban, szardínia stb.

Kapható:

M. Grünbaum Wien, II. Lichtenauergrasse 6.
Eltérítésként az utanküldéshez osztályos.
Levelezés nemetül kérjük!

Jó karban lévő 6 darab 75 75 25 32
29 és 29 hektoliteres

használt hordó
jutányo: árban eladó. Bővebb
felvilágosítással szolgál
Bettlheim és Guth cég.

Jó házból való jólnevelt keresztény fiu
tanulónak azonnal felvételük
KÖHLER TESTVÉREK
váakcsanakredésben. 12651

Mindennemű cipők
urak, hölgyek és gyermekek részére
hadicipők
és katonai bőrfelszerelések, Gyulay-
táska, orvosi táskák, gamaschni, övszaj,
esőköpeny, hátzsák
a legjobb minőségben kapható:
Miltényi Sándor és Fia
cipőáruházban, Főu., városi bérpalota.

URANIA
ROZGONYI-UTCA 4 szám
1915. szept. hó 13 és 14 én
"hétfőn és kedden"

A FOLT

bűnügyi és erkölcsdráma 3 felv.

És a remek kíséző
műsor.

Szardán és csütörtökök

A „Szép Kathlyn
kalandjai” IV. rész

Méhészgazdák figyelmébe!

MÉZ-ET

bármily mennyiségben mindenkor
legnagyobb árban veszek.

Rothschild Samu méznagykeres-
kedő. Nagykanizsa, Magyar u. 19.

Eladó

október 1-től circa napi 150 liter
uradalmi tej.

Aranyos óportó bor

1914. évi 5-6 hektoliter.

Uradalmi intézőség Ötvös Zala-m.

Millió ember használ

KÖHÖGES

rekedtség, katarus, elnyelődés, hűs és
gőrcsős köhögés ellen: kiadólag a jólsó
Kaiser-féle

Mell-karamellák

(a három leányóval)

cukorkál. — 6100 könjegyzőileg hitelintézet
bizonyítvány orvosok és magánosoktól
a biztos háttérrel. Rendkívül kellemes
és jólsó honbont.

Csomagja: 20 és 40 fillér doboza
60 fillér.

Kapható: Neumann Aladár és Reik Gyula
Szabó Albert, Mikovényi Árpád és
Belva Lajos urak gyógyszerárban.

Most jelent meg két a háborúval foglalkozó
irodalmi mű és pedig

Fehéri Armand könyve
A nyugati harcstérrel
Ára 3 korona. — továbbá

Franyó Zoltán könyve
A kárpáti harcokról
Ára 3 korona.

FEHÉRI ARMAND német és magyar lapok
meghíratásait és a német (hadiszállás) kiadás meg-
délével bejárta a nyugati harcstér legkritikusabb
pontjait és értékelte a harcokban történt és váma-
nak csodálatra méltó kimenetelét a francia és a német
csaták után. Könyvében különösen értékes a leg-
közönségünket az orosz-magyar harcok és a tova-
léteket diadalmas szereplésének leírása a helye és
francia erősségek sztröménál.

FRANYÓ ZOLTÁN a saját állásból és a
köznyelven, ragyogó irodalmi formában. Ezzel vált
a kárpáti harcokban, melyekben elszánt és erős
hadisereg győztes és nagy harcokból mindig oly
kavics reszletet ismerünk. Franyó könyve az igazság
való részletek tüzettség, nyújta, ahogy látszik
azokat átvizsgálva és átvizsgálva.

A könyvek Nagykanizsa FISCHEL FÜLÖP FIA
olcsói rendelésű meg. — Válasz megérkezéskor
kés 30 fillér postai költséggel.

Levélpapírok

óriási választékban kaphatók

Fischel Fülöp Fia

könyv és papírkereskedésben

Nagykanizsán.

Czoczok és Dolezsál festő vállalat

NAGYKANIZSA MAGYAR-UTCA 23.

Üveg, cimtáblák, honi és külföldi faerezések, márvány utánzatok. :: Épület, **szobafestés** butor, üzletberendezés **mázolás**, fényezés.

Művészi színerzőkünk, magasan fejlett izlésünk és technikánk a legkényesebb igényeket is kielégítik. Áránlatok, színes vázlatrajzok, föl- szólításra **díjtalanok.**



Fischel Fülöp Fia

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 3. sz.

**Legnagyobb választéku
papír és írószerraktár**

**Mindenféle irodai felsze-
lés, iskolaszerek, sokszoro-
sító készülékek, írógépkel-
lékek, :: diszlevélpapírok,
üzleti könyvek, zsebköny-
vek, diszművek, imaköny-
vek, zeneművek stb., stb**

Könyvkereskedés

Nyomtatványraktár :: Könyvkötészet

Izléses kiállítású nyomtatványok és könyvek
== legolcsóbb árban gyorsan készülnek. ==

Minden ^{TELEFON 78.} kereskedőnek éérdeke,

hogy üzleti nyomtatványai izléses kiállításban, a modern tipográfiai eszközök igénybevételével készüljenek, mert csak így lehetséges, hogy a vásárló közönség figyelme üzletére irányuljon. Ehhez pedig csak az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA készítse el.

Nyomdai iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül berendezett nyomda, könyvkötészet, vonalozó intézet és üzleti könyvgyár.

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálják minden adás-vételi
ügylet megkötésére.

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó, lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
Aki alkalmazottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki butorított szobát keres, vagy butorított szobát akar bérbeadni,
Aki cselédet, szakácsnőt, házmestert keres,

az leghelyesebben cselekszik, ha
kis hirdetést közöltet a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szóig 1 korona.

Videkről a kis hirdetés postautatványon küldendőbe

Nagykanizsán a kis hirdetés a kiadóhivatalban, Sugár-ut 4. számú hely.

== A kis hirdetések mindig előre fizetendők. ==

HÍRLELTÁR ÉS IRÁNYTÁJ:

NAGYKANIZSA

SZABAD-UT 4. SZÁM

FŐMUNKADÓVÁLTAL:

FŐMUNKADÓVÁLTAL:

FŐMUNKADÓVÁLTAL:

FŐMUNKADÓVÁLTAL:

FŐMUNKADÓVÁLTAL:

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

AZ IGAZI BARBÁROK.

A francia asszonyok egy hosszú éve tehetetlenül és reménytelenül várják haza a hirt, amely urukról, fiukról, apjukról és más vérbeli hozzátartozójukról egyre kényszeríti. A francia kormány nem ad ki veszteségi lajstromot és az asszonyok hiába mennek könyörögni a hadügyminiszteriumba: sehol semmi hír, a halál bizonyossága nehéz harcban áll a remény fehérlő sugarával.

Kétségbeesett asszonyok ezrei járják a frontot, ahonnan visszakérgetik őket; levelek regimentjei indulnak Németországba és kérnek megnyugtató szót, de a cenzura visszatartja őket; réngyerek próbálkozás folyik az egész országban, hogy az asszonyi okosság, hűség és türelem tanúságot szerezzen arról, hogy a férfi éle, hol van és gondol-e haza? Minden hiába.

A francia templomokban ezer és ezer viaszgyertya ég, mint az asszonyi vágy, hit és szenvedés aludni nem tudó fénye és az örök lstenen kívül nincs senki és semmi, ami megnyugvást hozna. Másfél millió ember hiányzik a francia hadseregéből és a francia kormány hallgat, mintha semmi köze sem volna ahhoz, hogy az egész ország viseli a háborút és az otthonmaradottaknak éppen annyi joguk van azokhoz az emberi élethez, amelyek a francia földet a magukéval együtt védik, mint amilyen természetes kötelesség, hogy a halottak, betegek és sebesültek nevei napvilágra kerüljenek és szétvigyék a gyászt, vagy legalább is a bizonyosságot.

Ez az igazi barbár hadviselés, amely a „legműveltebb nemzet” visel: államférfiak, akik az európai kultúrát kiszajátították, hadvezérek, akik csokoládé-nak a katonákkal, filozófusok, akik megtagadják minden más nemzet tudományát, most gyávák és hazugok, hogy a hadseregben és az otthonvalókban megtartsák a bizalom romjait, amit az igazság megazulása fenyeget.

Nem mernek őszinték lenni, nem mernek számot adni a mérleg nehezebb oldaláról: Franciaországot a hazugság tartja össze, az a pisálkoló remény, amely a templomi gyertyák sárga fényében reszket az ég felé.

Ez a barbárság, ez a kegyetlenség, a szív és érzések a vakmerő megfojtása nem fog boszúulatlan maradni. Meg fog indulni ez a kijátszott és megcsalt hadsereg, mely már sejt, hogy Franciaország elvész és hogy hiába vértelt el.

Rettenetes lesz ez a földrengés, ösz-szetöri a templomokat és az imádságos gyertyák lángjával fog tüzet borítani a feléget párisi utcákra. Franciaország utolsó tartalékja az a hazug és barbár család, amellyel fékentartják az alvó indulatokat: ez a tartalék nemsokára a vonalba kerül.

Az orosz hadszíntér.

Berlin, szept. 13. Keleti hadszíntér: Hindenburg tábornagy hadcsapata: A Duna balpartján Friedrichstadt és Jakobstadt közt az ellenséget több állásából kiverték. A tovább kitért ellenséget az utána nyomuló német csapatok ései elérték Eckengrafenből (Jakobstadtól) harminc kilométernyire délnyugatra) Bakischkibe vezető országúton. A Kupisky, Dunauburg és a Vill-jának Vilna alatti része között az előnyomulás szintén serényen halad. A Vilna-Dunauburg-Szentpétervár-vasútvonalat több ponton elértük. Grodnótól keletre levő Njemen hajlában az üldözést folytatjuk. Zelwianka mellett az ellenség több erős támadását visszavertük; — tegnap több mint három-ezerháromszáz orosz elfogtunk, egy ágyút és két gépfegyvert zsákmányoltunk. Lipót bajor herceg tábornagy hadcsapata: Az ellenség visszavonulóban van, nyomom követjük és több ezer oroszot elfogtunk. Mackensen tábornagy hadcsapata: Az ellenség ellenállását az egész arcvonalon megtörték és Pinski irányban üldözzük. Délkeleti hadszíntér: A német csapatok tegnap Tarnopoltól nyugatra és délnyugatra az ellenség több erős támadását véresen visszaverték és e közből néhány száz oroszot elfogtak, éjszaka pedig az ellenségtől háborítatlanul, eddigi állásuktól néhány kilométernyire nyugatra levő kedvező állást foglaltak el.

Budapest, szeptember 13. Az oroszoknak keletgalíciai harcra való elleni támadásaiak még most is egyre tartanak. A Szereth torkolatánál erős ellenséges haderőt vertünk vissza. A harc számos ponton a lövésekben kivott kényszerig fejlődött. Strassovtól délnyugatra az oroszok több előretörése átvegyük keresztülvették omlott össze. Más támadásokat szuronyal vertünk vissza. A Tarnopoltól küzdő szövetséges csapatok az éjjel a Koszovától és Jesienától keletre fekvő magaslatocon berendezett hadállásokba vonultak, a melyek a Strypa közepes szakaszának keleti partján levő arcvonalukhoz csatlakoznak. Az ellenség ezt a mozdulatot nem zavarta. Novo-Alexandernél heves harcok folytak. Dubnától keletre csapataink a vasútvonalig nyomultak elő. Deraznó vidékén az ellenséget több ponton visszavertettük. Itt különösen a bécsi 24. számú Landwehr-ezred tünt ki. Litvánában tegnap Kuroti falu dévételénél 9 tisztet és 1000 főnyi legénységet fogtunk el, valamint 5 géppuskát zsákmányoltunk. Höfer altábornagy.

Házkutatás
Nikolajevics lapjának szerkesztőségében.

Rotterdam, szeptember 13. Pétervárról jelentik, hogy a „Birzevina Vjedomosti” Nikolajevics nagyherceg lapjának szerkesztőségében rendőri házkutatás volt, mely alkalmával sok nyomtatványt elkobottak és a nagyherceg elleni merénylet gyanúja miatt ötven nyomdai alkalmazottat letartóztattak, később azonban valamennyit szabadon bocsátottak.

Menekülnek az oroszok.

Stockholm, szept. 13. Moszkvai híradás szerint Moszkvába eddig hét-százezer menekülő érkezett.

Repülőgép Lublin felett.

Varsó, szept. 13. Egy orosz repülőgép jelent meg Lublin város felett, amelyről 18 bombát dobtak le minden eredmény nélkül.

A cári kormány a Duma ellen.

Pétervár, szept. 14. A minisztertanács e hó 11-én megvitatta a Duma többség munkaprogramját, melynek ellene nyilatkozott. A miniszterek többsége ellenzte, hogy jelenleg belpolitikai kérdéseket tárgyaljanak.

Az olasz harctér

Budapest, szeptember 13. Hivatalos jelentés. A tengeremléki arcvonalon tegnap Flitsch és Tolmein vidékén a harcok változatlan hevességgel folytak. Ujra súlyos veszteségeket okozva vertük vissza az olaszok összes támadásait. Csapatunk hadállásait mind, kivétel nélkül, megvédték. Flitsch vidékén az ellenség, miután előzőleg délelőtt egy, a Rombon ellen intézett támadása és az e hely lejtőin megkísérelt áttörés megfuzult, délután a Javorcek és a Golobar Planina ellen délnyugat felől intézett támadást. Estére ezt a támadás is visszavertük. Az olasz tüzéség saját gyalogsági gyülekezőhelyeit látható sikerrel fogta tűz alá. A Vrsic szakaszon, ahol az ellenség már a tegnapi éjszaka óta a harcban több mint 500 embert veszített, tegnap ismét összemlött az olaszok egy támadása. A tolmeini hídfő ellen az ellenség négy sikertelen támadást intézett. Tovább délre aránylag csend uralkodott. A tirolli arcvonalon az ellenség az eddigi kísérleteihez hasonló sikertelenséggel próbálta meg újra, hogy a Popena szakaszon levő hadállásainkat megközelítse. A határid előtt százánál jóval több olasz hulla fekszik. Höfer altábornagy.

Francia harctér.

Berlin, szept. 13. A nagy főhadiszállás jelent: A helyzet változatlan. Egy ellenséges repülőgépet Courtraine, egy másikat a mantenuoni erdő fölött, Verdunól északnyugatra lelőttünk. Elsőnek a faszait foglgyul ejtettük, a másodikban a lök meghaltak. Legutóbbi éjszakan Southend erődét ellen hajtottunk végre egy légi támadást.

Az antant és Bulgária.

Róma, szept. 13. A „Tribunának” jelentik Salonikiból, hogy az antant követneik a bolgár kormánnyal való tárgyalásai a szerb válasz alapján megkezdődtek. Az antant néhány napon belül várja Bulgária válaszáat, amely többé kitérő nem lehet.

Athén, szeptember 13. A diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint amennyiben az entent tanácskozásai Bulgáriával eredménytelenek lesznek, diplomáciai képviselőiket azonnal visszahívják.

Wilson nyilatkozni fog.

Washington, szept. 14. Az Egyesült Államokban várják, hogy Wilson rövidesen nyilatkozni fog a Németországgal szemben való magatartásról. Az elnök tanácsadói között kétféle álláspont uralkodik. Az egyik szerint a német követ ígérte elégtelenek és ezért szakítani akarnak Németországgal, a másik irány pedig Németország előzenyességét nagy diplomáciai győzelemnek tartja és Németországgal egyezkedni akar.

A német kancellár Münchenben.

München, szept. 13. Lajos bajor király tegnap délután fogadta Bethmann Hollweg német kancellárt, akinek tiszteletére délből a királyi palotában udvari ebédet adott a király.

Zeppelinek Anglia felett.

Genf, szept. 13. A londoni sajtóiroda jelenti, hogy a legutolsó éjszaka Zeppelinek támadást intéztek Anglia keleti partvidékei ellen, de a ledobott bombák hatástalanok maradtak.

A béke érdekében.

Róma, szept. 13. Rómában napok óta francia kiáltványokat osztogatnak, melyben felszólítják a polgárságot, hogy a béke érdekében agitáljon.

A Zenta hősei itthon.

Zágráb, szept. 13. A Zenta kálónk három hőse montenegrói fogsgukból a legutóbbi viharos éjszakan megszökött és Zágrábba érkeztek, hol nagy ünneplésben részesülnek.

Nagy ékszerlopás a vonaton.

Prága, szept. 13. Gold Elfrida budapesti német konzul neje tegnap Budapestre utazott. Utközben a collini pályaudvaron ötvenezer koronát érő ékszeret ellopták, de a tolvajokat két ismerőse segéd személyében elfogták és letartóztatták.

Milliomos ujonczok.

Newyorki levél.

Newyork, szept. 7.

A háború a milliomosok fiainak, sőt részben még az öreg pénzárnyékoknak is új sportra nyújtott alkalmat: a katonaságra. A Newyorki Állambeli Lake Complainban mint egészen közönséges katonák élnek azok az urak, kiknek a társadalomban, a politikában, vagy az üzleti világban vezető szerepük volt és a tiszteltől a négy heti kiképzés alatt megtanulják hogyan kell lövészárkot ásni, gyakorlatozni és miképp kell a harca javára a puskával és a karddal bánni. Kerek hármas dollárért mindeki nek alkalom adódik, hogy a katonakodás örömeit fessék kiélvezze.

Ennek az igazán amerikai gondolatnak atyja Roosevelt volt, a híres németgyűlölő, akinek németgyűlöletéről csak reménytelen előző aspirációjai nagyobbak. Ő volt az, aki megfújván a vészkiáltót, rámutatott arra, hogy az Egyesült Államok nincsenek kellőképp felszerelve, hangoztatva egyszersmind a katonai kiképzés szükségességét. Egy nemzeti gárdát kell létesíteni — ugymond — ha a kormány maga nem szervez egy nagyobb hadsereget. Természetes, hogy Rooseveltnek és a többi rémálomnak ez a hadsereg sohasem lehet elég nagy, amint hogy a hatalmas amerikai flotta nagyságát is keveslik. Az az ország, amelyről leginkább félnünk kell, a legvégsőkéig fel van szerelve — mondta Wood tábornok. Az országnak a nevét azonban elfelejtette megmondani.

Összesen ezeregyszáz milliomos ujonc jelentkezett hadiszolgálatra. Köztük vannak John Purry Mitchell, a newyorki polgármester, Budle Field Malone, a newyorki kikötőparancsnok, Roosevelt fia és Willard Straight, a Morgan cég tagja. Mitchell ur mint közlegény az ezerkétzárnyedek számot kapta. Természetes, hogy nem játszik az egész napon át katonaságot, hanem időt talál Newyork város ügyeinek elintézésére is. Csak nemrég volt köze és a newyorki iskolák vezetője között megbeszélés, amelyen Wood tábornok is részt vett. A tanácskozás tárgyát a katonai kiképzésnek az elemi iskolában való bevezetése képezte. A hírneves Country Club szolgáltatja a legtöbb ujoncot, Boston városára kétszázötven jut, Baltimoreba hetvennyolc, Calkagóra harminc és így tovább. Calkagónak — mint mindig — most is meg van a maga külön becsvágya és így már arról beszélnek, hogy ott egy külön katonai tábornok foglalkoztatni.

Wood generális az ujoncoknak a táborba történő ünnepélyes bevonulása után inditattva érezte magát, hogy az ujoncoknak hosszabb felolvasást tartson. Nagyjában ez a felolvasás megismétlése volt azoknak a szavaknak, melyeket a néhai Roberts lord néhány év előtt az angolokhoz intézett.

— Az az állítás — ugymond Wood, hogy napkelteitől naplementéig egy millió hadsereget tudnak táplálni, legjobb bizonyítékát az önkéntes jelenlétében találja. Minden jó amerikai úgy gondolkozik, mint önkéntes. Remélem, hogy ha önként inen eltávoznak, arra fogják befolyásukat felhasználni, hogy egészséges és jó törvényhozást létesítsenek egy kielégítő hadsereg szervezésére.

Wood foglalkozott még az Unió hadseregének önkéntes rendszerével és azt teljesen elhibáztattnak jelentette ki. A nagy Washington idejében, mikor a Csendes Óceán Amerikát még minden oldalról izolálta, elegendő volt az önkéntes jelentkezés. Ma azonban, mikor az Óceán mindössze csak „öt nap széles”, ma más a helyzet. Az önkéntes hadseregről szóló beszéd — ugymond — oktalan és bolond. Nincs önkéntes szolgálat és minden polgár tartozik a hazának mint katonai szolgálni. Szomorú, hogy ezt a tényt eddig külön még nem állapították meg.

Wood generális az önkéntes szolgálatról mondott kijelentései miatt megtámadták. Amerika — ez volt az ellenvetés — háború esetén szikszárlódó bizalommal támaszkodhatik önkéntesekre. Azok, kiket a polgárháború és a spanyol-amerikai háború idején erőszakkal cipelték a harctérre, morális és fizikai tekintetben nem értek fel az önkéntesekkel. Példát kell venni Angliától, mely felállított ugyan egy há-

rom millió hadsereget, csak hogy azt harctérről felszerelni nem tudja. Ez a bukás. Amerika hadianyagokban és nem emberekben szenved hiányt, ha háborúra kerülne sor. Kimerülő fegyver, ágyú és lövészárk, valamint egy erős flotta alkotja kulcsát az amerikai nemzeti védelem problémájának.

Igy játszanak katonaságot, így vitatkoznak az amerikaiak és így footoskodnak. Akárcsak az angolok, akikhez eléggé hasonlítanak is.

HIREK

Végig az országon

Irt: Szabolcska Mihály.

Végig az országon vízik az utak által. Látok ezer falut, rakott határával. Tornyos városokat, legelő gulyákat, Szorgos hangya-népet, fehérítő tanyákat.

Végig az országon szót adok, szót váltok. Megnyílnak előttem csodaszép világok. Látom nemzetemet soha nem hitt fényben Világnagy háborunk második évében.

Végig az országon szót esik, szó térül, Harcoló fiaiak hősi hiraivérrel. S győzelmes csaták híre ahogy terjed: Ugy haluk egy-egy gyász a közörmű mellett!

Végig az országon szent világcsodáját: Látom a nép lelke megnyilatkozását. Glóriás aszonyok szőlen hősiségét, Fegyvertelen hőök örök dicsőségét.

— S új hittel a lelkeim föl az ég szárnyal. Tele burgó, búzské hiálamisággal... Jöhet rá vihar, vész — érzem — akármennyi: Ennek a nemzetnek nem lehet elveszni!

A piaci árak.

A rendőrség újabb tízezer napra a következő piaci árakat állapította meg: A husárok kivételével az összes drak változtatlanok.

Husárok.

Sertés-hus.

Zsír	5 K —
Haj	4 „ 80
Stalonna	4 „ 80
Comb és karaj	4 „ 80
Többi rész	4 „ 40
Kocsanyahus	2 „ 40

Borjú-hus.

Sál és fricandó csont nélkül	6 K 40
Láposka, karaj	6 „ —
Többi rész	5 „ 60

Marhahusdrak

Süti való	5 K —
Rostélyos 15 o.	4 „ 80
„ 12 o.	4 „ 40

A husárokra tehát az emelkedés körülbelül 10—15 százaléknak felel meg.

— **Salamon százados halála.** A múlt hónapban becsúszottunk Salamon Ernő nagykanizsai honvédszázados hősi haláláról. Harctéri információk szerint a kiváló, napszerű századost egy őrházban érte az ellenséges golyó. Bugach Aladár őrnagy ur, a 20-ik honvédszázados vezérőrnagy szerinti parancsnoka most arról értesít bennünket, hogy előző híradunk téves volt, mert Salamon százados az első tűzvonalban, nyílt terepen sebesült meg halálra.

— **Kitüntetett hős.** Tobik Mátyás századosvezér az ellenséggel szemben tanúsított rendkívüli bátorságáért arany érdemjellel lett kitüntetve.

— **A tisztviselők megalma.** A folyton fokozódó általános drágaság tüneteinek tevé a tisztviselők helyzetét is, akiknek a békes viszonyokhoz mért árakhoz fixjövédelmre a legszükségesebb kiadások fűződésére is régen elégtelennek bizonyult már. A kormány is belátta az állami alkalmazottak túlköltegetését és azon nagyobb mérvű fizetési előlegek átutalványozásával akart segíteni. Azonban a tisztviselők egy vélik — s be kell látni igazuknak — hogy a fizetési előleg csak súlyosbíttat helyzetüket, tekintettel arra, hogy annak levo-

natát már január elejével megkészték. Amikor a drágaság növekedése még az eseten sem várható, ha még a háború véget ér. Országunk megalom indult tehát meg a célból, hogy a kormány az levonandó fizetési előleget, hanem a rendkívüli helyzet által nagyon is indokoltan sejtlyt utaljon ki számukra. A nagykanizsai állami tisztviselők ez ügyben vasárnap értekezletet tartottak Dr. Kemény Imre kir. táblai bír. előkésztével, amelyen csatlakoztak az országos megalomok. Az értekezleten bizottságot választottak a kormányhoz intézendő kérvény megfogalmazására, melyben a feli árkiegészítések bevezetésére egy havi fizetésüknek egyértékűen sürgős kifizetését és a háború tartására fizetésüknek 10%-át drágasárpótléknak kéri. Reméljük, hogy méltányos kivánságuk a kormánytól meghallgatásra talál, mert a háború súlta drágaság egyetlen társadalmi osztályt sem sújtott annyira, mint azt, amelynek fixjövédelméből kell megélni.

— **Emeltek a husárok.** Csak a múlt héten emelte föl a rendőrség a husárokra és ezen a héten újabb stajgterelésre van kitérés. A rendőrség szerint az újabb ár-emelkedés elkerülhetetlen, mert az előállatok ára is rohamosan szökik fölfelé. Amint értesülünk, a kormány a husáryon a husáryok napok megduplázásával akar segíteni. Tehát legközelebb már négy napon lesz túlva a vágás és buszmérés Szerény véleményünk szerint azonban a husáryon ez sem segíthet, a legfőbb ideje volna a maximális elővásárlást is megállapítani. Ezáltal ugyanis tényleg akként áll a dolog, hogy az ár-emelés a termelőktől indul ki.

— **43—50 éves B) osztályú népfőlkélok minden pódjál nélkül** háborúra azonnal érvényes életbiztosításokat köthetnek a Magyar Francia biztosító társaságnál. Veszélygyónkság Nagykanizsán Sugár-ut 1.

— **A közönség figyelmébe.** A honvédelmi miniszter rendelkezése a katonai parancsnokság a katonai gyakorlóterén talált tölténybűvéllyért, tölténytárárt és tárdobozért darabonként fél fillér jutalmat fizet. Akik tehát ilyen tárgyakat találnak, szolgáltatásuk be a katonai parancsnoksághoz. Figyelmzettjük azonban a közönséget, hogy akik a talált tárgyakat nem a katonai hatóságoknak szolgáltatják be, igen szigorú büntetésben részesülnek.

— **Egyházi ünnepség.** Szept. 8-án, Klassztony-napját követő vasárnap van mindig Mária neve napja, a bold. Szűz névünnepe. Ez Zala-Stent Laxlón (a régi Bucsú Szent-laxló) a templom főünnepéje, vagyis bucsuja. Minden évben nagy résztvétel mellett ülik meg a szentlaxlóiak templomuk bucsuját, de ez évben különös jelentőséget adott a napnak az a körülmény, hogy Nagykanizsáról külön vonaton mentek oda a hívők. A vonat indulása előtt reggel 4 órakor nagymise volt a plebánia templomban, melyet Pinter Benvenuto atya végzett, utána Börzsey Tivadar és az ő vére tése alatt körmenetben vonultak ki az állomásra. Az ajtóközök között a szomszéd községek lakói is résztvettek és számuk ezennél több volt. Szentlaxlóra érve d. e. 8 órakor Börzsey Tivadar nagymisét mondott. A kanizsaiakkal együtt, eközben már annyira felkaporodott a sokaság, hogy a földetli tiszteltet-mél a közel 2000 hívő számára (akik nem lertek el már a templomba) Brucker Celestin szentlaxlói zarádalfőkt tartott szent beszédet, míg a templomban Pinter Benvenuto atya. Mindkét lelkijárást kiváló zónok és így nem egy volt a hallgatók körül, akik elérzékenyettek a hazafias szellemű áthatót szavakon. A nagymisét Déry Egyed a. házfőnök végezte. D. u. 2 órakor az ünnepi litánia után a Kálvária dombra vonultak, hol a keresztutjárás imáit a harctéren elesett katonáink lelkiüdvéért ajánlották fel. Itt még Börzsey Tivadar h. plebános mondotta az utolsó szent beszédet, mely teljesen meggyújtotta az ünnep jelentőségét és annak a mai viszonyok közötti különös fontosságát. Fel 6 órakor délután indultak vissza és itt is körmenetben tértek vissza a plebánia templomba, hol a háladással fejezték be a minden tekintetben szépen sikerült zarádalfőket. A résztvevők nagy elismeréssel nyilatkoztak a Déli vasutak előzettségéről, mert az egész utazásban a legnagyobb figyelemmel és szíveséggel viseltették a zarádalfőket iránt.



— **Kifosztott órdóhírt.** Fried János nagykanizsai órá és a múlt hónap 7-én győgykezelésért előkészt Budapestre utazott a lehelé alatt Csegeri-utca 1. szám alatti házában vezetését Barón János nevű segédjére bízta. Fried ma érkezett haza a fővárosból a lehelé lehelére találta, a segédjének pedig nyoma veszett. Amint a boltjától kilyájtatták, kilyájtá-lopótés várt rá. Az őrléket távolították a szászoros értelmében kifosztották. Hírányotak az órák, láncok, gyűrűk, medallionok, tárcák stb. stb. Az ósrtól rögtön jelentést tett a rendőrségnek, amely nagy bürgölommal kereszte a talvejt. Barón János magára vont a rendőrség gyanúját a midőn már a házkutatás és kérdőre vonás jelek láttá, Kintizi-utca 8. sz. lakásán tegnap d. e. 5 órakor agyonlőtte magát. A rendőrség a házkutatást megkezdte és az ellopott értéktárgyak nagy részét Barón János lakásán megtalálták. A talvaj öngyűkos holtteste a hullaházban fekszik.

— **Főgimnázium, főreállakola és nő kereskedelmi tanfolyam** tárgyaiból magántanulókat előkészt Racz Lajos tanár. Ugyanott gépirás tanfolyam. Cím: Csegeri ut 1. sz. II. emelet.

— **A társaság.** Bercsik Árpád illusztris tollából közli lelkes szótát a magyar béka dicsőretéről A Társaság legújabb száma. László István folytatja regényét, Váry Rózsa és Lajos Dénes novellát írtak. Szabó István pedig egy színes harctéri karcolatokat adott, Koroda Pál hosszabb szép költeménye, Kelemen Viktor és Meléndi Hill Paula kedves versei és a Mlért? rovat aktualitással egészítik ki az illusztrációban bővekedő pompás szám tartalmát. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 K, félre 10 K, negyed évre 5 K. Mutatványzámat ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Racz szálló.

— **A világháború** térképei Fischel Fülöp fia könyvkereskedésében kaphatók.

— **Koszorútöltő adományok.** F. u. 3-án Varsóban elhunyt és a f. u. 6-án Nagykanizsán eltemetett Weisz Hugó emlékére a kalmából koszorútöltő elmen adakozni szívesek voltak: A gyászoló család 100 K, Kohlbich Hermann és neje, Dr. Havas Hugó és neje, Péter Hugó és neje 20—20 K, Rik Gyula, Ländler Károly és neje, Mikó Gyula, Dr. Havas Béla és neje, Kende Lajos és örv. Fischer Gedeoné 10—10 K, összesen 220 K. — F. u. 7-én elhunyt Gönsberger János iránti kegyeletből adakoztak: A gyászoló család 50 K, Berkes Jakab, Berkes Lajos 20—20 K, Gerő és családja 10 K, Gönsberger Ferenc 5 K, örv. Gross Miklósné 3 K, összesen 108 K. Az írt. szentegylet.

— **Az orosz harctér** legáttekinthetőbb új térképe olcsó kiadásban is megjelent és ára K 1.20. Kapható Fischel Fülöp fia könyvkereskedésében Nagykanizsán.

— **A Melzer féle házbán lévő művés és látzerész** üzletében megérkeztek a legújabb órák és látszerek, melyek legújnyosabbban árusítandók el, Szabó Antal művés és látzerésznel, Kacinyi-utca 3. (Vasúti-utca.)

Oros

petróleumos hordókat

legmagasabb árban veszünk

Schwarz és Tauber

Nagykanizsán.

Bylott Olga klasszöny Rozgonyi-utca 1.

okleveles zongoratanár, ténit zongorázni és tanítja az angol, francia és német nyelvet Érdeklődők szíveskedjenek a fenti címhez fordulni.

BUTOR.

Jó állapotban lévő modern ház, ebédő, konyha és előszoba buter eladó. Cím a kiadóhivatalban. 12669

Aki Budapestre utazik, nézze meg a Pászori Lővészárkot! Az ország egyetlen hadi látványossága! @ @

A bécsi Landwehrek.

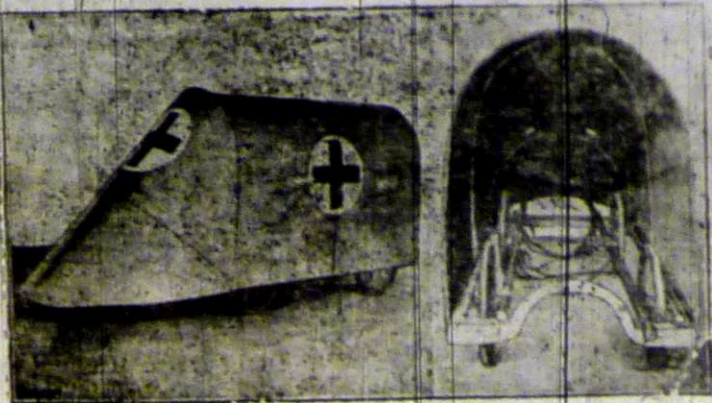
A Zala részére küldte a cs. és kir. hadügy-miniszter sajtóosztálya.

A legénység leginkább az őt vendéglő és vele közvetlenebből foglalkozó alantabb tisztak példája szerint viselkedik. Ez a tiszt a vezére és apja egy személyben a veszély pillanatában és a belőle helyezett bizalom az átvőse együttműködés elengedhetetlen feltétele. Éppen ezért érzik nagyon hiányát ellenségeink. Az orosz zászlós a rajvonaltól rendszerint jó messzire ül. földel alatt. Nagy ritkán megy az ellenséggel szembe emberi élen támadásra, még inkább a géplegyvert szolgálja ki, a melylyel a szó szoros értelmében tüzzel tüzel a szegény muzsikot a küzdelemre. A németeknél s nálunk egy pillantást kell csak vetni a veszély-lajstromba, hogy meggyőződjünk arról a hősi és önmagukat nem kímélő elszántságról, a melylyel tisztjeink életüket veszélyeztetik. Nem csupán a zászlósok és hadnagyok, magasabb rangú tisztak is, a kikkel egyenrangusnak az ellenségesnek közül csak foglyokként láthatunk szemtől-szembe, készségesen vetik magukat a küzdők sorába s örömet áldozzák vérdíjat a házárt.

A harc egyik rövid időszakából és csak egyetlen eszred, a cs. kir. 1-ös Landwehr-gyalogezred kebeléből emeljük ki az imént mondottakat megerősítő példákat. A bécsiek is elégtelen emlegethetik Landwehrüket, a mit ez művelt, e háború történetében mind-örökké emlékeztetse marad. Nemcsak eddig legragyogóbb cselekedetük Lemberg eleni rohamuk, hanem ezt megelőzően számtalan, nem kevésbé viharos küzdelemük ugyanolyan dicsőségre válik, a melyekben, ha nem is volt oly messzire látható eredményök, mint Lemberg előtt, ép oly halálmegvetéssel és öfeláldozó vitézséggel küzdöttek, mint itt.

A kati, zamosci, cseszniki-dubgoroni és kulajci ütközetek az orosz háború elején a hadműveletek egyik külön fejezetét alkotják. Ezek voltak a lengyelországi lényes győzelmek dacára elrendelt visszavonulás, a szarmata terület elől lépésről-lépésre való, szíves küzdelmekkel teletöltött félrehúzás egyes szakaszai, a melyeken a bécsi Landwehr ércsorompóként állott a tömegesen utárunk tóduló oroszok útjába. Nagyon sok támadó rohamot vittek most is véghez, csak hogy a muzsik tisztességes távolságban való maradásra kényszerítsek. Így Katy mellett is féktelen rohammal fordult a bécsi Landwehr az üldöző ellenpéggel szembe. Annak pokoli tüzelése sem ingatta meg őket. Idejük sem volt a szakadatlanul sűrű golyózáporban fedezék ásására, azért minden szűk fedezék hiányában mégis helyben maradtak a egyiküknek se jutott eszébe csak egy lépésszóra is távozni helyéről. Sokan elveznek körülük, míg csak az ujjukat tudják mozgatni, folytonosan lövik az ellenséget, még ha tüzelésük hatása nem is jelen-tékeny a messziről tüzéséggel csatázó ellenség ellenében.

Busbach Engelbert százados, a kinek százada még tartalékban feküdt, értesül erről. A vitézségeért solum-laudissal már kitüntetett százados hirtelen eltökéltséssel vezeti embereit előre a rohamukban megakadt bajtársak felmentésére. Az ellenség észreveszi ezt s a pokol tüzeit ontja reájuk, de ez sem állítja meg őket utakon, a dob pereg, a kúrós rohamot fu, előre! Szádnak egy darabig, azután földre vetik magukat, majd újból levágódnak meg újból fel pattannak, neki az oroszok, innen pedig tiszteres erővel lönek reájuk. Reng a föld és a lég; a géplegyverek, mint óriási távirókészülékek, úgy kopognak, a ábrapellek acélát köpködnék, gránátok szakadékokat vájnak a földbe... mindenét tülharsog azonban a bécsiek rohamot fuvó kúrójának diadalmas harsogása. Az előbb megakadt bajtársak, a kiktől az újabb támadás megindulása után az ellenség már nem lövöldözött, most szintúgy támadásba látnak s támogatják Busbach legénységének rohamát, amely már annyira haladt előre, hogy az oroszokhoz határos lőtávolságra ért s azok ellen valóban pusztító tüzelést kezd is meg. Most csak el a folyton emberi élen harcoló Busbach Engelbert százados. Vad bosszúvágy-



Egy angol páncélos szállító kocsi a lövészárkok közt fekvő sebesültek elhordására

tól lihegve száguld százada a ropogó láng-tengerbe. Vele együtt a fölük elszakadt bajtársak is egyidőben katolnak az ellenség állásába. Rövid a tusa, a melyben még a lélekzet is eláll; puskaanyag ropogva törnek össze, szuronyok esőrdülnek; azután mi vagyunk az orosz állásban az urak. Nagy árt adtuk meg pusze, Busbach századossal firt-tünk meg ezért. A holt leventének a 3-ad oszt. vaskorcsnarend jutott ki.

Ha majdan a késő utódoknak elmondják a bécsi Landwehr valamennyi csodálatos tettet, a melyeket a hadjáratnak hősi es feláldozás-ban olyannyira gazdag eme szakaszában, az utóvéd harcokban vitt véghez, akkor a súlyosan sebesült Hawel Frigyes főhadnagyról sem szabad megfeledkezni. Sebét a hadidiszitményes 3-ik oszt. katonai érdemkereszt takarta be és enyhítette ennek fájdalmát. Valóban hősi cselekedettel szolgált reá. Az orosz előrs önkéntes visszavonulásuk folyama alatt állandóan összeköttetésben iparkodott maradni utóvéd-csapatáikkal. Kozákok rajzottak ki tőlük, gyalogsági támadások és rajtuk ütési kísérletek is párosultak hozzájuk. Hawel Frigyes főhadnagy gondolt egyet, hogy ő majd alaposan megkísérli az oroszoknak ilyenféle alkalmatlankodásokra mutatkozó kedvét. A bécsi Landwehr az erdő mögött szakadékoktól sűrűn megszakított jól megerősített hadállást foglalt el, hogy az utánuk tóduló ellenségeknek lehetőleg soká állja útját úgy, hogy ez csapatának átszortosításai ne igen legyen képes zavarni. — Orosz rajvonalak törtek be az erdőbe s sietve ástak be magukat a mohás erdei talajba, hogy a boxdőlő és fákól jól megvédve — a fákra géplegyvereket is vittek föl — a mi csapatáinkat hatásonan löhessék. Am számításukból Hawel főhadnagyt kifejeztették. Alig dörögtek el első lövéseik, a főhadnagy szakaszával szuronyt szegyezve előrelépett, neki a bokrok-nak és a fának. Az ellenséges lövészárkok, háromsorosak voltak: kiástott föld, kidöntött fa törzsek és kő volt a fedezék, amely mögöl rohammal támadó bécsiekre egyik sortűz a másik után durrogott. A mieink nem lőttek, kard-dal és szuronnal piszkálták ki a muzsikokat vakrandoktúrásukból s oly alaposan kergették őket hátra, hogy hátvédük további zaklatásá-tól nem kellett már tartanunk. Csak mikor leg-tüzesebb rohamozójuk és vezérük, Hawel főhadnagy a menekülő oroszok sorából felénk lövő golyótól találaton öszerogyott, hagyták abba az oroszok üldözését és vittek biztosabb helyre szeretett parancsokukat.

Még sok szép irhatunk majd a bécsi Landwehrek e háborúban véghezvitt hősi tevéseiről. Tisztjei és legénységei utolsó csepp véruki vetélkedtek egymással az odaadó kötelességteljesítésben. Elődjük, kik Aspern és a lombardai zöld mezőkön harcoltak, büszkén tekinthetnek le a mennyekből usokáikra, akik méltók hozzájuk.

Két szobás modern lakás kony-hával és mellékeiségekkel november 1-re kiadó. — Bővebbet íf. BRUNCSICS JOZSEFNEL Sugár-ut 53. 12656

Feladó munkatű: Tóth Zoltán
Feladó kiadó: Fincsel Lajos
Igazgató: Fincsel Ernő

Kitűnő FÉNYSZÉN

magas hőfejlesztés, háztüzelési és ipari célokra, házhoz szállítva, kicsinyben és nagyban, jutányosan kapható

Pollák Ignác mész- és szénnagykereskedőnél Nagykanizsa, Király-utca 49. (Berger-féle ház.) 12638

Jó karban lévő 6 darab 75 75 25 32 29 és 29 hektoliteres

használt hordó
mely kádnak is alkalmas

jutáyo árban eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál
Bettlheim és Guth cég.

Mindennemű cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelszerelések, Gyulay-táska, orvosi táskák, gamaschni, övszíj,

esőköpeny, hátzsák

a legjobb minőségben kapható

Miltényi Sándor és Fia
cipőáruházban, Főut. városi bérpalota.

URANIA

ROZGONYI-UTCA 4. szám

1915. szept. hó 13. és 14. én
hétfőn és kedden

FOLT

bűnügyi és erkölcsdrama 3 felv.

És a remek kísé-
műsor.

Szardán és csütörtökön

A „Szép Kathlyn
kalandjai“ IV. rész

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek a háború után fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

sztaltan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 90 fillérért minden gyógyszerárban és drogeriában kapható. Hatása Löffler, Vertin, Perlik, Vas, stb. intézetek vizsgálati szerinti gyors és biztos, miért is az összes orvosok beteg-ágyak fertőtlenítésére, antiseptikus köté-
résznél (sebekre, dagadtokra) kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására, stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM szappan

finom gyenge piperesszappan, 1% lyso-formot tartalmaz és antiseptikus hatású. Alkalmazható a legkényesebb bőrre is szappi, megpuhítja és illatosítja a bőrt. Egy kísérlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Ár 1-20 K.

Fodormenta Lysoform

erősen antiseptikus hatású szájviz. Száj-bőrt rögtön és nyomtalanul elföntet és a fogakat konzerválja. Használandó továbbá orvosi ússzák szerint torok-fájdalmat, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulizásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre.

Eredeti üvege 1 kor. 60 fill.

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogeriában. Kivételre bárki írásban inges és bementve megkérjük az „Egészítő és fertőtlenítő“ cz. kiadás könyvet.

Dr. Keleti és Murányi
végyészeti gyára Ujpesten.

Ménészgazdák figyelmébe!

MÉZ-ETbármily mennyiségben / mindenkor
legnagyobb árban veszek.Rothschild Samu méznagykeres-
kedő. Nagykanizsa, Magyar u. 19.

Teleky-ut 5. sz. házban

meszáros vagy hentes**üzlethelyiség**azonnal kiadó. — Bővebbet
Matán Ödön Teleky-ut 1. 12651

Egy teljesen új

motorbiciklikosárral szabad kézből eladó. — Cím
a kiadóhivatalba. 12654

Szabadalmazott és törvényesen védett

**VETŐMAG-
csávázószer**

„Antispore-Vita“

Fizai és kültéri szarvakintétek meg-
állapították, hogy az „Antispore-
Vita“ az őszes vetőmagoké, de
először is az őzög által hazánkban
általában fenyegetett búzának csává-
zása a legmegfelelőbb, és így a
megterméshozás növeléséhez
teljes. Kilója 1 K 40 fill.Hosszú és keskeny és használati
biztonságát az alábbiakban veszteltesztékSchwarz és Tauber nagykereskedők
Nagykanizsán

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálják minden adás-vételi
üzlet megkötésére.

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
Aki alkalmazottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki butorozott szobát keres, vagy butorozott
szobát akar bérebeadni,
Aki cselekedet, szakácsnőt, házmestert keres,

az leghelyesebben cselekszik, ha
kís hirtetést közöltet a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szög 1 korona.

Videkről a kis hirdetés postautalványon küldendőbe

Nagykanizsán a kis hirdetés a kiadóhivatalban, Sugár-ut 4. adandó fel.

A kis hirdetések mindig előre fizetendők.

**Fischel Fülöp Fia**

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 3. sz.

Legnagyobb választéku**papír és írószerraktár**

**Mindentféle irodai felszere-
lés, iskolaszerek, sokszoro-
sító készülékek, írógépek-
lékek, :: diszlevélpapírok,
üzleti könyvek, zsebköny-
vek, diszművek, imaköny-
vek, zeneművek stb., stb**

Könyvkereskedés**Nyomtatványraktár :: Könyvkötészet**

Ízléses kiállítású nyomtatványok és könyvek
legelőször árban gyorsan készülnek.

Minden **TELEFON 78.**
kereskedőnek
érdeke,

hogy üzleti nyomtatványai ízléses
kiállításban, a modern tipográfiával
eszközök igénybevételével készül-
jenek, mert csak így lehetséges,
hogy a vásárló közönség figyelmé-
re irányuljon. Ehhez pedig csak
az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA **≡ készítse el. ≡**

Nyomdai iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül
berendezett nyomda, könyvkötészet,
vonalozó intézet és üzleti könyvgyár.

ELZÁRÓZÁSOK ÉS KÖZÖSSÉGI:

NAGYKANIZSA

SUGÁR-UT 4. SZÁM

MEGJELENÉSI IRODA

ELZÁRÓZÁSOK ÉS KÖZÖSSÉGI:

ELZÁRÓZÁSOK ÉS KÖZÖSSÉGI:

ELZÁRÓZÁSOK ÉS KÖZÖSSÉGI:

ELZÁRÓZÁSOK ÉS KÖZÖSSÉGI:

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELZÁRÓZÁSOK ÉS KÖZÖSSÉGI:

ELZÁRÓZÁSOK ÉS KÖZÖSSÉGI:

ELZÁRÓZÁSOK ÉS KÖZÖSSÉGI:

ELZÁRÓZÁSOK ÉS KÖZÖSSÉGI:

ELZÁRÓZÁSOK ÉS KÖZÖSSÉGI:

ELZÁRÓZÁSOK ÉS KÖZÖSSÉGI:

ELZÁRÓZÁSOK ÉS KÖZÖSSÉGI:

Az orosz hadszíntér.

Berlin, szeptember 14. A nagy főhadiszállás jelenti. **Keleti hadszíntér:** Hindenburg tábornagy hadserege: Duna és Wilia közötti arcvonalon (Vilnától északnyugatra) harcok árán tovább haladunk előre. **5200** orosz elfogtunk, egy ágyút, tizenkét löszerkocsit, tizenhárom géppuskát és sok máhát zsákmányoltunk. **Olytától** keletre előrehaladt támadásunk. **Grodnotól** északkeletre a **Njemen** kanyarulatnál üldöző csapatunk feljutott **Lidához**. Továbbá délre a **Szezaruszakaszhoz** közeledünk. A **lidai** pályaudvarra éjjel bombákat dobtunk. **Lipót** bajor herceg tábor nagy hadserege: **Szezára** irányában az üldözést tovább folyik; az ellenséges utóvédeket visszavetettük. **Mackensen** tábornagy hadserege: Az ellenség az üldözést itt sem tudta feltartóztatni; néhány száz orosz elfogtunk. **Délkeleti hadszíntér:** A német csapatoknál a helyzet változatlan. **Miniszterelnökség sajtóosztálya.**

Budapest, szeptember 14. **Hivatalos jelentés:** Keletgaliciában a helyzet változatlan. Az ellenség ma reggel megtámadta a **Sztrypa**-mélén levő harcvonalunkat, de visszavertük. Az oroszok **Volhyniában** is, új csapatokat hozva oda, számos helyen támadtak. **Mig Novo-Alexiniecnél** még tart a harc. **Dubnónál** és a **Stubiel**-szakaszon mindenütt nagy veszteségeivel utasítottuk vissza az ellenséget. **Litvániában** küzdő csapatunk az ellenséget üldözve **Slonimtól** délre a **Griwda**-szakaszon túl nyomultak elő. **Höfer** altáboragy.

Vissza Besszarábiába

Zürich, szept. 14. Az Odesszában tizenegy hadosztályból kézenlétben álló és **Konstantinápoly** mellett partraszállítandó orosz hadsereget **Rennekamp** tábornok vezérlete alatt **Besszarábia** védelmére rendelték.

Kegyelmey a'czár.

Lugano, szept. 14. A **Popolo Italia** tudósítása szerint a cár a világsejre élő orosz politikai eliteltetteknek, körülbelül százezer léleknek, amnesztiát adott.

MEGHIUSULT az oroszok áttörési terve.

Berlin, szept. 14. A **Kölnische Zeitung** szerint keletgalíciai frontunknak az oroszok által tervezett áttörése teljesen megghiúsult.

Német hydroplánok harca a rigai öbölben.

Berlin, szept. 14. Szeptember tizenkettőnkén német hydroplánok támadást intéztek a **rigai öbölben** az orosz tengeri haderők és a **Riga Dünamunde** ellen. Egy repülőgépünk az öbölben egy ellenséges hydroplán-anyaahajót vett észre, amelyre, eredménnyel dobott bombákat. Megállapítottuk, hogy a bombák tüzet okoztak; egy másik repülőgépünk bombákat vetett egy torpedóüzóra és azt eltáldta. Harmadik gépünk az **Anensbergi öbölben** felfedezett egy hydroplán-anyaahajót, melyet kétszer eltáldt. Negyedik hydroplánunk, amelynek **Zerelnél** két orosz légijárművel kellett megküzdeni, sikerült egy torpedóüzóval megközelíteni és eltáldni. — Az ötödik gép **Windau** előtt két ellenséges vizálá merült **tengeralfajdróra** bukkant, melyekre két bombát vetett, az eredményt megállapítani nem lehetett. Az utolsó légi járművünk végül **hatször** eltáldta az orosz tengerészeti torpedónaszádjainak építésére szolgáló **Dünamundéi Műhígroben** hajógyár műveit és a hajócsuszató telepeket. A hajógyár kigyuladt. Egyik légi járművünk a **rigai öbölben** egy orosz vitorlással találkozott, melyet elsüllyesztett, miután legénysége előbb megmenekült. **Behnke** tengerészeti vezérkari főnök.

Hurcolkodás Pétervárról.

Stockholm, szept. 14. Pétervárról minden fémtárgyat eltávolítottak, köztük a székesegyház rézfedelét is.

Kiewet is kiürítik.

Rotterdam, szept. 14. Pétervári hivatalos jelentés szerint **Kiewből** a polgári lakosságot eltávolították.



A kelet-galíciai hadszíntér.

Az olasz harctér

Budapest, szept. 14. Hivatalos jelentés. Az utóbbi napok eredménytelen olasz támadásai után tegnap a **Flitsch** és **Talmeim** vidéken vívott nagyobb harcokban szünet állott be. **Plavánál** tüzersegünk meglepő tüzelése az ellenséget egy több kilométer hosszúságú harcvonalon üzte ki hadállásából. Az olaszok menekülés közben súlyos veszteségeket szenvedtek. A **tirol** harcvonalon kisebb ellenséges csapatoknak a **Popen** völgy határhídjánál (**Schluderbachtól** délre) és a **Tonale**-szakaszon levő hadállásunk ellen intézett támadási kísérleteit vertük vissza. A délnyugati harcvonalon általában csend van, **Höfer** altáboragy.

Változás az olasz hadvezetésben.

Milano, szept. 14. Az **Union** cenzurázott hírt közöl arról, hogy **Cadorna** gróf olasz vezérkari főnök egészségi állapota kedvezőtlen, s azt hiszik, hogy ennek következtében a hadvezetésben változás áll be.

Tanácskozás az olasz főhadiszálláson.

Lugano, szept. 14. Avarna herceg, Olaszország volt bécsi nagykövete, mint az **Avanti** jelenti, tegnap délután az olasz főhadiszállásra érkezett, ahol hosszasan tanácskozott a királlyal és **Cadorna** vezérkari főnökkel. Hogy mi volt a tanácskozás célja, arról az összes olasz lapok hallgatnak.

Repülőnk Udine felett

Sajtóhadiszállás, szeptember 14. Udinénél egy osztrák magyar repülőgépet három olasz repülőgép megtámadott. Repülőgépünk sértetlenül visszatért. Egyik ellenséges repülőgép aviatikusunk lövésétől találvá, — lezuhant.

Német-amerikai konfliktus.

Berlin, szept. 14. A **Wolff** ügynökség kiadott jelentése szerint, hivatalos helyen ismert tények alapján kizártak tartják, hogy a **Hespariant** német buvárhajó torpedózhatta meg.

Newyork, szept. 14. **Bernstoff** német nagykövet nyugtalanítva a német amerikai diplomáciai viszony megzakításának lehetőségétől Newyorkból Washingtonba érkezett, hol **Lansing** államtitkárral tisztázta a helyzetet. A világos helyzet mára enyhült.

Francia harctér.

Berlin, szeptember 14. A nagy főhadiszállás jelenti. **Nyugati hadszíntér:** A nap részben igen élénk tüzerégi tevékenység mellett egyébként jelentékeny esemény nélkül telt el. A franciáknak egy gyenge előretörését **Sapigneul-i** zsilipház ellen (**Reimstől** Északnyugatra) vissza vertük. **Trier**, **Märchingen**, **Chapeau Salins** és **Donau-Eschingen** ellenséges repülők bombázták. **Donau-Eschingen**nél egy személy szállító vonatot géppuskával lőttek; néhány ember meghalt, néhány megsebesült. A **Trier** felett megjelent repülő rajból egy légi járművet **Omeringen** mellett (**Fentschtől** Délnyugatra) lelőttünk.

London félelme.

Amsterdam, szept. 14. Londonból átcsempezett jelentések szerint a **Kán** szerint a lakosság attól fél, hogy a **Zepel**inek támadásait egy egész léghajóraj fogja követni, melyek egész városrészeket fognak megsemmisíteni. A lakosság nyugtalan és nagy izgalomban él.

Angol-francia bank Szófiában.

Szófia, szept. 14. Az entent **Gheaud** igazgatásával negyvenmilliósi tőkével angol-francia bankot alapított gabona öszevásárlásra.

Az orosz flotta a bolgár vizeken.

Hága, szeptember 14. A **Havas** ügynökség táviratozza, hogy a fekete-tengeri orosz flotta parancsot kapott, hogy a bolgár vizekre elindulásra készen legyen.

A HAMIDIE hőstette

Szófia, szept. 14. A **Kambana** jelenti **Konstantinápolyból:** A **Porazettinyi** és **Batris** nevű orosz torpedónaszádok, amelyek **Trubeckoj** herceg fregattkapitány parancsnoksága alatt állottak, megtámadták két török szállítóhajót, amelyek közül az egyiket, amely eseten szállított, elsüllyesztették. A **Hamidie** török cirkáló üldözésbe vette az orosz torpedónaszádokat és sikerült is a **Batris**át Zuudulak közelében elsüllyesztenie. A **Hamidie** ezután sértetlenül tét vissza állomáshelyére.

— A **soproni** kamara közgyűlése. A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara kedden, szept. 15. évi szeptember 21-én délután 3 órakor a kamarai székház gyűléstermében rendes közgyűlést tart a következő napirenddel: Először előterjesztések. Miniszteri leirat az előző választás eredményének megvitatása tárgyában. A kamara kereskedelmi alnökönek megválasztása. Az országos ipartanácsba kiküldendő tag megválasztása. A törvényhatósági ipartanácsok tagjainak megválasztása. — Jelentés a kamara 1914. évi pénzügyi évkönyvének miniszteri jóváhagyásáról. A kamara 1916. évi költségvetése. A szakszervezeti és szakszervezeti állapottal. Jelölés az állami munkajogi bíróságra. A felelősségvisszatérítési költségvetésről szóló törvényről való részvétel. A háború következtében keletkezett költségek kiadásainak megvitatása és a kereskedelmi és iparkamara támogatása.

Az oroszok gyengéi.

A 20-ik nagykanizsai honvédsereg egyik tartalékos tisztje írja hazai sógorának:

Hogy június 1-én eldultunk harurol, jö-
ideig össze-vissza máskáltunk Bekovinsban.
14-én vonultunk be a zászlóaljhoz. Anóta itt
vagyunk. Eleinte zászlóalj-tartalék voltunk, azu-
tán vagy 10 napig az egész zászlóalj dandár-
tartaléka. Végül bekerültünk mi is a rajvonalba
s azóta 10 nap megszakítással mindig bent
vagyunk. Elég jó sorunk van; úgy a legény-
ség, mint mi, jó ellátást kapunk. Bor, cigareta,
dohány van elegendő s nem hiányzik a jó tá-
rsaság sem. Fedezkedünk kényelmesebben s erősebben.
Nálunk padlóra az enyém csak egy, mint a
többi, a falak bevonva, egy-két butor-larab-
szék, asztal, egy tiszti lakályosul.

A harcra kész csodás, csak néha kerül sor
egy-egy muszkalimadás visszaverésére. Olyan
fedezkedünk vannak, hogy szemed, szád elől
látszák; erős gerendákból épített, tágra és
szára helyiségek ezek, rendszerint egy félre-
számra egy lakosztály. Minden honvédnek egy
székcsigája, azon szalmazsák van.

Nagy élvezetet nyújt jobban az, ha akár
a muszka, akár a mi repülőnk szállanak fel s
a tüzeik elkerüldk löni. Dicsekdede monda-
tom, hogy a mieink sokkal ügyesebbek. Ma
előlelt egy muszkát eszélyen megkötöttünk.
gyönyörű, pontos lövések voltak, nagy szeren-
cséje volt a muszkanak, hogy nem kapott be-
lőük. Amilyen ügyesek, azt hiszem, nem sokára
lőnek egyet. A muszka tüze csak tagos, de
még közel is csak néha tud löni. Egyáltalán
gyenge a tüze s a tüze s az ágyú nagyon kopot-
tak. Akárhány sapell kerembe fordul a le-
vegőben.

És az, amit az itteni harc állapotaiból
elmondhatok. A különböző ünnepségeket: O
Felsége születése napját, Szent István napját
megüztük annak rendje-módja szerint szép ün-
nepségek keretében. — Szent István nap-
ján lepiatják le a helybeli honvédtanítóban
emelt szép honvédműveket s egyúttal felszen-
teite a tábori papunk a kis temeit is. Igazán
megható volt, amint az öreg népcélelők körül-
álltak bajtársait sirjait s énekeltek a mi gyö-
nyörű, szép ősi énekeinket. Ott volt mindenki,
aki csak ejőhetett. Minden szon koszon volt
s friss, áde virág. Tan könnyebb lesz nekik az
idegen föld.

Mit szólnak ottiban legutóbbi meszeszerű
győzeimeinkről? Még mindig vannak olyan ka-
rogó, huhogó peszimista vízmadarak? Látd
én mindig bízom, tudtam, hogy a tavasz be-
álltával történik valami, de ilyen óriási, ilyen
batalmas eredményekre a legoptimistább emberek
sem mertek volna gondolni. Oroszország ac-
sokára megkapja a kegyelemdíjat, mert ha az
emberanyagot tudja is potolni, nem bírja az
elvezetett rengeteg hadianyagot, őszir nekü
meg a világból is kikérgetjük őket.

Talán megcsigít bennünket a Mindenható,
annyi áldozatnak, annyi szenvedésnek elvehet-
jük méltó jutalmát. En sokat varok rem me-
gyarokra nézve ettől a háborútól. Nincs még a
világban nemzet, a németet is beleszámítva, mely
ily óriási áldozatot hozott volna diadalmiáért
s saját magáért. Penzben, természetben a legio-
emberben olyan óriási áldozatkésztséget tanu-
ított, olyan erőt fejtett ki, amire az ég alatti
képtelenség tartotta bárki is.

Bebizonyította, hogy ebben a kis nemzet-
ben olyan ós erő lakozik, amilyen csak egy
exerécs muira búzke nemzeiben lakozhatik,
nem bolmi parvenü, mároli-holnapra független-
tett, szolgasaghoz szokott nacióban. Kivittak
az egész világ csudalatát.

A jövőbe nem láthatunk bele, de van
okunk a bizakodásra, mert tisztelettel beszél-
reünk barát és ellenség egyaránt.

Csókollak édes mindnyájzatokat, szerető
sógorod: Lajos.

Oros

petróleumos hordókat

legmagasabb árban veszünk

Schwarz és Tauber

Nagykanizsán.

Weisz Miksa

női divatáruháza
Nagykanizsán.

Ajánlja elsőrangú, a divat terén mérv-
adó újdonságait az őszi idényre.

Női köppenyek,
Női blousok,
Női ruhaszövetek,
Mennyasszonyi kelengyék,
Mosó áruk,
Chiffonok és vásznak
a legjobb kivitelben, mérsékelt
szabott árakon.

Minták vidékre küldetnek!

HIREK

Jótekonycélú sport- ünnepély Nagykanizsán.

Egyévi önkéntesek — N. T. E. 3-3 (2-1).

Páratlan érdeklődés előzte meg vasár-
nap városunkban az egyévi önkéntesek és az
N. T. E. focibálmérkőzésével kapcsolatos sport-
ünnepélyt.

Hiba kellemetlenkedett az időjárás egész
héten, s fenyegetett esővel vasárnap délelőtti
is, a kanizsai jótekonycélú pártó közönséget
nem riasztottak vissza a sötét felbők és mélt-
tán, mivel a focibálmérkőzés megkezdésekor
már a nap is kislitott.

Délután 3 óráig a mérkőzésre várakozó
szép számu közönséget, kik között városunk
legelőkelőbbjeit láttuk, Horváth Gabi zászlós
lovasszerek magyarsága és a 12 Landwehr
gy. szred meckara a legzsebb póttakkal szór-
kottalott.

Kévszal 4 óra után hangzott el Turi fő-
hadnagy bíró sipja, mire a csapatok a követ-
kezőképen álltak fel:

Egyévi önk.: Sárcs, Horváth, Bálint,
Péter II., Griezlo, Bodcs, Halász, Molár, Sal-
ler, Grassy, Fischer.

N. T. E.: Venczely, Vilcsak, Vindisch,
Basmgarlen, Kramer, Fölker, Feigl, Szűcs,
Bacsayai, Briglovics, Peter I.

Ami a játékok illett, meglátszott, hogy
mindkét csapat nélkülözi a kelő trenálget,
azonban az úgynevezett "nagy ágyak" mindkét
csapatban jól szerepeltek.

Az eredmény kiönbben híven fejezi ki a
játékok, nemig az első félidőben inkább az
önkéntesek csapata támadott, a második fél-
időben azonban, midőn kiegyenlített, sőt a
vezetést is megzerente az N. T. E., határozot-
tan föltágyban volt.

A játékok közül tetszetek: szédítő le-
rohánással Fischer, néha a második félidőben
erősen fogtak, Peter, mint támadószólam fedez-
tet, Horváth nagy felszáradtóg rúgásával,
Grassy szép lövéseivel. N. T. E. emberel kö-
sül: Baranyai, kinek mérőnyjátéka talán a leg-
sőbb tudásra mutatott, továbbá Vilcsak, Kramer,
Fölker fozdeszetor.

Az önkénteseknek jutott a játéktér job-
bik fele, igaz ugyan, hogy a nappal szemben
állottak, de viasot nekik kedvezett a szél
iránya.

Az első percek változatos játéka után az
önkéntesek nagyobb lendülettel támadnak.
Egyreintén három kornert érnek el, mire az
N. T. E. csapata egygyől felel. Pozitiv ered-
mény csupán a 14. percben történik. Fischer
lerohan, beadott labáját Grassy szép lövéssel
a rendelkezési helyére juttatja. A kiegyenlítés
sima várakoztatott sokáig magára, rövid me-
zőnyjáték után a 24-ik percben az N. T. E.
első csatára szép ömlesztéskből Baranyai ki-
szókva helyeztet gólt. Majd újból az önkén-
tesek támadnak. Fischer gyönyörű lerohanással
állandóan vonakoztatja. A vezető gólt egy
kavarodásból a 38. ik percben Grassy lövi.

Féldő: 2:1 az önkéntesek javára.

Számtalan lakóba az N. T. E. jutott
ollaszivába. Egyreintén támadnak, de az ön-
kéntesek védelme mindig helyen van. Végre a
12-ik percben sikerül az N. T. E.-nek Baranyai
rúgott kiegyenlítését, sőt nem sokára egy újabb
gólt a vezetőst megszerzenie. Az egyezítő
gól a játékok utolsó percében esik.

Első helyen kellett volna megemlékezn
Turi béd úrról, ki pártatlanul és nagy kora-
értéssel vezette a mérkőzést.

Katonai kitértetés. Karanténok
és hegyfai Rucor Ferenc a 48. gy. szred
szredesek, — megbírv egy gyalogdandár
parancsnokságával — az ellenséggel szemben
tanusított vitéz és eredményes magatartása
elismerésül fölsége a katonai érdemkereszt
3-ik osztályát, a hadikéltményvel adományozta.
Szeptember József 20. honvédgyalogsz. hadsp-
eód az ellenség előtt tanusított vitéz magatart-
ása elismerésül pedig a 2. oszt. ezüst vitéz-
ségi érmét kapta.

Katonai kinevezések. Öfelsége
Sengó Vincze 48. ik gy. szred. élelmentől hadna-
gyot Áhadnagy-élelmentéi tisztté, Hamburger
Sándor tartalékos zászlóst tart. hadnagygyá ne-
vezte ki.

Főispáni kinevezés. A hivatalos
lap tegnap száma közli, hogy Öfelsége gróf
Sándor György földbirtokos, förszédhál tagot
Jász-Nagykun-Szolnok megye főispánjává ne-
vezte ki.

A szentgotthárdi választás. Ma
töltik be Szentgotthárdon Széll Kálmán örökét.
Alig valamivel több, mint két heti választási
kampány után ma itélkezik a szentgotthárdi
kerület választópólgársága Széll Kálmán öröke
föltött. Mint tudvalevő, a nemzeti munkapárt és
helyesebben szólv a 67-es szabafelvű irány-
zat hívei lelkes egyhangúsággal báró Rosner
Ervin öfelsége személye körüli miniszteri je-
lölte Széll Kálmán utódjául. Rosner bárával
szemben a néppárt dr. Grlieger Miklós sokat
espereslebanost kandidálta, aki azonban teg-
nap magasabb politikai érdekektől vezérelve,
visszavett a jelöltségtől és így a legnagyobb
valószínűség szerint egyhangú választás dönt a
szentgotthárdi mandátum sorsa föött.

Községnevelőtanács. A nagy-
kanizsai sz. jótekonycélú halás közönség
és öfelsége elismerésért nyilvánítja Franz Lajos
és Fial gómalom és vállalkozás részvenyitársas-
ság nagyérdemű igazgatóságának az egyesület
emberbaráti díjaira újabb adományozott
háromszáz koronért.

Pótdíjmentes hadibiztosítás. A
43-50 éves B) osztályu népcélelők minden
pótdíj nélkül háborúra azonnal érvényes élet-
biztosításokat köthetnek az Első Magyar Álla-
lanos Biztosító Társasággal. Felvilágosítást ad
ezen társaság nagykanizsai főügynöksége (iroda:
társasági palotában).

A népkönyha közönsége. A Franz
Lajos és Fial gómalom és vállalkozás rész-
venyitársaság lel. igazgatósága hama az gon-
dozkodásának és adozásfességeket intézmé-
nyünk ismet háromszáz korona adományt kö-
szönhet, melyet ezenel halás elismerésünket
nyilvánítjuk. A népkönyha elnöksége.

Hadifoglyok engedélyezésének
újabb szabályozása. A közös hadügy-
miniszter legújabb rendelete értelmében a
hadifoglyokra gazdaság munkára való kiadása
egyszerűsítésére s az eljárás gyorsítása célja-
ból az engedélyezés iramú kéreimek folyó évi
szeptember hó 1-től kezdve úgy a községek,
mint a magánsók részéről, teletet nélkül a
kerelmezett hadifoglyok számára, közvetlenül a
pótszói I. szamu ca. és kir. katonai parancs-
nokszághoz lételendők.

A harcéről hazatérők meg-
vizsgálása. Zalavarmegye alispája a bel-
ügyi kormány rendelen alapján rendeltet
bocsátott ki a vármegyében, melyben fölbíja
a jászai főszolgabírákat, hátsági orvosokat,
közsegi és körjegyzőket, hogy minden a
harcerről a községbe érkező egyén orvos
vizsgálat alá vevendő s a megkezeztetől száml-
tolt öt napon át megfigyelés alatt tartandó.

Ar: fél üveg
K. 1.20. Egész
üveg (hánapo-
kig elég) K. 2.-

Aki következetesen minden-
nap használja az Odolt, az
mai tudásunk szerint az elkép-
zelhető legjobb száj- és fogpolvat
gyakorolja.



A fejbőr tisztántartása

az egészséges és szép hajazat legelső feltétele.
Ezért mindenkinek, aki hajzat tiszta, meg-
kötve szokja a rendszeres fejmosást Pixavon-
nal. A Pixavon enyhe, folyékony fejmosó-kezelé-
sreppen, amelyből azahadalmazon előkészít
kivett k a kellemetlen kőr nyiszagot. A Pixavon
nemcsak a haj és a fejbőr tisztára való,
hanem egyúttal serkentőleg hat a fejbőre. A
Pixavon hajpolás a fejbőr és a hajzat tisztá-
s nak és erősítésének a legjobb módja, ezt ál-
málják a modern tapasztalatok is.

Egy üveg Pixavon hónapokig tart és ára
2 kor. 50 fill. Kapható minden gyógyszerárban,
drogerián és illatszerüzletben. Pixavon — haj-
mosat minden jobb férfi — és nődörzs
elv. lal. 83-ai.

Anti-Zeppelin Anglia számára.
Frankfurtból jelentik, hogy a New York Sea
szieret az angol kormány Amerikában egy
úgynevezett Anti-Zeppelin rendelt. Ez egy
merekvondarérű kisebb léghajó, amely hetvenöt
méter hosszú, nyolc méter széles és óránként
gyorsasága százharminc kilométer. Az a ten-
deltetése, hogy torpedókat lövön ki. Az
Anti-Zeppelin feltalálója Thomas Macmiche,
az amerikai léghajók egyesület elnöke.

Hadifogságba került katoná-
inkhoz írt levelek szövegezése. A kö-
zönség körében általános az a panasz, hogy az
orosz és szerb hadifogságba jutott katonáink
részére küldött levelek sok esetben nem jutnak
el a címzettnek kezébe. Ennek oka egyedül
abban rejlik, hogy az orosz és a szerb kato-
nai cenzura a nagyobb terjedelmű és nem egé-
szén világos szövegezésű leveleket, visszatarja
és megsemmisíti. Ennekelgva ajánlatos, hogy
hadifogságba jutott katonáinknak csupán leve-
lezőlapokat írjunk és pedig lehetőleg rövid, vi-
lagos és könnyen érthető szöveggel.

Az országgyűlési képviselővá-
lasztások alkalmával felismerendő fu-
vardjak szabályrendelet megállapí-
tása. A belügyminiszter a következő körön
deletet intézte a törvényhatóságokhoz: Az
országgyűlési képviselőválasztások feletti bi-
rakodásról szóó 1915: XVII. t. c. 1915. évi
június hó 17-én az Országos Törvényásban
kiadottelven, a jorezt napon — a törvény
17. § a értelmében — életbe lépett. A tör-
vény 14. § a szerint az 1899: XV. t. c. 8.
§-nak első bekezdése helyettes követendő
reukézes lp: A fuvarozási díjal minden egyes
szavazókörön és a szavazókörökre nem osztott
minden választókerületen belül az első tör-
vényhatóság, tekintettel a közlekedési viszony-
sokra és az év különböző szakaira, három évről
három évre szabályrendelettel állapítja meg.
A szabályrendelet a törvényhatóság a jelen
törvény kihirdetése után azonnali köteles meg-
alkotni. Ezre való tekintettel, annak előre-
bocsátása mellett, hogy a törvény rendelkezése
egyesen alkalmasan szót, tehát akkép értel-
mezendő, hogy a vármegyei törvényhatóság
hatáskörébe a területen levő rend. tan. váro-
sokra is kiterjed, továbbá az 1899: XV. t. c.
8. §-nak többi bekezdése érinlelen maradt:
felismerő, hogy a szabályrendeletet a legkö-
zelebbi közigyelés alkossa meg és annak két
pótdányát a vonatkozó közigyelési hatáskörrel
és az esetleges felismerésekkel együtt hozzon
terjeszse fel. Együttáért a közgyűlés hivatali elő-
dómok az 1900: XV. t. c. 8. §-nak végbe-
hajtsa iránt annak idején kibocsátott a lenye-
ges részében a Belügyi Községben ismerte-
tt rendelkezésre, melyek megfellelően az álla-
lommal is irány. dólul szolgálnak.

Uránia. A szép Kathya IV. című
műtája be ma és holnap az Uránia mozgóké-
palota. E film 3 részét már ismerjük és csak
annyit fűzhetünk még hozzá, hogy a IV. re-
szetben és főnyelven készített, mint az első
részek voltak. 20, 21 és 22-én a „Kaméleon”
álma c. dráma kerül színpadra közkívárra rep-
tében, kálmánméről.

Változó szerkesztő: Tóth László
Feltétlenül: Páncsai László
Jegyző: Páncsai László

Kémkedés a háboruban.

A Napoleon mondása, amelyeket az utókor számára feljegyeztek, majd nem mind aforizma-erűiek, de talán egyik sem annyira aktuális mostanában, mint a kémekről és a kémrendszerről való megállapítás. Ez a minden idők legnagyobb hadvezéri zsenije ugyanis azt mondta egyszer kedvenc hadseregparancsnokainak a marsall-tanácsban:

— Nos jó. Tegyük fel, hogy amlat én is hiszem és vallom, csakugyan alkotó talentum vagyok a stratégiában. Ne felejtétek azonban, hogy a helyzet megítélésakor én is csak a kémek segítségével látok. Pár jó kém többet ér nekem, mint száz ágyú és egy előőrs terep. Hannibálnak nagyszerű ötletei voltak a Scipiónak nagyszerű kémjei s a forgandó szerencse nem éppen öletszerűleg állt az utóbbi mellé...

A mostan folyó világháborúban sok minden másképpen történik, mint az elmúlt idők liliputjának tetsző harcában, egy azonban bizonyos: vannak bizonyos nagyvonalú stratégiai törvények, amelyek alól az eget-földet rázó szörnyű tülekedésben sincsen kivétel. Különösképpen áll ez a kémekre és a kém-szolgálatra. A szerencse, amelyet vakkok az öletszerűnek szeretnek hisni az emberek, épp úgy a logika törvényeivel szemben most is, mint akár az austerlitz-i győzelem vagy Scipio Africanus idején. Hogy csak a közelmúltból vegyünk példát, Japán az orosz háborúban sikerei javarészt kitűnő kémjeinek köszönhetők. A jómóbor Európájának nem volt érzéke az ilyesmire, s a kémértéket politikai kíváncsisághoz kötve, hogy terveivel szemben csak ellentétet lehet szerezni, arra gondolt, sem mert, hogy az adott pillanatban kiküszöbölt jó orosz kard esetleg a pusztá legveszélyesebb rost majd neki, esetleg kettétörök a kémek jelentéséből készült csapásban. Így aztán megtörtént az a boldog eset, hogy Vafankunai, Liaojangnál, sőt Mukdennél a hadvezéri tanács határozatáról ugyanezen időben értesültek nemcsak a Kuropatkin, hanem az Ojama hadseregparancsnokai is, sőt — ami már komikum számba megy: pár rövid nap leforgása után mi is, békes újságírók, akik a harcoktól jó tízezer kilométerre éltünk. Butaság volna ez vagy az orosz legyőzhetetlenség hírének demotivációja, nem tudni, bizonyos azonban, hogy az oroszok ráéreztek Ázsiában és ha annak idején a derék Uncle Sam, az egyeskedési tárgyalások idején, köpenyge alá nem lopja a zöld asztalról a japánok hatalmi érdekeiről, Oroszország ma aligha volna abban a kelemes helyzetben, hogy vért, munkát és ami a legfőbb: éleget éret pazarolhasson. Oroszország felnyitott életeréje akkor az Egyesült Államok közebe be szelid nyomással, hogy az útszélre emelt muszka kar végképp el ne győződjön a Filippin-szigetek elebb-utóbb aktualitása váló kérdésében erőteljesen üthessen a telhetetlen japán politika határozataitára.

Ami Kuropatkin Ázsiában csinált, ugyanezt kopírája most a hallgatag Joffe a nyugati hadszíntéren. Ritka hét, hogy be ne adná a hadi titkokra ehhez világnak, mikor és hol készül el minden elsőprő offenzívák. A legfontosabb és nagyborderejű titkoknak ez a kifejezése a hallgatag Joffetól mindenestre különös: s aligha magyarázható mással, mint a francia ügy rosszulálásával. Az eféle hadvezéri kommunikáció ugyanis alighanem csak demotiváció akar lenni — harsog: lássátok, szegény, léhő, kétségbeesett franciák, még mindig mi diktálunk a akkor történik csak valami, ha mi akarjuk. Mi vagyunk az erősebbek, mert a mi kezünkben van az iniciativa.

Nem is lehet más oka ennek a hadvezéri lecsúszásnak, mert a Joffe szándékairól, terveiről a németek hivatalos kommunikáció nélkül is bizonyára jól vannak értesülve. A német kémek jól és hatékonyan működnek, valamint ellenkémek is, másképp a német hadvezetőség másékeiről az oroszok és franciák egyformán megérthetnék egyet-mást. A német, osztrák és magyar főhadiszállásokon azonban Napoleon



A cár a fronton.

Mikor még Nikolajevics volt az orosz hadsereg főparancsnoka.

alkül is tudják, hogy dobbal verebet fogni nem lehet, politikai demonstrációkra pedig sincs szükség. Kémek megtudnak minden megtudhatót s az ellenkémek ügyének rá, hogy odaát még kicsinyiségeket se sejtessenek. Ezért nem szabad a közép-európai hatalmak katonáinak lényegbevágó harcéri eseményekről, helyzetekről beszélni, ezért int óva minden polgárt a pályaudvarokon olvasható plakát: óvakodjunk a kémektől. A kémek munkája elhatározó fontossága volt, van és lesz a világháború kimenetelére.

Byloff Olga kisasszony Rozgonyi-utca 1.
okleveles zongoratanárnő, tanít zongorázni és tanítja az angol, francia és német nyelvet. Érdeklődők szíveskedjenek a fenti címhez fordulni.

Kitűnő FÉNYSZÉN
magas hőfejlesztésű, háztüzelési és ipari célokra, házhoz szállítva, kicsinyben és nagyban, jutányosan kapható
Polják Ignác mész- és szénagykereskedőnél Nagykanizsa, Király-utca 49. (Berger-féle ház.) 12658

Jó karban, lévő 6 darab 75 75 25 32 29 és 29 hektoliteres

használt hordó
mely kádnak is alkalmas
jutányos árban eladó. — Bővebb felvilágosítással szolgál
Bettlheim és Guth cég.

Petőfi-utca 40 szám alatt
= egy jó karban levő =
szoba butor eladó

BUTOR.

Jó állapotban lévő modern háló, ebédlő, konyha és előszoba butor eladó. Cím a kiadóhivatalban. 12659

Két szobás modern lakás konyhával és mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó. — Bővebbet [F.] BRUNCSICS JOZSEFNEL Sugár-ut 53. 12656

URANIA mozgókép palota
ROZGONYI-UTCA 4 szám

1915. szept. hó 15 és 16-án
szórda és csütörtökön

A szép Kathlyn
kalandjai regényes dráma IV. szízet 4 felv.

És a remek kísértő
műsor.

Legközelebb közkívánatra
reprezben színpad kerül
A rezervista álma

az aktuális dráma 4 felv. katonaszereplőkkel.

Most jelent meg két a háborúval foglalkozó irodalmi mű és pedig

Fehéri Armand könyve
A nyugati harctérről
Ára 3 korona. — továbbá

Franyó Zoltán könyve
A kárpáti harczokról
Ára 3 korona.

FEHÉRI ARMAND német és magyar lapok megbeszéléséből és a német főhadiszállás közléseiből készült a nyugati harctér legkritikusabb pontjait és érdekfeszítő kitérőit ismereti a németek csodálatkeltő kőszeléseit a franciák és a flandriai csatáikat. Képviselet különösen értékes forrás a közkeletű, az osztrák-magyar hadsereg és felfüggetlen hadseregének harca és halála és franciák erősségeinek megismerésére.

FRANYÓ ZOLTÁN a saját állásaitól és a könyveiben, tárgyozó irodalmi formában. Régebbi vett a kárpáti harczokban, melyekben elvért az orosz hadsereg nagysága és a magyar harczokról eddig oly kevés tudást ismerünk. Franyó könyve az igazság való részletek tömegét nyújtja, ahogy hátravetett azokat átverekedési és átverekedési.

A könyvek Nagykanizsán **FISCHER FÜLÖP FIA** németi rendszertől meg. — Vidékre mindenképp könyvek 30 fillér postájú küldendő.

Mindenemű cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katolpai bőrfelkészítések, Gyulay-táska, orvosi táskák, gamaschni, övök,

esőköpeny, hátzsák

a legjobb minőségben kapható

Miltényi Sándor és Fia

cipőruházásban, fűt, városi bérpalota.

Csak nagyban

a legolcsóbb árak mellett árusítok
fésűket, kefeárukat
és toilettcikkéket.

MAXIMILIAN ALTMANN

Wien VIII. Lerchenfeldstrasse 66.

Krapina
fényszén

legelőrendű, magas kalóriás fekete, háztüzelési, ipari és cséplési célokra kitűnően alkalmas, porosz szénét pótló mérsékelt fuvardíjtelek mellett, jutányosan beszerezhető, de csakis egész waggonrakományok hozatalánál közvetlenül a horvátországi krapina fényszénbányától szállítva, és pedig kocka, közép, durvadara és finomdara osztályozásban. Továbbá igen jó minőségű szintén magas kalóriás ugyancsak fenti célokra alkalmas **BARNASZÉN** a Ladanje doinjei bányától (Horvátországban a Stejer határon, Friedau vasútállomás mellett), szintén mérsékelt fuvardíj, és csakis egész waggonrakományok közvetlen a bányából szállítva, és pedig nagydarabos és rostált akna-szén. Részletek ajánlatoknál szolgálnak.

WEISS TESTVÉREK
Nagykanizsa

a krapina fényszénbánya és a Ladanje doinjei szénbánya r. t. vezérközpontja.

Vizvezeték, lakatos és kútfurási vállalat

kanizsai régi állandó megrendelőim kívánságára Nagykanizsán

megnyitottam,

mely célra a Rozgonyi-utca 9. szám alatti Schavel féle műhelyt kibéreltem.

Támaszkodva szívesen, Jelen 24 éves kereszti szerzett bűnöslet mint gyűjtő irodalmi anyagok, ill. jelenet szívesen és vidéken helyezett munkáimnak szívesen, elismerésként, megrendelőimnek a legbizalmasabb garanciát nyújthatom.

Vállalkozom szakmámra való legelőrendűségeket, feladatok megvalósítását és bármely anyagokhoz, munkákhoz elköteleztem, megrendelőimnek a legbizalmasabb garanciát nyújthatom.

Érdeklődőknek tizenöt éves előkelő referenciák állanak rendelkezésükre.

Teljesítmény: **ERDELYI JENŐ**
gépezés és elektrotechnika.

Méhészgazdák figyelmébe

MÉZ-ET

bármily mennyiségben mindenkor
legnagyobb árban veszek.

Rothschild Samu méznagykeres-
kedő. Nagykanizsa, Magyar u. 19.

Teleky-ut 5. sz. házban

mészáros vagy hentes

üzlethelyiség

azonnal kiadó. — Bővebbet
Matán Ödön Teleky-ut 1. 19601

Állandó nagy raktáru

tűzifa és kőszén

kereskedésemet bevonulásom miatt
Schmidt Zsigmond fogja kezelni.
Magyar-utca 13. Telefon 198.

12634 Tisztelettel LEHR OSZKAR.



Szabadalmazott és törvényesen védett

VETŐMAG- csávázószer

„Antispore-Vita”

Hazai és külföldi szaktisztviselők meg-
állapították, hogy az „Antispore-
Vita” az összes vetőmagfélék, de
elsősorban az őrözött által hazánkban
állandóan fenyegetett buziának csává-
zására a legmegfelelőbb, és így
a megelőzésben nélkülözhe-
tetlen. Kiloja 1 K 40 fill.

Részletes leírásával és használati
utasítással szolgálunk a vevőfelhasználóknak

Schwarz és Tader nagyerkeskedők
Nagykanizsán

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálja minden adás-vételi
üzlet megkötésére.

- Aki valamit eladni, vagy venni akar,
- Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
- Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
- Aki alkalmazottat keres,
- Aki állást keres,
- Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
- Aki butorozott szobát keres, vagy butorozott
szobát akar bérbeadni,
- Aki cselekedet, szakácsnőt, házmestert keres,

az leghelyesebben cselekszik, ha
kis hirdetést közöltet a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szólg 1 korona.

Videkről a kis hirdetés postautalványon küldendőbe

Nagykanizsán a kis hirdetés a kiadónivalóban, Sugár-ut 4. adandó fel.

— A kis hirdetések mindig előre fizetendők. —



Fischel Fülöp Fia

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 3. sz.

Legnagyobb választéku

papir és írószerraktár

**Mindenféle irodai felszere-
lés, iskolaszerek, sokszoro-
sító készülékek, írógépek-
lékek, :: diszlevélpapírok,
üzleti könyvek, zsebköny-
vek, diszművek, imaköny-
vek, zeneművek stb., stb**

Könyvkereskedés

Nyomatványraktár :: Könyvkötészet

Ízléses kiállítású nyomtatványok és könyvek
— legolcsóbb árban gyorsan készülnek. —

Minden TELEFON 78.
kereskedőnek
érdeke,

hogy üzleti nyomtatványai izléses
kiállításban, a modern tipográfiai
eszközök igénybevételével készül-
jenek, mert csak így lehetséges,
hogy a vásárló közönség figyelme
üzletére irányuljon. Ehhez pedig csak
az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA

≡ készítse el. ≡

Nyomdai iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül
berendezett nyomda, könyvkötészet,
vonalozó infézet és üzleti könyvgyár.

REKLAZSIO ÉS ÉRTÉKESÍTÉS:

NAGYKANIZSA

BUCSÁR-UT. 4. SZÁM

FÜLKÉADÓNYVATTAL

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

Kiosztás: minden sz. sz. 1000-ig

A cár kardja.

A kemény Nikolajt a puha Miklós váltotta fel a főparancsnokságban. Amaz lehetett rossz stratégia, vad mániákus, aki a célszerűséget akárhányszor alárendelte személyes indulatainak, de katona volt, kemény és edzett. Voltak kezdeményezései, ha kevés zsenilitást is árultak el s ha a kivételben kiemeltlen és pazarló is volt. Az új generalissimus, a cár, mint ember is jelentéktelen, tehetetlen báb, akit a jellemgyöngöseség még a szerencsés gondolat akarásában is gátol. De a muzsik és a katona benne a birodalom koronás fejét és minden oroszok pápáját látja. Ha az oroszok csodát várnak a cári főparancsnokságtól, talán arra a szuggesztív erőre gondolnak, mely a legfőbb egyházi méltóság képviselőjének a harctéren való megjelenéséből sugárzik.

A muzsik bizakodhatik a cár személyéhez fűződő sorsfordulatban, de nem hisz benne a demoralizált és a szakadatlan vereségek és veszteségek során hadi erényeiben lezülött, tömegében elmorzsolódott orosz hadsereg. Annál kevésbé híhetnek a csodában az orosz hadsereg tényleges vezetői, akik Nikolajevits Miklós bukásával cselekvési szabadsághoz jutottak. Egyéni kiválóságuk, mert kétségtelen, hogy Ruszkij, Ivanov és Evert tábornokok kitűnő hadvezérek, megkísérelheti, hogy az orosz hadsereg végzetét feltartóztatassa vagy kérelmetesse, de fordulatot ők sem hozhatnak.

A hadvezetés, a fejlettség mai fokán a hadvezéri lángelmén és a katonák kiválóságán felül egy harmadik legfőbb tényező jut döntő szerephez: a felkészültség, a fennakadás nélküli és bőséges lőszerszállítás. Oly tényező ez, mely nem a harctéren, hanem a hadviselő országok egész területén működik.

Ezzel a tényezővel pedig csakis a központi hatalmak rendelkeznek kielégítő mértékben. Nálunk és a németeknél a harctér mögötti harcokésztség a hadvezetők céljaihoz biztos, a szolgálatot fel nem mondó alapot szolgáltat. Az oroszok is hangoztatják, hogy Orosz-Lengyelország teljes és a balti tartományok részleges elvesztésével nemcsak legjobb hadművelési bázisukat veszítették el, hanem elvesztették a legjobb lőszergyáraik legnagyobb részét is. A gépeket ugyan elszállították, de a menekülésszerű visszavonulásban oly zűrzavar támadt, hogy hosszú fáradságos munkával kell összerakosgálni az összetartozó részeket s akkor is előbb be kell építeni a gépeket. Oroszországnak pedig szakképzett gépészmérnökei nincsenek. A háború előtt a gyárak élén német mérnökök állanak.

Mindeme nehézségek legyőzése hónapokat vesz igénybe és a gyártás akkor sem fedezi a harctéri szükségletet.

Az archangelski kikötőt már jég borítja. A szállítmányok tehát most már kizárólag csak a szibériai vasuton jöhetnek Amerikából és Japánból. Jöhetnek a Dardanellákon keresztül is. Csak hogy a Dardanellák megállanak és az antant már belátja, hogy bevehetetlenek. Bejelentették a generális támadást. De lehet, hogy ez is csak blöff, melynek célzata, hogy az oroszokban a lelket tartsa s a semlegesekre befolyást gyakoroljon.

A tény az, hogy Oroszországban csak a fővezérlet változott, de a hadiszerencse megváltoztatására alkalmas tényezők megmaradtak régi alkalmatlanságukban. Az az átmeneti siker, amit az oroszok Stoypa és Szereth közt elértek, eredménye egy óriási erőfeszítésnek, a melyet a cári fővezér szereplésének megkezdésére tulnyomó erőnek egy pontra dobásával, a Nikolajevitsztől megtanult emberpazarlással rendeztek. A támadást már megállították s a legközelebbi napok jelentései be fognak számolni az összeomlásról. A négyszázkilométeres arcvonal minden más pontján csak úgy hátrálnak az oroszok, mint azelőtt. A cár kihúzta a kardját, de az orosz hadsereget nem huzhatja ki a hinárból.

Az orosz hadszíntér.

— Hivatalos. —

Berlin, szeptember 15. **Keleti hadszíntér. Hindenburg tábornagy hadcsaportja:** Dünaburgtól nyugatra a hidfőnél harcolnak. Sokalinál (Dünaburgtól délnyugatra) az ellenséges lovasságot visszavetettük. A Wilia mellett, Vilnától északra északra és északnyugatra az ellenség ellentámadásait visszautasítottuk. Olytától és Grodnótól keletre támadásunk tovább hatol előre. Njementől délre egyes helyeken elértük a Szracát. Kerekszámban kilencszáz orosz elfogtunk. **Lipót bajor herceg hadcsaportja:** Az ellenséget a Szacán túl nyomtuk vissza. **Mackensen tábornagy hadcsaportja:** Az üldözést Pinsk irányában folytatjuk. A foglyok száma több mint hatszára emelkedett. **Délkeleti hadszíntér:** Német csapatok az ellenség támadásait véresen visszaverték. **A legfőbb hadvezetőség.**

Budapest, szept. 15. A besszarábiai határon csapataink egy orosz támadást utasítottak vissza. A Dnyeszter mellett és a Buzacstól keletre fekvő hadállásainkon csend uralkodott. A galíciai és volhiniai harcveronalak összes többi részén újra nehéz, az ellenség számára eredménytelen harcok fejlődtek ki. Dubnótól északkeletre az ellenség egy sikertelen ellentámadásán sok halottan kívül foglyokban 6 tisztet és 800 főnyi telegenységet vizitelt. Ebben a harcban 3 géppuskát is zsákmányoltunk. Itt magyar, közöhadsejregekből, valamint honvédszolgálatok és az ottocaci 79. számú gyalogezred elszánt parancsnokainak önálló gondolkodástól irányított vezetése mellett, a háboruban bevált katonai kiválóságok újabb bizonyítékait szolgáltaták. A Stry és Pripijti erdős mocsárövezetében lovasságunk az utóbbi napokban számos ellenséges lovasságot vert vissza. A Lithvniában küzdő cs. és kir. csapatok szövetségeseinkkel együtt elérték a Szarcát. Höfer, altábornagy.

Orosz repülők

Csernowitz fölött.

Bécs, szept. 16. Csernowitz közelében a légi harcok mind gyakoribbak. Legutóbb egyik aviatikusunk lelőtt egy orosz repülőgépet, amelynek pilótája meghalt.

A cár bizakodása.

Chiasso, szept. 16. A cár táviratot intézett Viktor Emánuel királyhoz, amelyben kifejtte, hogy bízik a végleges győzelemben. Az olasz király melegehangú távirati választ küldött.

Az olasz harctér

Budapest, szept. 15. A tiroli határszéleken a szokásos tüzéségi harc tegnap is tartott. A karintiai határon a tüzéségi harc egyes pontokon nagyon megéledt. A Lodinut szorostól keletre csapataink támadtak és elfoglalták a Findelin, Kogelen és az e határhegytől délkeletre fekvő hegygerincen levő ellenséges hadállásokat. A tengerpartoktól a tolmecsi hidfőig terjedő szakaszon, fokozott heveséssel tüzelt hadállásaink ellen. A Javorcek ellen és a Vrsic-szakaszon levő hadállásunk ellen intézett ellenséges támadások összeomlottak. — Hasonlóképp megállításítottuk a dóberdói szakaszon az ellenség szokásos közeledési kísérleteit. Höfer, altábornagy.

Változás az olasz kormányzásban.

Chiasso, szept. 16. Garroni szenátor kihallgatáson volt a fronton időző királynál, majd vasárnap éjjel meglátogatta Giolittit, végül a millánói pályaudvaron találkozott Pannixardi volt prefektussal, akit a Salandra kormány rendelkezési állományba helyezett. A Gazetta del Popolo a tárgyalásoknak nagy jelentőséget tulajdonít. Giolitti főbizalmasításából kormányváltásra sőt még nagyobb kihatási eseményekre következtetnek.

Nem lesz olasz segítség.

Berlin, szept. 16. Az antant sajtója az utóbbi időben kedvtelenséggel korpoltálta azt a hírt, hogy olasz csapatok mennek Franciáországba. Egy havi távirat szerint az olasz hadvezetőség erőiesen cáfolja, mintha olasz csapatokat a nyugati frontra küldésnek.

Még mindig Bulgaria

Szófia, szept. 16. A bolgár távirati iroda jelenti tizennegyedik kiadválással: Az antant hatalmainak képviselői ma délelőtti a miniszterelnöknél külön-külön látogatást tettek s neki kiegészítő közlést adták át. Ennek tartalmát azonban a legszigorúbban titkolják.

Francia harctér.

Berlin, szept. 15. Nagyfőhadiszállás jelent: A nyugati hadszíntér Hartmannweillerkopfon tüzelésünkkel megakadályoztuk a franciáknak egy támadási kísérletét. — Egy Rechys mellett (francia-sváji határ közelében) megfigyelt megkötött léghajót lelőttünk. A léghajó felborult és lezuhant.

Anglia nem enged.

London, szept. 16. Amerika tudvalevőleg Angliában tiltakozott a Németországnak és más államoknak küldendő amerikai gyspotzárállományok feltartóztatása ellen. Az angol kormány most foglalkozott a tiltakozással s akként döntött, hogy Anglia az eddigi állásfoglalásából nem engedhet. Tehát továbbra is elárja az utat a Németországra szánt gyspotzárállományok elő.

[illegible]

Aki Budapestre utazik, nézze meg
a Pasaréti Lővészárkot! Az ország
egyetlen fadi látványossága! ☺ ☺

— Az orosz harctér legáttekinthetősége térképe olcsó kiadásban is megjelent és ára K 1.20. Kapható Fischer Fülöp Pár könyvkereskedésben Nagykanizsán.

Schwarz és Tauber
Nagykanizsán.

Este az őrsegen.

A hosszú júliusi napnak vége szakad immár. Nyolc óra után "vackába" vonul az eláradt égi vándor is. A kerek mennyboltozatot kékes bomály borítja be.

Felkúlnak már a fogolytábor is pihenőre. A tábor zsúfolása is elalazik. Az udvarokon heverészező és tracsoló muzsikák felcsendülnek a lassú, ucsott tempóban bandukolnak lakásaikba.

Az első takarodót a muzika kúrtós fúja. A magyar fúlnak ez a kúrtós úgy tetszik, mintha ottbő, szent békéidőben a kanász hívogatná tölköjével reggelienként a csordára készülő malacokat. Kúrtoskor az őrseg kúrtós szól meg simogatón, lágyan. A takarodótul már illos a táborban a hangos beutód és a lakásokon kívül a kószálás. Aludni kell a fogolyoknak. S az őrsegnek is szabad az alvás. Persze csak módjával, derekán a öthöz patros-tiákkal, sok éles golyóval és oldalgyertyával. Ugy szabad az őrsegnek elarudikálni, hogy bármely percben minderre készen, talpon lehessen.

Itt tudja meg az ember, hogy milyen nagy értéke van az alvásnak. Szinte megfáztatetlen. Persze, hogy az első időben az éjszakai ember föl se veszi annyira a folytonos talponievt. De ma már, öt hónap után, való-ságos éleltszükségletnek tekintjük a pár órai alvást is. Mert alvás nélkül az ember tönkre-megy, elárad a szervezete bemoondja egyszer csak a pagát utimót.

Persze, az őrsegen szó se lehet a kényél mes alváról. Szalmaszák, paplan, lepedő, vácok itt teljesen ismeretlen fogalom. A civilélet eme luxus cikkei csupán álomképen urakodnak a szegény baka agyában.

Legjobb, hogy nem kell az ágyveléssel bibelődünk. Gondos, gyöngéd kezek nem simogatják puhára fekvőhelyünket. Senki se tördök azzal, vajjon az árva fejű katonának hogy van megigazítva feje alatt a vácok. Reggelre nem-e fog a nyaka megfájdulni a rossz fekvéstől. S csodálatos! Ezen a kemény, ordatlan deszkákon mégis édes az alvás. A részt, vácoknak használt deszkalec sose nyomja meg a nyakunkat és fejünket. Aztán attól se kell tartani, hogy tollas lesz a munda-runk. Tollu, tollu! Te édes, elérhetetlen álomkép! Mikor jön el a te országod?

Az alvás előtt jól enik a zajtalan terele-re. A kemény deszkapricsek lelketlenségét az em-ber ilyenkor elfelejti. Összebejárnak az egy vi-dekről való atyafiak a elajásgolják egymás-nak a hazurol kapott híreket. — Mikor ebből már kilógynak, a kétséges és bizonytalannak teiszó jövendőre terelődik a gondolatunk. Az-tán a vágyakozás, az óhaj se szűnik. Az egyik csergomi fiu meg is jegyzi:

— Hej fiuk, egyet szerez nek csak!

A többiek kíváncsiakodnak.

— No mit szeretnél?

— Szeretném megégyeszer hallani a bol-

dogasszony harangot. Mostanában — lsten tudja — ugy elfogott a vágyás. Csak egyet-lenegyszer rugatná a nagyharang misztikusan zengő, hívogató, biztató szavát a füllemben. Az-tán nem bánám, akármi történne is.

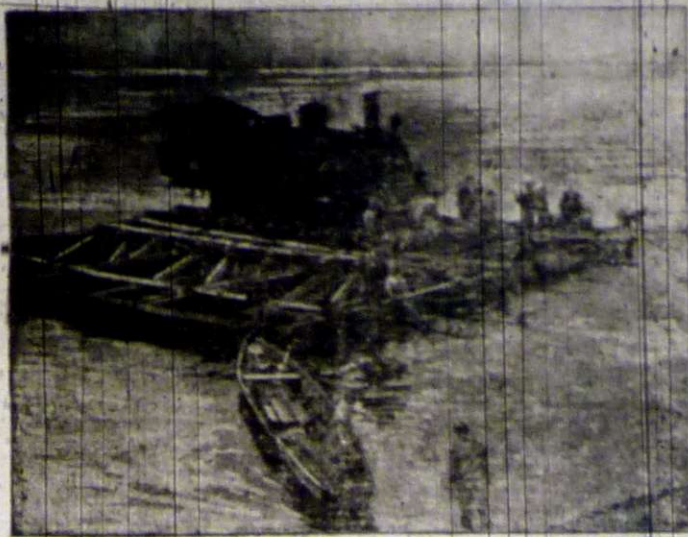
— Haj, pajtás, nagyon merészet kívánsz. Egyhamar alig fog az teljesedébe menni.

— Talán sose,

Elhallgatnak a fiuk. Igaza is lehet. Talán sose. Ki tudja, mi van a sors könyvében meg-írva? A k. toza élete sose bírt. Ma itt, hol-nap ott. Ma nekem virrad: fel a nap, holnap neked.

Ez a lila valóság azonban mégse aggasztja sokáig a jó magyar fiuk lelkét. Hamar megví-gasztalódnak. Aztán se baszunk. Inkább vidá-mak, kacagók lesznek. Öletes tréfséket traktál-nak fel vacsorára a fekete kávé mellé. lsterem! Abogy ezeket a hangokat, kacagó, jókedvű, lmetelkő fiukat elhallgatja az ember, önkén-telenül büszkeség tölti el a lelkét, a magyar faj nagyszerű sajátosságáról, bobém lelkületé-ről csak itt lehet igazán tudomást szerezni eb-ben a vad idegekben, az őrora fertőjében.

Aztán megindul a fiuk szíves tollu fantá-zája a maga szírványos országúján. Meséket mondanak seba nem létező szerelmes király-



Egy mozdony szállítása a Visztula keleti partjára Varó mellett.

kisasszonyokról, lejd-lomtól meghasadt szívű amazonokról, nagy bírs hószokról régi jó vi-lágról és országról rablókról.

A fiuk ajkáról ömlik a szó mozgyorsa-sággal. Csak győzze a fül hallgatni.

Az egyik jótörku fiu, a század előéne-kebe kerül aztán napirendre. Szükség is van rá, mert különben, a szokástól eltérően, elal-zik az egész banda.

— Fiuk! Uj nótát tudok!

— Szépet?

— Ujj! De milyen szépet! Hallottátok a béke-nótát már?

Még nem halljuk.

A dalos fiu előkotorász bura zsebtől valami db dab papirost. Azon ákombákom be-lük tarkállanak. A fiuk szorosan köréje ül-nek, hogy jobban hallják a nóta szövegét.

Vége van a háborúnak, a kistenvedésnek. Nézzetek el a bakánál, hogy egy kicsit rézsz. Megmenekült a haláltól, haza vies az útja. Kifele áll a munda-ból a szekeru redje.

Odahaza szüz ülése, szat édes csak várja. Nem a fagyos lövészek, más lesz a párnya. Nem fűtől a fűle mellett, csak az esti szellő, Azt szitogja: a csatában ő volt a legelső.

A többiek addig dudoják utána, míg valamennyi könyv nélkül nem tudja. lsten tudja, meddig dudolgatnának a fiuk, de az őrpapancnok vezényszava véget vet a halk dalolgatásnak.

— Fiuk, aludni! Mert nemokára jön már a felváltás ideje.

A bölcs szó használ. A háltásák vácok-nak ajánkozik. Nemsokára egészséges bor-olás jelzi, hogy a fiuk az álomországban kóborolnak, hogy meglópják a sávér jelent s ottthon, az ismerős, kedves tájakon járják az álom napsugaras, virágos utait. . . Fery.

Most jelent meg két a háborúval foglalkozó
irodalmi mű és pedig

Fehéri Armand könyve
A nyugati harctérről

Ára 3 korona. — továbbá

Franyó Zoltán könyve
A kárpáti harcokról

Ára 3 korona.

FEHÉRI ARMAND német és magyar lapok megbízásából és a német főhadiszállás különös engedéllyel bejárta a nyugati harctér legkritikusabb pontjait és érdekfeszítő kitérőkben ismerteti a német csodálatosított küzdelmeit a francia és a flandriai csatákon. Könyvében különösen érdeklő fogja közönségünket, az osztrák-magyar harcmező és felm-űttek diadalmas szereplésének leírása a belga és francia erősségek ostrománál.

FRANYÓ ZOLTÁN a saját élményeit írja le könyvében, regyegő irodalmi formában. Rést vet a kárpáti harcokba, melyekben elvért az orosz hadsereg negyven és annyi harcokról eddig oly keves részletet ismerünk. Franyó könyve az igazsá-gos valóságot tükrözi, ahogy bajtársai-val szokat életről és az áttörésről.

A könyvek Nagykanizsán **FISCHEL FÜLÖP FIA** cégnél rendelhetők meg. — Vidékre mindkét könyv-ből 30 fillér portóval küldend.

Feloldó szerkesztő: Tóth Zoltán

Feloldó kiadó: Fischel Fülöp

Igazgató: Fischel Rózs



Szabadalmazott és törvényesen védett

**VETŐMAG-
csávázószer**

„Antispora-Vita”

Hazai és külföldi szaktekintélyek meg-állapították, hogy az „Antispora-Vita” az összes vetőmagfélék, de első sorban az őszi ártal hazánkban állandóan fenyegetett buzának csávázására a legmegfelelőbb, és így a mezőgazdaságban nélkülözhe-tetlen. Kilója 1 K 40 fill.

Részletes leírattal és használati utasítással szolgálunk a vesztelárutok

Schwarz és Tauber nagykereskedők

Nagykanizsán

Mindennemű cipők
urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelszerelések. Gyulay-táska, orvosi táskák, gamaschni, övszij,

esőköpeny, hátzsák

: a legjobb minőségben kapható:

Miltényi Sándor és Fia

cipőruházában, Főu, város bérpalota.

Byloff Olga klasszany Kázyonyi-utca 1

okleveles zongoratanárnő, tanít zongo-rázzal és tanítja az angol, francia és német nyelvet. Érdeklődők szívesked-jenek a lenti címhez fordulni.

BUTOR.

Jó állapotban lévő modern háló, ebédlő, konyha és előszoba butor eladó. Cím a kiadóhivatásban. 12659

Két szobás modern lakás köny-hával

és mellékhelyiségekkel novemb-er 1-re kiadó. — Bővebbet IFJ. BRUNCSICS JÓZSEFNÉL. Sugár-ut 53. 12659



Kitűnő **FÉNYSZÉN**

magas hőfejlesztésű, házitűrélesi és ipari célokra, házhoz szállítva, kicsinyben és nagyban, jutányosan kapható

Pollák Ignác mész- és szénagykeres-kedőnél Nagykanizsa, Király-utca 49. (Berger-féle ház.) 12658

PAPIRSZALVÉTA

100 DBR 80 FILLÉR

1000 DBR 7 KORONA

FISCHEL FÜLÖP FIA

1000- és papírkészítők

NAGYKANIZSÁN.

Méhészgazdák Figyelmébe!

MÉZ-ET

bármily mennyiségben mindenkor legnagyobb árrban veszek.

Rothschild Samu mézagykeres-kedő. Nagykanizsa, Magyar u. 19.

URANIA mosgókép

palota.

ROZGONYI-UTCA 4 szám

1915. szept. hó 15 és 16-án
szombán és csütörtökön

A szép Kathlyn

kalandjai regényes drá-ma IV. soro-zat 4 felv.

És a remek kíséző

műsor.

Legközelebb **közkívánatra**
reprizben színpadra kerül

A rezervista álma

ex. aktuális dráma 4 felv. katonaszerep kísérettel.

Levélpapírok

írásai választékban kaphatók

Fischel Fülöp Fia

köny- és papírkereskedésben

Nagykanizsán.



Zsákmányolt orosz nehézsúlyok



Fischel Fülöp Fia

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 3. sz.

Legnagyobb választéku
papir és írószerraktár

**Mindenféle irodai felszere-
lés, iskolaszerek, sokszoro-
sító készülékek, írógépkel-
lékek, :: diszlevélpapírok,
üzleti könyvek, zsebköny-
vek, diszművek, imaköny-
vek, zeneművek stb., stb**

Könyvkereskedés

Nyomtatványraktár :: Könyvkötészet

Izléses kiállítású nyomtatványok és könyvek
— legolcsóbb árban gyorsan készülnek. —

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálják minden adás-vétel

— ügylet megkötésére. —

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
Aki alkalmazottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki butorozott szobát keres, vagy butorozott
szobát akar bérbeadni,
Aki cselédet, szakácsnőt, házmestert keres,

az leghelyesebben cselekszik, ha
kís hirdetést közöltet a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szóig **1 korona.**

Videkről a kis hirdetés postautalványon küldendőbe

Nagykanizsán a kis hirdetés a kiadóhivatalban, Sugár-ut 4. adandó fel.

— A kis hirdetések mindig előre fizetendők. —

Minden TELEFON 78.
kereskedőnek
◆ érdeke, ◆

hogy üzleti nyomtatványai izléses
kiállításban, a modern tipográfiai
eszközök igénybevételével készül-
jenek, mert csak így lehetséges,
hogy a vásárló közönség figyelme
üzletére irányuljon. Ehhez pedig csak
az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA = készítsse el. =

Nyomdai iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül
berendezett nyomda, könyvkötészet,
vonalozó intézet és üzleti könyvgyár.

KISVIRÁG ÉS HÍRMONDOK:

NAGYKANIZSA

SUGÁR-UT 4. SZÁM

FÜLKÉADÓNYVATÁL:

Kisvirág és Hírmondok a közönség számára, a közönség számára, a közönség számára.

NAGYKANIZSA: Hírmondok és Kisvirág a közönség számára, a közönség számára, a közönség számára.

TELEFON-SZÁMOK:

Kisvirág és Hírmondok: 70
Nagykanizsa: 71
Hírmondok: 72

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Hírek és híradások

Az orosz hadszíntér.

Mackensen tábornok győzelmei.

Berlin, szept. 16. A nagy főhadiszállás jelei: **Keleti hadszíntér:** Hindenburg tábornagy hadcsapata a Duena balpartján sikeres harcok között Jakobstadt felé tovább nyomultak előre. Liewenhofnál az oroszokat a keleti partra vetették vissza. Vilnától északra és északkeletre támadásunk előrehalad. Gródnótól északkeletre az ellenség előnyomulásunkkal szemben még makacs ellenállást fejt ki. **Lipót** bajor herceg tábornagy hadcsapatajánál a helyzet változatlan. **Mackensen** tábornagy hadcsapata: Janowo és Pinsk között felelősen az oroszok utólag megkísérik hogy üldözésünket feltartóztassák. Az ellenség állásait áttörtük, hat tisztet és hétszáznegyvenhat főnyi legénységet elfogtunk, három gépfegyvert zsákmányoltunk. A Pripiet és Jasiolta közti terület és Pinsk városa német kézen van. **Délkeleti hadszíntér:** Mint az előző napokban, úgy most is megkísérelték a német vonalak előtt az oroszok támadásai.

Budapest, szept. 16. Az oroszok összes arra irányuló kísérletei, hogy galíciai harcfrontunkat megingassák, meddőek. Az ellenség tegnap nagymennyiségű tüzérségi löszert használva fel, főttámadásait a középső Strypa mentén levő harcfrontunk ellen intézte. Mindenütt visszaverett és ezekben a harcokban csapataink a Bucsnál levő hidtól és a Zalacstól délre levő területről oldaltámadásokkal működtek közre. A Zalacstól déli irányban 20 kilométernyire fekvő Cebrov falu bevételénél 11 tisztet és 1900 főnyi legénységet fogtunk el és 3 géppuskát zsákmányoltunk. Csapatunk Volhimidban is számos támadást vertek vissza. Novolacsinénél 85. számú gyalogezredünk lövészárkaiból a mieink az oroszokat elkeseredett kéztüskésben üzték ki. Novopacajewnél az ellenség tegnapelőtt egyes pontokon átnyomult az Ikva nyugati

partjára, de tegnap mindenütt visszavertük a keleti partra. Eközben tüzérségünk oldalról fogta tűz alá, minek következtében súlyos veszteségeket szenvedett. E siker főérdeme a 32-ik számú gyalogezred és a 29. számú vadászszázalék mellett a lin. 2. számú népfelkelő ezred. Höfer altábornagy.

Az orosz vízekén.

Pétvárd, szept. 17. A Fekete tengeren, Odeassa magasságában a Patonyikia nevű angol gőzös német tengeralattjáró bombájától megrongálódott. — Ugyanitt egy német buvárhajó megtámadta a Morie nevű orosz gőzöst, amelynek azonban sikerült megmenekülni.

A дума elnapolása.

Pétvárd, szept. 17. Cári ukáz elrendeli a дума elnapolását. A rendelet értelmében a дума a rendkívüli viszonyokra való tekintettel legközelebb november hónapban ismét összeül.

Az olasz harctér

Budapest, szept. 16. A helyzet változatlan. Az olaszok arra irányuló kísérletei, hogy a Monte-Pianon levő hadállásainkat keletről kerüljék meg, megkísérelték. Höfer altábornagy.

Giolitti előtérben

Róma, szept. 17. Garroni volt konstantinápolyi olasz nagykövet látogatást tett Viktor Emánuel királynál, majd Giolittival és Panizzardival tanácskozott. Olasz lapok a tanácskozásokat különböző politikai körök törésvéseihez hozzák összefüggésbe, amely körök Olaszország helyzetét zavarosnak látják és valamely kivezető utat keresnek.

Föllázadt angol csapatok.

Budapest, szept. 17. Az a borzalmas veszteség, amely a török ellen harcoló angol csapatokat sújtotta, — súlyos következményekkel járt Gallipolinnál az angol csapatok vonakodtak harcolni, majd amikor tisztelték a török hadállások ellen akarták kényeztetni, — nyílt lázadásba törtek ki. Az angol hadvezetőség, végül is kénytelen volt egész csapatteket Egyiptomba szállítani.

Bulgáriát fenyegetik.

Sófia, szept. 17. Ruszofil forrásból jelentik, hogy ha Bulgária ellenséges magatartást tanúsítana az antanttal szemben, az antanthatalmak megszállják vele a diplomáciai viszonyt és megszállják csapataikkal Macedóniát, nehogy oda bolgár csapatok vonulhassanak be.

Szerbia hadikészülődése a bolgár határon.

Szófia, szept. 17. Az Echo de Bulgária jelenti: A szerb vezérkar Szultantepénél két gyalogezredet és egy tüzérezredet koncentrált, egyszersmind valamennyi határőrséget meg erősített.

Francia harctér.

Hivatalos. Berlin, szeptember 16. A nagy főhadiszállás jelenti: A nyugati hadszíntéren lényeges esemény nem történt.

Románia.

Bukarest, szept. 17. Romániában ma senki sem beszél másról, minthogy lesz-e háború, vagy nem. A kormány mérsékletre int. A háborúra izgatók ellen rendszabályokat léptettek életbe. Több beavatott előkelőség még mindig szilárdan vallja, hogy Románia semleges marad. A most folyó csapatmozdulatokat nem tartják aggodalmasnak. Sokat várnak a meklenburgi herceg bukaresti útjától.

Nem megy simán az amerikai kölcsön ügye.

Washington, szept. 17. Az Egyesült Államok minden részéből özönnél érkezik Wilson elnökhez a tiltakozás az angol-francia kölcsönügylet ellen. Michigani táviratok szerint a kölcsönben részt venni akaró bankok ellen rúnosat intéznek. Megállapítható, hogy a kölcsön miatt az egész Egyesült-Államokban nagy a nyugtalanság.

A pápa nem fogadja a belga királyt.

Róma, szept. 17. Az Informazione szerint a belga nuncius arra kérte a pápát, hogy fogadja a Rómába érkező Albert belga királyt. A szentaty a kérelmet elutasította, mert ennek teljesítésével megsértette volna a pápai szék semlegességét.

A török harctér.

Konstantinápoly, szept. 16. Dardanella front. A helyzet változatlan. Az Anafóra-szakaszon rekognoszáló csapatok a 14-ére virradó éjjel merész és meglepő támadásaikkal nyugtalanították az ellenséget, melynek erőt több helyütt szétszórták és megszállástották. A Sedil Bahr szakaszon az ellenség balzárnyán ellenaknt robbantottunk és ezzel elpusztítottuk az ellenség aknatelepét. A jobbszárnyon bombavetéssel meggátoltuk az ellenséget abban, hogy cikk-cakk vonalú lövészárkokat ásson és nagy veszteségeket okoztunk neki. Ezen a szárnyon tüzérségünk elhallgattatott két ellenséges üteget. A tengerpartonál levő ütegeink e hó 13-án a Helias-fok vidékén, Tekebun kikötőhelyén, valamint a Sedil Bahr szakaszon hathatós ágyutáz alá vettek ellenséges csapatokat, ugyancsak a Hissarlik táján álló ellenséges ütegeket, amelyek gyalogságunkra tüzeltek. Agyuink igen jó eredményt értek el és a Hissarliknál álló ellenséges ütegeket elhallgatták. Szept. 14-én ugyanezek az ütegek a Sedil Bahr-i kikötőhelyen felállított ellenséges tüzérséget szétszórta. A többi harcfronton semmi jelentős dolog nem történt. A főhadiszállás.

Német haderő Törökországban.

Berlin, szeptember 17. Konstantinápolyból jelentik: Enver baba, török hadügyminiszter a Konstantinápolyban időző János Albert meklenburgi herceg előtt elvonaltatta a csapatokat, majd a katonákhoz a következő szavakat intézte:

— A herceg jelenléte nagy német hadsereg megérkezésének előfutára.

Bukarest, szeptember 17. A meklenburgi herceg Pallavicini őrgróf, konstantinápolyi magyar nagy követ társaságában holnap a román fővárosba érkezik.

Katonai behívások

Bécsből táviratozzák: Az eddig nem szolgált harmincnyolc — negyvenkét évesek, továbbá a kilencvenéves, kilencvenötös és kilencvenhatos évfolyamok szolgálatra behívhatók, ha az elrendelt újabb szemlénél alkalmasnak találtnak. A fölléviszorgatott új vizsgálatot október tizenegyétől november hatodikáig tartatják. Az alkalmasnak előrelátottak november közepén bevonulni tartoznak.

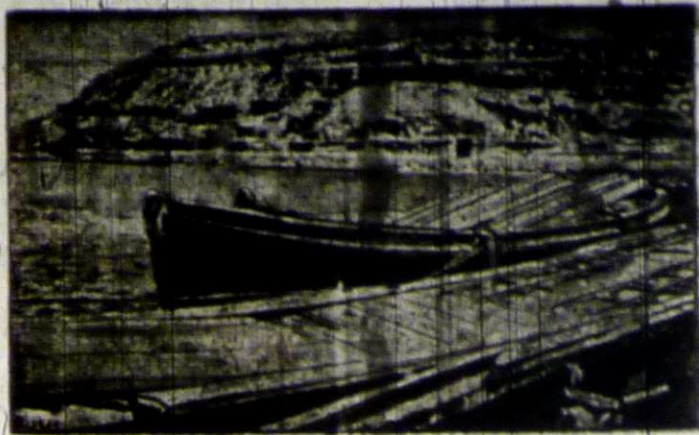
Két vitéz kapitány.

A Zala részére küldte a cs. és kir. hadügy-ministerium sajtóosztálya.

Baltesen József, a Frigyes badeni nagyherceg nevét viselő 50-ik és 63-ik gyalogezredes Brzshovicéből délre a 35-ik gyaloghadosztály vezérkari főnökének parancsára az utat és ennek járműveit elágaztatta szét. Ezt a hadállást védőeszközökkel erősítette meg s itt a másnap napfényes időben csatában ellenséges tüzér dacára nemcsak tisztán állott helyét, hanem a Brzshovice falut birtokukban tartó s este egy orosz állást ostromló tiroli „Landeschütz“-khez is csatlakozott, e közben foglyokat is ejtett. A jól sikerült roham után azon parancs ért, hogy utolsó szál emberéig kell tartania a neki kijelölt hadállást, újból elfoglalta előbbi helyét s a tüzérök tüzelésére sem vetve legyet, bátran tartott ki. Körülötte már némi zavar támadt, a szövetséges csapatok már meghátráltak az orosz tüzér elől, az ő század kitartása azonban fedezte a szövetséges csapatrészek visszavonulását s sikeresen elvonta a tüzér elől a támaszpontjukat.

A szakadatlan harc forgataga nem zavarta meg fáradhatatlan működésében, amely nemcsak a robbantott század szigorú rendben tartására szorított, hanem kiterjedt a körvonalai a rendeltetékéi szélesebb körre. Is. Harmadnap reggeli szürkületben az 50. és 63-ik gyalogezredes szétvárt részeit gyűjtötte össze, majd ezután a 1-5 gépjárművezetői állást együttesen megszállta az utól ezakra fekvő területet és a mellőle nyugat felé elhúzó hegyeket. Mindent az ellenség heves szemből és oldalról tüzelésével és golyózárral ültetve vitte véghez. Ebben a pokoli golyózárral tartott ki emberével együtt, habár a jobb szárnya meghosszabbításra időközben odaest erőltetése már 7 órákor reggel megkezdte a visszavonulást, sőt a már csúszott ezredes szétvárt legénységéből alakított szakaszai is megkötötték a kezét. Mindennek, sőt annak dacára, hogy még a „Landeschütz“-k is kivonultak Brzshovicéből, Baltesen százados helyéről nem távozott s az ő személyes példája hősiességét a rendületlen kitartására bízta a csak az ő szívszögét oltalmazta a többiek hátrálásában. Rengeteg sokat tűrve el és a gépjárművezetői állással együtt teljesen elszigetelődve is megőrizte a kitűnő katonai lelkiállapotát úgy, hogy ez bármely példát is szolgálhat. Amikor délután fél 10 órában mindentől, elől hátul sűrű golyózárral és ágyutűzrel ártott feléje, helyes időpontban kezdte meg jobb szárnyán gépjárművezetői oltalma alatt a csatába fokozatos átköltözését, legénységét bámulatos ügyességgel vezetve el, melyet az üldöző ágyutűz dacára is sikerült végeznie. Eredményt is idéjében csatlakozhatott. Pódságatartása ezredet és a „Landeschütz“-ket jelentékeny veszteségekkel ölt meg s a százados vitézi tette feletti bánság öntetében mihamarabb fejtőbevetésének, a 69-ik gyalogdandár parancsnokának díszre jött, amely így hangzik: „A brzshovicei rendületlen kitartás nagyjelentőségű és kiváló hadi tette volt.“ A százados a hadi díszmennyecséll, oszt. katonai érdemkeresztet tüntették ki.

Bizonyára a legbátrabbak közül voltak azok, kiknek szorongásban vadul előretörtve foglyokat sikerült ejteniük, de ez a szembetűnő, amely olyan, mint a mikor a torreador a bikát szarvánál ragadva meg iparkodik lejutni, csak a végső háborús mód, amely legfőbbjére vezetőséges és mások inkább abban tűnnek ki, hogy csupa szemként figyelik meg szakadatlanul az ellenségnek történő dolgokat, a legeszkélyebb jelenségekből a legvártakozóbb következtetéseket vonják le s így a maguk vezetősége nélkül okosnak neki jelentékeny károkat. A hadakozás eme kitűnő mestereit tartották a 28-ik tábori ágyú ezred 4-ik őtégének mindenkor éber parancsnokai Holub János kapitány is. A vezérrelve — úgy látszik — az volt: „Jól nyit ki a szemem!“ Ennek követésével semmi észre sem jött rosszul.



Angol anyagszállító-hajók a Dardanelleknél.

Ho'ub kapitány önszereléséből már több ötkötetbe avatkozott bele sikeresen. Mindamellett csak később sikerült a burgó kapitányának érdeme szerinti fogást ejtenie. Scitnik melletti talajszélességében kétségkívül berendezkedett oroszokat vezetve, kik úgy tanyáztak ott, mint madár a fészeken. A tüzérségünkkel bekerített támaszpont oly jól kiszámított tűz alá fogta, hogy se előre, se hátra nem menekülhettek. Kitűntek a fehér zászlót s akár a galambokat, úgy ejtettünk foglyul egy egész századot.

Ex a sikerült cselekedet nem hagyta a derék kapitányt babérról nyugodni. Az önbetartás azelőtt nem ért véget. Már a róla következő nappon az ő kitűnően irányított ágyutűzének nagy része volt az oroszok Semplichovot átfogó támaszpontjának rojtok veszteséggel teljes visszavonulásában. Egyrészt állotta meg helyét a támaszpont és védelemben, előremenet és hátrálás alatt még saját véráldozatunk sem zavarta meg nyugodt lével való gondolkodásában. Nagy nap múlva a személtve állás elhagyásakor ellenséges tűzbe került és a fején sebesült meg. Saját megsebesülése ügyét sem vetve, üteget saját magatartásának példájával teljes nyugalomban és rendben juttatta vissza Kaanyba. Legénységének valódi oltalmazója volt. Azért ölt a század oly nagyban, mikor a vitéz kapitány a III. oszt. katonai érdemkeresztet kapta meg hősiessége jutalmául.

URANIA mozgókép
ROZGONYI-UTCA 4. szám

Szeptember 17-én pénteken,
kétül bemutatón:

A gyász- ruhas nő

drama a való életből 3 felvonásban.

Es a remek kísérő műsor

Sombaton Hőseink dicsőítője Gallizim díj
és Vasárnap nagy és aktívul termelési kép.

Szept. 20, 21, 22-én, közkívánsára színpadon került:
A rezervista álma katonazenével.

Levélpapírok

óriási választékban kaphatók

Fischer Fülöp Fia

könyv- és papírkercakadásában

Nagykanizsán.

Kitűnő FÉNYSZÉN

magas hőfejlesztésű, háztűztűzési és ipari célokra, házhoz szállítva, kicinyben és nagyban, jutányosan kapható

Pollák Ignác mér- és szénnagykereskedőnél Nagykanizsa, Király-utca 49.
(Berger-féle ház.) 12658

Méhészgazdák figyelmébe!

MÉZ-ET

bármily mennyiségben mindenkor legnagyobb árral veszek.

Rothschild Samu méznagykereskedő. Nagykanizsa, Magyar u. 19.

Két szobás lakás

lehetőleg a város belterületén azonnalra kerestetik. — Cím: FLEISCHAKER GY.

Király-utca 27. sz.

Mindennemű cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelszerelések, Gyulay-táska, orvosi táskák, gamaschni, övcsiz, esőköpeny, hátzsák

és a legjobb minőségben kapható:

Miltényi Sándor és Fia

cipőárúházaiban, Főut., város bérpalota.

Ha öröme van, vagy az Isten
segédelmét várja, ne feledkez-
zék meg a vak katonákról.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek a háború után fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kézzel legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 90 fillérért minden gyógyszerárban és drogrésztben kapható. Hatása Löffler, Vertun, Perlik, Vaa, stb. intézetek vizsgálati szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok beteg-ágyak fertőtlenítésére, antiseptikus köz- és arcmosásra és ragályok elhárítására, stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM szappan

finom gyenge piperszáppan, 1% lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatású. Alkalmazható a legkényesebb bőrre is széptel, megpuhítja és illatosítja a bőrt. Egy kis részt és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Ár 1-20 K.

Fodormenta Lysoform

erősen antiseptikus hatású szájviz. Száj-
búzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használatához továbbá orvosi utasítás szerint torok-
lobnál, gégebántalmaknál és mátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre.

Eredeti üvege 1 Kor. 60 fill.

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogrésztben. Kívánsára bármelyik helyen és bérmentve megküldjük az „Egység és fertőtlenítés“ cz. c. névvel kényvet.

Dr. Keleti és Murányi

vegyészeti gyára. Újpesten.



A harmadik német hadikölcsön szobra



Fischel Fülöp Fia

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 3. sz.

Legnagyobb választéku
papír és írószerraktár

Mindenféle Irodai felszere-
lés, iskolaszerek, sokszoro-
sító készülékek, írógépekkel-
lékek, :: diszlevélpapírok,
üzleti könyvek, zsebköny-
vek, diszművek, imaköny-
vek, zeneművek stb., stb

Könyvkereskedés

Nyomatványraktár :: Könyvkötészet

Izléses kiállítású nyomtatványok és könyvek
== legolcsóbb árban gyorsan készülnek. ==

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálják minden adás-vétel

ügylet megkötésére.

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
Aki alkalmazottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki butorozott szobát keres, vagy butorozott
szobát akar bérbeadni,
Aki cselédet, szakácsnőt, házmestert keres,

az leghelyesebben cselekszik, ha
kis hirdetést közölit a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szöig 1 korona.

Videkről a kis hirdetés postautatványon költendőbe

Nagykanizsán a kis hirdetés a kiadóhivataiban, Sugár-ut 4. számú fel.

== A kis hirdetések mindig előre fizetendők. ==

Minden TELEFON 78.
kereskedőnek
♦ érdeke, ♦

hogy üzleti nyomtatványai izléses
kiállításban, a modern tipográfiai
eszközök igénybevitelével készül-
jenek, mert csak így lehetséges,
hogy a vásárló közönség figyelmé-
re üzletére irányuljon. Ehhez pedig csak
az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA = készítsse el. =

Nyomdai iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül
berendezett nyomda, könyvkötészet,
vonalozó intézet és üzleti könyvgyár.

[illegible]

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

[illegible]

MI VÁRHATÓ?

Az északi harcterén az oroszok legújabb galíciai offenzívájának összeomlásával aránylagos nyugalom állott be. Lehet, hogy Hindenburg marsall a szélcsönés napokban is nagy terveket forral, nagy meglepetéseket készít elő, — de mi valószínűbbnek tartjuk, hogy nagyobb hadműveletekre az orosz harcterén néhány hónapig nem fog sor kerülni. Az orosz hadsereg a kiállott nagy vereség után képtelen minden kezdeményezésre, a mi hadvezetőségünk pedig — az előjelekből ítélve — más harcterek felé irányítja főtvegyekességét. Az orosz harcterén se várhatók olyan heves és szélesebb frontokon folyó hadműveletek, mint eddig. Az Alpesok ben beköszöntött a tél, a felhőkbe vesző csúcsokat hó és jég borítja s a természeti akadályai szemben ember erő nem veheti föl a küzdelmet. Ausztria sziklavárai érintetlenek s büszkén hirdetik, hogy rajtuk és a hű magyar szövetségeseik legendás hősiességén teljes kudarcot vallott az olaszok minden terve. Az orosz hadsereg a háború első szakaszában határozott vereséget szenvedett. Franciaországban az utóbbi hetek harciba a német fegyver ismét jelentős sikereket vitt ki. És ha Franciaország addig nem tudott eredményeket elérni, amíg Németország erőinek javát és zömét az orosz harcéri események foglalták le, — ezentul még kevesebb reménnyel nézhet az ujjában hangzatosult nagy offenzíva elé, amely valószínűleg meg se indul. A hatalmas germán szellem e győzte az orosz s bünyöletben tartja többi ellenségeit. És míg ellenségei részben vereséggel futnak előre, részben tehetetlenül állnak vele szemben, — a német hadvezetés vártalan és hirtelen lendülettel olyan tervet készít elő, amely az eddiginél is nagyobb, katasztrófálisabb csapást fog mérni az antant-államokra. A harc végső célját ellenségeink nem igen igyekeznek leplezni. Hatalmukba akarják keríteni a Dardanellákat, amely nélkül Oroszország sohasem juthat ki a meleg vizekre, Anglia pedig nem mondhatja magát minden vizek királyának. De Angliának más okból is fontos, hogy o „beteg emberből” hallott csináljon. Fontos azért, mert Törökország, pláne ha most győztesen kerülne ki a világháborúból, magához ragadná Egyiptomot és a Szuézi-csatornát, mialatt Angliának afrikai és ázsiai uralma pillanat alatt összeomlana s az angol világhuralom a mult idők szomorú emlékévé válna. Láttuk, hogy az antant-államok, de különösen Anglia olyan hatalmas pénz- és véráldozatot hoztak a Dardanellákért, amely minden képzeletet fölülmúl. Azonban Törökország megfijedott erejének olyan csodálatraméltó jelét szolgáltatta, amely a török nemzetnek a világhuralmak jövőbeli kialakulásánál a legragyogóbb helyet biztosítja. És ha az antant államok eddig sem érték el a Dardanelláknál céljukat, ezután még kevésbé érik el. Nagy eseményeket készít elő a legközelebbi jövő. A diadalmas német szövetség és a ragyogó orosz győzelem után siet, hogy segítő baráti jóbort nyújtson a dicső török szövetségeseinek. A világérdeklődés homlokterébe a török harcér kerül nemskára. S a laikusok, akik hősi

megadással gondolnak már egy újabb
esztendő hadjáratra nem is sejtik hogy
a Dardanelláknál a világháború sorsa
fog eldőlni. Rövid idő alatt Aki utunkba
mer állni nagy céljaink elérésében, azt a
porba gázoljuk.

Az orosz hadszíntér.

Hivatalos.

Berlin, szept. 18. Hindenburg tábornagy hadcsoporthja Dünaburgtól délre elérte a Wydsy Godurisztzka-Komai műutat. *Wydsyt ma reggel heves helységiharc után elfoglaltuk.* Wilnától északnyugatra, északra és északkeletre folytatjuk a támadást. Olyta-Grodnótól keletre a helyzet lényegében változatlan. *A Szcazát a hasonló nevű helységnél átléptük.* Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoporthja több helyen kieroszakolta az átkelést a Szcazán. Mackensen tábornagy hadcsoporthja Pinkstől északra a mocsárvidéket megtisztította az ellenségtől. A Délkeleti hadszíntéri német csapatoknál nincs újság. *A legfőbb hadvezetőség.*

Budapest, szept. 17. Az oroszok megkísérelték, hogy a tegnapi jelentésben említett — *Bucacól* északkeletre véghervitt — oldaltámadásunk hatására ellensúlyozzák. *Visszavertük.* Ez alkalommal tüzérségünk egy orosz páncélautót semmisített meg. A páncélautón levő három tiszt közül kettő meghalt, egy sebesületlenül került fogságunkba; a legénység egy szinten elfogott gépkocsivezetőt kivételével holtan maradt a helyszínen. Egyébként *Kelet-Galiciában* és az Ikva harcvonalon a harcok lényegesen alábbhagytak. A helyzet teljesen változatlan maradt. Az ellenség belátva, hogy sen a szakaszon nem érhet el eredményt, újabban annál hevesebb támadásokat intéz a volhinai várterületen küzdő csapataink ellen. Itt tegnap kifejlődött harcok még tartanak. A Szcsara mentén nincs újság. *Höfer, altábornagy.*

Bulgária célja.

Szófia, szept. 18. Radosszlavov miniszterelnök a következő kijelentést tette: Az antant a bolgárok részéről intervenciót vár, ellenben a központi hatalmak csak semlegességünket kérik. Első és utolsó célunk a bolgár nemzet egyesítése, amihez Macedónia visszanyerése elengedhetetlen. Igéretekkel nem elégszünk meg. Bulgária hajlandó a háborúban résztvenni, ha Macedóniát visszakapjuk.

Az olasz harctér

Budapest, szept. 17. A *Virosi* harc-
vonalon tegnap újra számos helyen volt
tűzérési harc. Délután a *Lafran-i és*
Vilgereuth-i fenésk ellen irányított ellen-
szersz tűz erősbödött. Ma éjtel után
nagyobbazamu olasz gyalogság támadta
meg a Monte Costono és az e határ-
nyegtől északra fekvő hadállásainkat.
Ezeket az előretöréseket az **ellenségnek**
számottevő veszteséget okozva
vertük vissza. A *karinthati* határ-
vidéken olasz tűzérési, különösen *Tervis*
vidéke ellen élénk tevékenységet fejtett
ki. Ezt a helységet, kiváltképpen az
ottani kórházat, a somdogna-i határ-
szoros közelében lévő hadállásokból
nagy távolságokra vivő lövegekből
vették az olaszok tűz alá. — A *tenger-*
melléki harcvonalon az ellenség újra
megkezdte a *flitschi* szakasz elleni
támadásokat. — **Az olaszok több**
előretörését utasítottak vissza,
de a harcok még folynak. Lejebb,
az *Isonzó* folyása mentén, a *görzi* hid-
főig bezárólag aránylag csend uralkodott.
Néhány, *Görzöl* délre fekvő község és
a *doberdói* fenék északnyugati szélé-
re olasz tűzérési élénk tüze alatt álltak.
San-Martindól nyugatra az **olaszok**
közeledési kísérleteit mind meg
húsítottuk. *Höfer*, altábornagy.

Nagy győzelem az olasz harctéren

Elfoglalt magaslatok.

— Legujabb —

Budapest, szept. 18. A sajtóhadiszállásról jelentik a Távirati Irodának: Szeptember 14-ik napja a kormi-juli fronton nagy sikert hozott. Hat órai küzdelem után négy kilométeres frontot sikerült az ellenség magaslati állásait elfoglalni. A Findenigg-köfel és a Cima de Puaris szeptember 14 ének déli órája óta csapataink kezében van? Ezek a nagyon megerősített állások a háboru kezdete óta az ellenség kezében voltak és mialatt az ellenség a front különböző részein szakadatlan támadásokkal mindig összezerzta a fejét és valamenynyi támadása súlyos veszteségekkel összeomlott a mi katonáink tüzeiben — nekünk elég volt egy nap, amelyen a front egy részén támadásba mentünk át s mindjárt teljes eredményt hozott. Veszteségeink meglepően csekélyek voltak. Az ellenség szeptember 14-én délután minden kaliberű ágyúval való tüzéségi előkészítés után újra támadást intézett Vrnac nevű állásunk ellen, de a támadás az ellenség súlyos veszteségei mellett tüzelésünkben összeomlott.

Belső bomlás Oroszországban.

Pétervár, szept. 18. Tizenket duma-
tagot a lakásán letartóztattak. A duma
épületét és a pályaudvarokat a katona-
ság megszállotta. A moszkvai városkapitá-
nyt fölmentették állásából. A moszkvai
és más városok zemsztvoit felfüggesztet-
ték. A hadsereg részére szállító összes gyá-
rakat Pétervárról Moszkvába telepítik át.
Bark orosz pénzügyminiszter Párisban és
Londonban kijelentette, hogy ha Orosz-
országot nem részesítik nyomban pénz-
ügyi segítségben, a casus foederisat el-
enyészettnek tekintik. A Novaja Vremja
leplezetlenül megírja, hogy maga a cá-
vált az, aki a duma elnapclását elle-
nezte és a kabinet rekonstrukciójának
eszméjét elutasította. Kelet-Oroszország
népe a menekülőktől értesült a valódi
harctéri helyzetről, ami valóságos pánik-
kot idézett elő.

A magyarországi bolgárok behívása katonai szolgálatra

Budapest, szept. 17. A budapesti bolgár királyi főkonzulátus felhívja a Magyarország területén tartózkodó összes macedon bolgárokat tizennyolc évestől negyvenöt éves korig, hogy azok, kik a macedon-adrim! (drinápolyi) önkéntes honvédség kötelékébe szolgáltak, három heti fegyvergyakorlatra haladéktalanul bevonuljanak ezredeikhez. Azon macedon bolgárok — tizennyolc évestől negyvenöt éves korig, — akik egyáltalában nem voltak katonának, negyvenöt napig tartó kiképzésre tartoznak bevonulni. Ó-naptár szerint szept. 4-től, új naptár szerint szept. 17-től kezdve az összes macedon bolgárok jelentkezzenek a budapesti bolgár királyi főkonzulátuson (VII. István ut 63 sz.) uttleveleik átvétele végett.

Francia haretér.

Berlin, szept. 17. A nagyfőhadiszállás jelenti: Champagneban Perthestől északnyugatra kénigránát adásunkkal a franciák előállásának egy árokrenszert elragadtunk. Egy ellentámadást visszaverünk.

Fog-Krém

Fog-Krém
KALODONT
70 Fillér.

A város közgyűlése.

A lixzt ügy. — Faltcs Lajos a helyettes ügyész. — Nyugdíjazás.

Jelen-önnan hivatalosan is beköszönt már az ősz, de azért egyenvezett "nyárjúnak" tartott a képviselőtestület. Három óra után alig negyven ember létszámát a teremben. Ezeknek is több mint fele Kiskanisziáról jött be. Hiába, ott még érdekelték a várospolitikai dolgok iránt annak dacára is, hogy oly sürgős a mező munkája, hogy a pépa a vásárospok megünneplését is előörölte.

A tárgyszorozat első pontja a Franz-malommal kötött szerződés bemutatása volt a város egy évi lisztáraképzétek ellátására.

Friedl Odón dr.: első kritika tárgya teszi, hogy a liszt szerződést nem nyomatott ki a város. Egyszer hallás bizony neheztelmezteti a komolyt szöveget. Különben első hallásra is két súlyos hibát talál a szerződésben: E ősz hiba, hogy a szerződés nem kíván kausziót a malomtól, — másodszor, hogy nincs kötbér kikötve.

Eperjes Gábor szerint a város a lixzt szerződésen nyerni nem akar, tehát azt az indítványt teszi, hogy a vásárlás és eladás közti különbséget, amelyet a malom kötbér, a városi főpénztárba beszolgáltatni, valamely háborúval kapcsolatos jótékony célra fordítsák.

Lőke Emil dr. nem osztja Friedl Odón aggályait a kauszió és kötbér dolgában, mert a város nem kötelezi magát a malommal szemben semmire.

Rotschild Jakab szerint a kauszió kikötése teljesen fölösleges olyan vállalatnál szemben, amelynek millió befektetése van Nagykanizsán. Egyébként elmondja, hogy a Franz-malom presztízis és érzelmi szempontból nem is vállalja a szerződés-kötést a kötbér kikötése mellett.

Friedl Odón dr. kijelenti, hogy a malom megbízhatóságában a maga részéről se kételkedik, de olyan idők állnak, olyan fordulatok történhetnek, amelyek kíváncsossá teszik a kötbér megkötését.

Havas Hugó dr.: kifogásolja, hogy a gabonabeszerezési és a lixzteladai árakból előálló többlet-összeget a malom a városi pénztárba fizesse. Ez nem volna egyéb, mint a kenyér megadóztatása: kenyérre kivetett fogyasztási adó. Bevetélti többletnek nem szabad előállni. Bocssanak a lixztet a közönség rendelkezésére önkéntes áron.

A polgármester felvilágosító szavai után a közgyűlés egyhangúlag hozzájárul a Franz-malommal kötött szerződés eredeti szövegéhez.

A második pont a tisztügyezel szék ideiglenes betöltése.

A tanács javasolja, hogy az állást a végleges tisztújítás ideiglenesen töltsék be, még pedig olyan ügyvéddel, aki koránál fogva mentesítve van a katonai szolgálat alól. Az állást díjtalanul kell a helyettesnek vállalni. A tanács jelöltet nem állít, ennek megválasztását a közgyűlésre bízza.

Rotschild Jakab: helyesli, hogy az ügyész állás nem véglegesen töltetik be így a háborúban levő aspiránsokak is módjuk lesz háború után az állásra pályázni. Azonban az ideiglenes megoldást sem tartja indokoltnak. Indítványozza, hatalmaztassék föl a polgármester, hogy esetlőre kértjen föl az itthon levő ügyvédek közül valakit a főmérnök ügyek ellátására. Minden ügyvéd nevében mondhatja,

A hanyagság, amelyet fogazatukkal szemben igen sokan tanúsítanak, gyakran meg nem bocsítható. Gondatlanságok által elcsorvasztják az emberi test egyik legzsebb és leghasznosabb szervét. Megerőltetve volna ez a közhíjesség, hogyha a fogazat gondozása nagy munkába kerülne, de a szája ápolása végtelenül egyszerű és kényelmes.

Csak hozzá kell szoknunk, hogy szájakat naponta kibővítsük néhány száz Oadallal. Már a jó közérzet végett is, amely az Odol öblítéket követő leírású hatással jár, rá kellene magunkat ismerni az Odol használatára. Jó lelkiszeretettel és nyomatékosan ajánljuk ezt mindenkinek, aki fogai ép és egészségesek legyenek.

Csak hozzá kell szoknunk, hogy szájakat naponta kibővítsük néhány száz Oadallal. Már a jó közérzet végett is, amely az Odol öblítéket követő leírású hatással jár, rá kellene magunkat ismerni az Odol használatára. Jó lelkiszeretettel és nyomatékosan ajánljuk ezt mindenkinek, aki fogai ép és egészségesek legyenek.

hogy minden ügyvéd készséggel vállalkozik erre.

Friedl Odón dr. Helyettesíti, hogy az ügyész helyettesét a tanács díjazás nélkül akarja alkalmazni.

Sabján Gyula dr. polgármester: Kérem, hogy vannak ügyek, például a fogazati ügyek, amelyek fölöttébb sürgetőnek látnak a helyettes kijelölését. Ezen ügyeket más nem végezheti, mint a képviselőtestület által kijelölt helyettes. Ezért a tanács indítvány előadását javasolja. Díjazást nem javasolhat.

A polgármester szavai után a közgyűlés kimondta, hogy szükségesnek tartja az ügyész állás helyettesével való betöltését.

Sabján polgármester kéri ezután a képviselőtestületet, hogy jelölje meg, kit akar az ügyész-helyettesi tisztba megbízni.

Felkötések:

— Rotschild Jakab!

— Faltcs Lajos!

A polgármester Faltcs Lajost a többi

ság által megválasztott ügyész-helyettesnek mondja ki.

Ezután Pollermon János megválasztott h. rendőrtörzs az esküt leteszi a közgyűlés szne előtt.

Végül Perger Károly város aljegyzőt 31

évi becsületes szolgálat után nyugalmazza a közgyűlés.

Weisz Miksa női divatáruháza Nagykanizsán.

Ajánlja előrangú, a divat terén mérvadó ujdonságait az őszi idényre.

Női köppengék,
Női blousok,
Női ruhaszövetek,
Menyasszonyi kelengyék,
Mosó árak,
Chiffonok és vásznak
a legjobb kivitelben, mérsékelt
szabott árakon.

Minták vidékre küldetnek!

HIREK

Valakinek a halálára.

Ragyogó élet szép tavaszban,
Uzva az álmok tündértávjában;
Móhó ajakkal, neveté jértünk,
Mindent reméltünk és mindent vártunk.

Két boldog legény! Bix, azok voltunk.
Életajándékkal teli bolytunk.
Érő, egészséget vett körül minket,
Útunkra minden ragyogást hintett.

Boldogan, vígvan voltunk a egyszerre
Jövő árnyéka állt a lelkünkbe.
Es már nem tudtam gondolni másra,
Csak a világra, csak a halálra.

Kacagott rajtam. Nevetve mondta:
Neki bix' nem lesz még soká gondja
Halál pajtására!

Alig egy évvel S mindennek vége!
Halál sebből csordul ki vére
A San partjára.

S hűlő kezét se foghattam kézbe,
Mikor a lelke indult az éjbe,
Őrök esztébe.

Ha én indulok: nekem már jobb lesz.
Mellettem akkor, tudom, hogy ott lesz
S fogja kezem majd szellemkerébe
S vezet az éjbe.

Váratay Gyula

A város önkormányzatának önkéntes
értékelési a közönséget, miszerint a város és írás
munkáinak értékelését 410-420 K ért. A
tengeri bétőlön kerül kimérésre. Ugyanakkor
tengeri hal, lócsin és foglyok is kaphatók.
Burgonya a mai nap délutánján.

ZUBOLY-EMLEK.

A magyar újságírás emlékeit később állí-
tani harctéri első nagy halottjának, dr. Bú-
ngai Elemérnek, aki mint katona hőessége-
vel, mint ember hőlkének jószágával, mint író
gondolatának és pszichológusának sajátos-
ságaival vált ki sorainkból. A kárpáti har-
cotban önkénteskedett hősi halálá kragadta
ő a Zuboly álnev leple alól, amely alá írói
munkáját nagyvívó módon rejtette. És egy-
szerre ráirányította a figyelmét azokra az ér-
tekekre, amelyek két évtizedes pályafutása
alatt rejtett el napilapokban, folyóiratokban.
A magyar újságírás őri kötelességét, hogy
az ilyen értékeket veszni ne hagyja.

Az irodalmi irodalom mindennapos áradá-
tát igazi tehetségünk évtizedek óta szellemi
kincsekkel szórják tele, amelyeknek legna-
gyobb része pillanatnyi hatás után elvész az
áradatban. Pedig mennyi eredeti gondolat,
mennyi szép és bájos eszme, az írás és a
magyar nyelv művészetének mennyi doku-
mentuma kallódik így el a szerte szórva, hol-
ott egybegyűjtve új kincset jelentene szellemi
életünknek.

Jó mindnyájunk közül első sorban Bányai-
Zuboly volt az, akin megbísnnyut ennek az
igazságnak.

Az ő hősi halála érlelte hűdatossá azt a
mindnyájunkban régóta lappangó gondolatot,
hogy a magyar újságírásnak saját magával,
valamint a magyar szellemi élet egyetemével
szemben is kötelessége megörökíteni az el-
csúszó leledésre kárhoztatott ilyen értékeket.

Az ő emlékeztetőre teljesítjük tehát első-
ször ezt a kötelességünket.

Emléket állítottunk neki a saját szemlémek

kincseiből: összegyűjtjük legzsebb, legérté-
kesebb írodalmi munkáit.

Karddal és tollal szolgált hazáját és a
kulturát. Kardjának emlékeit megbecsöljük
azzal, hogy tetemet hazahozatjuk. Tollát, me-
lyet a háború örök mo' datlanosságra kárhoz-
kárhóztatott, hosszú emléklőve akarjuk avatni
írásművelők gyűjteményével. Végül az em-
bert, a jó és igaz embert, örökítjük meg az-
al, hogy összegyűjtött írásaiak jövedelméből
az újságírók által számára teremtsünk
alapot. Ehhez kérjük a névelt magyar társ-
dalom érdekeltő támogatását.

A könyv, amelynek megjelentetésével
dr. Miksa Lajost bixtuk meg, karacsöny táján
jelenik meg, dr. Kunfi Zsigmondnak Zuboly-
ról szóló bevezető tanulmányával, Ady Endre,
Kudry Gyula, dr. Lukács Hugó, Révész Béla,
Schöpfstn Aladár, Szász Zoltán és Szép Ernő
Zubolyról írt megemlékezésével, díszes kiadá-
ban, Pálgya Tibor eredeti arképrajzátval,
számos illusztrációval. Előfizetési ára 5 korona.
Jövedelmét elhunyt hűdünk emlékére a
magyar újságírók Zuboly-alapjára fordítjuk,
amely célra minden előfizetését közönséggel
nyújtunk a nyilvánosság előtt.

E előfizetéseket főleg és nyilvánosan
nyújtja a „Zala” szerkesztőség. Felőfizet-
éseket annál később is fogadunk, mert az
esetleg lemaradott összegből Zuboly-alapot
létesítünk az újságírók árvi javára.

— Zala vármegye a kárpáti falvak
főnöke. Zala vármegye törvényhatósági
bizottsága szép tanulmányt szolgáltatott hazafis
áldozatkészségének. Tudvalevő, hogy az oro-
szok által földült kárpáti falvak főnöke
országos mozgalom indult meg, amely ed-
dig is győztes sikerrel járt. Az eddig be-

**Járványoknál
s minden
ragályos befegségénél**
kipróbált övintézkedés.
Mattoni féle
Giesshübler
Savanyú víz



folyt ésszengből a falvak egész sorát lehet föl-
építeni, azokból a nagyobb városok és vá-
rmegek egész falvak települését válthaták el.
A kárpáti helységek zsebbek lesznek, mint
eddig voltak a lakosság búskén fogja ki-
détol a magyar baze bőkezűsége. A határmenti
helyek, reméljük, legerősebb városai válnak
a magyarságnak. A tőkés bújogástott neu-
zettségük immár belátták, hogy onnan csak
pusztulást várhatnak, ahonnan eddig hitegetés
kaptak. A határmenti rutének a háború alatt
váltak magyarokká. Hisztük, hogy hamarosan
nvelükben. szokásaikban, erkölcsükben is ma-
gyarokká lesznek. A most főlépülő iskolákban
csak magyar szónok szabad elhangzani. Zala-
vármegye törvényhatósági bizottságát ezek a
szempontok vezérelték, amikor hazafias kés-
széggel elhatározták, hogy a kárpáti falvak fő-
nökegyezése egyaráztalok pótdót vet ki a
nemes mozgalom aljalt így körülbelül 30,000
korona fogja gadtágitani Zala vármegye adó-
mánya gyanánt.

— Egy 20-as honvéd. akit 14 hó-
napig halottnak hittek. Nagy vigasztá-
lára szolgálhat Rezsényi György vonaryavas-
hegyi születési 20-as honvéd esete mindazok-
nak, akiknek valamelyik hozzátartozóját a há-
borúban eltűnt és hosszab idő óta nem ad
magáról életjelet. Rezsényi György a 20-as nép-
felkelőkkel mult év augusztus első napjában
ment Galicába a mindjárt a háború első nap-
jaiban nyoma veszett a arda semmi hír nem
jött felőle. Éste aggród felesége már elárta,
gyászmitét is mondatott érte a a napokban,
jóval egy év után, levél érkezett tőle. Widi-
voartok melől. Oroszországnak a Csendes óceán
partján levő egyik foglolytelepről, ahonnan
regény-régi kelettel tudtjuk, hogy a háború ele-
jén orosz fogságba került a már több ízben
írt, de semmi feleletet nem kapott hazáról. A
levelek természetesen nem érkeztek meg. A
fogságból érkezett pár sor írás visszaadta a
bánság családnak megnyugvást és boldogságot.

— 43-50 éves B) országos népfőlköl
minden pódij nélkül háborús áronnal érvény-
es életbiztosításokat köthetnek a Magyar
Francis biztosító társaságnál. Vezetőgyűlés
Nagykanizsán Sugár ut. 1.

— A gazdasági háború. A most fo-
lyó háborúról a nemzetgazdaság minden két-
égen felől megállapították, hogy tisztán gas-
dasági háború. Az egyes nemzetek ipara és
közgazdasága küzd egymással, és az az ipar
marad győztes, amelynek nettója a küzdő-
ren fog diadalt aratni. Mi már nagyon közel
állunk a végleges diadalt hoz, de hogy iparunk
is olyan győzelmet arasson, mint hadgyőzele-
k, kell, hogy benne az országban mi magunk vi-
guk diadalt a magyar ipart. Ezért ha diada-
lunkra poharat emelünk, e pohárban magyar
termék, Palugyay-féle pezsgő győződjön. A
Palugyay I. és Flai poszonyi gyára rendkívül
főnom minőségű, minden tekintetben kiváló
pezsgőt hozott forgalomba, amely izleteség-
ben is felviszi a versenyt a külföldi gyárma-
nyokkal. Ha meletünk ha diadalaink ör-
vendünk, gondoljunk akkor is a magyar iparra.

— Vöröskereszt térszere érkezett újabb
adományok: A rom. hath. Plébánia gyűjtése
20 korona, Ebenspinger Leó kószorupótló
adománya Belus Lajos elhunyt alkalmával 20
korona, Szendrey Károly 2 korona, Dr. Szab-
badi Lőrinc 2 korona, Armuth Nánán most
pörös gyűjtése 12 korona 65 fillér, Weiss
ignác augusztus havi adománya 10 korona,
Franz Lajos és Flai R-T. közgyűlési adomá-
nya 600 korona, Rom. kat. Plébánia gyűjtése
a Bucsu Szent László bucsu alkalmával 20 ko-
rona. A vak katonák részére adakoztak: Csiga-
házy Antalné 100 koron (a Zala útján), Jev.
Deutsch Sándorné 5 korona.

— Az uránia ma és vasárnap tartja
bemutatóját egy remek drámnak, a Metamor-
fózisnak és Hőseink diadalutján Galicában e-
nagy aktualitás ujdonságoknál. Határ, kedden,
szerdán és csütörtökön a „Részvétel álma”
kerül újból színe katonaság kiadásra.

— Munkát nyújthatnak a 4-5. oszt-
társapaddal bíró főmunkások ipartelepek
ha ez iránt való igényüket a szponzor kereske-
delmi és iparkamrával közlik.

Felkötés szerkesztő: Tóth Endre
Felkötés kiadó: Feltóth Lajos
Igazgató: Feltóth Endre

Für liegende Kranke.*

Irta: Szomoró Emil.

Miután visszajöttünk a véres színjátról, amelyen a kövér Mariskának szédületes sikere volt, még egyszer tiszteltünk a parancsnokságnál. Egy teherautót bocsájtottak itt rendelkezésünkre, azon jöttünk a legközelebbi, két órányira lévő vasútállomásra, ahol a Feldtrans portleltung jóvoltából már várt egy harmadik osztályú vagon, mely rákapcsolva egy sebesültvonatra, méltóságos lassúsággal igyekezett vissza velünk a sajtóhadiszállás második számú expozitójának karintiai hadiszállására. Egy csomó biciklista haladt közvetlen a vonatunk mentén, az ablakból kikönyöklő könnyebb sebesültekkel beszélgettek és jóformán meg sem merték alaposan nyomni a két kerék közötti pedált, különben messzire hagyták volna el a vonatunkat.

Minden állomáson megálltunk és ilyenkor a jó karintialak, trollok valóságos megröhanak a vonatot és étellel, üdítő italokkal, szivarral, gyümölcszel, cigarettával, gyufával halmozták el azokat, akiket hoztak vissza a harctérről. Mindegyikhez volt néhány meleg-ségtől áradó szavak, amelyekből a bála áradózt az önfeláldozó lelkesedésért, amellyel az alpesi országok határait védik.

Csak két vagonhoz nem bocsájtottak senkit, két tágra nyitott, szellős vagon közelébe, amelyek mindkét oldalára fehér tábla volt erősítve, rányomtatva messziről olvasható betűkkel: „Für liegende Kranke“, — fekvő sebesülteknek. Mi tudjuk, mit jelent e vagonokban elhelyezkedni: soká maradnak fekvő betegek ezek a súlyos sebesültek. Egy elegáns idősebb ur és egy fehér ruhás fiatal lányka, a karján vöröskereszttel, minden állomáson leugranak a magas vagonokról és idegesen vitáznak. Megfognak minden embert, aki ott áll a peronokon, valamit beszélgetnek velük, aztán elégedetlenül rázzák a fejüket. A kis lány fehér ruháskájában majdnem elvész a bozontos szakállu, napbaráított sebesült katonák tömegében, akik között a legfiatalabb is öregnek látszik.

Óvatosan, nehogy a jóságos egyvalahogy félreérthesse, feléje tartok. Még habozom, hogy megszólítsam-e, még gondolatban sem akarnám zavarni szent munkájában. Inkább a bódolat emelteti meg velem háborus kalapom, melynek orosz sapkarózsája menten elárulja, hogy ugyanott jártam magam is annakelőtte, ahol ezek a sebesültek, mielőtt idejöttek az olasz határra.

A kis lány szívesen viszonzozza köszönetemet és amikor már mennék is odébb, utánam kiált:

— Pardon auf ein Wort, mein Herr!

Ekkor már megfordultam volt:

— Befehlen Sie, liebe Schwester?

A kedves testvér még egészen gyermek, alig lehet tizenhat éves, fájdalmasan mondja:

— Egy egész vagon magyar betegünk van, súlyos betegek és fájdalom, nem tudunk beszélni velük. A szívem meghasad a szenvedéstől, amelyet hiába panasznak. Csak azt látom, hogy szájuk mozog, de a szavukat nem értem. Az egész határban senki, talán ön, uram, tud magyarul?

Először történt, hogy külföldön komolyan hasznát vehettem a magyar szónak. A kis lány boldogan karolt belém és valósággal rohant velem a jelzett vagon felé, melynek ajtajában az öreg ur még mindig a magyar szót igyekezett megérteni.

— Papa, Papa, ein Ungar ist da! — sikoltotta a lányka, és már tuszkolt fel a vagonba, melynek függő tábori ágyaiban bepólyázott betegek már panasza nélkül szenvedtek. Nyolcan fektüdtek ott, debreceni honvédek, jobbról-balról négyen, az ágyak egymás felett, mint a hálókocsi.

— Adj Isten, magyarok, — szólok, —

no most mondják el sorjában, mi a kívánságuk?

— Hát az ur magyar? — kérdi az egyik

* Mutatvány a szerzőnek „Havasi gyopár“ című most megjelent füzetéből. Szomoró az olasz harcok tizenkét megkapó epizódját tárja elénk olyan közvetlenséggel, hogy szinte magunk előtt látjuk a havasokat, katonáinkat és halljuk az ágyak dörgését, a sebesültek sóhaját.



meglepetten, mire a szomszédja nagyot sóhajtott hozzátesszi:

— Az Isten is megáldja...

A kis lány már türelmetlen és egyre kérdezi:

— Was will er, was will er?, — mit akar?

— No mondják, magyarok, mi a kívánságuk?

— Megszólal az első:

— Tessen szólni a kisasszonyának, hogy rakodjanak már ki velem, mert ezt a rázást nem bírom tovább.

— Mit akar? Mit akar? — inszisztál a kedves testvér mind türelmetlenebbül.

— Ki akar szállni szegény...

— Mondja meg neki, kérem, hogy egy óra múlva V-be érkezünk, ott elhelyezzük a legjobb kórházban, megszüntetjük a fájdalmát, ksp mindent, amit a szeme szája kíván, csak odáig tartsa ki.

Próbálom megnyugtani a honvédet, de a szegény váltig azt ismételteti, hogy rakodjanak ki vele.

Ekkor a fehér ruhás gyermek karján a vöröskereszttel, papirost, ceruzát és megkér, írjam le neki magyarul, de német ortográfiával: er soll sich brav aufführen. És amikor megtörtént, ő maga kéri rá a bakát, míg tiszter is ismétli:

— Jó wischeln!

A honvéd, akit három helyen ért shrapnell, nagy fájdalmában is elmosolyodik. És most már megnyugszik, már var, merthogy a kis lány kérte.

Aztán a második, a harmadik, mind a nyolc honvéd adja elő óhaját, melyeket szép sorjában tolmácsolok a kisasszonynak meg az édesapjának, aki báró is, Hofrath is, és nagy ar lehet itt Karintióban.

— Was will er? Was will er? — sürget kérdéseivel egyre a lányka és alig hogy elmondtam a sebesültek kérelmét, már ő maga rohan, hogy teljesítse. De valamennyinek az az első szava, hogy abban a kórházban helyezték el, amelyben velük maradhat a „kis nagysága“.

— Hogyne, nyugtassa meg őket, hogy velük maradok, együtt leszünk addig a papa kórházában, amíg felgyógyulnak és mehetnek kaza Magyarországra.

— Hát a papa orvos? — kérdelem.

— Nem, — feleli a lányka, — csak a kastélyunkból lett kórház. És mi hárman nővérek, az ápolónők. Egész a frontig voltunk sebesülteinkért, minden lánynak tizenhat fekvő beteg jut. Nyolc osztrák, nyolc magyar, úgy válogatjuk ki őket és csak a legsúlyosabb betegeket.

— Az Isten áldja meg a jóságáért, — mondom, ezzel megcsókolom a kezét, mind a kettőt és menni akarok.

Ekkor a felülő ágyról egy hang megszólal:

— Ne tessen itt hagyni bennünket, nagyságos ur, tessék mesélni valamit.

— Was will er? Was will er? — hangzik ismét.

— Azt szeretnék, ha itt maradnék, ha mesélnék nekik...

Erre a báráncasszony alája tojja a kis tábori székét és eszedőn tekint fel rám.

— Maradjon, kérem, és meséljen nekik.

És a nyolc átlótt, bozontos szakállú férfiak, akiknek ott Hajduországban felesége, gyermeke van, tündérmesét mondog, melyet kigyult lázorszákkal az arcukon egyre növekvő érdeklődéssel hallgatnak. Alig hogy befejeztem az egyiket, már bele kell lognom a másikba.

— Még tessék mesélni, még...

A kis lány pedig hálisan tekint rám, amiért a honvédek most kevésbé szenvednek. Majd sorba kínálja őket cigarettával, de nem kell nekik. Csak egy huszár színe, aki jobbról az ajtó mellett az alsó ágyban fekszik, egy 7-es huszár, Vilmos császár ezredbeli. Mind a két karja be van pólyázva, úgy kell a cigaretta a szájába nyomni. De amikor a kis ápolónő meggyújtja a gyufát, a honvéd, aki a huszár felett fekszik, megszólal:

— Mit szí kerd megint, hiszen szitt már egyet. Nem bírja a lótt tudom, nézze no, milyen lázas vagyok.

— Jó van, csak ne ordíjon — feleli a huszár és a száját, melyben már majdnem hogy égett a cigaretta, felém tartja.

— A másik, a honvéd, most már fájja, hogy az ő kedvéért mond le a huszár a cigarettáról. És átlótt tüdején keresztül vigasztalással szaggatottan hörgi feléje:

— Nagyobb pipás voltam, mind kend, most még se pipálhatok.

— Ne féljen jó ember, — próbálom megnyugtani, — majd pipálhat még eleget.

— Sokára lesz az — feleli elhalón és rendületlenül hörgő tüdejével már el is aludt szegény.

— Még tessék mesélni, — erősködik a huszár, — de másról, a háborúról. Ósmerle az ur az én ezredemét...? Vilmos-huszárok! Ugy szakadtam el tőlük még Galiciába... Merre is járhatnak?... De furcsa is vót, amikor szálltunk le a lórról és neki a muszkának... Huszárok sturmba!... Legelől mindig a komendáns... Fene legény, pedig nem is magamfajta, gróf... főhadnagy ur Esterházy Pál... micsoda jó ember... no tessék még mesélni...

Barta és Fürst

elsőrangú női-divatáruház

Nagykanizsa, Főut

az Első Magyar Bizt. Társ. palota.

Telefon 323



Telefon 323.

Női- és leányka kabátok,

Szőrmegarnitúrák

Bluzok és pongyolák

Ruhakelmék

Bársonyok, flanellok

Pargetok, Selymek

Vásznak és Siffonok

Elvállalunk ruhák elkészítését.

Gyászruhákat azonnal.

Vidékre mutatokat küldünk.

Legelőcsőbb bevásárlási forrás!



Szabadalmazott és törvényesen védett

VETŐMAG- csávázószer

„Antispora-Vita“

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispora-Vita“ az összes vetőmagfélék, de első sorban az őszi búza által hazánkban állandóan fenyegetett búzáknak csávázására a legmegfelelőbb, és így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen. Kilója 1 K 40 fill.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálunk a vezérelésért.

Schwarz és Tauber nagykereskedők

Nagykanizsán

URANIA mozgóképek palota

ROZGONYI-UTCA 4 szám

1915. évi szeptember hó 18 és 19-én, szombaton és vasárnap

Hőseink diadalutja
Galicián át aktuális csata-
képek három felvonásban.

METAMORFÓZIS

(Ön maga gyilkosa) fantasztikum 3 fel.

Es a remek kísérő műsor

Szept. 20, 21, 22-én, közkívárra szíre kerül:

A rezervista álma katonaszínével.

Méhészgazdák figyelmébe!

MÉZ-ET

bármily mennyiségben mindenkor legnagyobb árrban veszek.

Rothschild Samu méznagykereskedő. Nagykanizsa, Magyar u. 19.

Mindennemű cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelszerelések, Gyulay-táska, orvosi táskák, gamaschni, övszíj,

esőköpeny, hátzsák

: a legjobb minőségben kapható :

Miltényi Sándor és Fia

cipőáruházban, Főut, városi bérpalota.

Nyomtatott a Vaddisidősezer „Zala Hírlap” és Nyomda Rt. szerkesztésénél. Helyi és országos elosztás. Nagybányán.

KÖZMŰVELŐSÉGI ÉS KÖZHASZNÚ:

NAGYKANIZSA

BUDA-UT 4. SZÁM

FÖLKÖLDŐFŐVÁROS:

Közhasznú és közhasznú: 10
Közhasznú és közhasznú: 10
Közhasznú és közhasznú: 10"ZALA" Hírlapjainak és újságjainak
a közhasznú és közhasznú: 10"ZALA" Hírlapjainak és újságjainak
a közhasznú és közhasznú: 10"ZALA" Hírlapjainak és újságjainak
a közhasznú és közhasznú: 10"ZALA" Hírlapjainak és újságjainak
a közhasznú és közhasznú: 10"ZALA" Hírlapjainak és újságjainak
a közhasznú és közhasznú: 10

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

Közhasznú és közhasznú:

A diplomácia munkája

A világháború legalkalmasabb fejezete készül most a Balkánon, talán kézen is van azóta, talán diplomáciáinknak, it van már odalent egy goriceai diadala, mellyel áttörte az antant diplomáciai frontját, talán indokolt, talán tulzott minden reményünk, vagy nyugtalanságunk, — csupa talán a diplomácia munkája. Mert a diplomáciának nincsenek, nem is lehetnek Hőferei. A harcterek minden huszonnégy órnyi világtörténelmet klasszikus jelentések adják tudtul; azt a világtörténelmet, ami a külügyminisztériumokban, követéseken írásos és szóbeli tárgyalásokon csinálódik, nem ismerjük s azt mondják, nem is ismerhetjük. Ma minden ország sajtója sokat hangoztatja, — ki bátrabban, ki félenkebben, hol milyen a cenzúra, — hogy a háború elhárításához mulhatatlan hozzátartozik a külpolitika demokratikus ellenőrzése. Sajnos, erre is egy kicsit elkésve jöttünk rá, mert mire a külpolitika megjelent a világ nyilvánossága előtt, már mint háború jelent meg. S a háború igazán a nyilvánosság előtt folyik, ám a diplomácia még mindig a régi stílusban dolgozik s a szivárvány minden színéről nevezett könyvek csak olyan előzményeket feszegetnek föl, amelyeknek már a következtetéseit menydörögnek előttünk. Az olasz tárgyalások aktáit csak akkor ismertük meg, mikor már olyan lezárt aktákká váltak, akár Mithridatesz levélváltása Pompejussszal. S a Balkán tárgyalások anyagát is csak akkor fogjuk megismerni, amikor túl leszünk mindenben, vagy benne mindenben. Ez most már bizonyára nem is lehet másképp, a háború után azonban majd mélyebb és szélesebb megmondolások tárgyává kell tenni a diplomácia munkáját is.

Azt hisszük, amennyiben a tájékozatlanság mely kutjában látni lehet, a mostani balkáni történetek a háború utolsó fejezetét vezetik be. A diplomácia feladata rendkívül nagy, de ezt a feladatot katonáink már nagyon megkönnyítették. Azt lehet mondani, hogy a diplomácia iniciatívái is győzelmes hadseregeink adták meg, melyek már ezer tanúságát adják mindenen győzelmes hatalmuknak. Most diplomáciáinkon van a sor.

A Dardanelláknál

Szófia, szept. 20. A mezopotámiai fronton a török hadállások és angol hajók között tüzérpárbaj volt. Török lövegek egy angol hadihajót súlyosan megrongáltak mire a többi visszavonult.

Wilna a mienk.

Az orosz hadszíntér.

Berlin, szept. 20. Hindenburg tábornagy hadserege: Elchorn vezérezredes hadseregének Wilna ellen intézett átkaroló támadása teljes sikerrel járt. Balazárnyunk elérte Nodectnot, Szmergent és Wornyanyt. Az ellenség kísérelte, hogy sietve összezsedett jelentékeny erővel Michalischki irányban vonalunkat áttörje, teljesen megghiultak. Feltartóztatlanul előrehaladó átkaroló mozdulat, Scholtz és Gálwitz tábornok hadseregeinek egyidejűleg az ellenség arcvonala ellen intézett kemény támadása az ellenséget tegnap óta az egész vonalon gyors visszavonulásra kényszerítette. A nagyon megerősített Wilna birtokunkba jutott. Az ellenséget az egész vonalon üldözzük. Lipót bajor herceg tábornagy hadserege a visszavonuló ellenséget itt is üldözi. A hadsereg elérte a Nieradovice Dzwawoje Dobronyl vonalat. Az ellenség utóvédjét visszavetítettük. Mackensen tábornagy hadserege: Pinkstől északra elértük a Wislicát, a várostól délre átléptük a Strumment Déleleti hadszíntér: A helyzet változatlan. A legfőbb hadvezetőség.

Wilna az egykori nagy főváros és kormányzó, orosz katonák és hadiállások pilók székhelye, a Viljka és Vilja üzemelőjénél, a város-pétvári kettévágású vasútvonal csomópontja. 250 m. magas hegyektől körülvett területen fekszik. Több mint 127.000 lakosa van. 1239—1796-ig főváros volt Litvánia. Nagy ipari és kereskedelmi központ.

Budapest, szept. 19. Keletgalióciában a tegnapi nap nyugodtan telt el. Ikva-mentén vonalainkat az ellenség erősebben agyusta. A volhyniai várterületen új állásaink elfoglalását az ellenség nem sávarja. A Litvaniából visszavonuló ellenséget az ott nemethadseregek között előnyomuló oszari és királyi hadsereg üldözi. Höfer, altábornagy.

Bulgária ünnepe.

Szófia, szept. 20. Bulgária ma ünnepli Észak-Bulgáriával való egyesülésének harminc éves fordulóját. Szófiában vasárnap este a nép óriási menetben a királyi palotához vonult, ahol a királyi család, a miniszterek, állami és egyházi méltóságok jelenlétében nyílt utcán ünnepélyes Te Deum volt. Ezután a menet végigvonult a városon. Mindenfelé katonazenekarok játszottak. A hangulat rendkívül lelkes volt. A vidéken szintén.

A дума elnapolása.

Budapest, szept. 20. Pétervári jelentések szerint a дума elnapolása óriási izgalmat okozott. Több politikai egyesület azonnal összeült, hogy a helyzetet megvitassa. A zemsztvók és képviselőtestületek kongresszusa 23-án ül össze Moszkvában. Kormánykörökben komolyan számolnak egy általános fölkéssel.

Az olasz harctér

Budapest, szept. 19. Tegnap az olasz nehéz tüzérség újból élénk agyúást kezdett a Vlgereuth-i és Lafranini fensíkokon levő erődjeink ellen. Egyébként a tirolli és karintiai határon a helyzet változatlan. A Flitsch-terület ellen intézett támadás, amely az ellenségnek csak a völgymedencében több mint ezer emberre került, megghiult. Ma reggelre a legelől levő árkokat az olaszok már kiirtatták. A Versic-területen az ellenség az esti köd leple alatt megkísérelte, előállásaink egyikének megrohanását. Ez a vállalkozás teljes kudarcot vallott. Éjjel felé csapatunk az olaszok részéről ott homokzakokból rakott falat a-mögötté levő ellenség katonákkal együtt a levegőbe röptették. A doberdói Kraszt-fensík délnyugati szakaszán a múlt éjjeli ellenség árkok felrobbantására haláluk fel. Höfer altábornagy.

Balfour hazugságai.

Berlin, szept. 20. Az angol alsóházban a hírlapok tudósításai szerint Balfour azt állította, hogy London városa, amint az köztudomású és amint ezt bizonyára a németek is tudják, meg nem erősített hely, amely ellen a civil zált hadviselés szabályai értelmében légi támadást intézni nem szabad. Minthogy a miniszter előtt semmi esetre sem lehet titok, hogy London nagyszámú állandó erődítési művel és még több tábori erődítménnyel van megerősítve, itt a tények tudatosan hamis beállításról van szó. Azonkívül elfeledte a miniszter megemlíteni, hogy a német légi járművekre London feletti megjelenésük alkalmával mindig angolok kezdtek először a lövöldözést. Emellett nélkül hagyta továbbá a tényállás megítélésére nézve fontos ama tény is, hogy a szövetségesek repülőgépei ismételtent intéztek támadást nyílt helységek, a hadműveletek színhelyén messze kívül fekvő német helységek, sőt a személyvonatokban ülő jámbor utasok ellen is, akik természetesen védekezni képtelenek. HADVEZETŐSÉG.

Francia harctér.

Berlin, szept. 19. A nagy főhadiszállás jelenti: A nyugati hadszíntéren Braytól délkeletre Somme mentén sikerült az ellenséges állásban és e mögött egy kiterjedt robbantásunk. Ezt követő, ránk nézve kedvező, harcban a franciák jelentékeny véres veszteségeket szenvedtek. Néhány franciát elfogtunk, közvetlenül az Argonnoktól nyugatra az ellenségnek két árktásó osztályát tüzségünk tüszelével súlyos veszteségeik mellett szétszórtak. Az élénk agyúzás az arcvonal nagy részén tovább tartott.

Robbanás

egy francia löporgyárban.

Páris, szept. 20. A legegy löpor és granát gyárban csütörtökön ismét heves robbanás történt, amely igen nagy károkat okozott. Több munkás súlyosan megsebesült. A katonai hatóság szigorú vizsgálatot indított.

Franciaország

kárpótlást kér.

Luganó, szept. 20. Az Estei villában az olasz és francia miniszterelnökök tanácskozást folytattak. Olaszország kárpótlást szeretne orosz gazdasági károktól, amelyeket a monarchiával való háborúja és a háború után Németország és a monarchia gazdasági blokka-okoznak Olaszországnak.

A mecklenburgi herceg a királynál.

Bécs, szept. 20. Öfelsége a Bukarestből visszatért mecklenburgi herceget magánkihallgatáson fogadta.

Nagy botrány

a pesti futball-pályán.

Budapest, szept. 20. A Wiener Rapid és a Ferencvárosi Tornaklub vasárnapi futball versenye óriási botrányban fulladt, aminek oka állítólag az volt, hogy Gerő versenyzője a magyarok javára pártoskodott. A magyaroknak kornyert ítélt, ami ellen a bécsiéket tiltakoztak, majd amikor a tiltakozásnak nem lett fogadatja, elvonultak a pályáról. A verseny erőszakos vége a közönséget is módfoított fölbőszítette. Az óriási tömeg szitokba tört ki s a rendőrségnek kellett beavatkozni. A közönséget karhatalommal oszlatták szét.

Aki Budapestre utazik, nézze meg a Pasareti Lővészárkot! Az ország egyetlen hadi látványossága! @ @

Szuronyát oroszlán vér nem gúszkhatta be soha, bár pusztája cölövéből máig halált röpített az ellenségre. — Bistos keze és lába is szeme volt. Egy lehen a fenségt röpíttem Vitéz a levágásban.

Valahol Galiciában történt. Csapatunk Turánból üldözték az ellenséget. Egy orosz ellenséges csapat a vonalunkig tudott előretartani, itt megakadt a valamilyen nagyot lélegzettünk, hogy a hatalmas lökést sikerült ki-
vénünk.

A jobb szárnyon azonban hirtelen hatalmas tüzelés indult meg. A géppuszták újra belelendültek. Az ágyúk is szorgalmasan dolgoztak a vonalon nyugtalan mozgás terjedt végig. Azonnal tudtuk, hogy az orosz erőket kaptak.

Az előttünk lévő rajonszak is megmozdult. Mögöttük újabb csapatok jöttek, hogy az üttört részeket betöltsék. Csakban, kusza jöttek vonalunk elé. A szürkület is segítségükre jött, úgy, hogy rohamtávolágig érezték be az ellenséges csapatok.

Pista barátunknak jó napja volt. A legnagyobb lelki nyugalommal állt. Egyszer távozott csak el mellőlem. Puskája a sok lövéstől áttűrésedett a csepert. Egy sebesült bajtársát vette magához és tovább tüzelt.

Hátáról levette hátizsákját, hogy kényelmes munkájában ez se akadályozza. Csak az ázó lógott oldalán. Láttam, hogy mind gyakrabban nyult a kis szerszámból, hogy meggyőződjék, vajon megvan-e még. Minél közelebb jött az ellenség, annál sürgette tapogatta meg a bajtársát. Jele volt ez annak, hogy az öreg harcos érezte, hogy pillanatok kérdése már csak a munkabavétel ideje.

Födőzékünk porzott az orosz géppuskák golyóitól. Nyakunkat, szánkát, szemünket elborította a föld. Fejünk fölött mint valami nagy madárraj röpült a sok golyó.

Izgalmas percek múltak le. Szívünk verése is elállt, midőn megszólalt a telefon és ott a parancs a visszavonulásra. — Körülbelül ezer lépést kellett hátrálni egy dombra, ahol újra felvehetjük a harcot.

Ebben a percben a baloldalon egyszerre ledől a földözék gyeptéglából épített előlala a tetrén kísérteties alakok jelentek meg. Fekete tömegek lepték el az árkokat a hosszú szuronyok villogtak a hold fényében.

Torkomat szorongatta valami, de alig tudtam kiejteni a szót. Hőrgöve, fuldekolva ordítottam: Rajta!

Mintha százszoros visszhangja lett volna szavamnak. Megrikkult csapatom emberei vadul ordítva vetették magukat az ellenségre. Ordítás, parancsok, jajgatás sirt a levegőben.

Az ellenség pedig csak úgy ömlött bele az üttört részen. Minden hősvédre öt-hat orosz jutott. Soha rémesebbel nem láttam ennél a szuronyrohama. Csak úgy ropogott a csont, midőn a szurony hideg vasa az oldalbordák közé tolakodott.

Pista barátunk mindenütt ott forgolódott, ahol legnagyobb volt a tömeg. Kurta kis ásját úgy forgatta a szűk árkokban, mint valami buzogányt. Csapat-csapatra mért a valóságos vágott az ellenség soraiban. A sebesültek és halottak egymás hegyén-hátán feküdtek, rajtuk Pista verekedett.

A nagy tömeg lassanként előzőlölte az árkot. Aki életben maradt, szaladt hátra, csak Pista volt még jelen a ásjával osztogatta a halálos csapásokat.

Egyszer csak nagy recsenés a kis ázó derékban tört ketté. Egy pillanatra megdöbbenve hagyta abba a harcot a körülpillantott, hogy hol találhatna újabb fegyvert.

Késő volt már minden. Négy szurony szegződött mellének a röhögve kiáltottak feléje: Sz — Add meg magad!

Úgy állt ottan, mint egy ókori hő, kezében törött fegyverével, szemben vele pedig a halál közeledett vigyorgva.

Hátát neki vetette a barátjának és szikrázó szemekkel méregette támadóit. A megtorpant bikának ilyen lehet a tekintete. Ököibe szorított kezei két oldalát mint valami nagy perőlyök lógtak. Egyikben a törött ásonyél, a másik pedig ököibe szorult. Így várta a halállos döfést.

Az oroszok is megrettenhettek ettől a vad tekintettől, mert eszükbe sem jutott ledőlteni ellenfelüket. Egyre azt hajtogatták: — Add meg magad!

Ami ezután következett, egy pillanat műve volt. Sem lerajzolni, sem hősi balladában megénekelni nem igen lehetne. Magam is



Német tüzérseg részére készített ut az oroszországi mocsarak közt.

megkövettem álltam ott. Éreztem, hogy életem az 5 életével van összekötve.

Pista hirtelen lebukott a szuronyok előtt, mintha a föld nyelte volna. A négy muszka bambán nézett a levegőbe, amelyet szinte keresztülköttek szuronyukkal.

Elállt a lélegzetem is, midőn egyetlen emberem alakja eltűnt a szemem elől. Azt hittem, hogy győzött rajta a tömeg. Hirtelen ismét fölött a jólismert fekete fej. Ekkor azonban már az egyik orosz ott kalimpálódzott a hóba alatt. A másik kezében pedig megvillogt a puská, amelyet a szorongatott muszka kezéből csavart ki a egy hatalmas csapással tarkón ütötte két ellenfelet. Mint a békák, úgy terültek el a földön a hatalmas ütéstől. A negyedik ellenség erre a nem várt offenzívára kerekelt oldott.

Az utolsó nyomást a hóba alatt tartott muszkanak szánta, aki jegetva kapkodott árva fejéhez. Azután pedig, mint aki legjobban elvégezte munkáját, tekintett körül a sok hullán s mindketten elűntünk a futóárkokban, amelyekben csak mi ismertük ki magunkat.

Futva érkeztünk egy kis erdőcskébe, ahol kiljhatuk magunkat. Elő én, utána a Pista. Verejtéket törölgetve mondtam:

— Ne fussunk annyira!

Azonnal itt lesznek a muszkák, ha nem sietünk — volt a válaszom.

— No csak ide jöjjenek! — a öklével, amelyben még mindig ott szorongatta az ásonyél megmaradt darabját, megfenyegette az ellenséget.

Hogy mennyire féltőlünk az orosz, az kívülálgik abból is, hogy az alig ezer lépésnyi utat csak két óra alatt tette meg. Mi ezalatt rendeltük magunkat és felkészülve vártuk a támadást, amelyet fényesen visszaverünk.

Midőn megérkezett a Pista kiűntetése, ünnepet ült az egész társaság. Mellén a vitézség szép jelével, még jobban becsültük, mint eddig. A tiszték gratulációját látható megindultsággal fogadta a midőn velem ketet fogott, szeméből kibugygyantak a könnyek.

— Hogy fog ezzel a medáljonnal játszani majd az én kis fiam! — arólt és elfordult, hogy társai ne lássák könnyeit.

Dr. Vasak Ernő.

Nyilvános köszönet.

A boldogult édesanyánk halála alkalmából megnyilvánult közérsvét jöleső jeleivel szemben erkölcsi kötelességünket teljesítjük leróni mindazon barátaink, tisztelőink és jóakaróink s ez utóbbiak között különösen a helybeli iótsz. Sz. Ferenc-rend iránt, — midőn megtűrtelő jóindulatukért hallás köszönetünkkel nyilvánítjuk.

Nagykanizsa, 1915. szept. 17.

Benedek József
v. th. aljós és társai

Óres

petróleumos hordókat

legmagasabb árban veszünk

Schwarz és Tauber

Nagykanizsan.

URANIA

mongókép
palota

ROZGONYI-UTCA 4 szám

1915. évi szeptember hó 20.,

21., 22 és 23-dn hétfőn, ked-

den, szerdán és csütörtökön

A rezervista

álma

c. 4 felv. dráma egy remek kísérő képpel

Pénteken és szombaton az

első bemutatója magyar

TRIKOLOR FILME

KET magy. színművészekkel

Most jelent meg két a háborúval foglalkozó
irodalmi mű és pedig

Fehéri Armand könyve

A nyugati harctérről

Ára 3 korona. — továbbá

Franyó Zoltán könyve

A kárpáti harcokról

Ára 3 korona.

FEHÉRI ARMAND német és magyar lapok megismeréséből és a nyugati harctér legkritikusabb pontjait és érdekfeszítő leírásait ismereti a németek csatálatomelő küzdelmei a francia és a flandriai csatákban. Könyvében különösen érdekelni fogja közönségünket az oroszok-magyar harcok és felelő utazás diadalmas szereplésének leírása a Balga és francia erőszakok ostrománál.

FRANYÓ ZOLTÁN a székely állásait írja le könyvében, nagyító irodalmi formában. Régi vett a kárpáti harcokban, melyekben elvért az orosz hadsereg nagy része és amely harcokról eddig oly kevés részletet ismerünk. Franyó könyve az igazságos való részletek tömegét nyújtja, ahogy bajtársai azokat átvették és átbeszélte.

A könyvek Nagykanizsa FISCHER FÜLÖP FIA cégnél rendelhetők meg. — Vidékre mindenképp könyv-
höz 20 fillér portóval küldend.

Ügyes intelligens nő

ki a háztartásban igen gyakorolt, állást keres, 8 évig egy családnál volt. Nem úgy a fizetést, mint a bánás módját telíti. Cim a kiadóhivatalban.

Ragályok ellen

mest igen alaposan kell védekezniük, mert kolera, vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségeket a háború után fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

sztalgan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 90 fillérért minden gyógyszerárban és drogeriában kapható. Hatása Löffler, Vertun, Perük, Vaa, stb. intézetek vizsgálatai szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok beteg-
ágyak fertőtlenítésére, antiseptikus kötszerekkel (sebekre, égésekre) kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására, stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM szappan

finom gyenge piperezappan, 1% lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre is szepíti, megpuhítja és illatosítja a bőrt. Egy kisrlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Ára 1-20 K.

Fodormenta Lysoform

erősen antiseptikus hatása szá/víz. Szá-
búzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használandó továbbá orvosi utasítás szerint torok-
lobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gargulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre.

Eredeti üvege 1 Kor. 60 fill.

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogeriában. Kivételre bárkinek ingyen is bérmentve megküldjük az „Egészség és fertőtlenítés” cz. névelés könyvet.

Dr. Koletti és Murányi

vegyészeti gyára Ujpesten.

A ZALA kishirdetéseit

a legjobb alkalmat kínálják minden adás-vételi
üzlet megkötésére.

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni
Aki alkalmazottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki butorozott szobát keres, vagy butorozott
szobát akar bérbeadni,
Aki cselédet, szakácsnőt, házmestert keres,

az lehelyesebben cselekszik, ha
kís hirdetést közöltet a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szölg 1 korona.

Videkről a kis hirdetés postautalványon küldendőbe

Nagykanizsán a kis hirdetés a kiadóhivatalban, Sugár-ut 4. adandó fel.

== A kis hirdetések mindig előre fizetendők. ==

Vízvezeték, lakatos és kútfurási vállalatomat

kunizsai régi állandó
megrendelőim kíván-
ságára Nagykanizsán

megnyitottam,

mely célra a Rozgonyi-utca 9.
szám alatti Schavel féle műhelyt
kibéreltem.

Tizenötödik március 24.
évi kereskedelmi törvény 34.
§-ának értelmében a kereskedelmi
törvények szerinti vállalkozások
munkáját a vállalkozóknak
meg kell végezniük a vállalkozásuk
számláján.

Vállalkozásom működését végző leg-
először a vállalkozóknak meg kell
adnom a vállalkozásuk munkáját
számláján, meg kell adnom a
vállalkozásuk számláját.

Erdeklődőknek tizenöt éves elő-
kelő referenciák állanak rendelkezésükre.

Tisztelettel:

ERDELYI JENŐ

gépész és elektrotechnikus.

Méhészgazdák figyelmébe

MÉZ-ET

bármely mennyiségben mindenkor
legnagyobb árral veszek.

Rothschild Samu mézgyáros-
kedő. Nagykanizsa, Magyar u. 19.

Mindenemű cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelkészítések, Gyulay-
táska, orvosi táskák, gamaschni, övstij,

esőköpeny, hátzsák

a legjobb minőségben kapható

Miltényi Sándor és Fia

cipőáruházban, Főu. városi bérpalota.

Minden TELEFON 78. kereskedőnek érdeke,

hogy üzleti nyomtatványai izléses
kiállításban, a modern tipográfiai
eszközök igénybevételével készül-
jenek, mert csak így lehetséges,
hogy a vásárló közönség figyelme
üzletére irányuljon. Ehhez pedig csak
az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA

≡ készítse el. ≡

Nyomdai iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül
berendezett nyomda, könyvkötészet,
vonalozó intézet és üzleti könyvgyár.



Fischel Fülöp Fia

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 3. sz.

Legnagyobb választéku papír és írószerraktár

Mindenféle irodai felszere-
lés, iskolaszerek, sokszoro-
stító készülékek, írógépek-
lékek, :: diszlevélpapírok,
üzleti könyvek, zsebköny-
vek, diszművek, imaköny-
vek, zeneművek stb., stb

Könyvkereskedés

Nyomtatványraktár :: Könyvkötészet

izléses kiállítású nyomtatványok és könyvek
== legolcsóbb árral gyorsan készülnek. ==

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

SUGÁR-UT 4. SZÁM

NÖKADÓHIVATAL:

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Közlöny

Ma éjjel a nagykanizsa-wiener-nen-
stadti vonalon a hadimenetrend meg-
szűnik. A barcsi vonalon a hadimenet-
rend megmarad.

diadalok útján.

Vilna érett gyümölcsként hullott a magyar-német hadak ölébe. — Riga el-
este pedig minden pillanatban várható.
Az orosz hadak legutolsó elkeseredett
offenzívája pedig úgy Kelet-Galiciában,
mint Lengyelországban porba omlott.
Tehát szomorúan, csufos kudarcokkal,
kilátástalanul kezdődik a cár főhadvezéri
tevékenysége. Ezek az újabb diadalok
nemcsak az ellenségeinket, hanem ben-
nünket is a legnagyobb mértékben lep-
nek meg. A lengyelországi várak elfog-
lalása után még a legbeavatottabbak is
arra számítottak, hogy északi haderőnk
a jól végzett munka után csak öt fog
állni az új határokon s nagyobb szabású
hadműveletekbe mindaddig nem bocsát-
kozik, amíg azok a gigászi tervek is
végre nem lesznek hajtva, amelyekre más
harcereken most készülődik hadvezetős-
ségünk. Nos, más területeken igen rövid
időn belül olyan erőnk lépnek föl, hogy
azokkal szembeállni egyenlő lesz a biz-
tos megsemmisüléssel; a matematika csál-
hatatlansággal kidolgozott terv a végre-
hajtás küszöbén áll s ime, azt látjuk,
hogy erőnk egyetlen ponton sem győn-
gült meg ennek következtében, sőt
Oroszországban hadaink tovább halad-
nak a biztos diadalok útján. — A cári
hadak a legszörnyűbb emberpocskol-
ás árán sem tudják immár lábukat
megvetni s hogy meddig tart a
nagy szaladásuk, az — Vilna eleste
mutatja — nem tőlük, hanem a
magyar-német hadvezetőségektől függ.
Nem igaz, hogy az orosz visszavonulás
taktikai lépés; nem igaz, hogy az orosz
hadserég intakt. Az orosz hadsereg meg
van verve, az orosz hadseregben teljes
a demoralizáltság. Oroszország, a leg-
nehezebb dió már föl van törve; már
szinte nem is számít azon földadatok
sorában, amelyek még hadainkra várnak.
Az orosz hadak ujracsoposztatása, a
japán munició, az újabb milliós pótlás
mind csak üres fecsegés, fenyegetőzés,
közönséges diplomáciai cselgóság. Ez
már mind a béketárgyalások ütköztá-
jának készülő, csak hogy mi belelátunk
ezekbe a kártyákba. A legszebb remé-
nyekkel nézhetünk a legközelebbi jövő
elé. Nem igaz, hogy kiéhezetés fog
véget vetni a világháborúnak. A békét
a magyar és német fegyverek fogják
kivívni. Hosszu tartamu háborút is csak
ellenségeink jóslgatnak — szintén utó-
kártya gyanánt. Pedig az sem rajtuk fog
állni. Aki csak kicsit nyitott szemmel
nézi is az eseményeket, látnia kell, hogy
a világháború utolsó fölvonása folyik
most.

A szerb harcztér.

**Belgrádot bombáztuk. — Megsemmi-
sített szerb csapatok. — Szerbia a mi
ágyutüzünkben. — Az ellenség veresége**

Szerbia ellen a német, magyar és
osztrák seregek ismét offenzívát kezdtek.
Majdnem egy évi aránylagos nyugalom
után tehát a szerb partokon újra meg
dőrdültek az ágyúk, melyeknek tüze
nemcsak a Drina, Dráva és Duna-menti
szerb hadállásokat árasztja el, hanem
Belgrád falait is emésztí. Hogy ilyen
óriási vonalon indult meg egy időben a
magyar-német és osztrák hadak táma-
dása, — azt mutatja, hogy nagyobb
arányú, talán döntő jelentőségű had-
műveletek kezdetét jelentik az első
ágyúszók. A német ágyugolyó és a
magyar szurony talán végleg megoldja
a Balkán kérdést és eldönti a Darda-
nelláért folyó küzdelmet. Mindenesetre

nagyon nagy jelentőségének tartjuk a
központi hatalmak együttes föllépését
Szerbia ellen a aligha csalódunk, ha azt
hisszük, hogy a délkeleti (szerb) harctér
a legérdekesebb, legszembetűnőbb ese-
mények színtere lesz. A balkáni semle-
ges államoknak is most már színt kell
vallani, sőt, amint a sajtószállásról érke-
zett legújabb cenzurázott jelentésünk
mondja, valószínűleg az egyik balkáni
állam legközelebb már ki is lép semleges-
ségéből. Hogy melyik balkáni semleges
állam fegyveres beavatkozása várható, azt
a közönség a legutóbbi hetek balkáni ese-
ményeiből következtetheti. Az új harcok-
ról a magyar és német hadvezetőségek a
következő hivatalos jelentést adták ki:

— Német jelentés. —

Belin, szeptember 20. A legfőbb hadvezetőség jelentése: **A Drina északi
partjánál német tüzérség megkezdte a harcot Szemendria mellett
a folyótól délre levő szerb állások ellen. Az ellenséget elűztük és
ágyúit elhagytattuk. Miniszterelnökség sajtóosztálya.**

— A magyar jelentés. —

Budapest, szeptember 20. **Délkeleti hadszíntér:** Osztrák-magyar és né-
met ütegek tegnap a Száva és a Duna déli partján levő szerb hadállásokat bom-
bázták. A belgrádi várra is tüzeltek. A Drina torkolata közelében csapataink
előretolt szerb osztagokon rajtaütöttek és megsemmisítették. Höfer altábornagy

Budapest, szept. 20. A sajtóhadbizottság jó-
váhagyásával jelentik a sajtószállásról: A mai nap
legérdekesebb eseménye a szövetségesek Szerbia
elleni tüzérségi akciója. A közel jövőben a Balká-
non nagy események várhatók, melyeknek esetleg
az lesz a következménye, hogy valamelyik balkáni
állam kilép a semlegességéből. Az északi harctéren
semmi sem történhetik, ami a szövetségesek előre
kiszámított terveit megdönthetné.

Az olasz harctér

Budapest, szeptember 20. A tiroli
határterületen az olaszok helyenként a
magas hegységeken kildástalan vál-
lakozásokba fognak különösen az
Adamello és a Dolomitek területén.
A karintiai harcvonalon a helyzet válto-
zatlan. A tiitschi gyalokban az ellen-
ség támadó csapatainak maradéka kö-
zelebbi lökőerőnkől régi állásaiba
vonalt vissza. Repülőink egyike az
Arcle roi pályaudvart és táborát bom-
bázta. Höfer altábornagy.

Az antant diplomáciai veresége.

Manchester, szept. 21. A Guar-
dian beismerte, hogy a török-
bolgár sersződés aláírása az
antant diplomáciai vereségének
mondható. A Guardian szerint
Törökország nem engedett volna
a területet, ha nem kap köte-
les és garantált ígéretet a
bolgár semlegesség fentarta-
sára.

Az orosz hadszíntér.

— A német hivatalos jelentés. —

Berlin, szept. 20. Hindenburg tá-
bornagy hadcsaportja: Az ellenség tá-
madásunk elől Dünaburg hídfőjének te-
rületén jövő, Alexandrowikból kénytelen
volt egy hátrább levő állásba visszavo-
nulni. Ötszázötven orosz elfogtuk.
**Somorgonnál az ellenség áttörési
kísérletét visszavertük.** A Vilna
környékéről elvonuló oroszok ellen tá-
madásunk folyamatosan van. Csapataink
tovább délre is követik a hátráló ellensé-
get. **A Nyednykulida soljanc (Nye-
men) vonalat elértük. Lipót bajor-
herceg tábornagy hadcsaportja:** Az el-
lenség csak átmenetileg fejtett ki ellen-
támadást. Egyes helyeken a hadcsaport
elérte Dworsosnet és attól délkeletre a
Molodzar szakaszt és jobb szárnyával a
Myschanka szakaszhoz közeledik. **Ma-
ckensen tábornagy hadcsaportja:** Az
ellenséget mindenütt tovább is visszaso-
ritottuk. **Délkeleti hadszíntér:** A német
csapatok kisebb ütközetekben több mint
ezer foglyot ejtettek és legfőbb hadve-
zelőség.

— A magyar hivatalos jelentés. —

Budapest, szept. 20. Lucktól keletre
levő állásainkat tegnap ismételt nagy
orosz erők támadták meg. Csapataink,
köztük égervidéki és nyugat-csehországi
Landwehr csapatok mindenütt, számos
helyen ember elleni küzdelemben
visszaverték az ellenséget. Ikva menti
harcvonalunk ellen is a Gremenice mel-
letti szakaszon az oroszok erős szo-
lokat vezettek támadásra. Egyes helyeken
sikerült az ellenségnek az Ikva nyugati
partjára jutnia, de segítségül siető tartal-
lékaink visszavetették. Az ellenségnek kö-
lönösen tüzérségünk nagy veszteségeket
okozott. Tegnap estig több mint 1000 fog-
lyot szállítottunk be. A Hindenburg nevé-
l viselő 69. sz. gyalogezred harctermett-
ségének újabb bizonyosságát szolgáltatta.
Kelet-Galiciában nyugalom volt. Ott a
helyzet változatlan. A Litvániaiban
küzdő cs. és kir. haderők elérték a
Luhovca folyó keleti partját. Höfer
altábornagy.

Francia harctér.

Berlin, szeptember 20. A nagy
főhadiszállás jelenti: A nyugati
hadszíntér: Az ellenség
hajók, amelyek Ostendé-
től délnyugatra Westendé és
Middelrecht eredménytelenül
bombázták, tüzelségünk elől
visszavonultak. Falálatokat
figyeltünk meg. Az arcvonalon
különösebb esemény nem tör-
tént. St.-Quentinól nyugatra
egy német harci repülő lelétt
egy francia repülőgépet. Vezetője
meghalt, megfigyelőjét
pedig elfogtuk.



Az orosz állapotok.

Az orosz hadvezetőség célja.

Hága, szept. 21. Az angol alsóház folyosóján Kitchener igen pesszimistikusan nyilatkozott az orosz hadsereg helyzetéről. Vilna eleste után — mondta — Riga eleste biztosra vehető. Az orosz hadseregnek most csak az lehet a földadata, hogy a tél beálltáig föltartóztatásuk a németeket Pétervár felé való előnyomulásukban.

Róma, szept. 21. A Corriere della Sera jelenti, hogy Pétervárott nagy izgalommal várják a huszonharmadikára Carskóje-Selóba összehívott minisztertanácsot. Néhány miniszter nyilatkozni fog Goremykin politikájának káros következményeiről.

Pétervár, szept. 21. Zitovszki kurlandi kormányzóságot az orosz arcvonal hátrahelyezése következtében péntek óta kiűrték.

Kopenhága, szept. 21. Moszkvából jelentik: A zemsztrók a kormánytilalom ellenére megtartják üléseit még abban az esetben is, ha a rendőrség fölözlatná azt. A kongresszusra 167 képviselő érkezett Moszkvába.

A törökök harcai.

Fölrobbantott gőzös.

Konstantinápoly, szept. 20. A főhadiszállás jelenti: Dardanella front: Víz járműveink Embros szigetén megtámadták Kefalo kikötőt. Egy lövésünk egy nagy ellenséges szállító gőzöst talált, melyen nyomban azután tűz támadt. Egyidejűleg óriási vízoszlop emelkedett felfelé. Anaforta szakaszon a hó tizennyolcadikára virradó éjjel rekognoszáló csapataink ellenséges csapatokat elűzték; sikerrel dobta bombákat az ellenséges lövészárkokra és jegyvereket, valamint hadiszert zsákmányoltak. Tizennyolcadikán tűzsergűnk hatáson bombázta a Kemiklman mellett levő ellenséges tábor. Arbirnu szakaszon jelentős esemény nem történt. Sedil-Bahr szakaszon tűzsergűnk heves ágyúzása elhallgattatta az ellenséges tűzsergűt, amely a centrumban ágyúzta hadállásainkat. Az ellenségnek Kerenzvidere közelében levő hadállásaihoz közeljutott cserkészcsapataink sikerrel dobta bombákat. Partvédő ütegeink e hó tizennyolcadikán délelőtt az ellenségnek Sedil Bahr mellett levő gyalogsági és tűzsergi ütegnél heves robbanást idéztek elő és megfigyeltük, hogy számos betegszállító kocsi sietett a robbanás színhelyére. Délután egy hadihajó és a Sedil Bahr mellett felállított ellenséges ütegek egy órán át ágyúzták a mi parti

ütegeinket aszékül, hogy kárt tettek volna. A front többi részén semmi sem történt.

A román ajánlat

Szofia, szept. 20. A bolgár kormány hivatalosan cáfolja, mintha a román követ javaslatot tett volna a terület átengedésén alapuló politikai meg egyezésre s hogy azt Radoszlavov bolgár miniszterelnök visszautasította volna.

Az óvatos olaszok.

Róma, szeptember 20. A mai minisztertanács megfontolás tárgyává tette a Törökország elleni hadviselési módot, mert fölismerie, hogy az eddigi eredmény nem emelte a Balkánon Olaszország tekintélyét, az antant diplomáciai munkájának pedig határozottan ártott.

HIREK

A harmadik hadikölcsön. Főhivatalos forrásból közlik, hogy Ausztriában már folynak a harmadik hadikölcsön előkészületei. Értesülésünk szerint nálunk is aktuális ez a nagyfontosságú kérdés, minél előbb megvalósul, hogy a szükséges munkálatok szintén folyamatban vannak. A mostani helyzet rendkívül kedvezőnek ítélik a kormányok újabb hadikölcsön kibocsátására nemcsak azért, mert a harctéri helyzet minden várakozást felülmúló eredményeket tüntet fel napról-napra hanem azért is, mert a pénzvíznyomok a nagyarányú özi gabonaforgalom dacára igen kiegyensúlyozott alakulnak, pénzintézetek betétei állandóan emelkednek s továbbá különösen a mezőgazdasági termelés jóra jutott van az áru értékesítése, úgy hogy jelentékeny pénzfőlőszággal rendelkezik. Pénzügyi körökben elterjedt hírek szerint a nálunk folyó előmunkálatok a hó végéig, esetleg előbb is, be lesznek fejezve, mely után a kormány azonnal közzétesszi a hivatalos hirdetményeket.

A honvégy. A Kanizsa—Csáktornya közti vonalon a határrendőrség az utazási igazolványok átvizsgálása alkalmával 20 orosz internáltat fűződött föl az utasok közt, akik internálási helyüket, Fehérmegyeri engedély nélkül hagyták el a vissza akartak térni Tiroiba. Természetesen a vonatról leszállították őket s behozták valamennyiüket a nagykanizsai rendőrséghez, amely viszont Fehérmegyeri toloncoltatta a dörék tálalókat, akik azt mondják, hogy internálási helyükön kitűnő elbánásban vettek részt, de elfogta őket a honvégy. Mivel a harctéri jelentésekből azt olvasták, hogy az olaszok mindenütt kikaptak, azt hitték, bátorosan hazatérhetnek. A tállanok egyhétet állították Olaszországot s hallani se akartak arról, hogy őket Olaszországhoz csatolják.

A drágaság. Hetizsárvólvan koronával ment fel két hét alatt a disznóár ára. Ez a drága nedv métermérséként már a 600 koronán túl van. A spekuláció teljes vad erejével, minden mohóságával, harakolással disznószarra, szalonára és cukorra vetette magát. Szabad préda a disznószár, szalonára és cukor. Csakis ennek a körülménynek lehet betudni azt a teljesen indokolatlan, érthetetlen és legnagyobb mértékben felháborító tény, hogy a megélheteshez oly fontos és nélkülözhetetlen élelmiszer, mint a zsír ára, ugrásszerűen, egyik napról a másikra emelkedik a végtelenbe. Belsővitteit tény, hogy Németországban, ahol pedig a sertéshúsra nem áll az az a fok, mint nálunk, lényegesen olcsóbb a zsír ára, de minden más élelmiszer ára is. Bizonyítja ez, hogy az élelmiszer mesterségesen uton történik és nem kell nagyarányú realis gazdasági okok. Az egésznek az alapja az ütköző spekulációk val nyereségvágy, mohó pénzszomja, lelkiismeretlen garázdálkodás. És ennek a felismerése egyszerűen elmulasztja az utat is, amelyen haladni kellene, hogy az immár türethet-

lenő vált helyzetet orvosoljuk. — Fia barátai emberek ma már csak egy életnek meg, ha koplalnak. Az őszem télénélzet ár, valamint minden szükségletű cikk ára olyan hihetetlen magasra felmászott, hogy az a csokoly fizetés, amelyre normális időkből is azt mondták, hogy élni kerde, meghalni se, most a háborús időben egyáltalánban semmi sem elég. Az állam-hatalomnak kellene a legszigorúbban köze lépni, hogy elejét vegye az ütköző spekulációk indokolatlan árbeállításnak.

Hadimenetrend a Máv-on. A nagyarányúvasutak nagyváradi, szabadkai és karloval vonalon hadimenetrend lépett életbe. A nagykanizsa—Wiener-neustadt és a nagykanizsa—Bácska vonalon szintén hadimenetrend lépett életbe. Ezeket a vonalakon naponta egy póste és egy élelmiszeri vonat közelekedik. Az élelmiszeri vonatokon csak illud osztályú kocsi járnak. A menetrend a következő: Nagykanizsa—Wiener-neustadt: Nagykanizsáról indul a postavonat éjjel 1 óra 17 perckor. Ez a vonat Zalazsent Ivánra ér reggel 4 óra 27 perckor, Szombathelyre reggel 8 óra 14 perckor, Sopronba délután 1 óra 1 perckor a Wiener-neustadt b.a.d. u. 4 óra 18 perckor. Hogy az ezen irányban az élelmiszeri vonat Nagykanizsáról indul délután 5 óra 17 perckor, Zalazsentivánra ér este 8 óra 27 perckor, Szombathelyre éjjel 12 óra 14 perckor, Sopronban reggel 5 óra 1 perckor és Wiener-neustadtba reggel 8 óra 18 perckor. Wiener-neustadtból indul a postavonat délután 1 óra 28 perckor és Nagykanizsára ér hajnali 4 óra 28 perckor, az élelmiszeri vonat indul hajnali 3 óra 55 perckor és Kanizsára ér délután 6 óra 50 perckor. Nagykanizsa—Bácska. Postavonat Nagykanizsáról indul reggel 5 óra 53 perckor, Gyékényesen van reggel 7 óra 53 perckor, Bácska délelőtt 11 óra 25 perckor. Az élelmiszeri vonat Kanizsáról indul este 9 óra 53 perckor, Gyékényesre ér éjjel 11 óra 53 perckor, Bácska hajnali 3 óra 25 perckor, Bácsról indul visszafelé a postavonat délután 6 óra 13 perckor és Kanizsára ér éjjel 11 óra 50 perckor, az élelmiszeri vonat Bácsról indul éjjel 2 óra 13 perckor és Kanizsára ér reggel 7 óra 50 perckor.

Hogy mulatnak Eszéken. Az eszaki Die Drau írja: Tegnap délelőtt az eszaki katonai uszoda csak gyengén látogatott volt. A hölgyek és urak, akik itt a közös fürdőt igénybeveszik, észrevéve töltötték idejüket többet a levegőn, mint a vízben. Ekkor lépett be Szilvi Béla a 13. alámos ezred főhadnagya, akihez az egyik ifjú hölgy azt a kérdést intézte, hogy képes lenne-e uniformisban, tarkanyus calzmával a medencét körüljárni. A főhadnagy megjegyezte, hogy ez jóték a kész ahogy ott áll, a lovaglóostorral a kezében a vízbe ugorni, ha a dolga névre őt üveg perzsgőbe fogadnak vele. A hölgyek nevettek s kevés hittel látszottak adni a kijelentésnek. A fogadás egy-kettőre letörtött. Szilvi főhadnagy egyenruhástól a vízbe ugrott s a kis, fékint hölgyekből álló társaság hangos tel-szésznyilvánítása mellett körüljárta a medencét. A fogadást a főhadnagy megnyerte s az őt üveg perzsgő ma délelőtt helyen volt.

A szivtelen kőbe. Egy fővárosi lap apróhirdetést közt olvashatók a következők:

EGY állítólag Steinfels nevű ur azt a viccet állította rólam, hogy a mult héten, amikor a Polák-kávéházban egyik jóbarátom kártyázás közben összecsett, én sem a barátom segítségére siettem, hanem az asztalra borított kártyalapokat néztem meg s az állítólagos nevű ur megbótránszó figyelemztetésére azt választottam volna, hogy meg akartam nézni, hogy mire vette föl a barátom. Ha állítólagos nevűnk van bátor-sága, ezután szívesen fel, hogy közölje velem lakása vagy tartózkodása címét. Rottberg Pál, Öröm-u. 34.

Ha jelentkezik a felállított Steinfels ur, szíveskedjék közölni, hogy mire vette föl a szerencsétlen játékos, mert most már bizonyára mindenki kíváncsi egy oly felvétele, a melyől az ember a guta könyvérezi. Ember-baráti cselekedet, hogy elárulja, mert „mindnyájunkat érhet bajunk” miatt had vigyázzanak jobban a felvételek.

Borsnyivirtartás könyvek, hivatalos előadás szerint kaphatók Fischel Földp. Fia könyvtárában és a Nagykanizsai

— Ujjtás a tábori ruhák szedésén.

A „Tábori Ujjás” írja: A tábori egyenruha szedését tudvalegyőleg az eddigi csokolyok helyébe a földön alaposan földszűrte lépett. A földszűrke egyenruhát most a lovasságnál is kötelezővé tették.

A vak katonáknak egy nagy meggyezési nem akart ur 3 karósi juttatott a Zala szekerességéhez.

A „Rezervista Álma” az a film vasúti forgalmi akadályok a különösen a kiterületen életbe lépett menetrend okosk zavarról nem érkezett meg s enni fogva az Ukrania kénytelen, annak reptéri elhalasztani. Helyette azonban ma és holnap, kedden és szerdán bemutatja a „Danya hőse” a drámai és Maxi barátunk egyik híres filmkredencióját, a „Maxi mint tárog tanár” p. vígjátékot. — A „Rezervista Álma”-hoz megváltott jegyek árul az Ukrania pénztár vizsárolgatója.

Lakkbrossok mindenféle tárgyakbrossozására 1 dobor-ára 80 fillér. Fischel Földp. Fia könyv- és papír-kereskedésében kapható.

Intenstástelepek. Az irattali templomban az intenstástelepek a sátoros ünepek (Sukoth) alkalmából a következők sorrendben lesznek megtartva: s. h. 22-én, szerdán d. u. 6 órakor esti ima; s. h. 23-án, csütörtökön d. u. 10 órakor muszáli ima, d. u. fél négy órakor mincha ima, 6 órakor esti ima; 24-én, pénteken d. u. 10 órakor muszáli ima, d. u. 6 órakor esti ima.

Az orosz harctár legáttekinthetőbb új térképe olcsó kiadásban is megjelent és ára K. 1.20. Kapható Fischel Földp. Fia könyvtárában és a Nagykanizsai.

A Melzer féle házban lévő műrész és látszerész üzletében megérkeztek a legújabb órák és látszerék, melyek legújabb nyosabban árusítandók el, Szilvi Antal műrész és látszerész, Kálmán-utca 3. (Vasúti-utca.)

Nyílt-tér.

Fog-Krém

KALODONT
70 fillér.

Veszek gubacsot

kicsinyben és nagymennyiségben a legnagyobb áron. SCHERZ SAMU, Nagykanizsa, Kinizsy utca 2. 12673

Vizvezeték, lakatos és kutfurási vállalatomat

kanizsai régi állandó megrendelőim kívánságára Nagykanizsán

megnyitottam,

mely célra a Rozgonyi-utca 9. szám alatti Schavel. féle műhelyt kibéreltem.

Támaszkodva szakmán terén 34 éven keresztül szerzett bő elméleti mint gyakorlati tapasztalatra, itt valamint számos más vidéken teljesített munkáimmal szereztem elismeréseket, megrendelőimnek a legteljesebb garanciát nyújthatom.

Vállalkozom szakmámra végtelenül legelőnyösebb feltételek megvalósítására és bármely nagyságú munkámat elkészítem, megváltott jegyeket felől berendezésem állásfoglalására.

Érdeklődőknek tizenöt éves előkelő referenciák állanak rendelkezésükre.

Tisztelettel:

ERDÉLYI JENŐ

gépész és elektrotechnikus.

A ZALA TÁRCÁJA

A déltiroli harcterről.

(Pillanatkép.)

A hegyekben erősen küzdenek. Cyklopok kovások most kovásolják ágyutűzben, puska-poros levegőben a jövő nagy társadalmának pilléreit.

Az ágyú folyton harsog, tüstorkából hangbűllámok indulnak ki, egyenesen neki a csúcsoknak: szinte érezjük amidőn reáveti magát a szirt fokra, megrázkódit... megszipsz, végre átvirgódik rajta s azután gyors iramúval szalad végig a hegyet kopasz vállán.

Óra száma halgatom sokszor a hegyek zenéjét, amelyhez képest egy Wagneri hangszerelés erőltet kisértet, gyenge utánzat. A legcsendesebb pillanattól a legvadabb fúgáig minden hang együtt van, amidőn a szabad természet nagy hangversenytartományában a küzdő lelkek energiája: az örök koncertje szól.

A mély hangokat a mozsarak öblös, mely torka adja, míg az üveghangok a zakatoló géppuskák karsu hangszálairól pattannak le.

Az új megváltás még tart, újat halálhőrgés, vér, füst, pusztulás jelzi, de már az erős akarat lassan diadala jut. A halál gondolata itt oly sürke, oly szemmit mondó, oly hétköznapi lett. De hisz nem is csoda. A világ minden sarka lánggal lángol s az a nagy ismeretlen hatalom, amit halálnak nevezünk, ma ugyancsak erős rendeket vág az ember ugaron.

Az előtt féltünk tőle, most már megbarátkozunk vele, mert hisz életünk nem más, mint egy kis kilendülés a nem lét végtelenségének ködéből a lét állapotába, hogy tiszta — (virág élet után ismét a végtelenség lepiába burkolódzon. Egy sáta a végtelenség között. Gondolatunkból egy szanitéc riasztott fel, aki keszken megállva előttem jelenti, hogy az elesett hőseket délután temetik el. A vihar egy pillanatra elállt. Gyönyörű nap volt. A köd-függöny is szíjjel húzódt, hogy teljes pompájában élvezhessük a fényes panorámát.

A havasok fehér teteje mosolyog le ráink, még odább Carrigole stützpunktjal s fehérén szürkés drótsóvényel csillognak a napfényben. A nagy Pahl a legmindusabb variációkban játszik.

Olyan, mint egy Fregoli művész. Minden pillanatban más a ruhája, más a xipompája, más árnyalatokat s nünaszokat talál ki, gyorsan, szinte automatikusan.

S mi nézünk a hogy játkát, színek életét a természet mimikrijét.

Amikor uj ruhát ölt a hegy, bevonul öltözőjébe, felbőszítotat maga elé teríti, hogy ne lássuk, mint dobozik uj tolettijén. De amidőn kéz, ismét szétterül a függöny a ott mosolyog előttünk a nagy hegy frissen s üdén.

Kebélre alpai rózsát s töllelomot tűz, míg tiszán hajába a kristályos gleccser hóféhér gyémántkövével ragyognak.

Felbőszítet játszik, a napugárral együtt kacag, míg végre megújja a játékot s visszavonul sejtmesen nedves felbőszítójába, hogy pihenjen egy kis ideig. Felértünk a temetés helyére, ahol két tiszt fekszik élettelenül a szikla padon.

Két kilobbant élet, fiatal, derékon tört fenyő, elpihent akarat, szenvedélytelen szív, az élettelen bus színe s az a sejtmeses látványosság, amely itt honol az erdők mélyén, még jobban belemarkolt a lelkünkbe.

Szomorú keret, szomorú kép. Az élet megmerevedve fekszik előttünk, vágy, remény, a jövő titkos álmódosítása, mind megfagyott, mert golyó járta át a szívet s megállította ezt az emberi járművet... a szöts haligató ajakkal, sápadt arccal fekszik a csatlában elesett két hőse. Egy hétével előbb még melettem álltak az elődök.

Boldog mosoly sugárzott arcukról, becsület örömtől ragyogó szemmel arról a pillanatról, amidőn majd újra visszatérhetnek az elhagyott családi fészekbe.

Az egyik főhadnagy volt. Sokat sőtáltam vele. Lelek lassan kitértült előttünk s én egészen lemerültem.

Hangja, amikor beszélt, az érzelmek skáláján jármott, szívesen majd a napugár ere-



A francia harctéren a német katonák egy borospincét táborikonyháva alakítottak át. A hatalmas üstökben „gulasch” fől, amelyet nagyon megszerettek a német katonák.

Jét harsogtatta, majd a borulás fojtott hangjaivá gyöngült.

Dalolt az élet lelkében, tán azért, hogy pár óra múlva kiterítve feködjön a hegyek ölén.

Szomorú aktus, mindennapi történet.

Egy mozaik e nagy képből, egy halvány ecsetvonása a Versaceagin izü festménynek, amelynek koloritjét az ágyutűz s a felgyújtott falvak lángja adja, míg alakjai vérben gázoló, örülnek látszó emberek, csodáisan összeházasított színei a lázas, exaltált, kráterként működő világnak konturját rajzolják, amelyből az új társadalom sikeletje már biborosan látszik. Egy fog eltörött a világgépezet nagy kerekén, de helyébe új jön ismét s így megy az mindaddig, míg a népek meg nem örlik egymást. Megittasulunk a vértől, a pusztulástól, minden nemesebb érzés lassankint kizsáll lelkünkkel, gondolatunk csak a máig terjed, nehézkes, mint a sár, amely a lövészárkok fenekét borítja s kődös, mint a katakombák világa. Megkezdjük a temetést.

Halakn gyászoló fenyők, némán csendes hegyek a gyászolók, a két lesiklott élet felett. Csendben imádkozunk, míg messziről ágyudörgést hozott felénk a szél... háborus tisztelőt kalona temetésnél.

A véletlen játéka volt, avagy tán a Gondviselés keze intézte úgy, hogy ágyutak... nem tudom, de isteni szép volt e harangozás, amelynek akkordjai még akkor is fülünkbe csengtek, a midőn már utban voltunk haza felé. Sielünk.

Lelkünk lázasan vergődött, szívünk úgy zakatolt, mint egy túlfűtött kazán, gondolatunk ott jártak egy kis tiroli faluba, ahol nemso-kára özvegyi látyol kerül a fejre, ahol a fekete ruha less társas annak a nőnek, akinek férjét itt a havasok ölén szokogó, sötét fenyvesek között temetik el s akinek már csak a lelke tér majd haza a lelkek országán. Még nem tudjuk, hogy a férjük már csak volt... s számukra csak emléke él s az a kis sírhalom, amelynek mélye a hőseket takarja...

Egy megkapó dolog jutott eszembe. Valahol olvastam egykor a pár sort. Egy övegy fiatal nőről volt szó, akinek az ura ép úgy a harcmezőn halt meg, mint/ezek s aki midőn a gyászjelentést megkapta, így szólt: Oda-oda állok leányt szemmel az ablak elé s tisztán érzem, mint iramlék el az élet, de én mégis azt szeretném, ha még gyorsabban rohanna tovább, hogy ne is legyen időm a gondolkodásra s egy szép napon mint öreg anyóka ébrednék fel.

Ki tudja, nem ezt érzi-e majd az a két nő, akiknek férjét itt temették el, idegen hegyek országában... Ahol csak az örökzöld fenyő gyászol a két lesiklott élet felett.

Aki Budapestre utazik, nézze meg a Pasaréti Lövészárkot! Az ország egyetlen hadi látványossága! ☺ ☺

Szépén butorozott.

utczai szoba

előszobával azonnal kiadó. Teleki-u. 11.

Keresek

egy magyar-nemet kisasszonyt vidékre két gyermek mellé. — Bővebbet BARTA és FÜRST czegei 12672

Egy komplett modern hálószoba és ebédlő

butort megvételre

keresik. Cím a kiadóhivatalban. 12670

Most jelent meg két a háborúval foglalkozó irodalmi mű és pedig

Fehéri Armand könyve A nyugati harcterről

Ára 3 korona. — továbbá

Franyó Zoltán könyve A kárpáti harcokról

Ára 3 korona.

FEHÉRI ARMAND német és magyar lepel megbízásból és a német főhadiszállás különös engedélyével bejárta a nyugati harctér legkritikusabb pontjait és érdekfeszítő leírásokban ismerteti a nemzeti csodálatra méltó kiemelkedő a francia és a flandriai csatákat. Képpel különösen érdekelni fogja közönségünket, az osztrák-magyar harcban az első ötvek diadalmas szereplésének leírása, a belga és francia erőseknek utromakai.

FRANYÓ ZOLTÁN a saját élményeit írja le könyvében, ragyogó irodalmi formában. Régi vett a kárpáti harcokban, melyekben átvitt az orosz hadsereg negyven és amely harcokból eddig oly kevés részlet ismert. Franyó könyve az igazságot való részletek fényét nyújtja, ahogy hátrahátrálatokat ábrázol és ábrázol.

A könyvek Nagykanizsa FISCHEL FOLÓP FIA cégnél rendelhetők meg. — Vidékre megrendítik könyvből 20 fillér portó díj kiadás.

Mindennemű cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelzerelések, Gyulay-táska, orvosi táskák, gamaschni, övzár,

esőköpeny, hátzsák

a legjobb minőségben kapható

Miltényi Sándor és Fia
cipőárúháza, Főut, város bérpalota.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek a háború után fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 90 fillérért minden gyógyszerárban és drogeriában kapható. Hatása Löffler, Vertun, Pertik, Vas, stb. intézetek vizsgálatai szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegségek fertőtlenítésére, antiseptikus kötszésekkel (sebekre dagantokra) kés és arcmosásra és ragályok elhárítására, stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM

szappan

finom gyenge piperesszappan, 1% lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatású. Alkalmazható a legkényesebb bőrre is azépti, megpuhítja és illatosítja a bőrt. Egy kisrlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Ára 1-20 K.

Fodormenta Lysoform

erősen antiseptikus hatású szájviz. Szájbúzi, rögön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használandó továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gargalizásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre.

Eredeti Üvege 1 Kor. 60 fill.

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogeriában. Kiváratra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük az „Egészség és fertőtlenítés” cz. érdekes könyvet.

Dr. Keleti és Murányi

vegyészeti gyára Újpesten.

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálja minden adás-vételi
üzlet megkötésére.

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
Aki alkalmazottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki butorozott szobát keres, vagy butorozott
szobát akar bérelni,
Aki cselédet, szakácsnőt, házmestert keres,
az leghelyesebben cselekszik, ha
kís hirdetést közöltet a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szög 1 korona.

Videokról a kis hirdetés postai utalványon küldendőbe

Nagykanizsán a kis hirdetés a kiadótól valóban. Sugár-ut 4. sz. old. fol.

— A kis hirdetések mindig előre fizetendők. —

Minden TELEFON 78. kereskedőnek érfelke,

hogy üzleti nyomtatványai izléses
kiállításban, a modern tipográfiai
eszközök igénybevételevel készül-
jenek, mert csak így lehetséges,
hogy a vásárló közönség figyelme
üzletére irányuljon. Ehhez pedig csak
az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA
≡ készítse el. ≡

Nyomdai iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül
berendezett nyomda, könyvkötészet,
vonalozó intézet és üzleti könyvgyár.



Szabadalmazott és törvényesen védett

VETŐMAG- csávázószer

„Antispore-Vita”

Hazai és külföldi szaktudósok meg-
állapították, hogy az „Antispore-
Vita” az a legjobb (vetőmagvédő), de-
nél semmi sem jobb az üzemek által használt
állapotban lenyugvott búzának csává-
zására a legmegfelelőbb, és így
a megfertőzésmentes növénykeze-
tés. Kilója 1 K 40 fill.

Készítés: laboratóriumi és használati
utasítások elolvasása a vezérleírások

Schwarz és Tauber nagykereskedők

Nagykanizsán

Oros
petróleumos hordókat
legnagyobb árban veszünk
Schwarz és Tauber
Nagykanizsán.

URANIA színhely
palota
ROZSGONYI-UTCA 4 sz. old.

1915. évi szeptember hó 21
és 22-én kedden és szerden

A bánya hőse.

Dráma 3 felvonásban.

Pénteken és szombaton az
első bemutatója magyar

**TRIKOLOR FILME-
KET** magy. színművészekkel



Fischel Fülöp Fia

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 3. sz.

Legnagyobb választéku
papir és írószerraktár

Mindenféle irodai felszere-
lés, iskolaszerek, sokszoro-
sító készülékek, írógépek-
lékek, :: diszlevélpapírok,
üzleti könyvek, zsebköny-
vek, diszművek, imaköny-
vek, zeneművek stb., stb

Könyvkereskedés
Nyomtatványraktár :: Könyvkötészet

Izléses kiállítású nyomtatványok és könyvek
— legelőször árban gyorsan készítenek. —

Stokholm, szept. 22. A cár elhatározta, hogy végleg a harctéren marad. Erre való tekintettel a trónörökös régens címet fog kapei. Oldalán az anyacárné fog állani, aki helyett azonban Pávlov, vagy Kuropatkin fog kormányozni. A cár a főparancsnokká kinevezett Ruszkij tábornoknak valamennyi hadvezért alárendelte.

A harctér egyéb eseményei

Az olasz harctér Francia harctér eseményei.

Budapest, szeptember 21. Dél-Itáliában legnehezebb lövegeink tűz alá fogták az ellenség által megszállott községeket. valamint a Seravalle-beli (Alatól északra lévő) olasz hadállásokat és ütegeket. A Costonon (Vilghereuthi fensík) lévő hadállásaink előtt az olaszokat mint mindig, visszavertük. Egy ellenséges duplafedélű repülőgép Trientre D'Annunzio hadnagy tollából származó, modjelett együgyű röpiratokat dobott le. A karinthiai harcvonalon nincs jelentősebb esemény. Flitsch körül a múlt héli, teljesen meggyújtott olasz támadások után újra beállott a csend. Csak az ellenség tüze folytatja a tüzelést. A tengerparton harcvonal többi pontján tegnap a harci tevékenység tüze tüzelésre és a lövéárokharc keletében kisebb vállalkozásokra szorított. Höfer altábornagy.

A balkáni államok véleménye.

Stokholm. szept. 22. Szófia-i jelentés szerint valamennyi balkáni állam, még azok is, amelyek az antanttal szimpatizálnak, — meg vannak győződve, hogy az antant elveszti a háborút.

Görög nagygyakorlat.

Berlin, szept. 21. A Kölnische Zeitungnak jelentik Szalonikiből: Hivatalosan közlik, hogy legközelebb Szeresznél és Szalonikinél nagygyakorlatok kezdődnek. Venizelosz és a sajtó izgatására a szalonikii hatóság és a lakosság ellenséges magatartást tanúsít a bolgárokkal szemben.

Weisz Miksa

női divatáruháza

Nagykanizsán.

Ajánlja elsőrangú, a divat terén mérvadó újdonságait az **ősz i idényre.**



Női köppenek,

Női blousok,

Női ruhaszövetek,

Menyasszonyi kelenyek,

Mosó áruk,

Chiffonok és vásznak

a legjobb kivitelben, mérsékelt szabott áron.



Minták vidékre küldetnek!

Berlin, szeptember 21. A nagy főhadiszállás jelenti: **Souchez Arras szakaszon a francia tüzéség csaknem szakadatlanul erős tüzelést folytatott.** Neuville környékén kézigranátokra került a sor. A tegnap rommá lőtt sapigneuli zsillpházat (az aise marne csatorna mellett Reimstől északnyugatra) éjszaka a maradványok felrobbantása után tervszerűen és anélkül, hogy az ellenséggel érintkezésbe kerültünk volna, kiürítettük. Perthesből nyugatra (Champagneban) és az Argonokban az ellenség állásaiban sikeres aknarobbanásokat végeztünk. A Hartmanns-weilerkopfon több kézigranát támadást visszavertünk.

A törökök dicső harcai.

Konstantinápoly, szept. 21. A főhadiszállás közli: Dardanella-front: Az Anafortaszakaszon tüzéségünk szeptember 19-én rajtaütött ellenséges csapatok, amelyek jobbszárnyunk előtt sáncolási munkákat végeztek. Az Ari Burnu-szakaszon tüzéségünk a bal-szárnyon elpusztította az ellenséges bombavető-állások és lövészárkok nagy részét. Az ellenséges gyalogságot, amely lövészárkait elhagyta, megsemmisítettük. A Szed il-Bahr-szakaszon a bal- és jobbszárnyunk előtt sáncmunkákkal foglalkozó ellenséges csapatokat heves tüzeléssel kényszerítettük, hogy munkájukat hagyják abba. Az ellenség meglepetésszerű tüzelést indított balszárnyunk ellen és milliónyi lövedéket pazarolt el, anélkül, hogy veszteségeket okozott volna nekünk. Szeptember 19-én egy ellenséges torpedónaszádó, amely Kerevizdere torkolatához közeledett és állásainkat bombázta, menekülésre kényszerítettünk. Az ellenség szárazföldről és Mavroszigetéről indított tüzeléssel válaszolt, de semmi eredményt sem ért el. Egy ellenséges repülőgép egy Degirmen Burnu előtt horgonyzó kórházhajókra négy bombát dobott. Megállapítottuk, hogy az ellenség kórházhajóit csapatszállításra, valamint arra használja fel, hogy árbocokon öröket helyezzen el. Irak-front: Szeptember 18-án újból meglepetésszerű támadást intéztünk az ellenség ellen Kornánál. Az ellenséget kényszerítettük, hogy ágyút és partraszállított csapataink egy részét visszavigye a hajókra. Az ellenség eközben súlyos veszteségeket szenvedett. Ugyanazon a napon önkéntesekkel megerősített lovasságunk az ellenséges tábor mögé jutott, sikeres földértéket végzett és az ellenséget elűzte. Egyik hajónk a Patagonia nevű angol gőzöst, amely szállítmányokkal volt megrakva, az odessai kikötő előtt megtorpedózta és elsüllyesztette. A többi arcvonalon a helyzet változatlan.

Minden mennyiségű elsőrendű étkezési

BURGONYA

RECHNITZER MÓR fűszer és csemegeüzletében Nagykanizsán. 12676

HIREK

— **Halál a harctéren.** Vasskó Pál 20-ik honvéddalozredbeli százados az északi harctéren szeptember 13-án hősi halált halt.

— **Katonai kiténtetés.** Gasparics Endre, Kiss József, Antal Jakab és Csik 20-as népfelkelő őrmestereket a honvédelmi miniszter népfelkelő hadapródokká nevezte ki.

— **Október 6.** Az aradi vértanúk emlékünnepe a világháború viharában is kegyeletos szívvel üli meg az ország hazafias lakossága. Zalavármegye törvényhatósága küldöttségileg vesz részt az aradi ünnepségen. A küldöttség tagjai lesznek: gróf Batthyány Pál, Bosnyák Géza, és Eitner Zsigmond megyebizottsági tagok.

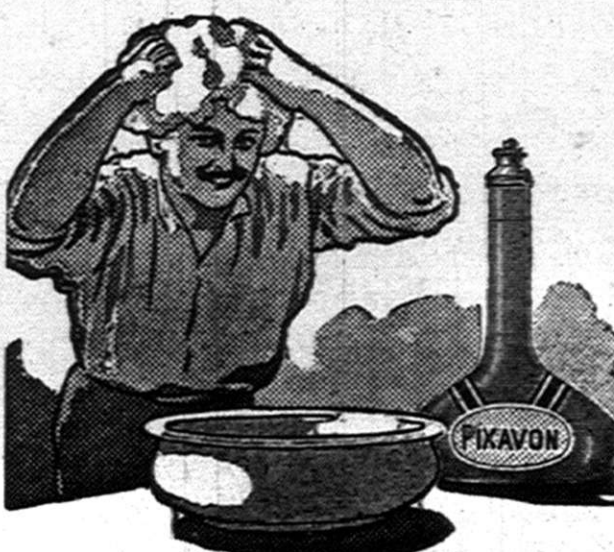
— **Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.** Hargitay Bertalan b. főnök, ki az igazgatóság megbízásából a megbetegedett brassói fiók-igazgató távollétében a brassói fiókot három hónapon át igazgatta, hazaérkezett és a nagykanizsai fiók vezetését a mai naptól átvette.

— **A vármegye lisztüzüksége.** Zalamegye lakosságának lisztüzüksége is teljesen biztosítva van. Amint értesülünk a vármegye szintén a nagykanizsai Franz-malommal fog szerződni a lisztüzükséglet kielégítésére. Érdekes, hogy a vármegye is minden vagyon buzán 200 koronát fog nyerni az őrlési díjak levonása után. A vármegye akként határozott, hogy ebből az összegből a megyei tisztviselők és egyéb alkalmazottak ingyen lisztet kapnak. Reméljük, hogy az ingyen lisztben csak szigorúan az arra szoruló tisztviselőket és egyéb alkalmazottakat fogják részesíteni.

— **Megszűnt a hadimenetrend.** A Zala tegnapi száma jelentette már, hogy a nagykanizsa-bécsi vonalon szombat éjféltől érvényben levő hadimenetrend kedden éjjeli 12 órával megszűnik. Múlt éjféltől kezdve tehát az összes vonatok rendes időben indultak úgy Wiener-Neustadt, mint Nagykanizsa felől. Ma éjféltől kezdve pedig a nagykanizsa-barcsi vonalon is megszűnik a hadimenetrend.

— **Eszteregnyé-Sormás.** Eszteregnyé és Rigyác községek, amelyek a sormási körjegyzőséghez tartoznak, azzal a kérelemmel fordultak az alispánhoz, hogy a körjegyzőséget helyezze át Sormásról Eszteregnyére. Az alispán a kérelmet elutasította, mire a két község a törvényhatósági bizottsághoz fellebbezett. — Azonban a vármegye is az alispán álláspontjára helyezkedett s így a sormási körjegyzőség székhelye továbbra is — Sormás marad.

— **Orosz őrmester, aki osztrák akar lenni.** A pécsi vasúti állomáson dolgozó orosz hadifoglyok között egy őrmester is van, aki annyira megkedvelte az ottani életet, hogy nem szándékozik többé visszatérni hazájába. Egy kérvényt találtak ugyanis nála, amelyben részletesen kifejti orosz nyelven, hogy ő az egész háborúban egyetlen golyót sem lőtt ki és semmi bűn nem terheli a lelkét a nagy vérontásban. Ezt esküvel is erősíti. Kijelenti, hogy a bölcs és nagy Ferenc József császár osztrák alattvalója akar lenni, a nevét megváltoztatja és meg akar tanulni németül. Az orosz őrmester spontán elhatározása mindenre érdekes. Hogy nem magyar, hanem osztrák alattvaló akar lenni, az nyilván csak közjogi tájékozatlanságának folyománya.



Pixavon hajápolás
tudományos alapon

a leghelyesebb mód a fejbőr ápolására és a haj erősítésére.

Ára üvegenként: 2.50 K. — Hónapokig elegendő

— **A vármegye a katonáknak.** A 20-ik honvéddalozred, a 48-ik közösgyalogezred és a 6-ik számú honvédduszárezred parancsnokságai a rokkant katonák segélyezésére „rokkant alapot” létesítettek. A vármegye mind a három csapattest alapját 1000—1000 koronával gyarapította.

— **Rokkantak — Özvegyek.** Csak salamonai ítélet tudná eldönteni: ki szolgál rá jobban legféjdalmasabb részvételre? A letört dala, vagy a tölgyfát repkénymódra körülölelő, annak életnedvéből táplálkozó eltartott feleség, aki mellől kidőlt a tápláló tölgy? De nemcsak nem lehet, nem is szabad különbséget tenni köztük; teljesen egyenlő mértékben vagyunk felelősek mindkettőjük megcsontított élet-örömeért, hiányos munkaképességéért, teljes egyéniségének megrovidulásáért. E kérdés gyakorlati megoldása felé vezető utat mutatja „A Nő” című feminista folyóirat szeptemberi számának megleghangos vezércikke. Megemlékezik e lapban arról a nagyarányú békeakción, amelyet az entente és a semleges országok asszonyai indítottak hazájukban. Kedves, humoros, de minden részletében találó és őszinte az a cikk, amelyet Charlotte-Perkins-Gilman írt a női kalapról, bizonyára nagyon sok gondolkodó asszony és férfi saját véleményének kifejezésre juttatását látja majd a szellemes értekezésben. A cikkek között lapozva, az olvasó szemébe tűnik arról a nagyarányú akción szóló beszámoló, amelyet a Feministák Egyesületének munkaközvetítő irodája fejtett ki a lefolyt évben. A közlemény szerint 14606 esetben juttatott az egyesület álláshoz, illetve keresethez nőket. Számos érdekes külföldi és hazai hír, cikkek és glosszák teszik változatossá a magas színvonalon álló egyetlen magyar nőmozgalmi lapot: „A Nő”-t. A lap kiadóhivatala (Budapest, V., Mária Valéria-utca 12.) készséggel küld mutatványszámot. A lap előfizetési ára: egész évre 5 korona, félévre: 2.50 korona.

— **Elveszett ujév másnapján** a zsidó templomban egy fekete kabát. Megtaláló kéri 10 korona jutalom ellenében a Zala kiadóhivatánál, vagy a bitközségi irodában leadni.

Barta és Fürst

elsőrangú női-divatáruháza

Nagykanizsa, Főut

az Első Magyar Bizt. Társ. palota.

Telefon 323



Telefon 323.

Női- és leányka kabátok,

Szőrmegarnitúrák

Bluzok és pongyolák

Ruhakelmék

Bársonyok, flanellok

Pargetok, Selymek

Vásznak és Siffonok



Elvállalunk ruhák elkészítését.

Gyászruhákat azonnal.



Vidékre mintákat küldünk.



Legelőcsőbb bevásárlási forrás!

A berlini olcsóság.

Németországból hazajött magyarok szatlatlanul azon sopánkodnak, hogy mennyivel olcsóbbak Németországban az élelmiszerek, mint nálunk, a termelő Magyarországon. Hát ez érthetetlen is, különösen ha tudjuk, hogy az élelmiszereknek éppen nem jelentéktelen részét állítják fel a szövetségesek. Nem lesz tehát érdektelen, ha helyt adunk egy amerikai újságíró cikkének, amely minden oldalról megvilágítja a németországi olcsóságot.

A háború kitörése óta Berlinben nem kevesebb, mint hetven új vendéglő és étterem nyílt meg. A hetvenedik éppen a napokban kezdte meg működését s hogy én ezt olyan jól tudom, az onnan van, hogy ez a hetvenedik étterem éppen a saját lakószobámmal szemben van. Megnyitásának napján közel ötszáz ember étkezett ebben a vendéglőben. A második napon a vendégek száma már hatszáz körüli járt. A vérbeli újságíró nem tudott bennem megnyugodni s ösztönözött ennek a vendéglőnek a megismerésére. Ott voltam és nem bántam meg.

A vendéglő bejárata egy nagy térről nyílik. Az ajtó mellett és az összes ablakokban plakátok vannak, melyeken ez a szó olvasható:

— Polgári konyha.

A francia ezt körülbelül így fejezi ki: — Cuisine bourgeoise.

Egy táblán az ajtótól balra továbbá az olvasható, hogy az étteremben egy ebéd negyven, a vacsora pedig harmincöt pfennigbe kerül. No, ez igazán hallatlanul olcsó. Soha életemben nem ettem még negyven pfennigbe ebédet. Társasággal lykszerem az étterembe és valamennyien nagyon kíváncsiak voltunk, hogy voltaképpen mi is lesz ott. El nem tudtuk képzelni, hogy ezért a nevetségesen kis összegért mit kaphatunk majd. Várakozásteljesen léptünk be a helyiségbe.

Három szobából és egy konyhából áll ez az új olcsó étkező, mely Berlinben a háború kitörése óta a hetvenedik és melyek mind kitűnően mennek. Az első szobában a fal mellett hosszú asztal húzódik végig, melyen ételekkel megpakolt tálak és fazékok, továbbá tányérok voltak. Ugyanezen az asztalon volt nagymennyiségű tiszta evőeszköz. Az asztal mellett vagy félúton fehérbe öltözött nő állott, akik azzal voltak elfoglalva, hogy kedves és kellemes arcú lányok által felejük nyújtott tányérokba eltett rakjanak a tálakból és fazékokból. Ezek a lányok pincérek voltak és szintén fehérbe voltak öltözve. Úgy vettem észre, hogy az ételosztó hölgyek nem sajnálták a fáradságát, és a tányérokba meglehetősen nagy adagokat raktak a jó illatú ételekből. A szoba másik oldalán áll egy másik hosszú asztal teli tálakkal és fazékokkal s fehér ruhás nőkkel. Az asztal fölött ez a felirat lóg:

— Az utcán áll!

Vagyis ennél az asztalnál olyan vorok kaphatnak ételt, akik saját edényekkel jönnek és az ételket haza viszik és otthon fogyasztják el.

A bejárat mellett baloldalt egy kis asztalka mellett az üzletvezető ül és ételjegyeket árul. Az ebédjegy ára negyven pfennig, aki pedig még kompótot is akar, az még külön öt pfenniget fizet. Elhaláztunk, hogy ezt a kis összeget megreszkírozzuk. Mikor így fel voltunk mindennel szerelve, beléptünk a második szobába, mely meglehetősen teli volt vendégekkel. Azonban az egyik asztalnál mégis tudtunk helyet kapni. Az asztalok kifogástalan fehér abroszokkal voltak leterítve, melyeken tiszta fehér asztalkendők voltak. Az asztaloknál nyíló virágok kipeztek. Az ablakokon fehér függönyök voltak, miket piros szalagok tartottak össze. Az egész helyiség általában a tisztaság benyomását tette az emberre. Kényelmes volt és ahol nem volt semmi jele az izléstelenségnek. Egy egész csapat pincérő sűrűn járt a helyiségben és mindegyiknek tele volt a két keze munkával.

— Három ebéd kompóttal — mondta egy kis szőke lány, aki átvette az ebédjegyet.

Egy szakaszvezetőnk a Tirolban tatóngó szakadék fölött kötélén lógva figyeli az ellenséges hadállásokra boesztott tüzségi tűz hatását.

ket és átfutott a másik szobába a hosszú ételosztó asztalhoz. Csakhamar visszatért három tányér rizzelevessel, három adag répafőzelékkel, három kis tányér pirított burgonyával és hússal, valamint három adag szilvakompóttal. És milyen hatalmas adagok voltak azok. Mi hármán úgy néztünk egymásra, mintha azt akarnánk egymástól megkérdezni:

— És ezt mind meg kell ennünk?

Tekintetek felelték:

— Majd megpróbáljuk, hogy megbirkózunk vele.

Háromunk közül csak éppen a doktor bírt a sok étellel végzenni. Mondhatom, becsületes munkát végzett. Minden étel kitűnő volt. A legjobb anyagból készült és a legjobban volt elkészítve. A mennyiség pedig egyszerűen borribilis volt. A közönség csupán jól öltözött emberek állott. Valamennyien intelligensek és valamennyien jó modorúak. Mindnyájan nagyon jó évtárggyal ettek. Mellettem egy apa ült két gyermekkel, egy fiúval és egy lánnyal és mindnyájan igen jókúrosan ették ételüket. Az apa még egy pohár ásványvizet is ivott, melyért hat pfenniget fizetett, a gyermekek pedig ugyanezenért körösen megittak egy pohár limonádot. Látszott rajtuk, hogy az üdítő ital nagyon jött nekik.

No és a kávé! Az egyszerűen fenséges volt. Ment kávé is lehetett kapni külön öt pfennigért, mely összeg fejében azonban az ember a kávé mellé még tejet is kapott. És a kávé éppen olyan egyszerűen ízlett, mint a többi étel. Csak éppen dohányozni nem volt szabad az étteremben. De az egészen természetes is olyan nagy és sokat látogatott helyiségben. A vezetőnek ügyel rá, hogy a levegő mindig tiszta legyen. Minden olyan gyorsan és szépen ment. Az emberek jöttek, egy-kettőre megkapták az ételüket, kényelmesen, nem sietve elfogyasztották azokat s aztán mentek a dolgukra.

Mikor a helyiségből távoztam, kérdeztem a vezetőt, hogy mennyi a vendégek száma.

— Napról-napra növekszik a szám. Minden nap legalább százal többen jönnek. Ma már közel nyolcszázán étkeztek itt és ez a szám még növekedni fog.

— És a menü minden nap egyforma?

— Dehogy, naponta más.

— És kifizetődik az étel? Lehet ilyen olcsó árak mellett reálmizni?

— Nagyszerűen. A vendég sok, az étel valamennyi számára ugyanaz, ebben rejlik a siker.

Mit mondunk, mit szólunk ehhez? Tegyük rá megjegyzést? Nem. Azaz igen, csak ennyit: a németek nem csaknak úrszobából meggazdagodni és a németek nem is írják, hogy kiutasítsák őket. Nálunk csak két emberfajta él. Úrszobás és kiutasított. Pont.



5 szobás modern lakás

fürdőszobával és összes mellékhelyiségekkel KIADÓ. — Bővebbet Balog Oszkár papírkereskedésében. 12675

Ügyes, megbízható

Pénzbeszedő

azonnali belépésre kerestetik. Nemi irodai gyakorlat megkívánatik. Cim a Zala kiadóhivatalában.

Veszek gubacsot

kicsinyben és nagymennyiségben a legnagyobb áron. SCHERZ SAMU, Nagykanizsa, Kincsey utca 2. 12673

Ügyes intelligens nő

ki a háztartásban igen gyakorolt, állást keres, 8 évig egy családnál volt. Nem egy fizetést, mint a bánásmódot tekint. Cim a kiadóhivatalban.

Szépen butorozott

utczai szoba

előszobával azonnal kiadó. Teleki-u. 11.

Csak nagyban

a legolcsóbb árak mellett árúsítok fésűket, kefeárukat és toilettcikkeket.

MAXIMILIAN ALTMANN

Wien VIII. Lerchenfeldstrasse 66.

PAPIRSZALVÉTA

100 DBB 80 FILLER

1000 DBB 7 KORONA

FISCHEL FÜLÖP FIA

Állás- és papírkereskedés

NAGYKANIZSA.

Jó karban, lévő 6 darab 75 75 25 32
29 és 29 hektóteret

használt hordó

mely kádnak is alkalmas
Jutányos árban eladó. — Bővebb felvilágosítással szolgál

Bettlheim és Guth cég.

Mindenemű cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelszerelések. Gyulay-táska, orvosi táskák, gamaschni, övszíj,

esőköpeny, hátzsák

— a legjobb minőségben kapható —

Miltényi Sándor és Fia

cipőáruházban, Főut. városi bérpalota.

Vízvezeték, lakatos és kútfurási vállalatomat

kanizsai régi állandó megrendelőim kívánságára Nagykanizsán

megnyitottam,

mely célra a Rozgonyi-utca 9. szám alatti Schavel féle műhelyt

— kibéreltem. —

Tízéves szakmai terén 24 éves kezdetűl szerzett bő elméleti mint gyakorlati tapasztalatokra, itt valamint számos más vidéket járva, munkáimmal szerzett alkalmak, megrendelőimnek a legteljesebb garanciát nyújthatom.

Vállalkozom szakmában vágó legkülönbözőbb feladatok megoldására és bármily nagyarábú munkákat elkészítésére, megfűző és megnem fűző berendezések átalakítására.

Érdeklődőknek tizenöt éves előkező referenciák állanak rendelkezésükre.

Tisztelettel:

ERDELYI JENŐ

gépész és electrotechnikus.

Krapina fényszén

legelsőrendű, magas kalóriás fekete, háztüzelési, ipari és cséplési célokra kitűnően alkalmas, porosz szénét pótló mértékelt fuvardíjtelek mellett, jutányosan beszerezhető, de csakis egész wágonrakományok hozatalánál közvetlenül a horvátországi krapina fényszénbányától szállítva, és pedig kőcska, közép, guvadar és finomdarab osztályzatban. Továbbá igen jó minőségű szén, magas kalóriás ugyanaz, mint a krapina fényszén, de csakis egész wágonrakományok hozatalánál közvetlenül a bányából szállítva, és pedig nagydarabos és rostált aknászén. Részletes ajánlatok kiadására.

WEISS TESTVÉREK

Nagykanizsa

a krapina fényszénbánya és a Ladanyi doinai szénbánya k. i. vezérigazgatói.

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálják minden adás-vételi
üzlet megkötésére.

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
Aki alkalmazottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki butorozott szobát keres, vagy butorozott
szobát akar bérelni,
Aki cselédet, szakácsnőt, házmestert keres,

az leghelyesebben cselekszik, ha
kís hirdetést közöltet a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szög 1 korona.

Videkről a kis hirdetés postautalványon küldendőbe

Nagykanizsán a kis hirdetés a kiadói hivatalban, Sugár-ut 4. adandó fel.

== A kis hirdetések mindig előre fizetendők. ==



Szabadalmazott és törvényesen védett

VETŐMAG- csávázószer

„Antispora-Vita”

Házi és szállódi szúnyegcsapók meg-
állítására, hogy az „Antispora-
Vita” az egész nyári hónapban, de
először is az egész éjszakai órákban
állandóan lenyugtatja bennük csává-
zására a legmegféleltőbb, és így
a meztelenül alvók számára a legveszélyesebb
tett. Kilója 1 K 40 fill.

Használata egyszerű: a használt
szúnyegcsapók a vödrökbe kerülnek.

Schwarz és Tauber nagykereskedők

Nagykanizsán

petróleumos hordókat
legmagaasabb árban vesztünk
Schwarz és Tauber
Nagykanizsán

URANIA mozgóképfilm
ROZSGONYI-UTCA 4. sz. sz.

1915. évi szeptember hó 21.
és 22-én kedden és szerdán

A bánya hőse.

Dráma 3 felvonásban.

Pénteken és szombaton az

első bemutatója magyar ad.

TRIKOLOR FILME-

KET magy. színészekkel



Fischel Fülöp Fia

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 3. sz.

Legnagyobb választéku
papír és írószerraktár

Mindenféle irodai felszere-
lés, iskolaszerek, sokszoro-
sító készülékek, írógépek-
lékek, :: diszlevélpapírok,
üzleti könyvek, zsebköny-
vek, diszművek, imaköny-
vek, zeneművek stb., stb

Könyvkereskedés

Nyomtatványraktár :: Könyvkötészet

Iszlások kiállítású nyomtatványok és könyvek
== legolcsóbb árban gyorsan készülnek. ==

Minden TELEFON 78. kereskedőnek éérdeke,

hogy üzleti nyomtatványai izléses
kiállításban, a modern tipográfiával
eszközök igénybevételével készül-
jenek, mert csak így lehetséges,
hogy a vásárló közönség figyelme
üzletére irányuljon. Ehhez pedig csak
az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA :: készítse el. ::

Nyomdai iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül
berendezett nyomda, könyvkötészet,
vonalozó intézet és üzleti könyvgyár.

KÉZIRATOK ÉS KÖNYVTÁR:

NAGYKANIZSA

SUGÁR-UT 4. SZÁM

KÖNYVTÁRHIVATAL:

Könyvtárunkban 3. sz. 6. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

"ZALA" Hírlapjainak és nyomdái

N. L. Hírlapnyomdájának Sugár-ut 8.

TELEFON-SZÁMOK:

Hírlapnyomdájának Sugár-ut 8. 170

Nyomdák: 170

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak

helyben házhoz hozva

Egy hónap

Negyedévre

Félévre

Egy évre

postai előfizetésre

Egy hónap

Negyedévre

Félévre

Egy évre

Egyes szám ára 3 fillér

Hirdetéseket és nyit-tartást

táblázat szerint vesszük

a hirdetésért

Az orosz hadszíntér.

Ujabb német sikerek. — 3000 fogoly, tizenhárom géppuska. — Osztrovót bevettük.

Berlin, szept. 22. Hindenburg tábornagy hadserege Lennawadentől délnyugatra (a Duna mellett, Fridrichstadttól északnyugatra) az oroszok előre-törték. A harc itt még tart. Smelyanától keletre (Dünaburgtól délnyugatra) csapataink három kilométernyi szélességben betörték az ellenséges állásba és 9 tisztet és 2000 orosz elfogtak, 8 géppuskát zsákmányoltak. Oschmyanától északnyugatra és délnyugatra támadásunk tovább is kedvezően halad előre. Subotniki mindkét oldalán átjutottunk. A Gania-szakaszon jobb szárnyunk a Novo-Grodek-től északra fekvő vidékig előrejutott. Lipót bajor herceg tábornagy hadserege: A Molcadz szakaszon a hasonló helységtől délkeletre is túl jutottunk. A Myschanka nyugati partján orosz állásokat a Brestlitovsk-Minski vasútvonal mindkét oldalán rohammal elfoglaltuk, miközben 1000 orosz elfogtunk és öt géppuskát zsákmányoltunk. Tovább délre Osztrov helységet harc után bevettük. Peleszhanynál az Oginsky csatornán át előrenyomult osztagaink az oroszokat Doboslawka irányába visszavetítették. Mackensen tábornagy hadserege: Logysohintől keletre kisebb harcok voltak.

Keletgaliciában és Volhyniában a helyzet változatlan. Az Ikva mentén egyes helyeken heves tüzési harc folyt. Az oroszok többrendbeli arra irányuló kísérlete, hogy a folyón átkeljenek, ütegeink tüzelésében megheiusult. Litvániaiában küzdő csapataink tegnap a Novaja-Misch-szakaszon egy orosz hadállást áttörték, 900 embert elfogtak és 3 géppuskát zsákmányoltak. Höfer altábornagy.

Az olasz harctér

Budapest, szeptember 22. A lafrauni fensík északi szakaszát az olasz gyalogság ma hajnalban több órán át heves tűz alatt tartotta, anélkül, hogy előbbrejutott volna. A Dolomit-szakaszon az olasz tüzés fokozta a Monte-Piano és az e hegytől jobbra és balra elterülő védelmi szakaszok ellen irányított tüzelését. Höfer altábornagy.

Délkeleti harcok

A megerősített Belgrád.

Budapest, szept. 22. A főhadiszállás jelentése szerint tegnap a Száva mellett és a Drina alsó folyásánál tüzési harcok voltak és kisebb méretű csatározás is kifejlődött. Pozserovácot, amely a hasonló nevű szerb kerület főhelye és a Morava völgyében fekszik, 15 kilométernyire a Dunától, — továbbá a Dunatúlsó partján, Báziasztól tíz kilométernyire fekvő Veliki Gradistyt bombáztuk. A montenegrói tüzés is életjelet adott magáról és Teodát lőtte.

Szofia, szept. 22. Belgrádból ideérkezett utasok beszélik, hogy a belgrádi várat a szerbek angol instruktorok vezetésével részben átépítették, részben megújították. A Száva mentén, a Zimony felé eső erődítményeket nehéz tüzéssel látták el, melyeket angol tüzekek kezelnek. A Kalimagdánt várszerűleg kiépítették. Sándor szerb trónörökös törzskarával Belgrádba érkezett.

Francia harctér

Berlin, szeptember 22. A nagy főhadiszállás jelentései: Solchez és Neuville között ugyiszintén Rochincoutól keletre a franciák tegnap este támadást intéztek ellenünk. A támadás akadályaink előtt tűzünkben összeomlott. Champagneban tegnap Beau-Sejoni majortól északnyugatra koncentrikus tűzünkkel elpusztítottunk újabb francia sáncokat. Erős járőreink, amelyek részben a harmadik ellenséges vonalig előre hatoltak, a franciák súlyos veszteségei mellett tökéletesítették a rombolást. Számos foglyot ejtettek, majd a parancsnak megfelelően visszatértek állásukba. Willerwarnál Neuwillétől keletre egy német harci repülő lelőtt egy angol repülőgépet. A gép vezetője meghalt, a megsebesített foglyot foglyul ejtették.

Bulgáriában.

Newyork, szept. 22. Az Associated Presszének jelentik Szófiából: Egész Bulgáriában teljes nyugalom uralkodik. A nézeteltérések, amelyek néhány napja még fennállottak, teljesen megszűntek. Radoszlavov miniszterelnököt minden oldalról támogatják. Macedónia bekebelezése minden egyéb törekvést elnyom.

A török harczok.

Konstantinápoly, szept. 22. A főhadiszállás jelentései szeptember 21-én: Irak-front: E hó 19-én meglepetésszerűen tüzelést kezdtek az ellenségnek a folyó mindkét partján lévő táborára és motorcsónaksáira. Egy ellenséges lovasőrszázad tisztjeit és közkatonaikat megölték és muniókat megrakott lovakat zsákmányoltak. Egy motorcsónakot elsüllyesztünk. Dar-danella-front: Anafortánál semmi új. Ari-Burnutól e hó 19-én tüzelésünket Ari-Burnutól keletre lévő két ellenséges pantra irányítottuk. Teljes sikert értünk el és az ellenségnek komoly veszteségeket okoztunk. Az ellenséges tüzési őrsöket megfutamítottuk. Ugyanaznap bombáztunk egy, Ari-Burnutól állomásozó ellenséges hajót, melyen tüzet idéztünk elő. Épp úgy eltaláltunk egy vontatóhajót, amely Kabatépénél kirakodással elfoglalt szállítóőrsök kíséretében volt. Mindkét hajó Imbros szigete felé vonul vissza. Szedil Bar szakaszában nem volt változás. Szeptember 20-án anatóliai ütegeink halálosan bombázták Morto-Limant és az ellenséges csapatokat Szedil-Bernál, valamint az ellenség tüzési állomásait Hisszarliknél. Az ellenség nehéz ágyúkat használ, amelyeknek lövedékei fojtógázokat fejlesztenek. Szeptember 10-én délután két ellenséges hadihajó, amelyek egy vitorlást kísérték, Bos-Burnutól, Mermeristől délnyugatra, 50 katonát szállított partra. A partraszállított különítmény a parti őrség erőfeszítésével találkozott és a hajóágyúk támogatott tüzelése ellenére kénytelen volt a hajók fedélzetére visszamenekülni, három halottat hagyva hátra. Nekünk szintén három halottunk volt. Menekülésük közben az ellenséges katonák a part mentén lévő házakból különböző értéktárgyakat és holmikat vittek magukkal. A többi arcvonalon a helyzet változatlan.

Ellenséges repülők

bombázták Stuttgartot.

Berlin, szept. 22. Tegnap délellőtt ellenséges repülők Stuttgartra bombákat dobtak. Négyen meghaltak, több katonai és polgári személy megsebesült. A repülők ezután délfele eltávoztak. Az ellenséges repülők német repülőjellel voltak ellátva. — Idejekorán észrevették érkezésüket, de azt hitték, hogy német repülők és így a lakosságot későn figyelmeztették a veszedelemre.

Elsüllyedt gőzösök.

Amsterdam, szept. 22. Az Emma királyné gőzös Landennél aknára jutott és elsüllyedt. A legénység megmenekült. Pétervárról jelentik, hogy a Delfin nevű orosz buvárhajó a keleti tengerben legénységével együtt elsüllyedt.

Orosz támadások

Csernovitz, szept. 22. Az oroszok éjszakánként ostromokat intéznek hadállásaink ellen. Eddig minden támadást visszavertünk.

Vilnánál.

Páris, szept. 22. Pétervárról jelentik, hogy a vilnai orosz hadsereg kedvező körülmények közt vonul vissza. A Ruszkij Invalid előkészíti az orosz közvéleményt, hogy még többszáz kilométernyi területet kell Oroszország területéből átengedni az ellenségnek.

A hadikölcsön.

Budapest, szeptember 22. Ausztriában és Magyarországon egyaránt teljes erővel folyik a harmadik hadikölcsön előkészítő munkája. A nagybancok vezetői újabb megbeszélést folytattak Teleszky János pénzügyminiszterrel, a mely előreláthatóan minden további megbeszélést feleslegessé tesz, úgy hogy a hadikölcsön aláírási feltételeinek publikálása most már kizárólag a kormány elhatározásán múlik. Kétségtelen, hogy a kölcsön típusa és egyéb feltételei újból olyan kedvezőek lesznek, hogy az ország minden rétegében kedvező fogadtatásra találjanak és azokat a rendkívüli összegeket, a melyeket a kormány és a fogyasztókörzés a termelők kezébe juttatott, az államkincstár az új járadékra eszközlendő jegyzésekben jórészt viszont fogja látni.

Bevonulások.

Budapestről jelentik: A honvédelmi miniszter az ország minden sorozójárára nézve elrendelte, hogy az 1897-ben született, valamint azok a népfelkelők, akik előbb a hadiszolgáltatásról szóló törvény alapján mint munkások, kocsisok, hajcsárok stb. tettek szolgálatot, de később besoroztattak — amennyiben névszerint fölmentve nincsenek — október 15-én az igazolványi lapjukon feltüntetett honvédkiegészítő, vagy közöshadseregbeli hadkiegészítő parancsnoksághoz tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Ugyanazon napon bevonulni tartoznak azok is, akik önkéntes belépés folytán a közös hadseregbe vagy a honvédségbe (akár mint egyévi önkéntesek) már besoroztattak, tekintet nélkül arra, hogy mely születési évfolyamhoz tartoznak. Azoknak az 1897. évi születésű hivatásos gőz- vagy motorkocsi gépezeteknek és fűtőknek tényleges szolgálatra való bevonulása azonban, kik ily gépeknél tényleg alkalmazva vannak, beigazolt alkalmaztatásuk esetén a községi előjárásnál vagy városi hatóságnál személyesen előterjesztendő kérelmükre, az illetékes kiegészítő parancsnokság által 1915 november 30-ig elhalasztatik. Végül figyelmezteti a miniszter a bevonulásra kötelezteteket, hogy aki a kitűzött határidőre be nem vonul, azt kardhatalommal vezeték elő és két évig terjedhető börtönnel büntetik. Megjegyzendő még, hogy akiknek Újvidékre kellene bevonulni, azoknak, ha a közös hadsereghez tartoznak, Pécsen, ha pedig a honvédséghez, Szabadkán kell jelentkezniük. Bécsből jelentik, hogy a „N. W. Journal” közlése szerint az Ausztriában sorozott 42—50 éves korosztályok nem fognak egyszerre bevonulni, hanem előbb csak a 42—47 évesek lesznek soron a bevonulásra, még pedig semmiesetre sem november közepé előtt. Azért nem valószínű, hogy ezeket korábban lehessen behívni, mert a most besorozott egykori tisztek és azok, akik ezeket a korosztályokat ki fogják képezni, előbb maguk tartoznak a kiképzési tanfolyamon résztvenni.

HIRES

— **Tisza István bérbe adta birtokait.** Budapestről jelentik: Tisza István gróf miniszterelnök október elsejétől számított husz évre bérbe adta geszti birtokait a Kender és Lenipar részvénytársaságnak. A miniszterelnök csupán a kastélyt és parkot tartotta meg.

— **A husztalan napok megszorítása.** Bécsből táviratozzák: A növekvő husztalan következtében a kormány a husztalan napok számát háromra, esetleg négyre emeli föl. A kormány mindent elkövet a további ár-emelkedés megakadályozására. Magyarországgal létesítendő megállapodás után az egész monarchiában szabályozni fogják a husztalanokat.

— **Papp Zoltánt megoperálták.** Papp Zoltán orsz. képviselő, aki jelenleg tisztiorban teljesít katonai szolgálatot, a multkoriban villamos-baleset következtében a lábán megsérült. A gondos orvosi kezelés dacára is vérmérgezést kapott s tegnap a lábát térdkalácson fölül amputálni kellett. A képviselő állapotja súlyos, de az orvosok remélik, hogy életben marad.

— **Wajdits Gyula aranymiséje.** Tegnap 22 én mondotta aranymiséjét Wajdits Gyula pápai proelatus, prépost kanonok, városunk szülőtte a híres kegyhelyen, Máriazellben. Az ég által keveseknek jutott jubileum az ünnepeltet teljes szellemi és testi erőben találta és csakis ennek és ritka szerénységének tudható be, hogy nem itthon ünnepélyek között, hanem messzire elvonulva, ábitatba merülve ad halált lstennek eddigi kegyelméért. 1841-ben született Nagykanizsán mint hetedik gyermeke néhai Wajdits János könyvkereskedőnek, a Wajdits cég megalapítójának. Iskoláit itt végezte, de mivel akkor még a gymnasium csak 4 osztállyal bírt, az ötödikét már Pécsen járta mint papnövendék. Tanulmányait kitűnő eredménnyel végezván 1865. szeptemberben pappá szenteltetett és első miséjét helybeli plébánia templomban mondotta 1865. szeptember 22-én. Több helyen volt káplán, majd Szakadáttra (Tolnamegye) ment plébánosnak. Itt valódi példaképpé adta a csakis hivel és egyházával törődő papnak, akinek minden szava és cselekedete a mások javára szolgált. Egy plébános társával megalapította a Szentcsalád Naptárt, melynek tiszta jövedelméből — miután ez kitűnő szerkesztése és tartalma miatt közkedvelt volt — nagy összeget foidított plébániáján a templom felépítésére; persze a sajátjából is jelentékenyen áldozott erre. Csepdes, zajtalan, de eredményekben gazdag működése, szent élete által általános tekintélynek és tiszteletnek örvendett. Dr. Dulánszky püspök maga kérte meg, hogy vállalja el a seminariumban a lelkiezetőit (spiritualis) állást, amit egyházmegyéjének javára és örömére meg is tett. Éveken keresztül végezte nehéz de magasatos pályáját, míg nem a pécsi kanonokok sorába nevezte ki a királyi kegy méltó elismeréséül eddigi buzgalmanak. Nemrokkára préposti majd pápai praelatusi címmel tüntették ki és mint ilyen érte el életének e nevezetes napját: az 50 éves áldozári jubileumot. A szép és benső ünnepélyen csak nővérei és rokonai voltak jelen, mert ő teljes csendben és ábitatban akarta ezen nagy napot megünnepelni. Városunkról sem feledkezett azonban meg, mert 24-én pénteken reggel itt is szent misét mondott, hogy szülővárosában is halál adjon az isteni gondviselésnek eddigi kegyelméért és áldásában részesítse itteni hozzátartozóit és tisztelőit.

(E. G.)

— **Dicsérő elismerés.** Brünnauer Árpád népfőlkedő-főhadnagyot, aki a mozgósítás óta másodsor van már a harcúterén, — a legutóbbi harcokban tanúsított hősségéért a hadseregparancsnokság dicsérő elismerésben részesítette.

— **Meghalt az örömtől.** Ifj Ferenc balatonbényi kereskedősegéd a haboru tartama alatt olyan nagy hősséggel harcolt, hogy tisztihelyettesé léptették elő, legutóbb pedig néhány heti szabadságra hazaengedték szülei meglátogatására. A kettős öröm azonban annyira megviselte idegeit, hogy utközben meghalt. Egy kis galicai falu temetőjében helyezték ideiglenes nyugalomra. Tragikus sorsa Berényben nagy részvétet keltett.

— **Mennek haza a bolgárok.** Érdekes képet nyújtott tegnap a nagykanizsai állomás. A városban keresztül robogó vonatokon özönével utaztak haza a bolgárok. Ki Németországból, ki Bécsből, ki a Dunántúli részekből. Amint az utasok beszéltek, mindegyik állomáson csatlakozott hozzájuk néhány s így a számuk tekintélyesre emelkedett, mire Nagykanizsára ért velük a vonat Csupa férfi. Széles, erős emberek, olajbarna arcúakkal. Rögtön meglátszik rajtuk a balkáni típus. Szokásuk ellenére vidámak, közlékenyek. Az egyik tört magyarsággal fejezte ki afölötti örömét, hogy végre leszámolhatnak megrablójukkal, Szerbiával.

— **Hát biztos, hogy Szerbia ellen mennek?** kérdezte valaki.

— **Más ellen sem is mennénk.** A németek, magyarok nekünk barátaink. Ők 1913-ban se akarták engedni, hogy Szerbia megrabljon bennünket.

— **Mi van a családjukkal?**

— **Azokat itt hagyjuk.** Ők folytatják majd a mi munkánkat. Beletanultak a balkáni háboru idején.

Amint a vonat megindul velük, meglengetik a kendőjüket:

— **Eljének magyarok!**

— **Eljen szép Magyarország!**

— **Vissza gyűvünk!**

— **Megyünk szerbeknek!**

Aztán a kupé belsejéből valami citera féle hangszer hangjai szűrődtek ki. Idegen kiejtéssel magyar nótákat kezdtek énekelni. A kiejtés balkáni volt még, de a dal magyar. Akik énekeltek külsejükben balkániak, de a lelkükben magyarok. Ezek vissza fognak még jönni. Haza jönnek. Hisz a családjaik itt vannak. Csak Szerbiával számolnak még le a régi hazán ejtett gyalázatért. Becsületes, szorgalmas, hü népet visznek most a vonatok Bulgária felé. A magyarok vissza várják őket a diadalmas csata végén.

— **Sorozzák a harangok.** A harangokat is megvizsgálják, megméri: nélkülözhetők-e lsten szolgálatában, vagy sem. Amelyik nem kapja meg a felmentvényt, az elhagyja a tornyot, a felhők és villámok szomszédságát és elvándorol de egészen másképp — mint Goethe vándorló harangja — ágyunak, ellenséget üldözni, balált röpiteni ellenségeinkre. A kultuszminiszter megkeresésére a püspöki kar — mint már jelentettük — szeptember 15 ig pontos kimutatást kért a nélkülözhető harangokról. Ebben a kimutatásban a plébánosoknak meg kell jelölöniök, hány harangjuk van, mindegyiknek mennyi a hozzávetőleges súlya és milyen a fémkeveréke. — Ha egy templomban több harang van, megjelölendő, hogy melyiknek a magatartása fontos, esetleg melyiknek van különös műértéke. Mert a művészetet is kimélni akarja a hadvesztőség. Az átengedett harangokért — sulyegységük alapján — kártérítést fognak megállapítani, — amelyek a háboru utánra új harangok beszerzéséhez föl használtatnak.

— **Jótekonyság a harcúterén.** A nagykanizsai 20-ik honvédgyalogezred XIV-ik me neztáoszálójának második századától a mai postával ötven koronát kaptunk a következő szép sorok kíséretében: Tekintetes szerkesztőség! Századom legénysége a minapi zsoldfizetés alkalmával filjéreit összegyűjtötte, hogy az em-



Ára: fél üveg K. 1.20. Egész üveg (hónapokig elég) K. 2.—

Aki következetesen minden nap használja az Odolt, az mai tudásunk szerint az elképzelhető legjobb száj- és fogápolást gyakorolja.

berbaráti szeretet oltárán a jótekonyság adóját lerója. Ezen összeget Rojko Antal zászlós, Donáth Jenő hadapród és én ötven koronára egészítettük ki, jelen soraimmal postára tettük a tek. Szerkesztőség címére azon kérelemmel, hogy azt a Vöröskereszt nagykanizsai fiókjának rendelkezésére bocsájtani sziveskedjék. Kiváló tisztelettel: dr. Balassa Miklós zászlós.

— **Vasúti menetrend.** A szlavonai vasutigazgatóság arról értesít bennünket, hogy a szlavonai-drávavidéki helyiérdekű vasúti menetrendjében a téli időnyben nem lesz változás.

— **Romania szállít Törökországnak.** A Konstanzában megjelenő Dacia című orosz-szovfil lap „felháborodással” jelenti, hogy a román pénzügyminiszterium megengedte a „Steaua Romana” petroleumtársaságnak, miszerint az alábbi mennyiségű petroleumot szállítsa Konstantinápolyba: 740.000 kg. raffinált petroleumot 50 000 bádogládában; 200.000 kg. raffinált petroleumot 1000 hordóban, 960.000 kg. nyers ásványolajat 6000 bádogládában és 200.000 kg. nyers ásványolajat 1000 tölgyfahordóban. Ennek a petroleummennyiségnek a szállítását az Anton nevű gőzhajó eszközli, amelyet perzsa lobogó alatt német tisztek irányítanak. Mindenesetre csak örülni lehet annak, hogy Románia, amely a Törökországnak szülő szállítmányokat eddig a saját területén keresztül se akarta engedni, most maga is szállít, bárholgy haragszik is a Dacia nevű orosz-szovfil lap.

— **A mi ágyunk.** Barzsi, a világ-hírű olasz újságíró a magyar-osztrák 30 és feles ágyuk működését közvetlenül a harcúterén figyelte meg s észleletéről az alábbi színes tudósításban számol be olvasóinak:

— **A legnagyobb ágyugolyóknak utja** olyan hosszú, hogy időt ad a különböző jelzésekre. Megfigyelő állomásaink jelzik a lövedékek közeledését éppen úgy, mint a kikötő világító tornyok a hajó érkezését. A nehéz tüzérség gránátjai olyan zajjal járnak, amely a távolban rohanó vonat lármájához hasonlít. Mintha csak egy gyorsvonat száguldana át az égboltozaton.

— **Egy harminc és feles közeledik!** — telefonozza az előretolt megfigyelő állomás.

A következő telefonista aztán tovább adja a szomszédos ütegek, ahol azonnal elrendelik, hogy a legénység vonuljon földőzésekbe. Nyolc-tíz másodperc múlva megérkezik a lövedék, lecsap, hatalmas kö- és földtömegeket vet a magasba és füstfelhővel borít el mindent. De már elkésett, mert az emberi hang a telefonon át megelőzte. Csodálatos, hogy ilyenformán a legnagyobb lövedék csak kevés emberáldozatot követel, bár a védőműveket lerombolhatja. Hogy pusztíthasson, keresztül kell ütnie a kazamaták falát, vagy pedig a földözetlen csapatokba kell találni. Ha ez az eset fordul elő, a pusztulás irtózatosa. Az embereknek még a testrészeikre sem lehet ráakadni. Így történt ez Val-Dognában is. Két alpesi vadász ért a lövedék. Az egyiknek teljesen nyoma veszett, ellenben a másik, akit csak az explozió szele ért, harminc méternyire röpült onnan egy fenyvescsoport közé és fennakadt egy ágon. Mikor ráakadtak, eszméletlen volt, de később fölélesztették.

— **Az Uránia mozgóképpalota** ma csütörtökön csak egy napos remek műsor keretében mutatja be a „Szerelmi házasság” című remek társadalmi drámát, melynek minden egyes jelenete magán viseli a poetikus lágyaság minden fázisát. A főszerepet egy új mozi star Julianna y la Escrita de Clarys kisasszony a barcelonai udvari színház szépséges művésznője kreálja. Holnap és szombaton kerül bemutatásra az első magyar Trikolor film a nemzeti színház művészeinek fellépésével.

— **A „Vasárnapi Újság”** szeptember 19-iki száma ufra négy pompás rajtot közöl Bayros Ferencről, a hírneves német rajzolóművészről, háborus epizódok dramatikus képeit. Vaszszy Kolos temetéséről két kép szól, Vaszszy János kitűnő festőművésznők pedig lerajzolta az elhunyt egyházyfejedelem halottas ágyán. A haborut ismét egész tömeg pomp s felvétel mutatja be, egy elészaki, mint a délnyugati harcúteréről, külön csoport a lengyel légió hősiességét mutatja be. Szépirodalmi olvasmányok: Laczkó Géza regénye Kuprin regénye az orosz katonai életből stb. Egyéb közlemények: s a rendes heti rovatok; a háboru napjai, irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás stb. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedrre öt korona, „Világkronika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vas napi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újs g a magyar nép számára, félére 2 korona 40 fillér.

A női kalap.*

A női ruházatnak ultra-szexuális alapjait a kalap tünteti fel legkínzóbban.

A fej befödésének mind a férfínál, mind a nőnél ösidők óta inkább symbolikus jelentősége, mint célszerűségi oka volt. Hiszen a nők fejét nagyrészt természetes lepel, hajuk borítja; a férfiak már inkább megkívánják kalapjuktól fejük betakarását.

A flugyermekek birkózó játékaiban, a hímek ősi versengésének ebben az ártalmatlan, gyermeki maradványában, különösen élénk derűtséget kelt mindenkor az egymás kalapjával üzött játék. Leütni egymás kalapját, visszatartani, elrejtetni, rátepesni: nagyon kedvelt szórakozások. A kalapjától megfosztott fiúnak küzdenie kell az elveszett férfiúi attributumért, amely nélkül szinte nem érzi teljesnek saját egyéniségét és szívesen küzd érte.

A kis leány, akit szoktatással, hízélgéssel és büntetéssel bírtak rá tulsexuális felszerelésének korai megóvására és becsben tartására, egészen másképp bának ruházatával, mint a fiú. Ennek nincs szüksége sem dicséretre, sem szidásra, hogy kifejlődjék természetes himbűszkesége olyan ruhadarabokra, amelyek férfiaságát tüntetik ki. Öröme telik bennük; nem azért, mert célszerűbbek a leányok ruházatánál, hanem mert bizonyítékai annak, amit ő szeret a férfi superioritásának tekinteni.

A kalapnál kevés tere van a férfiaság megnyilvánulásának. Kell, hogy egyszerű és határozott körvonalai legyenek, amelyekben kifejezésre juthat a férfiaság mellett a gazdasági helyzet és szűk korlátok között az egyéni izlés is. Akik méltányolnak egy férfikalapot, nem is igen dicsérhetnek rajta egyebet, mint hogy divatos vagy új. Mikor a férfi kalapot választ, igyekszik arcához mért formát találni és ha ez sikerül, állandóan megmarad mellette.

A nő ruházatának minden egyes részét nemcsak a sexuális megkülönböztetésnek, hanem a folytonos változtatásnak lázas keresése szabja meg, amely a férfi változó izlését igyekszik kielégíteni és lekötöni. — A kalap minden más ruhadarabnál jobban mutatja ezt az igyekezetet.

A nemek közötti különbségek mesterséges fejlesztésére törekvő naiv igyekezetünkben egészen furcsának találjuk, ha nő fejen férfikalapot látunk; de mégis megengedhetők tartjuk azt lovagló vagy más sportöltözethez. Ellenben semmiféle körülmények között sem látunk mást, mint durva tréfát abban, ha férfi visel női kalapot, amely mindekor nevetségesen fest rajta.

Ennek megvan a maga reális oka. A férfi kalapjában — bármily hibái legyenek — van bizonyos faji méltóság; első sorban a fej befödésére alkalmas; ahhoz kell alkalmazkodnia; körvonalai egyszerűek és határozottak, disztése szerény.

Mindez nem áll a női kalapról; ebből teljesen hiányzik a faji méltóság; egyáltalában nem alkalmas az emberi fej befödésére, semmiképp sem alkalmazkodik ahhoz; körvonalaiban sem egyszerűnek, sem határozottaknak nem mondható és disztése — kell-e mondanunk? — éppenséggel nem szerény. A női kalap méreteiben, formájában, anyagában, disztésében bármilyen lehet. Kíváncsiságát 3 tényező adja meg: „stylusos”-nak, ujnak és „más”-nak kell lennie. Nemcsak másnak, mint az előbbi, de másnak, amennyire a divat engedi, a többi női kalapnál. Sokkal kisebb jelentőségű negyedik tényező gyanánt szerepel a jól álló kalap iránti némi előszeret.

Bizonyára értelmes dolog volna, ha mindenki fölfedezni igyekeznék a neki legjobban illő, könnyű és kényelmes kalapot és ha megmaradna ugyanazon fajta mellett, amíg csak atea nem változik. De csak akkor volna ez helyes, ha a női kalapnak az volna célja, hogy viselőjének kellemes legyen és annak egyéniségét juttassa kifejezésre. De erről szó sincs. Első, utolsó és egyedüli rendeltetése az, hogy a lehető leghangosabban frjezze ki nem az „örök nőiességet”, hanem a mi természetellenes, szánalmas nőiességünket, amely lemondott a női méltóság komoly nagyságáról és magára

* A NŐ című feminista lap legutóbbi számából. Nem érdektelen ebből a szellemes cikkből megtudni, miként vélekednek a nők — a női divatról.

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálják minden adás-vételi
üzlet megkötésére.

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
Aki alkalmazottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki butorozott szobát keres, vagy butorozott
szobát akar bérbeadni,
Aki ocséledet, szakácsnőt, házmestert keres,
az, leghelyesebben cselekszik, ha
kís hirdetést közöltet a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szóig **1 korona.**

Videkről a kís hirdetést postautalványon küldendőbe

Nagykanizsán a kís hirdetést a kiadóhivatalban, Sugár-ut 4. adható fel.

— A kís hirdetések mindig előre fizetendők. —

Minden kereskedőnek érdeke,

hogy üzleti nyomtatvánnyal izléses
kiállításban, a modern tipográfiai
eszközök igénybevételével készül-
jenek, meri csak így lehetséges,
hogy a vásárló közönség figyelmé
üzletére irányuljon. Ehhez pedig csak
az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA készítse el.

Nyomdai iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül
berendezett nyomda, könyvkötészet,
vonalozó intézet és üzleti könyvgvár.



Szabadalmi jogok és szerzői jogok védelme

**VETŐMAG-
csávázószer**

„Antispora-Vita”

Hízel és kártó szaktételek meg-
állapították, hogy az „Antispora-
Vita” az összes vetőmagfaj, de
először sorban az öngyökeltől kezdve
állandóan legyengített birtokai csává-
zására a legmegfelelőbb, és így
a megtermékenységet növelő szer-
tetlen. Kiloja 1 K 40 fill.

Nagykanizsa: Jánosffy és társai
székhely: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

Schwarz és Tábor nagykereskedők

Nagykanizsán

PAPIRSZALVÉTA

100 DUK. 1/28 FILL.
1000 DUK. 18 KOR.

FISCHEL FÜLÖP FIA

Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

URANIA

ROZSGONYI-UTCA 4. sz.

Szeptember hó 24-én, csütörtökön:

A szerelmi házasság

társadalmi dráma 3 felvonásban.

És még a remek kísérő
műsor.

Pénteken és szombaton kerül színpad:
Órház a Kárpátokban



Fischel Fülöp Fia

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 3. sz.

Legnagyobb választéku papir és írószerraktár

Mindenféle irodai felszere-
lés, iskolaszerek, sokszoro-
sító készülékek, írógépkel-
lékek, :: diszlevélpapírok,
üzleti könyvek, zsebköny-
vek, diszművek, imaköny-
vek, zeneművek stb., stb

Könyvkereskedés

Nyomtatványraktár :: Könyvkötészet

Izléses kiállítású nyomtatványok és könyvek

— legolcsóbb árban gyorsan készülnek. —

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

[illegible]

Pártok békéje.

Roszner Ervin báró, A felség személye körüli miniszter, szentgotthárdi mandátumának átvételével alkalmával igen meleg elismeréssel nyilatkozott a politikai pártok hazafias magatartásáról. Az a magatartás, amelyet pártjaink általában a háború kitörése óta, s különösen a szentgotthárdi választáson is tanúsítottak, valóban méltó minden dicsőretek. Hiszen annak rendje és módja szerint fölkészülve állott szemben egymással a kerületi munkapárt és néppárt tábor, hogy végig harcolják az alkotmányos küzdelmet és egymás elől magukhoz ragadják a polgárság bizalmának a pálmáját. Bizonytalan kimenetelő de szenvetemes képviselőválasztásra volt kilátás. A kellő pillanatban azonban győzött a választó polgárok azon belátása, megértették, hogy ily rendkívül komoly időkben nincs helye a pártoskodásnak, a belső béke megrendítésének. Megértették különösen azt, hogy a kormány egyik tagjának esetleges bukását a külföld a mi belső egyenletlenségünk jelenék tekinténé, ennél fogva a néppárt visszavonult a már-már kiéledett küzdelemből, jelöltje visszalépett s a választás a legszebb rendben, közfelkiáltással végződött.

Roszner báró azonban nem állott meg ennek a korrektt és nemes eljárásnak a méltatásánál, hanem igen értékes megjegyzéseket fűzött hozzá, a jövőre vonatkozólag is. Főintelve az, hogy a pártoknak most tapasztalt megjegyzése ne legyen mulekönyv fegyverszűnet, amely után ujult erővel törne ki a fejbénagyott harc, hanem legyen igazi, tartós, állandó béke.

Mélysegesen igaza van a miniszternek. Hiszen a nemzet haladásában, boldogabb jövődöben való hitünket alapjában rázna meg az a fölvetés, hogy világháború tüzeben összekovácsolódott hatalmas nemzeti egység — a külső béke létrejöttével oldott kéve gyantán hull szerte; hogy egyetértésben való föllendülésünk tündöklő ormairol ismét alá fogunk zuhanni a gyűlölködő testvérharcok sötét mélyseibe. Kétséges kellene esnünk, ha ez a vigasztalan kép meredne felénk a jövőből. Ennek nem szabad valóra válnia! A legnagyobb megrázkódás, a legnagyobb erőfeszítés oly sok vér árán szerzett tanulságai nem mulhatnak el haszontalanul felőlünk. Az ádár pártusok oly szomorú, oly szegyenletes korszakához a világháborús politikai magatartás hőskölteménye után nincs visszatérés.

Rozsner báró is úgy gondolja természetesen, hogy ezentul is lesznek pártok és lesz közöttük vetélkedés az érvényre jutásért, de az többé nem fog elfajulni késhegyig menő harcra s a különböző pártok hívei soha sem fogják elfeledni, hogy mindnyájan magyarok vagyunk.

De a jövőre nézve új bírálókat kell venniük a pártoknak a maguk programját és nem ragaszkodhatnak olyan állásponthoz, amely az elmúlt idők maradványa. . . Ilyen kihagyandó pontnak jelöli meg a miniszter a néppárt programjában az egyház védelmét, mert hiszen ez nem egy pártnak a gondja, erre a többi párttal és a kormányval szemben szükséges sincs és az állam az egyházzal a területesebb öst-

hangban működik együtt a nemzet boldogulásán. Sem az egyház, sem az állam, sem az egyes bekezeretek közt nincsenek ma surlódási felületek s ennek a belátás nagyban megerősítheti és biztosíthatja a jövőre is a pártok áldásos békéjét.

Az orosz hadszíntér.

Berlin, szeptember 23. Hindenburg tábornagy hadcsaportja: Lennewadentől délnyugatra a harc még nem ért véget. Tegnap ellentámadásunk alkalmával szörvöve orosz elfogtunk. Dünaburgtól nyugatra is sikerült az előretolt orosz dőlésbe behatolnunk. Tizenhét tized, kétezeregyezszázöt főnyi legénység és négy gépfegyver jutott kezünkbe. Az ellenség ellentámadásait a Dünaburgtól délnyugatra általunk elfoglalt vonalak ellen visszautasítottuk. Az Ochmaniatól északra és Subotnikitől (a Gariva mellett) keletre eső területek közti szakaszon az oroszok ellentámadásait megértük, csapataink követik a hátráló ellenséget, mely több, mint ezer foglyot hagyott hátra. Jobb szárnyunk Nowo Grodekől északra harcol. Lipót bajor herceg tábornagy hadcsaportja: Wollonkatól nyugatra elfoglaltuk az oroszok állását. Itt három tizedet és háromszázötven főnyi legénységet elfogtunk és két géppuskát zsákmányoltunk. Tovább délre a helyzet változatlan. Mackensen tábornagy hadcsaportja: Logischintől északra keletre és keletre tovább harcolunk.

Budapest, szept. 29. A kelet-galicsi harc-
térén a nap általában csendben telt el. Csak
előrehaladó csapatok köti csatározás folyt. Az
lkva és a Styр mentén több helyen kevesebb
harcok lejátszódtak ki. Így Nevopocajevtól délke-
letre két orosz támadást vérsen visszavertünk.
Egy ellenesegs gyalogságról az lkva torkolatán
közélsben éjjel ájtott a Styren, de a csapatok
ellenállásának elől, nagy veszteséget szenved-
volt kénytelen a keleti partra visszahátrálni. A
csapatunkat, amelyek eddig Luoktól keletre
voltak, a Styр nyugati partján lévő hadállá-
sokba vették vissza. Híser, altábornagy.

Orosz követelés Anglián

Brüsszel, szeptember 24. Az orosz pénzügyminiszter valószínűsíti az angol kormányhoz, amelyben kétfélmilliárd kőpénzt követel a háború folytatásához. — Exenkiyül kívánja, hogy Anglia fizesse ki Oroszországnak a municiórendelésekből származó összes adósságait is.

Görögország.

Athen, szeptember 24. Hivatalos kommuniké hangsúlyozza, hogy a görög kormány nyugalommal szemléli az események fejlődését s idejekorán meg fogja majd tenni a körülmények által követelt intézkedéseket, hogy szembentűzve minden eshetőséggel. A király, Venizelos és a vezérkar közt teljes egyetértés uralkodik.

Francia harctér

Berlin, szeptember 23. A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről: Mindkét ellenfél tüserége és repülői egész aróvonalon igen élénk tevékenységet fejtettek ki, amelynek a derült időjárás kedvezett. — A nyilván Souchesi temetői Alías ellen tervezett támadást az ellenség tüzelésünk következtében nem hajtotta végre. Egy ellenséges repülő tűzünkben St. Menchauldtól északra egybe lészant. Egy másik légi harc után Vouzierből délkeletre volt kénytelen le szállani. A bennlőket elfogtuk. Font A Moussin felett egy német repülő két franciával folytatott harcban az egyiket lelötte. A repülőgép a német és francia harcvonalak között egybe lészant.

Az olasz harctér

Budapest, szept. 23. A tirolai határ szakaszon több kisebb ütközet volt. A Tonale szakaszon, valamint Cordinótól északra és keletre kisebb, olasz csapatok támadásait veteltük vissza. A Vilgereuth és Lafraini fenaisk újra az ellenség seregéhez tüzérségének tüze alatt állt. A Monte-Costant védő bátor katondink, akik ezt a messze harcvonalunk előtt levő határhegyet hónapokon át védtek meg a — nagyszámú túlerővel — támadó ellenséggel szemben, ma korán reggel ebből a több mint tízszeres túlerő által megtámadott és már csaknem körülszárt hadállásból kivonultak. A Dolomit szakaszon a tüzérségi harcok nagy hevességgel tartanak. A karinthiai harcvonalon tegnap este alpin csapatunk megkísérelte, hogy a Monte-Perlaben vonalainkat átörjé. Nagy veszteségeket okozva vertük vissza ezt a támadást. A tengerparti harcvonalon csapataink tevékenyebb tüzérségi harcra és a lévászárokharc keretében egyes sikeres vállalkozásra szorítkozott. Ma zárul le az Olaszország elleni háború negyedik hónapja. Az olaszok eszalott a négy hónap alatt nem szántak rá magukra nagyobb számban harci vállalkozásra, hanem csak egyes terepszakasszok elleni ízelíték néha több hadosztályi tevő haderővel támadásokat. Mindhiába. Harcvonalunk szilárdabban áll, mint valaha.

HOFER, altábornagy

Montenegro készül.

Becs, szept. 24. Cettinjből érkezett hírek szerint Nikita király újból a fronton volt és katondinak a következőket mondta: Rövidesen ismétellen alkalma- tok lesz helytállani a szerbégért vi- vandó harcokban.

Bulgária.

London, szept. 24. Bulgária mozgósítása itt igen kiűs hatást keltett. Lord Landak és Landtownre egész nap tárgyaltak a görög és román követekkel. Remélik, hogy mindkét államot rábírhatják a Bulgária elleni mozgósításra. A londoni tőzsdén több ízben pánik támadt. A helyzetet fölőtte komolyanak ítélők Olaszországba érkezett jelentés szerint Bulgária a lovasságát a szerb határra vonultatta. A bolgár vasutakat csapat szállításokra készenlétbe helyezték.

A török harczok.

Konstantinápoly. Főhadiszállás je-
lenti szeptember huszonegyedikéről
Anfora vidékén tüzésüregünk ágyúte-
sz bázisárnyuk előtt fekvő ellenséges lö-
vészárokból és ellenséges táborból tü-
zést okostak, amely két órában tartott. A
Ariburau-szakaszon az ellenség huszadi-
káról huszonegyedikére virradó éjjel ak-
nát roblantott, amely jelentéktelen káro-
kat okozott. Károkat rövidesen kijavítot-
tuk. Sedil-Bahr szakaszon ellenség szept-
ember huszonegyedikén délelőtt bomba-
vetésekkel kísért heves ágyúszét kezdett
bázisárnyuk ellen. Útegnél viszonyozták
a tüzelést és elhallgattatták az ellen-
séges tüzéséget. Szeptember huszon-
egyedikén föltátek a Fekete tenger szén-
rakódó kikötőiből három Bistriji-típusú
orosz torpedónaszádát előzőtt — Több-
fronton nem történt jelentősebb esemény.

A föllázadt Tripolisz

Genf, azept. 24. A Temps jelent: Mivel az olaszok Tripolitz és Tunisz határán összes helyőrségeket kiűrtették, — a benazítotték mindenütt föllásadtak. Tripolitz ezidő szerint Olaszországtól elvácsztának tekintheti.

Új hadtest a Dardanelláknál

Athén, szept. 24. A szövetségesek a Dardanellákhoz új hadtestet szállítottak. Ennek a hadtestnek konstantinápoly megszállása volna a speciális rendelkezése.

A szerb harctér.

Budapest, szept. 24. A német és magyar hivatalos jelentések szerint a délkeleti hadszíntéren említésre méltó esemény nincs.

Bryan és Wilson.

Washington, szept. 24. Bryan volt államtitkár vizualizációja óta tegnap jelent meg először a fehérháza, ahol az előzőkkel hosszabb tanácskozási tárgyalást tartottak.

A 42—50 behivása.

Bécs, szept. 24. A 43-46 éveseket valószínűleg nov. 16-án, a 47-50 éveseket pedig két héttel később fogják beiktatni.

A kereskedelmi és ipar-kamara közgyűlése.

A kereskedelmi és iparkamara a nyári szünetet követő első közgyűlését kedden tartotta meg. A közgyűlésnek különös érdekességet kölcsönözött Spiegel Szigfrid kamarai elnök székfoglaló beszéde. Ennek tulajdonítható, hogy a közgyűlése pár nap előtt váratlanul bekövetkezett közlekedési akadályok ellenére is, a kútagok szép számmal jelentek meg. A kamarai kerület moson, sopron, vas- és zalamegyei része kivétel nélkül képviselve volt. Kisebbségi előterjesztések után felolvasták a kereskedelmi miniszternek Spiegel Szigfrid kamarai elnökké történt megválasztását megerősítő leiratát, mire az új elnök a következő programbeszédet mondta:

Elnöki székfoglaló.

A nagy figyelemmel hallgatott és sűrű tetszés nyilatkozatokkal kísért beszéd tenorját az új kamarai elnök ama jellemző kijelentése adja meg, hogy ő elnöki való választását akit a kitüntető joggal való megtisztelésnek tekinti, hogy a kamarai kerület javára kötelességeket teljesíthet. A jövőt illetően határozott irányt kijelölni ma még nem lehet, egy azonban bizonyos, hogy a gyökereken átalakuló viszonyok mindenkit felfogásának revideálására fognak indítani. Eddig viaskodnunk kellett, ha — mint nemzet és állam — jogaink elismerését el akartuk érni, ma már a tengeri vér- és vagyonáldozat, mit a világrengető hadakozásban hoztunk, a monarchiában való egyenjogúságunknak és minden téren való akadálytalan érvényesülésünknek oly szilárd alapot teremtett, melyről minket többé semmi és senki sem szoríthat le. Jövőbeli szerződéseink tehát a gyár- és kézműipar, valamint a kereskedelem fejlődési lehetőségét feltétlenül biztosítani fogják, amit az is meg fog könnyíteni, hogy mezőgazdaságunk helyzetét a háború hosszú időre igen kedvezővé tette s így nemzetközi szerződéseinkben nem kell kizárólag agrárius szempontokat előtérbe helyezni. Az ipari fellendülés hihetetlen gyorsan megvalósuló reménye fogja az amerikai visszavándorlást is megindítani. Vasut-forgalmi viszonyaink roham lépésekben való javítása hihetetlen egyik jellegzetes vonása lesz forgalmi politikáinknak, melynek nagy érdekének megfelelő irányban való mozgását a katonai szempontokkal való összhangja is biztosítja majd. A magyar gazdasági élet egyik főmérője az építőipar fejlődése. Ha az állam a maga pénzén építtetné a katonai lakanyákat, kórházakat, amint ez a háború óta nálunk is kezd megkezdődni, és a törvényhatóságok tulajdonát téve ily épületeket megváltani, a megyei és városi törvényhatóságok oly anyagi eszközre tennének szert, melyekkel minden kulturális feladatukat megoldhatnák. A közlekedés ügye a közvetítő kereskedelemnek e téren több tekintetben való elnyomása, a gabonáinak alakulása, a fix jövedelmű társadalmi rétegek vásárlóképességének minimális csökkenése kivétel nélkül megérdemli a kamarai figyelmét. A múlt szomorú tapasztalatai a mellett bizonyítanak, hogy a közvetítő kereskedelem kikapcsolása káros volt akkor is, mikor gyenge termés maradványait kellett elosztani és nem kevésbé káros most, midőn kedvező termés értékesítéséről van szó. A szabadon mozgó kereskedelem mindkét esetben jobban megoldta volna az árkörváltás feladatát, mint a legmerevebb központosítás. Figyelmet érdemel a betéviselésnek a legkritikusabb időkben beállított elcsorvadási is. A vidéknek a városokkal való árcsereje volt mindig az a vérkeringés, mely gazdasági életünknek erőit kölcsönözte. És már talán utat tör magának az a felfogás, hogy az árcsere alkalmak szaporítása, a betéviselések, mint a vásárcsarnoki intézményt az egész országban pótló berendezéshez törekvő áruk felhozatalának minden módon való megkönnyítése helyesebb eszköz a népelemezésnek, mint a betéviselések elárúsító közönségének megrendszabályozása. Beszél az elnök a vismajori forgalma tisztázásának szükségességéről, a tisztességtelen verseny korlátozásának feladatáról, majd hálával emlékezett meg a küzdő hadseregről és a kamara ama feladatáról, hogy a nagy háborúban elesettek árvaainak iparra és kereskedelemre való nevelését a maga részéről minden módon segítse elő. Minden fillér, mit e nagy célra áldoz, hálá lesz az elesett hősök emléke iránt és erőgyarapodása a magyar gazdasági társadalomra nézve. Befejezésül az elnök a kamara ügyeinek vezetésében feltétlen tárgylagossgot, kamara tekintélye megőrzését és

a kamara évtizedes munkássággal kivívott magas pozíciójának megvédelmét igérte.

A tartalmas székfoglaló beszédet meleg hangú üdvözlő nyilatkozatok követték. Halvax Frigyes ipari alelnök az egész kamara nevében, Freyberger Sándor kőszegi kútag a kamarai kútagjai, Taizs Károly dr. titkár a kamarai hivatalnokai kara nevében üdvözlözték az új elnököt, aki a személye iránt meggyalalkozó meleg rokonszenvet hálával fogadta.

Választások.

A kamara kereskedelmi alelnöki tisztsgét Varga Ferenc beltag indítványa elfogadásával Schiffer Antal kir. kereskedelmi tanácsos, a kamara legrégibb beltagjára ruházták, míg az Országos Ipartanácsba Freyberger Sándor szappangyárost, kőszegi kútagot küldték ki. A törvényhatósági Ipartanácsok eddigi tagjainak névsorát csak annyiban változtatták meg, hogy Ungár Lajos mosoni póttagot, aki hősi halált halt, Takáts Konráddal pótolták.

Szakiskolai ösztöndíjak.

Az 1914. évi zárószámadás miniszteri jóváhagyásának tudomásulvétele és az 1915. évi költségvetés elfogadása után megállapították a szakiskolai tanulók 1915-16. tanévre szóló ösztöndíjait.

Az ösztöndíjasok névsora a következő: (Az ösztöndíj összege és az illetőségi hely zárojelek közt.)

1. A fiumei kiviteli akadémián: Lustig Emil (Tapolca, 300), Nagy Ferenc (Sopron, 300).
2. A budapesti iparmű iskolán: Révész Imre (Szombathely, 200).
3. A budapesti felső építő-ipari iskolán: Halitsz András (Szombathely, 150).
4. A kassai felső ipariskolán: Weisz Lajos (Sopron, 200).
5. A budapesti mechanikai és óráipari szakiskolán: Betel József (Ikervár, 100).
6. A késmárki szövőipari szakiskolán: Honor István (Sárvár, 200), Pop Károly (Léka, 200).
7. A pécsi fémpipari szakiskolán: Németh Lajos (Zalaszentmihály, 200).
8. A pozsonyi fémpipari szakiskolán: Nagy Béla (Nagyasszonyfalva, 200) és Mikovits János (Moson m. 200).
9. A győri fa- és fémpipari szakiskolán: Harkl János (Moson 200), Kapaun Károly (Csava 200), Szimhárt János (Mosonatacsa 100), Tantalics Gyula (Zalabaksa 200), Tantalics Ferenc (Zalabaksa 100), Perlaki István (Veszékény 150), Rácz Antal (Veszékény 150), Varga Ferenc (Magyaróvár 100), Pénzes Gyula (Sélegd 100) Bauer József (Körmend 100).

Az elnökséget fölhatalmazta a kamara a még ezután jelentkező érdemes folyamadók ösztöndíjainak megállapítására.

Munkasjuttalmi díjak.

A kereskedelmi miniszter 1914-ben nem osztotta ki az ipari munkasjuttalmi díjakat, mert a beállt háborús állapotok minden oly ügy félretételét követelték. Az idén azonban már az érdemes ipari munkások jutalmazásának ügye is sorra kerülhet és ezért a kamarai jutalmi díjakra pályázatot hirdetett. Bár e pályázat eredményét harminchat új javaslat érkezett be a munkaadók részéről, a kamara a múlt évben első helyen javaslatba hozott munkásokat terjeszti föl újból jutalmazásra, mert mind eddigi alkalmazásukban vannak és hűségük, ragaszkodásuk újabb évvégüjére hivatkozhatnak. A hat jutalmi díjból 1-1 esik Moson és Zalamegyére, 2-2 pedig Sopron városra és Vas megyére.

A kárpáti községekért és a vörös félholdért.

A kamara elnöksége a kamarai kerületben gyűjtést indított a feldmagyarországi elpusztult községek fölszépítésére, a kamara nevében 1000 K adománnyal adva példát az áldozatkészségre. A kamara utólag lelkes készséggel hagyta jóvá az elnökség akcióját és örömmel vette tudomásul, hogy a gyűjtés eredménye már meghaladja a 15000 koronát.

Id. Wolf Lipót indítványa a kamara a gyűjtés eredményének a Központi Bizottsághoz való átutalása alkalmával amsz óhajának ad kifejezést, hogy az összeg első sorban kereskedők és iparosok épületeinek fölépítésére használtassék föl.

Az elnök ez alkalommal bejelentette, hogy a kamarának a Magyar Vöröskereszt-Egyület támogatására indított gyűjtése is befejezést nyert. A kerület négy vármegyében működő helyi választmányokhoz már a múlt év végéig elszállított és 10000 K-t meghaladó összegben fölül még mintegy 1000 K áll rendelkezésre, melyből 300 K a vörös félholdnak volna elküldendő a hősi küzdelmet folytató török nemzet iránt érzett rokonszenvünk kifejezésépp, míg a maradékszeg a kamarai

kerület vöröskereszt-egyleti választmányok közt volna felosztandó.

Id. Wolf Lipót indítványa a kamara a vörös félholdnak 500 koronát juttat.

Levelezőtagok választása.

Az elnök azután indítványozta, hogy a közgazdasági élet terén kimagasló és a kamarai intézmény iránt meleg érdeklődéssel viseltető egyéniségek közül

Töpler Lajos, a Soproni Takarékpénztár igazgatója,

Knortzer György, a Nagykanizsai Garasági Takarékpénztár elnökgazgatója,

Ujnépi Elek Ernő, a Dunántúli Mezőgazdasági Szeszgyárosok nagykanizsai szeszfinomító részvénytársaságának elnöke és

Lang Ármán, a szombathelyi Exportmalomipar r. t. igazgatója, a kamara levelezőtagjaivá választottanak, ami egyhangú határozattal meg is történt.

A tengeri forgalmának szabadságáért.

Befejezésül Weiser Károly szombathelyi kútag sürgős indítványát tárgyalta. Az indítvány azt kívánja, hogy az új tengeri ára, tekintettel a termés sikerére és azokra a bajokra, miket a tengeri legmagasabb árának megállapítása és a tengeri forgalmának korlátozása a multban okozott, ne maxmáltassék és az áru forgalma legfőkébb a kivitel szempontjából szorítottassék korlátok közé, egyébként tétessék egészen szabaddá.

Id. Wolf Lipót hozzájárult az indítványhoz, csak annak a félelmének adott kifejezést, hogy a forgalmi szabadság mellett nem lesz vasuti kocsi, míg a tengeri árak maxmálása és az áru forgalmának korlátozása esetében a miniszter a korlátozott forgalomnak szükséges vasuti kocsikat rendelkezésre bocsátja.

Elnöknek e félelmet eloszlató megjegyzéssel után az indítványt egyhangúlag elfogadták.

HIREK

— **Hősi halál.** A vármegyeszerzte ritka népszerűségnek örvendő báró Gutmann László zalabéri nagybirtokost pótolhatlan veszteség érte. A bárócsalád egyetlen fia, a 24 éves Géza a kelet-galiciai harcokban hősi halált halt. Az ifjú báró, mint a bécsi cs. és kir. 1. számú huszárezred hadnagya, ritka lelkesültséggel, a nagy ügy teljes átértésével sietett a megtámadott haza védelmére s méltó részt vett a harcok minden fázisából, minden veszedelméből. Eleinte az automobil osztaghoz akarták beosztani, amely szolgálat talán fontos és hasznos is, de veszélytelen. Gutmann Géza báró valóssággal követelte, hogy a frontra vigyék ezredéhez, ahol a háborús eseményeknek tiszt és közlegény, szegény és gazdag egyaránt ki van szolgáltatva. A háborúban annak első napja óta részt vett. Tehát több, mint egy évet töltött szakadatlanul a fronton. A gyászhírt hozó táviratot tegnap kapta meg a Zalsbérben élő család. A fiatal báró őrnagya közölte a szülőkkel, hogy: a hű és hősi bajtárs szeptember 21-én hősi halált halt. Az ifjú hősből Vidor Samuné urasszony unokaöccsét gyászolja.

— **A fogalmazó ur reggelizik.** Hét-főn lépett életbe a belügyminiszternek az a rendelete, amely szerint Zigrábba csak fényképes rendőrségi igazolvánnyal lehet utazni. A rendelet néhány nappal előbb jelent csak meg az életbelépés napjánál s így bizony arról sokan nem tudtak, vagy ha tudtak is — uton lévén — egyáltalán nem volt alkalmuk az eddig érvényes igazolványt arcképpel kicserélni. Így aztán Gyékényesen az történt hétfőn, hogy a reggeli zágrábi vonatokról egész sereg utast szállítottak le, mert csak egyszerű rendőri igazolvánnyal rendelkeztek. A rendelet nagyfontosságú intencióit átértette a közönség s így a leszállítás miatt senki se zúgolódott. Az azonban igen kellemetlenül érintette az utasokat, hogy a gyékényesi állomás határrendőrségi ki-rendeltségének fogalmazója, a leszállított emberek ügyét nem vizsgálta meg azonnal.

— Majd előbb megreggelizem, — mondta isteni nyugalommal a sok sopánkodó embernek, akik könyörögve kérték, hogy intézze el a dolgot, mert hiszen fontos érdek fűződik pontos célhozjutásukhoz.

A könyörgés azonban süket fülekre talált. A fogalmazó ur valóban előbb megreggelizett, közben persze a vonat elment. Talán csak erre várt a rendőrfogalmazó ur, mert a vonat füstje még ott uszált a párás őszi levegőben, mikor az utasok ügyének megvizsgálásához fogott. Mindjárt az első embernél félperc alatt megál-

lapította, hogy jogtalanul szállították le, mert hisz ennek a hadügyminisztertől volt utasítási engedélye. Ennél érvényesebb igazolványt egyetlen hatóság se állíthat ki. A lemaradt férfiu aztán délutáni egy óráig elmélkedett azon, hogy neki azért kell a gyékényesi állomás föltött koválygó bárányfelhők járását nézni félnapon át, mert a fogalmazó ur — reggelizett. A fogalmazó ur, valószínűleg a bőséges reggeli jótékony hatása alatt humoros kedvre is derült s az utasoktól fényképet kívánt az igazolvány kiállításához. Mivel azonban fényképező Gyékényes környékén sincs, később mégis eltekintett eme kívánságától. Bizonyísten senkise kívánhatja, hogy a fogalmazó ur ne reggelizzen. Csak tegye, sőt kedves egészségére is kívánjuk neki. Ezzel szemben annyi engedményt is tehetne, hogy beláthatná, miszerint 25-30 főnyi utassereg elutazása mégis fontosabb egy ember gyomorkérdésénél. Aki a mai világban vonatra száll, az bizony aligha teszi azt fontos ok nélkül. Az utasokat a menetrend szakadatlan változása annyi kellemetlenségnek teszi ki, hogy kár azt még más — könnyen elhárítható — akadályokkal is fokozni.

— **Főltámadt halott.** Egy a sok hasonló eset közül: Gombos Mihály 17. honvédgyalogezredbeli hadnagy, ki annak idején Kaposvárról vonult hadba, még márciusban az északi harctéren eltűnt. Azt látták, hogy a fiatal honvédtiszt egy heves roham közben súlyos sebet kapott és összeesett. Mikor az ütközet után szanitéceink keresték, már sehol sem találták. Hivatalosan is az a vélemény alakult ki, hogy Gombos a dicsőség mezején hősi halált halt. Így jelentette a hivatalos veszteség-kimutatás és a belügyminisztérium utasította is a székesfehérvári állami anyakönyvi-hivatalt, hogy Gombosnak hősi halálát vezesse be az anyakönyvbe, ami meg is történt. Tegnap aztán az az örömet keltő leirat érkezett a székesfehérvári anyakönyvi hivatalhoz a külügyminisztériumtól, hogy újabban földerített kétségtelen hitelességű adatok szerint Gombos hadnagy nem esett el, hanem sebesülten orosz fogságba került. Az anyakönyv korábbi bejegyzését tehát korrigáltatja a belügyminisztérium.

— **A Délzalai takarékpénztárnál** a II. hadikölcsönre jegyzett 6%-os szabad, és 5 1/2%-os vegleges kötvények megérkeztek és e hó 24-től kezdve a pénztári elismervények ellenében átvehetők.

— **Vasutasok képzése.** A hivatalos lap közlése szerint illetékes helyen számot vetettek azzal az eshetőséggel, hogy a háború befejeztével, a vasut megszaporodó feladata folytán is, nagy hiány lesz megfelelő személyzetben. Éppen ezért a kereskedelemügyi miniszter kivételesen megengedi magántanulóknak a vasuti tisztképző tanfolyamra való felvételét. E tanfolyamra olyan vasuti alkalmazottakat vesznek föl, akik az idei szeptember 1-én a megállapított feltételnek már megfelelhettek. Ezeken felül azonban olyanok is felvehetők, akik azóta szerzték meg képzettségüket. Végül azok az alkalmazottak, akik a harctéren vannak, a határidőn túl is felnevelhetők, ha az 1915-16-iki tanév folyamán szabadsággal voltak. A jelentkezők névsorát október 15-ig kell a vasuti tisztképző igazgatóságához feltejeszteni.

— **A cukor maximális ára Zalamegyében.** A hivatalos lap csütörtöki száma közli azt a kormányrendeletet, amely a cukor maximális árának megállapítására vonatkozik. A megállapított árak különbözőek. Nemcsak vármegyénként, hanem helységeinket is változnak. Így például Zalamegyének majd minden helységében más a cukor ára. Ezt a hálámzást valószínűleg a szállítás figyelembevétele idézte elő. Zalavármegyében az árak 100 kilogramonként a következők:

Alsólendva	—	—	K	99.50
Badacsonytomaj	—	—	"	90.25
Csáktornya	—	—	"	88.95
Csömödér-Páka	—	—	"	100.40
Keszthely	—	—	"	99.25
Komárom	—	—	"	99.10
Lenti	—	—	"	99.05
Lesencztomaj	—	—	"	98.95
Murakeresztúr	—	—	"	98.65
Nagykanizsa	—	—	"	98.60
Perlak-Murakirály	—	—	"	98.80
Sümeg	—	—	"	98.79

Tapolca	—	—	98.90
Uk	—	—	98.60
Záhony	—	—	98.50
Zalaszentgrót	—	—	98.70
Zalaszentiván	—	—	98.15
Zalaszentjakab	—	—	99.30

De ez csak a nagyban ár. Ennél az árul a nagykereskedő két koronával többet számít a föl szállításra. Tehát Nagykanizsán a nagyban eladásnál az ár 60 kor. 98. 60 fillér. A kisboltban való eladásnál viszont az árát 8 fillérrel csökkenthet az eladó. Végeredményben a kőbányán csak az érdekli, hogy mennyi a cukor kisboltban ár. Így a kimutatás Nagykanizsára vonatkozólag:

1 r. süvegcsukor	100 kg. kint 106 K 60 L
Kockacukor ládában	110 K 43 L
Kockacukor dobozban	109 K — L

Tehát nálunk egy kiló süvegcsukor 1 korona 7 fillér, a kockacukor 1 korona 9 fillér lesz.

— Az orosz harctér legátikéntekőb új térképe olcsó kiadásban is megjelent és ára K 1.20. Kapható Fischel Fülöp Fia. könyvkereskedésében Nagykanizsán.

— Törvényhatóságaink feladott tiszteletkért. A magyar törvényhatóságok, megyék és városok hazafias lelkesedéssel eleget tesznek a Kruha Héderváry Károly gróf emlékeire által álló Országos Bizottság felhívásának és megköszönik a maguk áldozatait azokért a polgártársainkért, akiket a háború viszonyaitól hajléktalanokká tettek. Vármegyénk eddig a következő adományokat határozta el: Borsod K 118.000, Pest-Pilis-Solt-Kiskun (1%, pótdó) körülbelül K 100.000, Csal K 100.000, Sopron és Nyíra K 60—60.000, Zalaegerszeg 1%, os pótdó, ami körülbelül 30.000 koronát tesz ki, Szatmár K 40.000, Somogy (1%, pótdó) K 32.000, Jász-Nagykun-Szolnok megye K 30.000, Mórton K 8000, Nógrád 5000, Heves és Mares Torda K 2—2000. Azonkívül Gömör és Kishont vármegye elvállalta egy falu felépítését, Szepcs megye 1%, pótdó szavazott meg, Hunyad megye fenntartásait ajánlott fel a hajléktalanok számára. Csanád v. megye egy kis község újra felépítését vállalta el. Városaink eddig a következő adományokat határozták el: Szabadka K 50.000, Temesvár K 25.000, Nagykikinda K 5000, Pozsony K 2000, Szatmárnemethi K 2000, Ujvidék K 1000, Kővárca K 1000, Szilágysomlyó K 500. Ezenkívül a felsorolt vármegyék és városok legelőbbje társadalmi uton is szépszerű gyűjtést indított. Többi törvényhatóságunk özi közgyűlésre hátra van és már ma is késztetéseket tekinthet, hogy a hazafias jótekonyság és a lelebarati szeretet művéből mindnyájan erőkükhöz mérten fogják kivenni részüket.

— Bonyulvartartási könyvek, hivatalos előírás szerint kaphatók Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán.

— Az Uránia mozgóképpalota szenziós eseménye ma pénteken és szombaton bemutatásra kerülő magyar Tricolor műsora, melynek keretében két remek vígjáték „A becsapott újságíró” a „Tutyu és Totyó” című, valamint egy remek aktuális háborús dráma az „Órház a Kárpátokban” című dráma kerül színre. Mind a három darabban a magyar nemzeti színház művészei játszanak a főszerepeket, köztük Zilahy Gyula is.

— Lakkhronx mindenféle tárgyakbronxozására 1 doboz ár 80 fillér. Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében kapható.



A Melzer féle házban lévő műorás és látszerész üzletében megérkeztek a legújabb órák és látszerék, melyek legújabb nyosabban árusítandók el, Szívós Antal műorás és látszerész, Kazinczy-utca 3. (Vasuti-utca).

— A világháború térképe Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében kaphatók.

Orosz románc.

Írta: Franyó Zoltán.

Kraszváld altábornagy győzelmes hadostályában rohanunk előre, Princypal feladása. Ez december első felében történt és alig néhány nap alatt Homonnától Szabolcsig terjedt a szüret. A Labor völgyében mindennap véres ütközetek voltak és minden ütközet után két-három felleval előbbre nyomtunk.

Egy este, mielőtt Laborcra érünk, az erdőben előre küldött szállítás csatlakozik. Már jartam erre, — az októberi offenzíva idején, — emlékeztem, hogy egy pászor berendezett vadaskastély van a község közepén; tehát ezt választottam az erdőre szállításnak. Mivel ezen a környéken közel két hétig orosz uralom dühögött és korákviraszt garázdálkodott, el voltam készíve rá, hogy a kastélyt se hagyják érintetlenül. Mindegy, — gondoltam, — ha rendelkez is, még mindig lakhatóbb, mint bármelyik parasztház.

Befordultam a tárt kapun, leugrottam a nyeregből és az istállóba küldtem a lovakat. A hall ajtajában az intőző jött elő. Korom sötét volt, alig láttuk egymást, de már az első szavaknál szinte átkánva remegett a hangja.

— Nézzé uram, nézzé ezt az istentelen sárgát! Nézzé, mit miveltek itt azok a vadállatok! Mi lett ebből a gyönyörű kő paradicsomból. A gróf ur bebehalt bánatába, ha így látja kedves telőjét!

Lámpát gyújtottunk és végigjártuk a szobákat. Egyik ámból a másikba estem a vandalizmusnak ilyen elképzelhetetlen változása fölött. A legvakmerőbb szuperlatívuszok is erősek ahhoz, hogy a valóságot érzékeltetni tudják. A pusztítás oly tökéletes, oly mesterséges volt, hogy már nem is lehetett felháborodni miatt; csak csodálkzni: honnan vettek az egygörgy oroszok ennyi ötletet, raffi nemet, találékonyt a romboláshoz? A differenciát látszólag és nagyuri bőkezűséggel berendezett lakostályokban alig lehetett agnosználni a néhai berendezést. Minden sarokban egész hegyek ékítenekedtek a legdrágább üvegporcellán és butortermékekkel. A muziumi pedantériával elrendezett szarvaságancsok — tizenkettesek, meg különös törzsek, szép, ritka példányok, mondják: Magyarország legértékesebb darabja — szanasztét hevertek, megcsontkítva, összetörve, porzórává zúzva.

A lakulási vadászlatokak céljaira telezsolt élelmiszereket egészen speciális rendszer szerint tették hozzáférhetővé az oroszok. A cimeres porcellánservizeteket, melyek katonas renben, nagyság szerint sorakoztak a polcokon, összedobálták, szétverték; de nem apró darabokra, hanem csak annyira, hogy a cserepekben láthatóan szívvel lehessen felismerni nemes és graciós idomait...

A téglébe zárt pikáns angol mártásokat, illatos francia kompótokat a földre csurgatták, mézet kotyvasztottak beléjük, aztán az egész fantasztikus pépet felhígították a különféle nehez zamatu likőrök levével. A Coltrax ösziölty az Old Scotch Whiskyvel, a Cordia Medoc keskeny patalkja közömbösen szivárgott a Medicinal-tavak felé... Micsoda nepzetközi keveréke a legelentesebb produktumoknak! A szőlőnek, lezének, illatoknak milyen forradalmi mezzasana?!

Imi kemmit sem lttak és nem is vittek el semmit a kastély ehető és ehetően kincseiből, csak mindent összetörtek, szétverték, elpusztították, mintha a rombolás perverz gyönyörűsége minden székmanynál többet ért volna nekik.

— És kik voltak a tettesek? — kérdeztem a felügyelőtől.

— Cserkeszek vagy kubáni kozákok. Azok a fekete kucsmás banditák, hogy az isten rothassa le a kezüket!

Másnap hajnalban az erdő tovább ment előre, új harcokhoz fejtődött fel a magaslatoz és már a hadostály-parancsnokság foglalta le a kastélyt. Nekem — a jelentések és parancsok közvetítése céljából — egy-két napra ott kellett maradnom a kegyelmes ur lakrészében. Egész nap bömböltek az ágyak,

a puskaropogás egyre erősödött, de déleán már egymást követették a lovasszázadok, akik a döntő lövésnyel kivívott győzelemről horkolt örömdetüsökkel.

Valamivel később az első fogolytranszport is beérkezett. Tizenegy hatalmas termetű, fekete kucsmás kubáni kozák volt; nyírtalan hajuk, boszontos szakálluk, elvadalt tekintetük még az őrzőkre árendált jámbor népfelkelők közt is bizalmatlanságot keltett. Mikor beküldték őket a kastély udvarára, az uradalmi látszó házban rohant, megragadta a karomat, rázott, ráncigált, vonszolt és az igazalomtól libegve kiabálta:

— Uram! Nézzé: itt jönnek... Ezek voltak... a diákok!... Megismerem őket! Pusztították itt... Az a vörösszakállas, az törte össze az agancsokat! Megismerem, az volt... Akaszták fel őket!

És szinte magánakivül hadonászott a karjával. Halálankán kiugradtak az erek, szeme szikrázott, keselt öklébe gyűrte és úgy ordította:

— Fel kell akasztani a gazembereket! — Csak nyugalom, uram, nyugalom! Majd végére járunk a dolognak!

Összettem az egyik kozákokat, akinek arckifejezése a legjellegzetesebb intelligenciára mutatott és tolmács utján faggatni kezdtem:

— Voltál már ebben a faluban?

— Voltam, gospodine.

— Hát itt a kastélyban voltál-e már?

A kozák bólintott a fejével:

— Voltam, gospodine.

— Akkor milyen volt a kastély?

— Uj volt, szép volt, tiszta volt — felelte a legcsékélyebb elfogultság nélkül.

— Hát ott voltál-e, amikor a társaid mindent összetörték?

— Ott voltam, uram.

— Talán te is segítettél?

— Igen, én is segítettem — felelte. Ártatlan, gyermeki őszinteséggel; mintha valami egészen körömbös dologról volna szó.

— Hát aztán miért tetted?

— Mert háború van és ilyenkor így muszáj.

— Ki tanított erre?

— A káptányos, gospodin Blagorovje.

— Arra tanított, hogy a házakat kirabolják és a batorokat összetörjék?

— Mink, uram, nem raboltunk még enni valót se. Abból a sok drága pálinkából egy kortyot sem volt szabad innunk, pedig hogy szerettük volna! A házak ránk parancsoltak, hogy mindent összekell törni és mi megcsináltuk.

— Tudod-e, hogy ezért súlyos büntetés jár?

— Tudom uram. Felfogtok akasztani minket, vagy levágjátok a kezünket. Meg fogunk halni... nem baj. Hisz ezért vittek háborúba minket.

Mindert félelem nélkül, olyan hallatlan nyugalommal, olyan lekötőhatatlan természetességgel mondta, hogy a tettemen hideg borzongás futott végig a csodálkozástól. Istene, hát miféle emberek ezek? Mi van a lélekük kifürkészhetetlen labirintusában? Gonoszak, aljasak, elvetemültek? Mártírok, vagy csak tudatlan barmok, akik nem ismerik és nem becsülik a nagyszerű és isteni életet, sem a másét, sem a magukét?

— Meghet-e a többi kőse — mondtam a kozáknak.

Illemtudóan megemelte a süvegét, meghajította magát — de nem alázatosan, megbunyászkodóan, gyáván, mint a közönséges orosz katonák, hanem férfiasan, önzetesen — és elvegyült a fekete csoportban.

... Bár még korán feküdtem le este, mégis rossz éjszakám volt. Legényem a telefon közlébe vetette az ágyam és a csillagolás minduntalan felriasztott. Éjféltől pedig már végkép le kellett mondanom az alvásról. Az ordossectari mindnyájunkat felkeltetett, mert a vezérkari főnök elkészült a holnapi diszpozícióval; menjünk át az ő szobájába, ott megkapjuk a másolatokat.

Feláprázkodtam magamra kaptam néhány szükséges ruhadarabot és kileptem az ajtón. Az üveges verandán kellett áthaladnom, mely a kastély belső udvarára nézett. Amint kinyitottam az ajtót, csodálatos, idegen ének

suhant a fülemben... Mi az? Kinttem a veranda ablakán. A felkelő nap sárga gyöngyöképp most gurult le lassan a fagykap peremén, a csillagtemplonokkal pazarul kivilágított éjszakában és egy pillanat alatt elfeledtettem, hogy december van, kárpáti tél, a legnagyobb hegyörök és legnagyobb lejtőresek között.

Lent, az udvar közepén tiszta hóbozott; a tűz körül kukkoltak a fekete kutyák: onnan szállt fel a csodálatos, idegen ének. Egy briliáns tenorhang vezette be az ártat, férfias, meleg, sóvárgó tenor és a többiek mély basszusban követették. Vajon mit énekelnek? A nagyszerű tenorhang fölbegett, lassan, vontatott szókákkal:

Otyi csarnea, otyi krasznea... Találgattam: melyik lehet a nagyszerű tenor? Mikor felem fordult, erősen az arcába néztem: a vörösszakállú kozák volt, az, amelyikkel délután beszélttem, aki bevalotta, hogy ő is törölt és pusztított és aki mindezek miatt egy csöppnyi lelkesmeretfurdalást sem érzett. Most ott állt a tűz előtt, ugyancsak a kastélyban, melyet tegnapi, még csak az imént barbars kegyelenséggel töltöztettek és énekel, olyan szívájdítóan, mintha már nem is embert hang volna, hanem valami földöntúli szellem, talán maga a vágy...

Szemelt az ég felé emelte, barbár arca egészen átszellemült, ahogy sóvárgott belőle fölfele az ismeretlen orosz ária: Otyi csarnea, otyi krasznea...

És a dal repült, koválygott, csatangolt a csillagos kárpáti éjszakában, mint egy hontalan madár, mely idegen tájra tévedt és most szeretne innen hazatalálni.

Otyi csarnea, otyi krasznea... ágaszkodott utána alulról a basszus, a fekete kórus basszus. Szállt az éjszakában, egyre vágyakozóbban, egyre magasabban, a csillagok távoli és titokzatos birodalmába, föl egészen az istenig.

És az isten — aki olvasni tud a vesékben — vajon milyeneknek látta: jóknak, vagy gonoszoknak ezeket a fekete énekeseket?

Előrendű

marhahus
és bórjuhus
kilogrammonként
4 Kor.-ért

5 kg.-os postacsomagban vagy nagyobb mennyiségben bármely kívánt részről szállít

Reichenfeld Lajos, mészáros
Alsólendva.

URANIA mozgóképpalota
ROZGONYI-UTCA 4 szám

Szeptember hó 24-én, csütörtökön:

Órház a
Kárpátokban

Hazafias aktuális dráma 3 felv.

És még a remek kíséző
műsor.

Vasárnap:
Za la Morte
Berlini Franciska felléptével.

Fiatalküszeres segédet
keresek azonnali belépésre

Körös Géza, Csengery-ut 44.

Ha öröme van, vagy az isten
segédelmét várja, ne feledkez-
sék meg a vak katonákról.

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálja minden adás-vételi
üzlet megkötésére.

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
Aki alkalmazottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki butorozott szobát keres, vagy butorozott
szobát akar bérelni,
Aki cselédet, szakácsnőt, házmestert keres,

az leghelyesebben cselekszik, ha
kís hirdetést közöltet a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szöig 1 korona.

Videkről a kis hirdetés postautalványon küldendő be

Nagykanizsán a kis hirdetés a kiadóhivatásban, Sugár-ut 4. adandó fel.

— A kis hirdetések mindig előre fizetendők. —

Minden kereskedőnek éerdeke,

hogy üzleti nyomtatványai izléses
kiállításban, a modern tipográfiai
eszközök igénybevételével készül-
jenek, mert csak így lehetséges,
hogy a vásárló közönség figyelme
üzletére irányuljon. Ehhez pedig csak
az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA

≡ készítse el. ≡

Nyomdai iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül
berendezett nyomda, könyvkötészet,
vonalozó intézet és üzleti könyvgyár.

Olaj- és petroleum tartályokat

tölthető állapotban
:: azonnal vásárol ::

Elfer M. olajgyára
Wien 1. Krugerstrasse 3.

Ögyes intelligens nő, kias ház-
tartásban igen gy-
korolt, állást keres, 8 évig egy családnál
volt. Nem úgy a fizetést, mint a bánás-
módot tekinti. Cim a kiadóhivatásban.

Minden mennyiségű elsőrendű étkezősi

BURGONYA

kapható:

KECHNITZER MÓR fűszer és
csémegeüzletében Nagykanizsán. 1261

Mindenemű cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelszerelések, Gyulay-
táska, orvosi táskák, gamaschni, övnyi.

esőköpeny, hátzsák

a legjobb minőségben kapható

Miltényi Sándor és Fia
cipőruházában, Főut, városi bérpalota.



Fischel Fülöp Fia

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 3. sz.

Legnagyobb választéku papir és írószerraktár

Mindenféle irodai felszere-
lés, iskolaszerek, sokszoro-
sító készülékek, írógépek-
lékek, :: diszlevélpapírok,
üzleti könyvek, zsebköny-
vek, díszművek, imaköny-
vek, zeneművek stb., stb

Könyvkereskedés

Nyomtatványrakfár :: Könyvkötészet

izléses kiállítású nyomtatványok és könyvek
— legolcsóbb árban gyorsan készülnek. —

Aki Budapestre utazik, nézze meg
a Raszaréti Lővészarkot! Az ország
egyetlen hadi látványossága! ● ●

A bolgárok cárja.

Bulgária rendkívül jelentőséghez jutott a világpolitikában. Nem lesz érdektelen tehát megismergetni olvasóinkat Ferdinánd bolgár királlyal, Bulgária újításteremtőjével. Az alábbi vonatkozás — a mely baráti kézből ered — minden háborús vonatkozástól mentes váltoja a bolgár király történetét a azt a kapcsolatot, a melyben Ferdinánd király velünk magyarokkal áll.

Ferdinánd, mint Agost szász-köburg herceg és Klementina orléans hercegnő — Lajos Fülöp francia király leányának — 1861. február 26-án Bécsben született. Összes testvérei közül 8-an egyetlen, aki születésére néve nem iracsk. Ha még oly közkedveltségnek is örvend második házijában, Magyarországon az 5. nővére, Klodild főhercegnő, a mi felejtetve a József főhercegnő övegye: mégis csak kevesen tudják nálunk, hogy ő is, valamint idősebbik fivére, a Koburgok ex ágának elsőszülöttje, Franciaországban látott először napvilágot. Klodild főhercegnő ugyanis Neuillyben, Páris szajnamenti népes elővárosában született. Fülöp herceg, Lajza bolgár király hercegnő elvált férje pedig magában Párisban.

Ferdinánd szülővárosában, Bécsben nevelkedett. Gondos és körültekintő atya szerencsés kézzel választotta meg nevelőjét a bajor születésű Fleischmann Péter személyében.

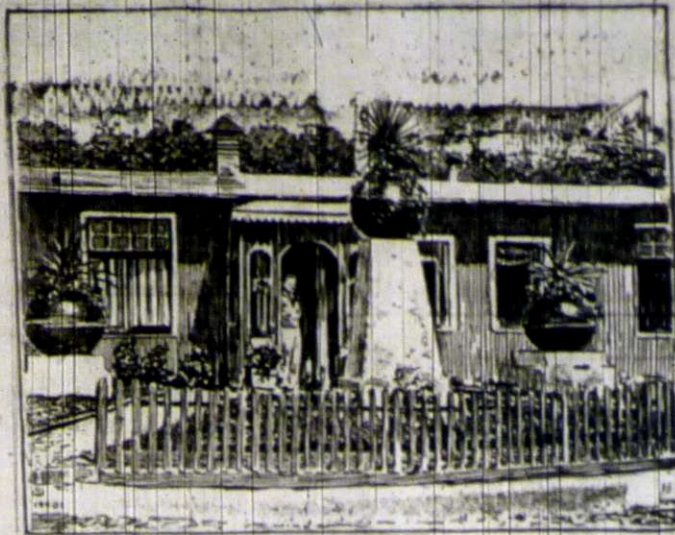
Fleischmann volt az, ki az alig öt és fél éves Ferdinánd herceg lelkét minden szép, jó és nemes iránt fogékonyra tette s ugyancsak ő a jelenlegi bolgár királynak leghevesebb és legboldogabb tanácsadója.

Ferdinánd ifjú éveiben főleg a történelemmel és a természetudományokkal foglalkozott különös szeretettel. Legjobb vágya volt, hogy a nagyvilágot megismerhesse. E forró kívánsága 1879-ben teljesült, a mikor bátyjának, Agostus társaságában bejárta Braziliát. Mosszu és tanulságos utjáról visszatérve, ugyancsak Bécsben nyert további kiképzést s 1881. tavaszán már külföldi utazásra készült.

Katonai pályáját egy közös tüzérszerebben kezdte meg, de 1886-ban saját kérésére a magyar honvédséghez helyezte át. Már a következő évre csak bolgár fejedelemsévé való megválasztással s 1887. augusztus 28-án ünnepélyesen be is vonult Szófiába. Itt kulturális tevékenységben előhaladt népet és kitűnően szervezett hadsereget talált, a melyet kiváló és dicsőletes hadvezér, valamint szelíd fejedelm: Báltenberg Sándor nevelt a fegyelemre és önbizalomra.

Az új fejedelmeknek csak az elődjétől megkérdezt uton kellett tovább haladnia és a már meglévő kultúrát megőrizni, kiépíteni, hogy ily módon a régi bírt népet a kultúrának oly magaslatára emelje, a mely a rendelkezésre álló időtartamot tekintve, legfeljebb csak Japánéval hasonlítható össze. E munkájában nagy segítségére volt édesanyja, kinél ritka diplomáciai tudás és óriási vagyon voltak egyenlítő.

I. Ferdinánd első házasságát 1893. április 3-án kötötte az, akkor 23 éves Mária



Az akna mint dísz.
A portra szőtt angol aknákkal katonák lakásukat díszítik.

Lajza pármal hercegnővel, az egykor szuverén pármal nagyhercegi család hűbér sarjával. A gyengédségével és egyszerűségével fogva a bolgár nép előtt oly nagy népszerűségnek örvendő ifjú fejedelemsévé négy gyermekkel általa meg lért: Boris trónörökösével, azután Kyrill prinzesszával herceggel, valamint két csodásan szép hercegnővel, névszerint Eudoxya és Nadzsávkával. Valamennyi gyermek, akárcsak a fejedelmi pár, a trónörökös kivételével katolikus maradt. A rendkívül boldog házasság a sors kegyetlen végzeté folytán azonban csak rövid ideig tartott. Már 1899. januárjának utolsó napján az országban ifjú urnője és közszereplője álló őrangyal, nemcsak övének, de az egész népek végtelen fájdalomra elhunyt. Legifjabb leányának, Nadzsávkának születése életében került a fejedelemségnek.

Az 1903. év tavaszán nőt meg második szor. Eleonora Karolina Gasparina hercegnő vette el, a Reusz hercegi család ifjabbik ágából. Az exaltó a Lipce mellett Gerában, Reusz hercegség textiliparáról világhírű szövővárosában folyt le, még pedig először katolikus és azután — a protestáns menyasszony egyenes óhaja folytán — evangélikus szertartás szerint. Eleonora fél évvel idősebb férjénél.

Ferdinándot, ki éppen külföldön időzött, hogy egy emlékeztetőnek 60 éves császári jubileuma alkalmából jókívánságait tolmácsolja és Magyarországból Párisba utazott, a minisztertanács visszahívta Bulgáriába. Hogy mi történt tulajdonképpen és minő befolyások születtek az oly gyors elhatározást, pontosan és helyesen még ezidőig nem állapítható meg. Tény azonban az, hogy Ferdinánd családjaival és a miniszterekkel hirtelen Tirnovában, az ősi csiároban tartott és ott 1908. évi október 5-én proklamálta a független bolgár királyságot. Hogy Ferdinánd cárban magyar vér pezsgés és hogy pompásan beszél magyarul: általánosan ismeretes. Hiszen unokája az egykori világkirály Koháry magyar hercegnőnek, akinek kedvéért a mai kor nagyapja, Ferdinánd herceg, amikor az akkor 19 éves magyar hercegnőt, Koháry Antóniát nőül vette, 1896. január havában a protestánsról a katolikus hitre tért. A Koburgok ezen ága azóta a Koburg-Koháry nevet is használja, Felsőmagyarországon, valamint Pestmegyében is hatalmas bírtokai vannak és Ferdinánd, ha magyar „adott hírség”-ben időzik, gyakran használja a „Murány gróf” nevet, mert az a régi vízcser, amelynek nevéhez Széchy Mária vérs története fűződik, szintén családjának bírtoka. Egy nappal a tirnovai nagy esemény előtt is édeskes jelenet, — amelyről csak kevesen, csupán a beavatottak tudnak és rebesgetnek, — folyt le az ugyancsak a Koburgok tulajdonában levő szentantali várkastélyban, a „Koháry-vár”-ban. Késő este, egyedül Hítkőnek, magyar titkárság kíséretében, Ferdinánd járt ott és sorban kereste fel azokat a termeket, ahol nagymértékű diplomáciai hírségek, család mezején elesett veteránok, Hun-Pázmán vérték hős iv-

dékal, a Koháry-ösök, az ő ősei függnek a falakon.

Igen, ide jött Ferdinánd! S szinte ömögőhöz szölvén, önkívületben rebegte:

— Ide jöttem, hogy hálafeleljek... Erőt jöttem meríteni... ezen a helyen, az én őseim, hős magyar elődeim emlékéből... akik mind kiváló diplomaták és katonák voltak és akikre mindig büszke voltam és mindököre büszke leszek...

Neműl kezd, de már a harmadik szónál magyarul folytatja és egyre csak azt ismételi:

— Büszke, nagyon büszke vagyok rájuk

Jó karban lévő 6 darab 75 75 25 32 29 és 29 hektoliteres

használt hordó
mely kádnak is alkalmas

jutányos árban eladó. — Bővebb felvilágosítással szolgál

Bettlheim és Guth cég.

Szerkesztői üzenetek.

B. L. A bolgár hadsereg külföldi létszáma katonái áll. Ez a tömeg is hadseregbe tartozik. Egy hadseregben 24000 gyalogos, 200 lovas, 24 gépfegyveres, 72 ágyúval felszerelt társaság van. A tényleges állományt azonban a népfelkeltés bevonása éppen duplája emeli. A bolgár társaság Krupp-ágyúkat használ, gyalogsági fegyverei a szejri fegyvergyárban készültek. III. Mindketten társaság. Azt a költeményt Kis József írta és nem Tómpa, vagy Arany. A fogadás ázszerű, mivel mindketten vesztek, edjék a vak katonák jevén.

Megvételre kerestetik

egy rézagy és réz-éjjeliszekrény
Cím a kiadóhivatalban.

Ügyes intelligens nő

ki a háztartásban igen gyakorolt, állást keres, 8 évig egy családnál volt. Nem úgy a fizetést, mint a bánásmódot tekinti. Cím a kiadóhivatalban.



FÉNYSZÉN

Kitűnő, elsőrendű

magas hőfejlesztésű, háztüzelési és ipari célokra, házhoz szállítva, kicsinyben és nagyban, jutányosan kapható

Pollák Ignác mér- és szénnyagkeres. kedőnél Nagykanizsa, Király-utca 49- (Berger-féle ház.) 12948

Csak nagyban

a legolcsóbb árak mellett árusítok

fésűket, kefeárukat és toilettcikkeket.

MAXIMILIAN ALTMANN

Wien VIII., Lerchenfeldstrasse 66.

Ha öröme van, vagy az Isten segédelmét várja, ne feledkezzen meg a vak katonákról.

Mindenkinek érdeke, hogy az őszi és téli szükségletét

Kisfaludi és Krausz

rőfös és divatáru üzletében az „Arany kakas”-hoz

NAGYKANIZSA, Erzsébet királyné-tér 21.

Moskowitz cipőüzlet mellett szerezzé be, ahol

még olcsó ár mellett az alant

felsorolt cikkeket kaphatja.



Női és gyermek kabátok, kosztüm-kelmék, blouz, pongyola és alj kelmék, gyapjú flanellok, pargetok, nagy és kis téli kendők, berliner kendők, selyem kendők, fejkendők, bársonyok, selymek, kreppdeschinek, ágyneműekre kanavásznak, vásznak, schiffonok, damaskok, rumburger vásznak, asztalnemű, törülköző, zsebkendő.

Hadbavonulók részére trikóing, nadrág, lábszárvédő, szvetter, keztű, harisnya, hósapka árendeménnyel.

Kész fehérneműek nagyobb vásárlásnál eredeti gyári ár. Kész pongyolák, blouzok, aljak, gyermekruhák nagy választékban. — Gyászruhák 24 óra alatt készülnek ***** saját műhelyünkben. *****



Olaj- és petroleum tartályokat

tölthető állapotban
azonnal vásárol!

Elfer M. olajgyára
Wien I. Krugerstrasse 3.

Előrendü

marhahus és borjuhus kilogrammonként 4 Kor.-ért

5 kg.-os postacsomagban vagy nagyobb
mennyiségben bármely kívánt részből szállít
Reichenfeld Lajos, mészáros
Alsólendva.

Vízvezeték, lakatos és kútfurási vállalatomat

kanizsai régi állandó
megrendelőim kíván-
ságra Nagykanizsán

megnyitottam,

mely célra a Rozgonyi-utca 9.
szám alatti Schavel féle műhelyt
kibéreltem.

Támogatva nálam már 24
éven keresztül szerzett be-
csületi mint gyakorlati ta-
pasztalatokra, itt valamint számos
más vidéken teljesített munkáimmal
szerzett ajánlásokra, megrendel-
ések, a legteljesebb garanciát
nyújtatom.

Vállalkozom szakszerűen végtől legkü-
lönösebb feladatok megoldására
és bármely nagyvállalat munkáit
elkészítésére, megépítésére és megpa-
latozására, berendezésére, átalakítására.

Érdeklődőknek tizenöt éves elő-
kelő referenciák állanak rendel-
kezésükre.

Tisztelettel:

ERDELYI JENŐ
gépsz és electrotechnikus

5 szobás modern lakás

fürdőszobával és összes mellékhelyisé-
gekkel KIADÓ. — Bővebbet Balog
Oszkár papírkereskedésében. 12675



I. Cz. vedem hucos tájékoztatni!

Tudomásul adom, hogy ideje-
korán szükségletüket szén, koka és
fát nálam előjegyeztetni méltósza-
sanak, mert a mostani viszonyoknál
fogva pontos szállítást felelőseget
nem vállalhatok.

Tisztelettel

KLEIN VILMOS

Tűzfűtő szénkocsi birtokosok.



Szabadalmazott és törvényesen védett

VETŐMAG- csávázószer

„Antispora-Vita”

Hazai és külföldi szakokélmények meg-
állapították, hogy az „Antispora-
Vita” az összes vetőmagfajták, de
először sorban az őszi búza által hazánkban
állandóan fenyegetett betegség, csává-
zásra a legmegfelelőbb, és így a
megterméskorban nélkülözhe-
tetlen. Kísérője 1 K 40 fill.

Reklámszer: kisméretű és hatékony
utastásként szolgál a vetőmagok

Schwarz és Tauber nagykereskedők
Nagykanizsán

Mindennemű cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelkészítések, Gyulay
táska, orvosi táskák, gamaschni, övszíj,

esőköpeny, hátzsák

a legjobb minőségben kapható

Miltényi Sándor és Fia
cipőruházában, Főut. városi bérpalota.

URANIA

mozgóképi
palota

ROZGONYIUTCA 4. szám

Szeptember hó 25-én, szombaton:

Órház a Kárpátokban

Hazafias aktualis dráma 3. felv.

És még a remek kísértő

műsor.

Vasárnap:

Za la Morte

Berlini Franciska felleptével.

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálják minden adás-vételi
ügylet megkötésére.

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
Aki alkalmazottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki butorozott szobát keres, vagy butorozott
szobát akar bérbeadni,
Aki cselédet, szakácsnőt, házmestert keres,

az leghelyesebben cselekszik, ha
kís hirdetést közöltet a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szőlő 1 korona.

Videkről a kís hirdetés postautalványon küldendő be

Nagykanizsán a kís hirdetés a kiadóhivatalban, Sugár-ut. 4. adandó fel.

A kís hirdetések mindig előre fizetendők.

Minden TELEFON 78. kereskedőnek érdeke,

hogy üzleti nyomtatvánnyal izléses
kiállításban, a modern tipográfiai
eszközök igénybevételevel készül-
jenek, mert csak így lehetséges,
hogy a vásárló közönség figyelme
üzletére irányuljon. Ehhez pedig csak
az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA

≡ készítsé el. ≡

Nyomdai iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut. 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül
berendezett nyomda, könyvkötészet,
vonalozó intézet és üzleti könyvtár.

HIRES

— **Kitüntetés.** A hivatalos lap közlése szerint Kattauer Rezső a 12. honvéd gy. ezred hadnagya legfelső dicső elismerésben részesült, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért. A kiváló katona, kinek ez már második kitüntetése — az első a 3-ik oszt. hadiékítményes katonai érdemkereszt — és aki időközben főhadnagya is lett, városunk szülötte, Kattauer Ede p. és táviró főtitkár fia. Wenzel Béla, a 48. gy. c. tart. hadnagya szintén a Signum Laudis kapt. A 20-as honvédtisztek közül Klekner Sándor, Schütt Géza, Nádor Lipót hadnagyok részesültek legfelsőbb dicső elismerésben.

— **Próbázka püspök a világ-háborúról.** Próbázka Ottó kármesterházi megyéspüspök most megjelent IX. számú körlevelében egyebek közt a világháborúval is foglalkozik. — A világháború — ugymond — rányomja jegyét lelkünkre s annak minden megnyilatkozására is. A nagy idők ériutkeztétől megszólal bennünk a lélek kinban és vágyban, aggodalomban s gondban; ha pedig az égre nézünk, alázatos és hő imádságban. Katonáink kint a határon küzdenek, babért köntek fegyverekre s dicsőséget hoznak a magyar névre; az alatt az otthon maradtak is beleállanak a háborús munkába, melyben nem sebeket vágnak, hanem gyógyítanak s feleltetni iparkodnak a háború okozta szenvedéseket. Amely öszinte lelkesüléssel küzdenek seregeink, épp oly bizalommal s forró szívvvel emeli égre karját a hívő, hogy a hadak utának barcai elnémuljanak a békeség fejedelmének kegyelme vonuljon be közénk. Győzelemért s tartós békéért akarunk ismét s újult buzgósággal esedezni! Ez esedezésbe nem akarunk befáradni. Milyen időszerű is ez most, amikor annyi ellenség környez, amikor a világháború forgatagában állva s gyengeségünket érezve, egy felsőbb oltalom után nézni kényszerülünk; amikor annyit kell kérnünk, annyi vigaszt, erőt és támaszt; amikor végre a világtörténelem fordulópontján egy szebb, igazságosabb s szentebb világ születését sóhajtok meg s kérjük is és várjuk is!

— **A Pista.** Szombaton délután szomorú hírt hozott a posta Székesfehérvárról. A Pista, akit súlyos harcéri sebével szállítottak az egyik fehérvári katonai kórházba, — ott hősi halált halt. Hogy ki volt a Pista? A Central kávéház helyettes főpincére. Derék, szorgalmas, szolgálatkész, figyelmes pincér volt. Abba a rohamosan ritkuló pincér-gárdába tartozott, mely a vendégben nem baktis-gépét látott s becsületes igyekezetével azon volt, hogy a vendég jól is érezze magát a kávéházban. A vezeték nevét főleg az ideigatni. Mindenki csak Fista néven ismerte és becsülte s a Central vendégei öszinte részvétellel értesültek hősi haláláról. A családja részére — mely gyámolító nélkül maradt — gyűjtést indítottak a törzsvendégek.

— **Óvakodjunk a kolerától.** A múlt héten tudvalevőleg Nagykanizsán két kolera-gyermek halálát történt. Az egyikről azonban boncolás után kétségtelenül megállapították a valódi halálakat, ami vérhas volt. Valószínű, hogy a másik esetben sem a kolera volt a halál oka, de azért a rendőrség, igen helyesen, minden óvintézkedést megtett a ragály terjedésének megakadályozására. Holnapról kezdve sorba vizsgálják a kávéházakat, vendéglőket s az összes házakat s megvizsgálják, hogy eleget tett-e mindenki a kolerával kapcsolatban kibocsátott hatósági rendelkezéseknek. Ahol a kutat, szemetgődrőt, és mellékbeliségeket nem találják rendben, — a rendőrség szigorú büntetést alkalmaz.

— **Iskolai értesítés.** A nagykanizsai állami elemi iskolák I. és II. osztályaitól körlevelében a tanulók beírása, osztályonként való elosztása, a tanterem berendezése megtörtént. Beiratkozott közel másfélszeres tanuló. — Az iskolai évet szeptember 29-én reggel 9 órakor Istentisztelettel nyitják meg. A tanulók a város házában levő tantermekben (jó idő esetén a város ház udvarán) gyűlekeznek reggel félkilenc órára. — Istentisztelet után az osztálytanítók abba a helyiségbe vezetik a tanulókat, ahova majd járniuk kell.

— **Sértéseket vágat a rendőrség.** Szombaton és vasárnap a benteselekben az a meglepő kijelentéssel fogadták a közönséget, hogy az egész városban kifogyott a zsir. Ugyancsak szombaton délelőtt a benteselek a rendőrségél a zsir árának fölemelését kérték. A két tény között akaratlanul is összefüggést sejt az ember. Ha a zsir árát fölemelik, lesz zsir. Aminthogy valószínűleg így is áll a dolog, mert egy bizalmas közlésünk szerint a benteselek elrejtették tetemes zsirkészleteiket, hogy részben ezáltal kiereszkadják a hatósági áremelést (amelyet különben se igen tartottak be), részben, hogy az áremelés után busás haszonnal adjanak túl rajta. Ezt a jámbor trükköt a benteselek éppen mostanában más városban is megkísérelték, de ott rajta-vestettek. A rendőrség ugyanis házkutatást tartott náluk s az így napvilágra került nagy készletet hatósági felügyelet alatt bocsátotta a közönség rendelkezésére. Nálunk sem ugrik azonban be könnyű szerrrel a rendőrség az áremelési törekvésnek. Ma ugyanis, mielőtt a benteselek kérelme fölött határozna, próbavágást tartanak s ennek eredményétől teszik függővé a zsir jövődőlbeli árát. Azonban pontosan ügyelni kell arra is, hogy a próbavágásra kerülő sertések valóban annyiba kerüljenek-e, mint azt a benteselek állítják.

— **Fölmentett lapszerkesztők.** A pécsi kir. ügyészség fegyveres erő elleni bűntett címén bűnvádi eljárást indított Gerő Manó, a „Somogyi Hírlap” és Salgó Sándor, a „Somogy-vármegye” című kaposvári lapok felelős szerkesztői ellen, mert lapjaikban annak idején a kaposvári házvezető áthevezését megírták. Az ügyben a gyorsított eljárás szerinti főtárgyalás s. hó 24-re volt kitűzve Pécsre, ahol a lapszerkesztők meg is jelentek. A tárgyalásra azonban nem került sor, mert az ügyészség a vádat tekintettel arra, hogy az ilyen hírek közlése sem a törvénybe, sem a rendeletekbe nem ütközik, el ejtette, illetve a további eljárást beszüntette.

— **Utazás a hadművelési területekre.** A belső-hadművelési területekre tudvalevőleg csak külön katonai engedéllyel lehet utazni, amelynek kiadására kizárólag a haderőparancsnokságok és hadsereg-hadparancsnokságok jogosultak. A kérelmet írásban, posta útján kell előterjeszteni. A hivatalos lap szombati száma szerint a belügyminiszter most megengedte, hogy az engedélyt az illetékes rendőrhatalóság táviratlag is kérhesse, de ebben az esetben a táviratban fölmentendő az is, hogy a fél szabályszerű igazoló okmányát fölmutatta.

— **Megjelent a przemysli foglyok névjegyzéke.** A múlt héten a hadügyminiszterium kiadásában megjelent a przemysli foglyok névjegyzéke. A lista 36 oldalra terjed s az orosz vöröskereszt adatai alapján lett összeállítva. A névsor azonban nem teljes, mert igen sok nevet nem lehetett a listába felvenni.

Weisz Miksa női divatáruháza Nagykanizsán.

Ajánlja elsőrangú, a divat terén mérvadó újdonságait az őzi időnyre.

Női köppenek,
Női blousok,
Női ruhaszövetek,
Mengasszonyi kelengyék,
Mosó áruk,
Chiffonok és vásznak
a legjobb kivitelben, mérsékelt
szabott áron.

Mintak vidékre küldetnek!

— **Rekvirálják a háztartási fémeket.** Vasárnap, szeptember 26-án a hivatalos lapban a honvédelmi miniszternek egy újabb rendelete jelent meg, amely a háztartásokban használatos fém tárgyaknak, főként edényeknek, egyszerű asztali készleteknek, mosó és főzőüstök, tűzhelyekbe beépített vízmelegítők csapokkal együtt, fűrdőkádak, fazekak, lábosok, egyszerű gyertyatartók, vasalók, sárgarézlancok, butorlábak, rézkilincsek, zárpajzsok stb. hadi célokra való igénybevétele iránt intézkedik. Ennek az intézkedésnek az a célja, hogy a hadsereg fém szükségletét bármilyen hosszú háború esetére is biztosítsa. Köztudomású tény az, hogy ellenségeink biztos számítottak arra, hogy bennünket és szövetségeseinket a világháború elvágya, a háború folytatásához szükséges fontos nyersanyagok, főként a fémek tekintetében kiéheztetnek. Ellenségeinket ezen a téren is keserves csalódás ér. Most már megállapítható, hogy azok a szerves intézkedések, melyeket a kormány a fém szükséglet biztosítása végett tett s amely intézkedéseknek egy program szerint végrehajtott pontja, a most kiadott rendelet is, a hadsereg fém szükségletét beláthatatlan időre képesek biztosítani. Hogy a kormány megóvja a közönséget az ezzel a rendelettel járó esetleges kellemetlenségektől, gondoskodott arról, hogy a hadi célokra igénybe vett fém edények zománcedényekkel, ónozott vasedényekkel s más hasonlókkal lehetőleg teljesen pótolhatók legyenek s hogy a fém tárgyak bevonása következtében beálló kereslet az árakat fel ne szöktesse, egyidejűleg a csiszolt, zománcolt és ónozott vaslemez edények, öntöttvas edények és vas mosóüstök legmagasabb árát is megállapította. Az ez ár, amit a hadi célokra igénybe vett fém tárgyakért fizetni fogunk, szakértők véleménye szerint is méltányos, de minden esetben legalább is akkora, hogy pótló tárgyak beszerzését lehetővé teszi. Az igénybevétel csupán a vörösréz és nikkelt és a vörösréz ötvözetéből (sárgarézt, tombak, bronz) készült tárgyra terjed ki. Az igénybe vett tárgyakat bejelenteni nem kell és beszolgáltatásuk csak jövő évi november 30. után fog külön elrendeltetni, ezen időpontig azok birtokosaik használatában maradnak. A rendelet kibocsátása és az igénybe vett tárgyak beszolgáltatása közt tehát két hónapnál hosszabb időköz van. Ezen időköz arra szolgál, hogy mindenkinek kellő ideje legyen a hivatalos rekvirálással járó alkalmatlanságoktól szabadulni. Hogy ugyanis a hivatalos rekvizíció úgy az azt végző bizottságoknak, mint a helyi miniszter megbízta a Magyar Szent Korona Országainak Fémközpontja Részvénytársaságot (Budapest, V. Nádor-utca 5), amely vállalat nem nyereszkedésre alakult, hanem a hadsereg részére szükséges fémek bevásárlásában a hadvezetőségnek kereskedelmi szervezet, hogy az igénybe vett fém tárgyak összevásárlására egy az ország minden részébe szétszórta kereskedő-szervezetet létesítsen. A Fémközpont megbízottjai, legfőképp vaskereskedők, jogosítva vannak az igénybe vett tárgyakat szintén minden nyereszkedés kizárásával hatóságilag megállapított áron összevásárolni s azokat a hadvezetőség céljaira a Fémközpontnak adják át. November 30-ig az is szabadságában áll mindenkinek, hogy fém tárgyakat akár a „Fémek a hadseregnek” akár a „Vasmosarat rézmossárré” név alatt működő hazafias fémgyűjtés céljaira felajánlja. November 30-ika után azonban el fog rendelkezni az összes igénybe vett fém tárgyak kötelező beszolgáltatása. A rekvirálást e célra alakított bizottságok bonyolítják le. A hadi célokra igénybe vett fém tárgyakat beszolgáltatásuk elrendelése után ezekhez a bizottságokhoz kell beszállítani, kívánatos tehát, hogy az esetleges bajok elkerülése végett fém tárgyakat saját érdekében kellő időre vas tárgyak pótolja. Ha azonban ez a pótlás a beszolgáltatandó tárgyat egyáltalán nem nékülözheti, az ily tárgyat a beszolgáltatásra kitűzött első időpontban sem kell beszállítani: azonban a tárgyak birtokosa köteles azokat személyesen vagy megbízott útján az átvételi bizottságnak bejelenteni. A bizottság azután, mérlegelve a körülményeket, a beláthatatlanság és a pótlás nehézségének mértékéhez képest rövidebb vagy hosszabb határidőt tűz ki a tárgyak beszállítására. Az intézkedés egész szerkezete

alkalmazkodni kíván az életviszonyokhoz, s az állam szükségletét oly módon kívánja kielégíteni, hogy a közönség érdeke lehetőleg megkíméltsék.

— **Három mise halottak napján.** XV. Benedek pápa apostoli konstitúciót bocsátott ki, mely a Szentszék hivatalos lapjának 14. számában jelent meg. A rendeletben a pápa felhatalmazást ad minden kath. papnak, hogy halottak napján három szent misét mondhat. Ez a szokás eddig csak Spanyolországban és Portugáliában volt meg s most XV. Benedek pápa a világháború okozta viszonyok hatása alatt ezt az engedményt az egész egyházra kiterjesztette.

— **A tengertermés zár alá vétele.** A földművelésügyi miniszter tegnap tette közvé az 1915. évi tengertermés várható eredményét és 46,029,000 méterhársára becsüli, ma pedig a kormány elrendelte az 1915. évi tengertermés zár alá vételét. A hivatalos lap mai száma közli a kormánynak a tengertermés zár alá vételére vonatkozó rendeletét, amelynek a tengertermés árusítása és forgalomba hozatala csak a miniszterium rendelkezése értelmében s az általa megállapított feltételek mellett történhetik. Evégből zár alá helyezik a tengertermést s a zár alá vétel kiterjed az 1915. évi termésből munkabér részesművelés vagy konvenció fejében kapott tengerre is.

— **A városatya tojást vesz.** A polgármesterek ma reggel több cselédlányt fogtak össze, akik a most épülő gyalogsági laktanya előtt a falusi asszonyoktól százával vásárolták össze a tojást. A cselédlányok bevallották, hogy a tojást gazdájuk megbízásából vásárolták. Ez a derék ur pedig városatya s amint a rendőrség megállapította, üzérkedésre vásároltatta össze a rengeteg tojást. Ez az ur megérdemelné, hogy pellengére állítsuk, de ezúttal még kiméletek leszünk vele szemben. A rendőrség ugyanis méltó módon jár el vele szemben. Az egész esetet azért irtuk meg, hogy a közönség tudja, miért nincs tojás a piacon. De azt is vegye tudomásul mindenki, hogy a rendőrség erőlyes intézkedésére ezennel oly szélesarányú lesz az elővásárlási tilalom betartásának ellenőrzése, hogy kár is lesz kifáradni a városvegyekre.

— **Az új lengyel király.** Az amerikai Szabadságban olvassuk a következő európai szenzációt: „Mint megbízható forrásból jelentik, a lengyelek új királya Károly István főherceg, a Habsburg család egyik közismert és közkedvelt tagja lesz. Mint az osztrák sajtó hírül adja, a választásba Németország is beleszegedett. A beérkezett hír szerint az erre vonatkozó proklamáció nemsokára hivatalosan is meg fog jelenni s az új királyt a varsói székesegyházban ünnepélyesen meg fogják koronázni. Károly István főherceg fivére Frigyes főhercegnek, az osztrák-magyar haderő főparancsnokának s két leánya révén közeli rokonságban áll a lengyel főnemességgel, amennyiben ezek egy-egy lengyel herceghez mentek feleségül. Igaz, hogy egyelőre Károly István főherceg lengyel királyságáról itthon szó sincs, de azért adja az isten, hogy úgy legyen, amint az amerikai Szabadság mondja.

— **Jó parti.** Házasságközvetítő: Kedves gróf ur, ez a molett, szőke kis lány is kitűnő parti. A gróf: Hozománya? Házasságközvetítő: Horribilis. Ilyen parti már régen nem fordult meg az üzletben. Van neki egy pár csirkéje, két kiló rizskása, félliter zsírja.

— **Játék a fegyverrel.** Kálmán Róza keszthelyi cselédnő 19-én este Polozgai Lajos honvédhuzár főbörtel agyonlőtte. A legény azzal védekezik, hogy véletlenül sült el kezében a fegyver. A vizsgálatot megindították.

— **A német katonák,** hű szövetségeseink, míg a csatatereteken aratják babérait, adnig itthon a német szépségek igyekeznek, — bár csak fimen, — diadalt aratni. Taljána Irrah ez a csodaszépségű német művésznő játsza a főzerepet a ma hétfőn, és holnap kedden bemutatásra kerülő „Gigerli” című remek vígjátékban.

Megvételre kerestetik

egy rézágy és réz-éjjeliszekrény
Cim a kiadóhivatalban.

Kővéházi vezérkar.

— Humoros. —

Weisz: Pincér adjon egy Magyarországot?
Róth: En már tegnap prenumeráltam rá, nekem adjon!

Pincér: Kettő Magyarország — igenis! Ja, de csak egy van!

Weisz: Nekem nem is kell több!

Róth: Azt az egyet adjé ide!

Pincér: (kőben átnyújtja) Tessék!

Weisz: (utánkap) Ide vele!

Róth: (huzza) Ne huzza! Elszakad!

Weisz: Eressze el! (Tépi a lapot).

Schwarz: (belép, csukaszürke köpenyeg van rajta). Leszerelés! Micsoda nemzetiségi csata ez? Szétdarabolják a Magyarországot? Már Mátyás király, a haza bölcsé megmondta, hogy Magyarország nem volt, hanem lesz!

Weisz: Less! De nem ebben a piszok kávéházban. No de hán maga itt van, már nem is kell újsg!

Pincér: Szabad a kabátot tábornok ur?

Weisz: Miért jár maga csukaszürkében? Maga katona?

Róth: Szépén! Talán polgárőr!

Schwarz: Sem nem emez, valamint sem nem amaz, csupán az ellenség megtévesztése miatt veszem föl, ha kávéházba jövök.

Róth: Hol van itt ellenség?

Schwarz: Látja, a hogy ott lóg a fogason, a kabátolvajoknak rossz cél a csukaszürke. Melléje lopnak. (Leül).

Weisz: Maga egy okos ember. Na de mit szól az oroszokhoz?

Schwarz: Nem szólok hozzájuk, haragban vagyok velük.

Róth: Hallotta, hogy Franciaországban behívták 36—42 lg a kótkottakat is?

Weisz: Hát azt hallotta, hogy a törökök elfoglalták Ben-Ali-Sul-Hó-Lile-Prutykust?

Schwarz: No és? No és? Elfoglalták, behívták, jönnek, mennek, ez mind csak olyan vaktólás, ugyanevezett epizódok a háborúban. Ez mind most már nem vonhatom vissza — a tengeren lesz eldöntve.

Róth: Hol?

Schwarz: A katolikus legényegyletben! A tengeren, maguk csukaszürké! Ez világos, mint egy világító-torony. Persze ehhez maguk hatékonyak, mert nem bírnak tengeri ismeretekkel.

Weisz: Maga szójátékszédő! Ezt nem lehet Magyar Anekdota kincsest elütni! Maga nagyon jól tudja, hogy én tengeri alatt eventue nem kukorica háborút értek, hanem igenis a kemoly és végtelen óceánra célzok, a mely a kacér Páris tornyait mossa és máról-holnapra tökréttette Anglia egész tengeri haderejét!

Weisz: Haderejét?

Schwarz: Ja, ja: derejét! Taskedit cukorral és dióval! Vagy ha egy jobban tetszik: haderőleves. Szóval, a mint látom, nem tudjuk mi az! És a jó Schwarz bécsi ezt is meg fogja magyarázni. Tehát: mellett és fület kil Hasat és szíjat be! A zene megadja az utolsó felt és az előadás az ő kezdetét veszi. Egy tengeri haderő — latinul: Drednacht — az áll 4 tengeri ütőből, vagyis ütőrekből; egy-egy ütő élén áll, vagy állán él egy vizi-tábornok, vagyis főbőc, mely parancsnokul 6 zászlóaljnak és minden árbóaljban van 3 nagy és 2 kis páncélos.

Weisz: 3 nagy és 2 kis? Mi célból?

Schwarz: Mondom: páncéltól. De ne zavarjon: Ezekután jönnek sorban, miként az orgonavirág spíjal: az uszályhordozók, a gőzszállítók, a dereglyék — ezáltal nem lekvárosak — azután a cirkálók, nagy és kis cirkálók, az akuszok, rakuszok és paksuszok. Azután jönnek a torpedóók — ez egy igen nagy és előkelő család. Vannak torpedónaszádok, torpedóvadászok, torpedóülődzők és torpantnyuk. Azután torpedórombolók, rombedőtorpolók és trompádombóldók. Továbbá a torpedóúszók és torpedóúszók... nem... torpedóúszók és torpedóúszók... torpedó-n-ú... torpedóúszók.

Weisz: És mi az a torpedó-úszó?

Schwarz: Olyan nincs. Maga össze-



A szerb harctér.

veszteti a torpedó-finanszírozóval, aki az egész vállalatot finanszírozza.

Weisz: Hát ez az egész egy marhaság!

Schwarz: És miért marhaság, ha nem vagyok wladischkár?

Weisz: Mert először is, az egész hajórajt úgy hívják, hogy flotta, azután...

Schwarz: Flotta! Ha hal! Halod ezt Nelson? Maga techall! A matrózzenekarokat hívják flottának, a hajóraj pedig a kábel! Maga se érti Róth ur?

Róth: Dehogyan nem! Ein és Kábel, tanul-tam még a biblíában. De mondja kedves Schwarz ur, már régen töröm rajta a fejemet, mi az a hajófenék?

Schwarz: Látja fiam, ez egy okos kérdés. Hát tudja, ahogy az oroszok elnevezték a mi huszárságunkat vörös ördögnek, úgy vannak a németeknek olyan vitéz tengerészeik, akikről az angolok nagyon félnék és azért elnevezték őket hajóördögnek, vagy hajófenének. Már most ha sok ilyen hajófené együtt jön, azt mondják, hogy: Tyűh meneküljünk, jönnek a „hajófenék.” Ez a hajófenék. Így történt akkor is, amikor a híres Emden generális elsüllyesztette a nagy flottabázist. Az úgy történt, hogy... majd lerajzolom... adjon egy ceruzát...

Weisz: Nincs ceruzám.

Róth: Nekem sincs.

Schwarz: No várjanak, majd lerajzolom vízzel. (A poharakból és a feketéből az asztalra önt és össze-vissza kezd mázolni az ujjával.) Mondjuk, hogy itt van a földközötti tenger... és itt laknak a Dardanellák. Ez éppen pedig Berlin, a déli hosszúság 166 fok és a nyugati szélesség 48 fok célus a lagny-pont alatt. És mindent pontosan tudok. Innen indult ki Emden generális azzal a páncélzattal, hogy kiszabadítja fogságából a Dardanellákat. Már most nézze mi van itt?

Weisz: Ez? Feketékavé.

Schwarz: Nem. Ez a Feketetenger. Itt jöttek elő az ellenséges monostorok és mozsár-naszádok, beásták magukat a lövészárkokba.

Weisz: Örök! Hisz a tengeren nincs lövészárk!

Schwarz: Persze, hogy nincs. Azért ástak maguknak, hogy legyen! Erre aztán kezdődött a zenebóna, vagyis a hullámok játéka, ahogy azt Fort Artur, a zsenális japán sorhajóhadnagy lefestette. A németek kezdtek lövöldözni a feketetengerészreket, mire a vesztés fél elküldte magát: Hadd el had! Erre az angol had elhadt. És erre azt a tengerémet (mutatja) innen idáig a németek körülblokkálták. Az meg volt bódítva.

Weisz: Hát mit csináltak vele? Vízilili-omokat ültettek bele?

Schwarz: A maga fejébe. Oda lerakták az aknákat, vagyis jött két tengeri ügyvéd bóna alatt az aknáskákkal és a meghódított, tengert ad akna tettek!

Weisz: Ad akta!

Weisz: Igen, a szárazföldön, de a tengeren ad akna. Erre aztán Göben, az ellentengernagy, vagyis a másik tengernek a nagy felállított ide egy kikötőt. Mondjuk, hogy itt folyik az északi tenger...

Weisz: Ne mondjuk, mert a tenger az nem folyik!

Schwarz: Nem? Hát talán az Erdős Kárpátok folyik? Vagy a Garaszkaner élet-biztosító hegylánc folyik?

Róth: A folyóvíz folyik.

Schwarz: Ugy? És a tenger az talán egy égitest?

Weisz: A tenger az áll!

Schwarz (dühösen): Hát akkor állva folyik, hogy süllyedne, maga hajószörnyeteg! Maga északi hosszúság!

Weisz: Maga déli szélesség!

Schwarz: Küss! Mert beleköpök magába egy torpedófinanszírozó! Hogy a hajófenék egyék meg magát. Szóval itt van a... már magam sem ismerem ki magamat ebben a pancsbán. Adjanak egy ceruzát. Nincs. Hát mit csináljak? Várjanak, majd így mutogatom. (Feláll és kézzel-lábbal magyaráz a földön) Itt van a Lamanca csatorna, itt van a fekete tenger (egyik kezével mutat) az ott a Filippi-szigetek és (másik kezével mutat) az ott a Hebridák, vagyis a zsidó szigetek.

Róth: Ne álljon rá, akkor nem látom.

Schwarz: De nekem elhiheti, hogy ott van, ha nem is látja. Na már most innen indultak ki a német hajók... adja ide a kezét, majd avval mutatom... innen... ja, de nem tudom vezetni (a nyelvvel mutatja az irányt, majd megfogja) innen jött és ti mull...

Weisz: No és hol van az angol flotta?

Schwarz: Az measse van innen!

Weisz: Mégis, hol van?

Schwarz: Az angol flotta? (Nézi, mivel mutassa meg, de keze, lába, nyelve mind le van már foglaltva, gondolkodik, azután köp egy hegycset.) Ott az angol flotta!

(Függöny.)

Egy elegáns

ebédlő butor eladó

Günabérger Jánosnéál Petőfi utca 24.

URANIA

ROZGONYIUTCA 4 szám

Szeptember hó 27. és 28-án
hétfőn és kedden kerül bemutatásra

A gigerli

rendkívül szellemes vigjáték 3 felv.

És még a remek kísérő
műsor.

Szerdán és csütörtökön: Szép
Kathlyn kalandjai V. rész.

LEGKÖZELEBB:
Szarvasbánya, Ripacsfalvi borbély.

Egy, esetleg két csinosan

butorozott szoba

konyhával november 1-re kiadó. Magyar-
utca 5. sz. özv. Samek Lajosnéál. 12814

Minden mennyiségű elsőrendű étkezési

burgonya

kapható:

RECHNITZER MÓR főszér és
csemegeüzletében Nagykanizsán. 12816

Mindennemű cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelszerelések, Gyulay-
táska, orvosi táskák, gamaschni, övzárj,

esőköpeny, hátzsák

:: a legjobb minőségben kapható ::

Miltényi Sándor és Fia

cipőáruházában, Főut., városi bérpalota.

Vízvezeték, lakatos és
kutfurási vállalatomat

kanizsai régi állandó
megrendelőim kíván-
ságára Nagykanizsán

megnyitottam,

mely célra a Rozgonyi-utca 9.
szám alatti Schavel féle műhelyt

:: :: kibéreltem. :: ::

Támaszkodva szakmám terén 24
éven keresztül szerzett bő
elméleti mint gyakorlati ta-
pasztalatokra, itt válasszom szakma-
má vidéken teljesített munkáimmal
szerzett ismeretekre, megrendelő-
imnek a legteljesebb garanciát
nyújthatom.

Vállalkozom szakmámra való legkér-
ülmenyesebb feladatok megoldására
és bármely nagyvonalú munkálatok
elkészítésére, megépítésére és meg-
felelő bérérendezés átadására.

Érdeklődőknek tizenöt éves elő-
kelő referenciák állanak rendelkezésükre.

Tisztelettel:

ERDELYI JENŐ

gépész és elektrotechnikus.

Olaj- és petroleum tartályokat

tölthető állapotban
azonnal vásárol

Elfer M. olajgyára
Wien I. Krugerstrasse 3.

Árverési hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy egy átvételben késedelmes vevő
költségére és veszélyére kb. 240 drb. 290–500 kg. súlyú üsző
és tinó a Nagykanizsa vasutállomás alatt elfekvő bérlegelőnkön

1913. szeptember 29-én délelőtt 10 órakor

nyilvános árverésen készpénzfizetés ellenében el fog adatni.

Földbérlo részvénytársaság Sárvár.



Fischel Fülöp Fia

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 3. sz.

Legnagyobb választéku papir és írószerraktár

**Mindenféle irodai felszere-
lés, iskolaszerek, sokszoro-
sító készülékek, írógépkel-
lékek, :: diszlevélpapírok,
üzleti könyvek, zsebköny-
vek, diszművek, imaköny-
vek, zeneművek stb., stb**

Könyvkereskedés

Nyomtatványraktár :: Könyvkötészet

Izléses kiállítású nyomtatványok és könyvek
legelőcsőbb árban gyorsan készülnek.

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálják minden adás-vételi
ügylet megkötésére.

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
Aki alkalmazottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki butorozott szobát keres, vagy butorozott
szobát akar bérbeadni,
Aki cselédet, szakácsnőt, házmestert keres,

az leghelyesebben cselekszik, ha
kis hirdetést közöltet a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szöig 1 korona.

Videkről a kis hirdetés postautalványon küldendőbe

Nagykanizsán a kis hirdetés a kiadóhivatalban, Sugár-ut 4. adandó fel.

— A kis hirdetések mindig előre fizetendők. —

Minden TELEFON 78. kereskedőnek ♦ érdeke, ♦

hogy üzleti nyomtatványai izléses
kiállításban, a modern tipográfiai
eszközök igénybevételével készül-
jenek, mert csak így lehetséges,
hogy a vásárló közönség figyelme
üzletére irányuljon. Ehhez pedig csak
az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA

≡ készítse el. ≡

Nyomdai iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül
berendezett nyomda, könyvkötészet,
vonalozó intézet és üzleti könyvgyár.

KÖZLEKEDÉSI ÉS KÖZVETLEN:

NAGYKANIZSA

BUDA-UT 4. SZÁM

PÖKKADÓHIVATAL:

Hírek, híradások, közértesítések, a közértesítések és a közértesítések, a közértesítések és a közértesítések.

„ZALA” Híradások és híradások, a közértesítések és a közértesítések, a közértesítések és a közértesítések.

TELEFON-SZÁMOK:

Híradások és híradások, a közértesítések és a közértesítések, a közértesítések és a közértesítések.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

Közlönyek és híradások

Közlönyek és híradások

Egy oldal	100
Híradások	100
Felírás	100
Egyes oldal	100

Közlönyek és híradások

Egy oldal	100
Híradások	100
Felírás	100
Egyes oldal	100

Egyes oldal és a híradások

Közlönyek és híradások, a közértesítések és a közértesítések, a közértesítések és a közértesítések.

Az utolsó erőfeszítés.

A francia harctérén majdnem fél-estendei tespedés után ismét megélenkült az események. Joffre, a francia hadsereg generalisszimusa megindította ősi offenzíváját, amelynek nyíltan bevallott célja az, hogy a német hadakat kiverje Franciaországból és a harctérét német földre tegye. Ezt azonban csak a francia nemzetnek mondják, amely már türelemvesztetten kezdte követelni, hogy vagy üzzék ki az ellenséget Franciaországból, vagy kössenek vele békét. Az új offenzívának igazi s általunk igen jól ismert célja kétféle ágazik. Részben az orosz hadsereg kétségbeesett helyzetén akar könnyíteni, úgy vélekedvén, hogy a német hadvezetőség a francia offenzíva következtében kénytelen lesz erőinek egy részét Oroszországból a francia harctérre telepíteni; részben a még semleges balkáni államokra, Romániára és Görögországra akar a mostani válságos órákban hatást gyakorolni. Az offenzíva bevezetése némi sikerrel járt a franciákra. De az Isten őrizzen még minket ilyen sikertől. A legvéresebb veszteségek árán tudott csak annyit elérni, hogy itt-ott a németek első lövészárkaiba juthatott. Még néhány ilyen diadal s a francia hadsereg színe-virága a tömegsirokba kerül. A franciák sikere különben a németek harctéri helyzetén semmit sem változtat. Az a két-három kilométer szélességű sáv, amely a franciák kezébe jutott, — elenyésző semmiséggé törpül a kilométerek ezrei mellett, amelyek Franciaország testéből német kézen vannak. Azonban még ennek a két kilométernyi szélességű sávnak a birtoklása sincs biztosítva, mert a német ellen-támadás azonnal megindult s a legbiztatóbb jelek közt halad előre. De ha nem vennék vissza, sőt ha még néhány sor lövészárkot sikerülne is a franciáknak elfoglalni, akkor is a legteljesebb nyugalommal nézhetünk a további operációk elé, mert a német hadsereg mögött a francia föld valósággal bevehetetlen várrá van átalakítva, amelyből egyes részeket el lehet ugyan foglalni, de az egésznél megostromlása maroknyívá zsugorodik a francia hadsereg. Biztosra vehetjük tehát, hogy Joffre generalisszimusa ez az offenzíva is csufos kudarcba fullad, hogy több offenzívára nem marad ideje. Ez az utolsó erőfeszítés, amelynek azonban annyi eredménye sem lesz, hogy az orosz sereg helyzetén könnyítsen, mert, amint látjuk, a német haderők tovább is rendületlenül verik az orosz, a balkáni államok pedig igen valószínűleg ki fogják várni, hogy micsoda eredménnyel fog járni Joffre utolsó erőfeszítése. Majd csak azután fognak dönteni a fölött, hogy szimpátiájukkal vagy fegyverükkel hova csatlakozzanak. A veszteshez semmi esetre.

Az orosz hadszíntér.

Berlin, szeptember 27. Hindenburg tábornagy hadserege: A rigai tengeröbölben német repülőek megtámadták orosz hadihajókat, köztük egy sorhajót. A sorhajón és egy torpedó-rombolón találatokat figyeltünk meg. Az orosz flotta északi irányban sietve eltávozott. Dünaburgtól délnyugatra fekvő arcvonalunkon tegnap az ellenségtől egy további állását ragadtunk el, — kilenc tisztet és több mint ezerháromszáz főnyi legénységet elfogtunk és két géppuskát zsákmányoltunk. Vilejától nyugatra folytatjuk támadásunkat. — Smongon városától délre erős ellenséges ellentámadásokat visszautasítottunk. — Krewó és Wischniew közt csapataink előrehaladtak. A jobbszárny és Lipót bajor herceg tábornagy hadserege a Njemen balpartját Schtseherstsig, továbbá a Serwetsch és a Scara balpartját megtisztítottuk az ellenségtől. Baranowicstól keletre az ellenség kisebb hídfőket még tart. A harc az egész arcvonalon folyamatosan van. Mackensen tábornagy hadserege: A helyzet nem változott. A legfőbb hadvezetőség.

Budapest, szept. 27. Mint Kelet-Galicában és az Ikva mentén, úgy most a volhiniai várterületen is megtört az orosz ellentámadás. Az ellenség tegnap kivonult Dubnótól északnyugatra és a Styr-szakaszon, Luck körül elfoglalt hadállásából és kelet felé vonul vissza. A Lucktól keletre levő hídfő újra birtokunkban van. Dubnótól délre levő harc-vonalunkon helyenkint tüzési harc és csatározás folyt Höfer, altábornagy.

Bulgária.

Szófia, szept. 28. A bolgár hadsereg mozgósítását teljesen befejezték. A városból elvonuló és Battenberg Sándor nevét viselő házieszredet a lakosság lelkes óvációjában részesítette.

London, szept. 28. A Ruter-ügynökség jelentése szerint Bulgária szeptember 26-án hivatalos formában biztosította az antant hatalmakat, hogy a mozgósítás nem szolgál agresszív célokat.

Luganó, szept. 28. Pétervári jelentések szerint pravoszláv körök erősen követelik, hogy Oroszország küldjön ultimátumot Bulgáriának.

Szófia, szept. 28. Take Janescu levelet intézett a bolgár kormányhoz és a bolgár pártok vezéreire, amelyben a balkáni szövetség megalakulását sürgeti. A levél teljesen hatástalan maradt.

A francia harctér

Meggyöngyült a francia offenzíva. — Eredményes ellentámadások. — Ujabb foglyokat ejtettünk.

Berlin, szept. 27. A nagy főhadiszállás jelenti: A tengerparton nyugalom van csak a távol fekvő hajók adtak le egyes hatástalan lövéseket. Middelkerke környékére. Ypern szakaszon az ellenség megismételte támadásait Lilletől délnyugatra a nagy ellenséges offenzívát ellentámadásokkal megállítottuk. Az ellenség heves, elszigetelt támadásai Loostól északra, valamint délre az angolok leg-súlyosabb veszteségei mellett összeomlottak. Sourhez környéken is, valamint Arrastól mindkét oldalra véresen visszavertünk minden támadást. — A foglyok száma 25 tisztre és 2600 főnyi legénységre, a zsákmányolt géppuskák száma pedig 11-re emelkedett. Rheims és az Argonneok között a franciák offenzívája egyáltalán nem haladt előre. Az ellenség összes támadásai, amelyek a Somme-pyssupperi országot, mentén, valamint Beau Sejour fm. Massigestől északra és Aisnetől keletre különösen hevesek voltak, az ellenség leg-súlyosabb veszteségei mellett megúsultak. — A foglyok száma itt több min. 40 tisztre és háromezereken csúsz főnyi legénységre emelkedett. Három ellenséges repülőgép, köztük egy francia nagy harci repülőgép tegnap az Yperntől északra folyt harcban Lilletől délnyugatra és a Champagneban, két másik ellenséges repülőgép pedig tüzési és puskaüzelésünk folytán Lilletől délnyugatra és a Champagneban zuhant le. Az ellenséges repülőgép Peronne városra bombákat dobta le. Itt két asszonyt és két gyermeket megöltek, tíz polgári sulyosn megsebesítettek.

Románia.

Bukarest, szeptember 28. Filipescu pártja kommunikát adott ki, amelyben a román hadsereg haladéktalan mozgósítását követelte.

Bukarest, szeptember 28. Az itteni szocialista klubban tegnap nagy gyűlés volt, amelyen határozati javaslatlalt mondták ki, hogy a munkások és polgárok tiltakoznak ama botrányos eljárás ellen, amelyet a háborús párt ügynökei viznek végbe a lakosság terrorizálására tiltakoztak a szerkesztőségek ellen intézett támadások ellen, amelyben az alkotmányosan biztosított sajtószabadság meg-bántását látják. Tekintettel továbbá a román hadsereg mozgósítására irányuló mozgalmra, az egybegyűlték elhatározták, hogy folytatni fogják a harcot az állandó, becsületes semlegességért.

Görögországban.

Athén, szept. 29. Gunarisz volt miniszterelnök a király óhajára Athénben marad, hogy részt vegyen a tanácskozásokon. Az angol-francia diplomaták azon fáradoznak, hogy Szalonikit hadseregük operációs bázisul megszerezhesék. Szaloniki kikötőjébe több francia és angol hajórakomány érkezett. Intézkedések történtek nagyobb antant-csapatoknak Szalonikiben való partraszállítására is. Venizelosz arra törekszik, hogy görög területen a francia és angol csapatok átvonulását megkönnyítse. A görög hadsereg mozgósítása tekintetében a király és Venizelosz teljesen egyetértenek. A görög kamarát szerdára fontos tanácskozásra hívták egybe. Görög katonai körökben úgy várják, hogy bolgár csapatok Nevrokop, Köprülü, és Kumilla irányában fognak partra szállni.

Bukarest, szeptember 28. A Stărea szerint Venizelosz és Pasics legközelebb találkozni fognak. Itteni diplomáciai körökben lehetetlennek tartják a szerb-bolgár háború elke-rülését.

Bukarest, szept. 28. Psychos bukaresti görög követ a bukaresti félhivatalos lapok munkatársai előtt kijelentette, hogy a görög mozgósításnak defenzív célja van csak.

A török harcok.

Konstantinápoly, szept. 27. Dar-danella-front. Anafora-szakaszában a jobbszárnyról kiküldött felderítő osztagaink 43 puskát és municiót zsákmányoltak. E hó 25-én tüzésünk Mestantepe körül bombázta az ellenség táborát, amelyekben súlyos kárt tett. Ari Burnu-szakaszában egy akna, melyet jobbszárnyunk előtt felrobbantottunk, elpusztított egy ellenséges ellenaknát. Balaszárnyon levő tüzésünk az ellenséges tüzéséget, amely a tüzelést viszonozta, elhallgattatta és három szállítóhajót, amely Ari-Burnu magasságában kirakásait kezdte meg, menekülésre kényszerített. Szedil-Bar-szakaszában az ellenség által e hó 24-én vetett bombáinak egyike sem esett lövészárkainkba, ellenben több bombánk az ellenséges lövészárkokban felrobbant.

AZ OLASZ HARCTÉR.

Budapest, szept. 27. A helyzet változatlan, az ellenség arra irányuló kísérletét, hogy Monte-Pianon levő hadállásunkat megközelítse, visszavertük. A doberdói fronton északi szélén bersaglierik támadása akadályainkon emiatt össze- HÖFER, altábornagy.

Az élelmiszer- árak és egyéb piaci történetek

Említettük már, hogy a városban nem lehet zsirt kapni, mert a hentesek keveselik a zsir kilójáért eddig megállapított öt koronát s annak fölemelését kérték a rendőrségtől. Krátky István főkapitány-helyettes azonban mindaddig nem is tárgyal ez ügyben, míg próbavágás útján ki nem tűnik, hogy indokolt-e a hentesek törekvése. A próbavágást csak néhány nap múlva tarthatják meg, amikor a sértések megérkeznek. Addig a hentesek öt koronáért kötelesek a zsirt mérni. Viszont ismételtan felhívjuk a rendőrség figyelmét arra körülményre, hogy míg hizott sertést állandóan a megszokott mennyiségben vágta a hentesek, — *zsir megsínce*. Nyilvánvaló tehát, hogy a zsirt szándékosan vonják el a forgalomtól, amit szintén meg kell akadályozni. Ismételtan csak a legnagyobb elismeréssel kell megemlékeznünk arról a dicséretes erélyről, amellyel Krátky István főkapitány-helyes a piaci mizériák megszüntetésén fáradozik. Örömmel konstatajuk, hogy rövid működése alatt is sokat javultak ezen a téren a viszonyok. A lelketlen üzleti spekuláció sok nehézséget támaszt ugyan a főkapitány-helyettes működése elé, de reméljük, hogy az ő erélyen minden önző szándék hajótörést szenved. Egyik dicséretes ténye a főkapitány-helyettesnek az is, hogy mielőtt a téli piaci árakat megállapítaná, — tizenegy más várostól kér adatokat a piaci árakról. Csakis így lehet megállapítani, hogy mennyiben jogosultak a termelők azon törekvései, amellyel minden téren csak a drágulást akarják fokozni. Így például legutóbb éppen a nagy tejtermelők jelentették be a rendőrségen azon szándékukat, hogy a tej árát 34 fillérre akarják fölemelni. Hogy milyen indok alapján, azt csak az Isten tudja. Hiszen a takarmányt az Ur isten az idén is annyiért adta nekik, mint más esztendőben. Igaz, hogy ők a takarmány árát is fölemelték, de ez nem indok a tej árának emelésére, mert hiszen a takarmányt a nagy termelőknek nem kell venniük. Az beterem saját maguknak. A főkapitány-helyettes a tej árát nem is engedi addig emelni, míg a megkérdezett tizenegy várostól meg nem tudja, hogy másutt mennyiért mérik a tejet. Ugyancsak a rendőrség dicsé-

tére kell megemléseznünk, hogy megtalálta annak a módját is, hogy miként kell az élelmiszer árak vidékreállítását megakadályozni. Szóval megnyugvással látjuk, hogy a rendőrség teljes bízalommal örködik a nagyközönség érdekei fölött.

Aki Budapestre utazik, nézze meg a Pasaréti Lövészparkot! Az ország egyetlen hadi látványossága!

HIREK A német hadikölcsön.

Híába, a harmadik német hadikölcsön eredménye fölött nem lehet egybamar napirendre térni. A számszerű végleges eredmény még ismeretlen, de annyit már tudunk a legteljesebb forrásból, a német pénzügyi államtitkár szájából, hogy az a tizenkét milliárd márkát meghaladta. Szóval a harmadik hadikölcsön sikere megközelíti a két első hadikölcsönt együttvéve, ami tizenegy milliárd márkát tett ki. — Olyan eredmény, mely alkalmas arra, hogy az érdeklődés mélységére szerint szeretlen öröme, vagy pedig mélységes megdöbbenése hangoljon. Az öröm nekünk jutott osztályrészül, akik odaadó fegyverbarátságban és elválaszthatatlan soraközösségben vagyunk Németországgal. Nem azért, mintha arra számítottuk, miként azt az ententében szövetséges hatalmak vallják és gyakorolják, hogy a szövetségesünk pénzé a mi pénzünk is. A mi szövetségünk az érzelme és az igaz ügy közösségére épült föl, menten minden spekulatív rugótól. De éppen ezért tisztultabb is az örömünk, ameddig látjuk, hogy a német nép áldozatkészsége, miként a háci közönségben és készségben, azon módon a háború gazdasági feltételeinek biztosításában is kilógóhatatlan s egyik meglepetés után a másikba sodorja az ámuló világot. A mélységes megdöbbenés pedig ellenkezőleg, az entente-é. Fentem hirdették, hogy katonai fölényünk ellenére is övék a végső győzelem, mert övék az utolsó ezüst golyó. És ímhol az a valóság, hogy amíg idáig a központi hatalmak minden terhet a rettenetes világháborúnak külön-külön maguk viselték, addig a négyes szövetség kezdettől fogva a semlegeseknél és Amerikában kinyerált katonai segítségért ép úgy, mint hadimunicidért. És mikor a világ bankjára, a világos Albiön odáig kénytelen átköszödni, hogy teljes felettelkellemmel Amerikában hárul maga és szövetségesei számára a kölcsönt, ugyanakkor Németország fizeskét milliárdnál többet is minden megérthetetlen nélkül ajánl fel igaz ügyének a védelmére. Mi a magunk részéről idáig még csak két hadikölcsönnek a teljesével járunk hozzá, hogy a négyes szövetségnek az utolsó ezüst golyóhoz fűződő végső és egyetlen reményét alaposan megtámasztjuk. De ennek a két hadikölcsönnek minden várakozást meghaladó eredményében benne foglaltatik egyttal annak is a garanciája, hogy gazdasági fejlettségünk arányában, ha majd újra elhangzik a hívó szó, a következő kölcsönrel nem maradunk akár az előző, akár Németország mostani fényes sikerének mögötte. Amint megannyi harci vonatunkon a német hősiességgel egyazon szívroponon magunkkal a mi katonai teljesítményünk, ép úgy a legnemesebb versenyt fogjuk kifejteni német szövetségeseinkkel a háború még szükséges pénzügyi feltételeinek biztosításában is. Rajunk, a mi áldozatkészségünkön nem fog múlni, hogy ellenségeink megdöbbenése mielőtt kinetebb, a mi jövőre való kilátásunk pedig minél megnyugtatóbbá vájék.

— Fűredi társulata Újvidéken. Újvidékről jelentik, hogy Fűredi társulata szept. 4-iktől nagy érdeklődés mellett játszik Újvidéken. Különösen nagy a sikere Peterdi Etelnek, a primadonnának és Csige Bókának. Az új tagok is beváltak. A társulatot október első napjaiban tér vissza Pécsre.

— A szanatórium-kórházban egy éve. A szanatórium-egyesület kórházának egy éve működéséről szóló kimutatás most készült el. Csak ebből látni, hogy egyes társadalmi szervek is mennyire kíváncsiak részükre a sebült és beteg katonák ápolás körül. A szanatórium kórház például villamos, tisztas, nagy-szerűen berendezett helyiségekben a háború elején tíz ágyat bocsátott a szenvedő katonák rendelkezésére, azonban a kitűnő bánásmód és odaadó ápolás miatt annyian kíváncsiak ide, hogy az ágyak számát 31-re kellett fölemelni. A szanatórium kórház minden várakozást fölmúló eredményelést elért. A Kővesdi Boér Gusztávné ügyvezető-elnököt s az alábbi főnököket nemesebbül költögetek illeti minden dicséret. Boér Gusztávné urasszony minden idejét a kórház vezetésének szenteli, amelynek ő a lelke. Nemcsak az adminisztráció munkáját végzi, hanem — mint ökleves önkéntes ápolónő — nemcsak odaadással vesz részt a sebek kötözésében és a betegnek, sebesültnek ápolásában is. Teljes egy éve végzi fáradságtalanul a nagy, nehéz, magasztos munkát, amelyért a jutalma eddig az ápolás alul ki-került katonák áradó köszönete, soha nem szűnő bája volt. Nagy dicsérattal kell föl-jegyeznünk dr. Szeghly Károly vezető főorvos nevét is, valamint a hölgyeket, akik megható igyekezettel, lankadatlan bízalommal látják el hosszú idő óta fölügyeleti tisztet és napon-kint fölhalálva unomával, borral, sörrel és cigarettával látják el a szanatórium-egyleti kórház ápolóit. Ezek a hölgyek a következők: Vidor Samuáné, Kővesdi Boér Gusztávné elnök; Grünhut Henrikné alelnök; Árvai Adolfiné, dr. Barcsky Viktoré, Blumenscheln Vilmosné, Csizsáky Antolné, Csizsády Vilma, Drevén Lajosné, Dobrá Richárdné, Epplinger Gyuláné, Fendler Hugóné, dr. Fischer Józsefné, Gési Viktoré, Gombos Imréné, Zala-béri Horváth Gizáné, Heitai Józsefné, Hegedűs Paloté, dr. Karitsbauer Lipótné, Lehr Oskarkáé, Lendvai Vilmosné, Miltényi Gyuláné, dr. Neumann Edéné, Neufeld Odóné, Ötvös Émilné, Pordus Antolné, Pallaskáry Péterné, Révész Lajosné, Riedl Jenőné, dr. Rotschild Jakabné, Rosenfeld Józsefné, Reichenfeld Edéné és Gyuláné, Remete Gizáné, Rapoch Gyuláné, csapó Sommer Ignácné, dr. Szabadi Lőrincné, Sirem Tivadarné, Szegő Gyuláné, dr. Tamás Jánosné, Tóth Istváné, Weiss Tivadarné, Zerkovitz Lajosné. A kimutatás szerint a szanatórium-kórházban 269 sebesült és beteg katonára nyert eddig ápolást. Ezek közül 248 részint mint gyógyult csapattestvéhez vonult be, részint mint javult más kórházba vagy fűrdőbe került. Halálos eset ez egy esztendő alatt nem fordult elő. És a nagyszerű eredmény nem kerülheti el az illetékes körök figyelmét.

— Drága sürözés. Ráki Antal nap-számos a vasárnap öröme arra besűrözött az egyik vendéglőben, hogy távozásakor azt sem tudta, hű-e, vagy leány. Hétfőn reggelre ő volt legjobban meglepődve, hogy nem a lakásán, hanem a Szarvas vendéglő udvarán virradt rá a nap. Még nagyobb volt a meglepetése, amikor azt tapasztalta, hogy az újján viselt aranygyűrű s a zsebében volt fekete börtörca, amelyet 67 korona tett súlyosabbá, — ellőst. Mikor kicsodálkozta magát, panaszával a rendőrségre ment. Pollermann János rendőrtisztviselő a nyomozást azonnal megindította, még pedig rögtön sikerrel. Az ellőst tárgyalta Csik György nevű kocsiálegényével találta meg, aki vasárnap este együtt mulatott Rákiával. A pénzből azonban már csak 48 korona 57 fillér volt a bugyellárisban. Csete azzal védekezett, hogy a holmikat nem jöpi, csak brizetbe vette, mert a részeg Ráki azokat elhajlalta. A rendőrség persze nem adott hitelt a vallomásának s letartóztatta.

— Hajómenetrend a Balatonon. Folyó évi október 1-iktől október 31-ig Balatonboglár—Révfülpö—Badacsony és vissza a következő hajómenetrend lesz: Balatonbogláról—Révfülpöre indul paponként délelőtt 11 óra 45 perckor és este 6 óra 55 perckor, Révfülpöre—Badacsonyra indul délelőtt 12 óra 30 perckor. Badacsonyból—Révfülpöre indul paponként délután 4 óra 25 perckor. Révfülpöre—Balatonboglárra indul délelőtt 10 ó. 35 perckor és délután 5 ó. 25 perckor.



— Utóállítás. A katonai ügyosztály figyelmelteti olvasóinkat az 1865—1872. valamint egyéb évfolyamukat, akik az eddigi szemléken fölhalálva ellenére elmaradtak, hogy az október 11-én és 12-én tartandó bemutató szemléen okvetlenül jelenjenek meg. Az utó-szemléről elmaradókat szigorú büntetéssel sújtják.

— Indián kegyetlenség. A Reuter-ügynökség jelenti: Santiagoból érkezett tévíst szerint jakui indiánok pénteken Torres mellett egy fehér utasokkal telt vonatot kiskiklítottak. Nyolcvan asszonyt és gyermeket megsebesítettek egy arénával telt teherkocsiba, a szénát fölgyújtották, azután a boldogtalankokra rácsúzták a vagon ajtaját. Valamennyien korommal égettek. Csak husz utasnak lehetett megmenekülni.

— Lövés az erdőben. Pöller István temesvári illetőségű tizenöt éves gyermeket tegnap állott fűdővel szállították be a nagykanizsai kórházba. Tekintettel a gyermek életveszélyes helyzetére, a gyermeket Sadghy vizsgálgatór azonnal kihallgatta. A gyermek elmondta, hogy Borbély József nevű ember lött rá akkor, amikor ő az apjának ebédet vitt. Borbély József mint vadász ismeretes a rendőrség előtt. Nem lehetetlen, hogy a golyó vad helyett érte a fiút, akinek állapota rendkívül súlyos. Borbélyt letartóztatták.

— Megszűnt vonatjárat. Tapolca—Budapest között 1111-es számú vonat, amely Tapolcáról reggel 9 óra 35 perckor indul és az 1112-es számú személyvonat, amely Tapolcára 4 óra 52 perckor érkezik, — további intézkedésig nem közlekedik.

— A sátoros ünnepek. Az izz. templomban a sátoros ünnepek utolsó napja alkalmából az istentiszteletek a következő sorrendben lesznek megtartva: f. hó 29-én szerdán reggel fél 7 órakor szachris és est követőleg muszáli ima; d. u. fél 6 órakor esti ima; 30-án, csütörtökre reggel 7 órakor szachris ima, fél 8 órakor első muszáli ima, a halottak lelki-űdvéért való imával (házkára) d. e. 10 órakor második muszáli ima, szintén a halottak lelki-űdvéért való imával, d. u. fél 4 órakor mincha ima, fél 6 órakor (Salmház Torá) esti ima; pénteken, október 1-én, reggel 7 órakor szachris ima, d. e. 10 órakor muszáli ima, d. u. fél 6 órakor esti ima. — A hitközségi előjáróság ezúton is figyelemelteti a t. templomlátogató közönséget, hogy a szokott templomi rend Színháztorakor is szigorúan betartandó. Mindenké belépti jegy nélkül is bemebebe ezuttal a templomba, azonban földszintre csak férfiak, a karzatokra pedig nők. Leánygyermek csak a karzatokon foglalhatnak helyet, flugyermekek földszinten. Hatéven aluli gyermekek azonban nem bocsátotnak be a templomba.

— Meggyilkolta az unokáját. A zalamegyei Gyulakesziben borzalmas gyilkosság történt. Korma Viktoré nevű jómódú 75 éves asszonyt 22 éves unokája, Horváth József agyonverte, majd, hogy a gyanút magáról elbáritsa, a holttestet a kúba dobta. A gyilkos unoka azzal védekezett, hogy az öregasszony folyton lödözte őt. A csendőrség Horváthot letartóztatta.

— A Mezőzár féle házban lévő művészi és látványos üzletben megérkeztek a legújabb órák és látványok, melyek legújanszóban árusítandók el. Széles Antal művészi és látványos üzlet, Kazinczy-utca 3. (Vasúti-utca.)



Pixavon hajápolás tudományos alapon

a leghelyesebb mód a fejbőr ápolására és a haj erősítésére.

Árs üvegeknél: 250 K. — Háaspokig elegendő

Eladó

egy batár és egy vázrafedélű igen

könnyű phaeton kocsi

Mindkét kocsi teljesen jó karban van. Megtekinthetők Dr. Viola Ignác körörvonalán Gelsen. 12688

Amerika.

Már jeleztettük, hogy Dumba washingtoni osztrák-magyar nagykövetet visszahívják. A nagykövet visszahívását az Unió kormányja jegyzékben kérte, mert Dumba — mint egy amerikai lap tudósítónál, Archibald Williamnál talált levélből kitudt — az amerikai gyárakban az ententeak municiót gyártó osztrák-magyar alattvalókat a municiógyártás késleltetésére igyekezett rábírn. Sokat foglalkoztak már ma-guk az Amerikában élő honfitársaikkal is; azaz a képtelen és megalázó helyzettel, hogy rab-szolgák módjára saját véreik és szövetségeseik ellen kell gyilkoló hadiszereket gyártani az Unió milliárdosainak és újabb milliokra éves trösztfejedelmek parancsára.

Nemrégiben idehaza felhívatalos színezű bécsi helyről a következő figyelmeztetést let-ték közzé:

— Megbízható hírek szerint semleges or-szágokban, különösen az Amerikai Egyesült Államokban Ausztria és Magyarország állam-polgárai, mint munkások, mérnökök stb. oly üzemekben működnek, amelyek ellenségeink részére hadiszereket gyártanak. Az ilyen kötele-ségükről megelégedett állampolgárok, akik ily módon az ellenség hadierőjét erősítik s a monarchia hadviselését megnehezítik, nemcsak súlyos erkölcsi kárást követnek el, hanem az osztrák katonai büntető törvénykönyv 327. szakasza, illetve a magyar katonai büntető törvénykönyv megfelelő szakasza értelme-ben az állam fegyveres ereje elleni büntetést követik el. Ezt a büntetést az említett büntető törvénykönyvek 10—20 év súlyos börtönnel, illetve kötel általi halállal büntetik. A büntetőjogi üldözést nem gátolja az, hogy a cselekményt külföldön követték el.

Kétségtelen tehát, hogy közel jövőben kell valaminek történni az entente-municiót készítő amerikai osztrák-magyar alattvalók ügyében. A megfélemlítésükét dolgozó emberek megfelelő elhelyezéséről ideiglenesen más üze-mekben kellene gondoskodni, vagy pedig családjuk kenyeréről a konzulatusok útján kellene gondoskodni.

Rendkívül érdekes és aktuális ilyen kör-ülmények között az az amerikai levél, amely az amerikai újságokról szármal be:

Amerika százszor több hadiszert gyárt a szövetségeseinek, mint amennyit ők ma-guk képesek előállítani s ma már mindenki tudja, hogy ha Amerika nem szállítana, úgy réges-régen vége volna a háborúnak. De Ame-rika is azt akarja, hogy Németország vesztessen, mert az amerikai gyárosok is engesztelhetetlen ellenségei a németeknek, mert a német gyá-ro-soknak nagy piactuk van itt és az amerikai gyáros károsítva látja magát azzal. De ami a legérdekesebb, hogy ezer száma panaszkodnak a gyárosok is, hogy nem képesek egyes dolgokat készíteni, ha Németországból nem kapnak egyes kellékeket, különösen festék, acél és gyógyáru, ami itt hiányzik már, de a német nem enged ki kizárólag ide sem, ami nagyon helyes is. Addig Németország nem enged ki semmit, amíg Anglia nem enged meg, hogy Németországnak is bevigyenek, de Anglia nem enged semmit sem, hogy Németor-szágra szállítsanak. Épp úgy van most, hogy az amerikai étkorrra termelői bájba vannak, hogy Németországból nem kaphatnak magot, mert Németország nem hajlandó másképp adni, ha 8 incen szinten nem kap árut cserébe, azt, ami neki kell. Irják is a lapok, hogy már leg-komolyabb protestálással voltak az elnöknel Angolország ellen, de az elnök és a milliomosok sem a néppel, sem a kisebb gyáro-sokkal nem törődnek, mert ők nagy angol pártiak, mert biztos, hogy ebből egyeseknek nagy a hasznuk.

Az amerikai német lapok nem kímélik bizony az elnököt magát sem, szembe mond-ják, hogy részrehajló, de még vastagabb szavakkal is illetik és nagyon sokan elítélik amerikaiak is az elnöknek politikáját. Most már nyíltan oda végzik, hogy titokban szövét-kezett Angolországgal, hogy Németországot és Ausztria-Magyarországot tönkre kell tenni és most már nem tud kitérni előle, mert Anglia kényszerül a szerződés betartására.

Itt borzasztóan gyártják még mindig a hadiszereket éjjel-nappal, Pittsburg környékén



A németek Varsó közelében egy erdei fát alakították át hirdetési oszloppá s ezen függesztik ki az összes legénységet és tiszteket érdeklő dolgokat.

csak kilenc millió munkás gyártja a hadi-szereket, hát még az országban a többi részén! Gondolhatni, hogy milyen mennyiség-ben készül itt a hadiszert, ha hetenként száz száz megy a hajó az ellenséges kikötőbe. Az orosz most 60 millió értékű robbanószeret rendel, postaport és más. Két százezerrel többet fizet, ha előbb szállítják a szerződött időnél. Borzasztó rakomány van egy ilyen municiót szállító hajón és az ilyen hajók száz száz hagyják el az amerikai kikötőket, a sok szén, élelmiszer és sok más egyébbel az angol, francia, orosz, olasz és más ellenséges országok részére.

Ami azt illeti, itt Amerikában is érez-hető a háború, mert itt is drágább sok min-denféle élelmiszer és sok ezer ember van munka nélkül, akit nem visz rá a leklameret, hogy gyilkoló szerzámot készítsen. De azért sok van, aki csinálja. Most a németek kissé visszahúzódtak, mert a német lapok köölték, hogy Németország rendeletet bocsátott ki, hogy mindazon németországi illetőségű, aki bármely államban, ha mindjárt itt Amerikában is, az ellenség részére hadiárut készít, vagy csak azon dolgozik, hazasárlónak nyilvánítja és ha bármikor Németország területére lép és kitudódik, vagyis bebizonyosodik, hogy bár-mely országban hadiszert gyártott, vagy azon dolgozott, hat évtől husz évig terjedő fegy-házzal büntetik. Tehát sokan, kik háboru után haza akarnak még menni, a munkát abba-hagyták.

Az amerikai levélre csak az a megjegyzésünk, hogy az Unió munició-szállítása sem használ az antantnak semmit. Hiszen Orosz-ország éppen a munició-hiány miatt szenvedett borzasztó vereséget, — a francia és angol peddig azzal indokolja eddigi fehetetlenségét, hogy Németországot a főfegyverkezés terén nem lehet túlszárnyalni. Nekünk van elég municiónk, az antant municiója pedig az amerikai szállítással se lesz sokasra elegendő. Azután meg az amerikai municiószállító hajók-ból bizony szép hányad jut a német buvár-hajók jóvoltából a — tenger fenekére is.

VENDEGLŐ BÉRBEADÁS.

A Somogy-szentmiklósi nagyvendéglő
1916. január hó 1-től
3 évre bérbeadatik.

oo Bővebb felvilágosítás nyerhető oo
Őz. BUZGÓ SANDORNÉ nál,
Somogy-szentmiklóson, a helyszínen.

Egy különbejáratu

utcai szoba

előszobával, esetleg konyhával azonnal kiadó. — Széchenyi tér 3. 12687

Megvételre kerestetik

egy rézagy és réz-éjjeliszekrény
Cím a kiadóhivatalban.

Házmester

gyermektelen család, lehetőleg kőműves állást nyerhet. Cím a kiadóhivatalban.

Mindenemő cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelzerések, Gyulay-táska, orvosi táskák, gamaschni, övsnij,

esőköpeny, hátzsák

: a legjobb minőségben kapható :

Miltényi Sándor és Fia
cipőáruházaiban, Főut, városi bérpalota.

Egy elegáns

ebédlő butor eladó

Günsberger Jánosnál Petőfi-utca 24.

URANIA

ROZGONYI-UTCA 4 szám

1915. évi szeptember hó 28-án
kedden kerül bemutatásra

A gigerli

rendkívül szellemes vigjáték 3 felv.

És még a remek kísérő műsor.

Szerdán és csütörtökön: **Szép Kathlyn kalandjai V. rész.**

LEGKÖZELEBB:
Szarvasbánya, Ripacsfalvi borbély.

Mindenkinek érdeke, hogy az őszi és téli szükségletét

Kisfaludi és Krausz

rőfös és divatáru üzletében az „Arany kakas”-hoz

NAGYKANIZSA, Erzsébet királyné-tér 21.

Moskowitz cipőüzlet mellett szerezz be, ahol

még olcsó ár mellett az alant

felsorolt cikkeket kaphatja.



Női és gyermek kabátok, kosztüm-kelmék, blouz, pon-gyola és alj kelmék, gyapju flanellok, pargetok, nagy és kis téli kendők, berliner kendők, selyem kendők, fejkendők, bársonyok, selymek, kreppdeschinek, ágy-neműekre kanavásznak, vásznak, schiffonok, damaskok, rumburger vásznak, asztalnemű, törülköző, zsebkendő.

Hadbavonulók részére trikóing, nadrág, lábszárvédő, szvetter, keztyű, harisnya, hósapka **árendmennyel.**

Kész fehérneműek nagyobb vásárlásnál eredeti gyári ár. Kész pongyolák, blouzok, aljak, gyermekruhák nagy választékban. — **Gyászruhák 24 óra alatt készülnek** saját műhelyünkben.

Az összes budapesti és wien napilapokra

továbbá hetilap- és képes folyóiratokra

előfizetéseket közvetít és hirdetéseket felvesz a

„ZALA”

kiadóhivatala Nagykanizsán, a lapokon feltüntetett előfizetési és hirdetési árakon — akár postán küldve, akár házhoz hordva — minden postadíj, vagy egyéb költség nélkül.

Videkről előfizetési és hirdetési díjak postaköltség nélkül, a „Zala” befizetés alapján (száma 35293) továbbíthatók.



Szabadalmazott és törvényesen védett

**VETŐMAG-
csávázószer**

„Antispore-Vita”

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispore-Vita” az összes vetőmagoké, de első sorban az üszög által huzánkban állandóan fenyegetett búzának csávázására a legmegfelelőbb, és így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen. Kilója 1 K. 40 fill.

Részletes leírattal és használati utasítással szolgálunk a vevőreklámunk.

Schwarz és Tauber nagykereskedők
Nagykanizsán

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálják minden adás-vételi

ügylet megkötésére.

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
Aki alkalmazottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki butorozott szobát keres, vagy butorozott szobát akar bérbeadni,
Aki cselédet, szakácsnőt, házmestert keres,

az leghelyesebben cselekszik, ha kis hirdetést közöltet a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szóig 1 korona.

Videkről a kis hirdetés postautalványon küldendőbe

Nagykanizsán a kis hirdetés a kiadóhivatalban. Sugár-ut 4. andó fel.

— A kis hirdetések mindig előre fizetendők. —



Fischel Fülöp Fia

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 3. sz.

Legnagyobb választéku
papír és írószerraktár

Mindenféle irodai felszerelés, iskolaszerek, sokszorosító készülékek, írógépek, :: diszlevelopapírok, üzleti könyvek, zsebkönyvek, diszművek, imakönyvek, zeneművek stb., stb

Könyvkereskedés

Nyomtatványraktár :: Könyvkötészet

Ízléses kiállítású nyomtatványok és könyvek
— legelőcsőbb árban gyorsan készülnek. —

Minden TELEFON 78.
kereskedőnek
♦ érdeke, ♦

hogy üzleti nyomtatványai ízléses kiállításban, a modern tipográfiai eszközök igénybevételével készüljenek, mert csak így lehetséges, hogy a vásárló közönség figyelmébe az üzletére irányuljon. Ehhez pedig csak az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA = készítsd el. =

Nyomdai iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül berendezett nyomda, könyvkötészet, vonalozó intézet és üzleti könyvtár.

[illegible]

AZ OLASZ HARGTÉR.

Bulgária békés szándékai.

uj nagy feltérképe vázlatára hívva
léczekkel ellátva 22.— Kőre, Kaphatá:
Fischel Fülöp Pia könyvkereskedésben
Nagykanizsán.

London mulat.

A szomorú és csüggedt Franciaország riportot írat egyik kiküldött újságírójával Londonról, aki a kényes, csúszós, de vidám angol fővárost a Figaro egyik új számában így jellemzi:

London, szept.

London megdöbbentő.

Az óriási város eddig sohasem ismert ilyen fénylő, forgó emberáradatot, mint amely most végighullámszikerein. Aki évtizedek óta nem látta a várost, annak úgy rémlik, hogy az emlékeztetőben őrzött kép csak sápadt, elmosódott kihalott fotográfia és most mozgólépcsőre élénkséget frissít fel az évezredek korejét. A járművek áradata, a tömeg áradása először még élénkebb. És aztán London elvesztette a hivatalosan odarendelt és flegratikus ember ábrázolását. Pusztán a kocsi, a taxik őrték meg könyörtelen fegyelmüket, megállnak, újra indulnak és mennek a tömeggel együtt, azaz a pontossággal, azaz az egyenes és hallgatag jóakarattal, amely az idegent mindig csodálathoz ejti. De hallatlan dolog, a járdán lökdösődnek, futva szaladnak az emberek, lármásan beszélnek és nevetnek az utcán! Azt lehetne mondani, hogy valami különös, váratlan, majdnem „megdöbbentő” izgalom korbácsolja a londoni milliókat.

Az üzletekben, a nyilvános árusító helyeken, a színházak környékén — azt lehetne mondani — este a közönség kevésbé udvarias, kissé szilajabb, mint a háború előtt. Minthogy katonai operációk itt nincsenek, talán a Zeppelinek hirtettként elött bizonyos idegenséget? Nem tudom, de ez a csoda sohasem történt meg, csak ma. Páris, klasszikus, arányos rendezettségében uralkodik önmagán, feltétlenül, mióta elűntek ugrándozó, ijesztő autóbussok, hasonlíthatatlan, új báját nyerte. De London egy öszevissza, tolongásához hasonlít. Lehet, hogy mindennek pusztán abban van a magyarázata, hogy a két szövetséges főváros közt nagyon nagy az ellentét és a londoni élet 1914. augusztus 5. óta alig változott. Semmi se megdöbbentőbb, mint a két város képműve gyors összehasonlítása, mindjárt a megérkezés után. Reggel elhagyjuk Páris, amely most kissé alélt, összesen szép és édes, elhagyjuk a csöndes Páris, a szenderegőt, a magába süllyedt, azt a Páris, amelyet előbb el kell hagynunk, hogy érezzük a lékét.

A győzelem után öszerezőtt benünket, átmentünk az ellenőrzés hosszú és unalmas formáira, amelyeket még idegesítőbbé tesz az a személyiség, aki különben sem alkalmas ilyen díszkrét rendőri tiszt gyakorlására, hiszen ez megismerődik indulásánál és érkezésénél egyformán; és a vasúton, hajón, a rajparton való tényleg órai várakozás után, a taxi letelepítésénél egy élénk kiválgatott fogadó virágos halljában, ahol többféle „gentleman” támad ránk, udvarias gesztussal. Látni nincs idő, hallani sem hall az összesítő, csak azt veszed észre, hogy a díszlet teljesen megváltozott; alig érte a rohamtájkát az új, krodassal eleven és hirtelen kép, mikor a felvonó már vízszintes.

De újra lejösz. Egy óriási üvegajtót át belépsz egy terembe, amely ennek a híres fogadónak legnagyobb terme, ennek a fogadónak, amelynek többézer szobája különben is el van foglalva. És a csillárok, az ezüstök lámpáiban a szepőtelen víznak hűvös tündöklésében ötven díszkrét maitra d'hotel tolong a sok-sok kis asztalkánál, amelyeket teljesen elegáns vendégek kerestek.

Sohal egy folt sincs. Mindenütt estélyi ruhák, hallatlan gazdagság, nyakláncok, drágakövek, kőcsagtokok, minden, amit a fényezés kincs, drágát, szepőt, finom bárányok, csodacipők, raffinált frizurák, tündöklő diadémok, és mindig ugyanaz a muzika, amely sít és szorongat, erőszakkal és kacérán, ez a elgönyy, amelyet mi már nem ismerünk és a csöngő dob, amely kistá a zenét, tam-tam...

Vajon valami kivételes ünnep van, valami háborús jótekyony ünnep? A begedűt rácsodálhatok egy tízóstep-re és lenn az asztalok és a magas márványoszlopok mögött a kibetett lakoráció mélyén hullámszó tettel párok hajlongnak, forognak, ruháznak... Több



Német telefonosztag a francia harctéren.

nap óta eltűnt látományok, amelyekről ma csak egy nemzetközi szerződés holmi fogalmát! — Így megy ez minden este, — mondja a barátom, aki fogdott és most kalauzol. És az az ötórás teákon kérdődik és tart... mindig.

Természetesen meg vagyok zavarva, és, aki a nyugodt, polgári, díszkrét szeretetre-méltó Párisból jövök, amely csendes redőnyét már este leengedi, a szűri és sokszor mélabus Párisból. Hogyne lennék megdöbbentve, megütöztetve egy pillanatra.

Hogy megértsem ezt teljesen, meg kell rámoznom magam, le kell vedlenem a régi bőröm, le kell mennem a pompás galériába, amely az étterem felé vezet. Akkor pedig csak szemügyre kell vennem egy fiatalembert, aki teljesen korrekt toalettben sétál, hogy megértsem ezt a képet, hogy tartózkodni tudjunk egy nagyban is széles itélettel. Mert ez az elegáns klubban, ez a jól fészült, kissé gögös tekintetű fiatalembert a terembe megy, ahol csak néznek, ahol gondatlanul táncolnak, de a bal lába valami fehérebe van bebugyolálva és a manó, amelyekkel bírog, arról tanuskodik, hogy a harctérről jön...

... Ez a ragyogó kép a vérző, a szenvedő szegény Franciaország vádirata a mulató, táncoló, hűltlen Anglia ellen.

Jó karban lévő 6 darab 75 75 25 32 29 és 29 hektolitres

használt hordó
mely kérdnek is alkalmas

jutányo árban eladó. — Bővebb felvilágosítással szolgál

Bettlheim és Guth cég.

ALKALMI VÉTEL
ELADÓ

egy rövid női perzsakabát.
Bővebbet Klein női kalapüzletében
12689

Eladó
egy batár és egy vászonfedél igen
könnyű phaeton kocsi
Mindkét kocsi teljesen jó karban van. Megtekinthetők Dr. Viola Ignác körorvosnál Gelsen. 12688

URANIA margókép
palota
ROZGONYI-UTCA 4 szám

1915. szeptember hó 29 és 30-án
szerdán és csütörtökön kerül színre

A szép Kathlyn kalandjai

regényes dráma V. sorozat 4 felv.

És még a remek kísérő
műsor.

Pénteken kerül bemutatásra:
Fehér fátol, fekete fátol
dráma három felvonásban.

ELŐKÉSZÜLETBEN:
A Szarvasbunda, A Ripacsfalvi borbély

Megvételre kerestetik

egy rézagy és réz-éjlesztékény
Cím a kiadóhivatalban.

Csak nagyban

a legolcsóbb árak mellett árusítok
fésűket, kefeárukat
és toilettcikkeket.

MAXIMILIAN ALTMANN
Wien VIII. Lerchenfeldstrasse 66.

Mindennemű cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelszerelések, Gyulay-táska, orvosi táskák, gamaschni, övszj,

esőköpeny, hátzsák

a legjobb minőségben kapható:

Miltényi Sándor és Fia
cipőáruházban, Főut. város bérpalota.

Barta és Fürst

elsőrangú női-divatáruház

Nagykanizsa, Főut.

az Első Magyar Birt. Társ. palota.

Telefon 323  Telefon 323

Női- és leányka kabátok,

Szőrmegarnitúrák

Bluzok és pongyolák

Ruhakelmék

Bársonyok, flanellek

Pargetok, Selymek

Vásznak és Siffonok

 Elvállalunk ruhák elkészítését.

Gyászruhákat azonnal.

 Vidékre mintákat küldünk.

 Legolcsóbb bevásárlási forrás!

VENDÉGLŐ BÉRBEADÁS.

A Somogy-szentmiklósi nagyvendéglő

1916. január hó 1-től

3 évre bérbeadatik.

oo Bővebb felvilágosítás nyerhető oo

Özv. BUZGÓ SANDORÉ-nál,
Somogy-szentmiklóson, a helyszínen

 **Krapinai**
fényszén

legelőrendű, magas kalóriás
fekete, házitüzelesi, ipari és
cséplési célokra kitűnően alkalmas,
poros szénét pótló mérsékelt
fuvardíjtelek mellett, **jutányosan**
beszerzhető, de **csakis egész**
waggonrakományok hozatalánál közvetlenül
a horvátországi **krapinai fényszénbányától** szállítva, és pedig
kocskák, közep, durvadara és
finomdara osztályozásban. Továbbá
igen jó minőségű szintén magas
kalóriás ugyancsak fenti célokra alkalmas
BARNASZÉN a **Ladanje**
dőljei bányától (Horvátországban) a
Stejer határon, **Friedau** vasútállomás
mellett), szintén mérsékelt fuvardíjak,
és csakis egész waggonoknál,
közvetlen a bányából szállítva, és pedig
nagydarabos és rostált akna-szén. Részletes ajánlatokkal szolgálunk

WEISS TESTVÉREK

Nagykanizsa

a krapinai fényszénbánya és a
Ladanje dőljei szénbánya s. i.
vezérközpontjából.



Stabadalmazott és törvényesen védett

VETŐMAG- csávázószer

„Antispora-Vita”

Hazai és külföldi szakértőkintézetek megállapították, hogy az „Antispora-Vita” az összes vetőmagteret, de első sorban az úspórg által hazánkban állandóan fenyegetett búzáknak csávázására a legmegfelelőbb, és így a mezőgazdaságnak nélkülözhetetlen. Kilója 1 K 40 fill.

Részletes leírástól és használati utasítástól szolgálnak a vezérleírások

Schwarz és Tauber nagykereskedők
Nagykanizsán

Vízvezeték, lakatos és kútfurási vállalatomat

kanizsai régi állandó
megrendelőim kíván-
ságára Nagykanizsán

megnyitottam,

mely czékra a Rozgonyi-utca 9.
szám alatti Schavel féle műhelyt
kibéreltem.

Tízéves szakmai tevé-
nyem kezdetétől kezdve
mindenféle vízvezeték-
műveletre, kútfurásra,
szennyvízelvezetésre,
szennyvíz- és csatorna-
műveletekre, valamint
szennyvíz- és csatorna-
műveletekre, valamint
szennyvíz- és csatorna-
műveletekre, valamint

Vállalkozom szennyvíz-
vezeték- és csatorna-
műveletekre, valamint
szennyvíz- és csatorna-
műveletekre, valamint
szennyvíz- és csatorna-
műveletekre, valamint

Érdelődőknek tizenöt éves elő-
kelő referenciák általán rend-
kezőikre.

Tisztelettel:

ERDELYI JENŐ

gépész és electrotechnikus

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálják minden adás-vételi
ügylet megkötésére.

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
Aki alkalmazottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki butorozott szobát keres, vagy butorozott
szobát akar bérbeadni,
Aki családét, szakácsnőt, házmestert keres,

az leghelyesebben cselekszik, ha
kis hirdetést közöltet a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szög 1 korona.

Videkról a kis hirdetés postautalványon küldendőbe

Nagykanizsán a kis hirdetés a kiadóhivatalban, Sugár-ut 4. adandó fel.

— A kis hirdetések mindig előre fizetendők. —



Fischel Fülöp Fia

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 3. sz.

Legnagyobb választéku papir és írószerraktár

Mindenféle irodai felsze-
rés, iskolaszerek, sokszo-
sító készülékek, írógépkel-
lékek, :: diszlevélpapírok,
üzleti könyvek, zsebköny-
vek, diszművek, imaköny-
vek, zeneművek stb., stb

Könyvkereskedés

Nyomtatványraktár :: Könyvkötészet

Iszées kiállítású nyomtatványok és könyvek
— legolcsóbb árban gyorsan készülnék. —

Minden kereskedőnek érdeke,

hogy üzleti nyomtatványai izléses
kiállításban, a modern tipográfiai
eszközök igénybevételével készül-
jenek, mert csak így lehetséges,
hogy a vásárló közönség figyelme
üzletére irányuljon. Ehhez pedig csak
az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA

≡ készítse el. ≡

Nyomdai iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül
berendezett nyomda, könyvkötészet,
vonalozó intézet és üzleti köhgyvár.

Hyundai: 00 00 00 00 00 00 000

POLITIKAI NAPI LAP

© 2000 Blackwell Publishers Ltd.

Budapest, szept. 30. A Budapesti Tudósító jelenti: A harmadik hadikölcsön aláírása október közepén fog megkezdődni. Hatszázalékos jövedék kerül kibocsátásra ugyanolyan feltételekkel, mint az előbbieké voltak.

A legnagyobb jövedelmű nagykanizsai polgárok.

Tudvalevő, hogy hadiadót rónak ki Magyarországon mindazokra, akiknek az évi jövedelme a 20.000 koronát meghaladja. Nagykanizsán a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság szerint kilencvenhatan vannak olyanok, akik jövedelmükkel fogva hadiadót fizethetnek. A pénzügyigazgatási javaslat szerint a múlt évben Gelsei Guttmann Aladár bárónak volt a legmagasabb jövedelme: 947.814 korona, több mint millió korona. A pénzügyigazgatóság a sorsjegyszeresítést is megakadályozta. Így került a nagykanizsai krónások névsorába Schosberger Margit kisasszony, aki tavaly az osztálysorsjatekon negyvenézer koronát nyert. Természetesen a hadiadóra javasoltak közül többen vannak olyanok, akik vitatják, mintha jövedelmük elérné a pénzügyigazgatóság által megállapított összeget. Ezek ügyüket az adófelülvizsgáló bizottság elé viszik. A legnagyobb jövedelmű kanizsai polgárok névsora az évi jövedelem összegének fölmutatásával a következők:

Dr. Szekeres József	25819 kor.
Szawéber József	28028 "
Bogenrieder József	76206 "
Lackebacher Ádám	28605 "
Forbáth Arthur	23885 "
Dr. Kreisler József	30811 "
Neu Lajos	31710 "
Klein Ignác	21470 "
Sommer Ignác	38587 "
Rapoch Gyula	21441 "
Ledovszky Ernő	34810 "
Bettelheim Rezső	30404 "
Guth Arnold	28434 "
Lichtstein Albert	20160 "
Labor Löwy Arnold	21971 "
Weisz Jakab	21916 "
Kéry Jenő	35254 "
Dlosik József	41365 "
Epplinger Gyula	29879 "
Grünhut Heinrich	36522 "
Grünhut Alfréd	38102 "
Dr. Löke Emil	24873 "
Reichenfeld Gyula	29940 "
Pollák József	22312 "
Somogyi Zsigmond	20166 "
Fischer Ármán	23511 "
Weissfeld Mór	23511 "
Dr. Hajdu Gyula	20831 "
Miltényi Sándor	20789 "
Dr. Récz Kálmán	21180 "
Blau Lajos	34670 "
Guttmann László báró	544777 "
Guttmann Ödön	457846 "
Guttmann Vilmos	462749 "
Guttmann Aladár báró	947814 "
Guttmann Arthur	62235 "
Ármuth Náthán	23743 "
Feldmann József	21893 "
Ujvári Elek Ernő	81412 "
Ujvári Elek Géza	95637 "
Kardos és Steiner	21594 "
Heltai József	55965 "
Rudnay Jenő	20428 "
Özv. Rosenfeld Adalárd	21271 "
Rosenfeld József	30012 "
Kiss Ádám	22366 "
Weiser József	24223 "
Kösz József	21761 "
Dr. Szilágyi Károly	25723 "
Özv. Weiss József	20800 "
Frank Vilmos	20500 "
Pintér János	47639 "
Dombi György	21650 "
Schwarz Oszkár	63639 "
Schwarz Ötő	20460 "
Özv. Schwarz Samu	20460 "
Dr. Goda Lipót	23489 "
Dr. Szabó Zsigmond	21714 "
Dr. Rótschld Samu	31250 "
Özv. Vida Lajos	22387 "
Reichenfeld Győző	28258 "
Schlesinger Mór	21886 "
Zerkowits Lajos	123709 "
Riedl Jenő	57000 "
Strém Ottó	28636 "
Strém Tivadar	25987 "
Strém Vilmos	34076 "

Schwarz Géza	26573 kor.
Sartory Oszkár	23436 "
Präger Ferenc	43617 "
Wellach Mór	89417 "
Rótschld Samu	20760 "
Schosberger Margit	40000 "
Reich Samu	29138 "
Dukasz Dávid	31946 "
Récei Samu	25861 "
Klein Vilmos	20215 "
Stern Sándor	63157 "
Weiss Bódog	30475 "
Weiss Tivadar	40000 "
Aczél Pál	21120 "
Löwenfeld Joachim	26754 "
Dr. Schwarz Adalárd	27164 "
Dr. Rótschld Jakab	20656 "
Toch Miksa	20486 "
Freder Adolf	42450 "
Dr. Fabian Zsigmond	23491 "
Deusch Ede	27940 "
Deusch Herman	21010 "
Dr. Pálai Viktor	30550 "
Dr. Benicz Ferenc	26675 "
Pongor Henrik	28000 "
Frank Jenő	50506 "
Singer József	28497 "
Struks Zsigmond	21140 "
Bettelheim Aladár	37508 "
Bettelheim Győző	43964 "

A nagykanizsai adókat október 9-10-én október 23-ig fogja tárgyalni a zalaegerszegi adófelülvizsgáló bizottság.

HIREK

Koch ezredes Nagykanizsa közönségéhez.

Koch Antal ezredes, a jelenleg Pilsenben állomásozó nagykanizsai 48. gyalogezred kiváló parancsnoka a következő lelkes hangú levelet intézte Dobrovics Milán v. orsz. képviselőhöz, a nagykanizsai jöléti ügyek intézőjéhez:

Nagyságos Uram!

Öcsém és apostoli királyi felségének 85. születés napja alkalmából a cs. és kir. 48. gyalogezred tisztikara a Pilsenben állomásozó pótzászlóval egy „rokkant alap” létesített, s e célra a rendelkezésre álló alapokból 2000 koronát adományozott. A rokkant alap az ezred tulajdona és célja a hadjárat alkalmával teljesen kimerül és munkaképtelenné vált oly az ezred köteleihez tartozó legénységi állomány egyének megélesztése, kik egyébként rokkant ellátásban nem részesülnek. A segélyezést az alap kimutatásból a közigazgatási hatóságok meghatalmazásával a rokkant alap tisztai választmánya eszközölte.

Midőn tisztikarom lentűt alapítását Nagyságod becses tudomására hozom, tisztelttel megkérem Nagyságodat, méltóztassék a város áldozatkész közönségét felkérni, hogy szerény alapítványunkat bármilyen adománnyal gyarapítani szíveskedjenek, hisz a vármegye vítez fiairól van szó, kik ezredünk kötelékében váltak a becsület mezején rokkantakká. Az esetleg befolyó adományokat kérem a cs. és kir. 48. gyalogezred pótzászlójának parancsnokához Pilsenbe küldeni. Fogadjon Nagyságod kiváló tisztelettel nyílvánlást.

Pilsen, 1915. szeptember 1.

Koch Antal a. k.

A kiváló, nemes gondolkodású ezredes lelkesedéstől izzó leveléhez szükségtelen bármint is hozzáfűznünk. Ennek a városnak áldozatkész, hazafias közönsége tudni fogja, mivel tartozik a haza védelmében megrokkant fiainak. A nemeslelkű adományokat Dobrovics Milán v. orsz. képviselőhöz kell juttatni. A nemesszívű adakozók névsorát a Zala hírlapjain is megőriztük.

— **Küldetés a halál után.** Néhány napja közzétett azt a szomorú hírt, hogy Guttmann Géza báró tartalékos hadnagy, Guttmann László báró zalabéri nagybirtokos fia, a legutóbbi harcokban hősi halált halt. A hivatalos lap szerdai számában olvassuk, hogy őfelsége az elhunyt bárót az ellenértéggel szemben tanúsított vítez magatartásának elismerésül a hadiértményes katonai érdemkeresztet tűntette ki. A legutóbbi hadur magas kitüntetését most már csak a gyászbaborult szülőknél adhatják át, akiknek fájdalomra bizonyára enyhítő lelt az urakodó elismerése.

— **Új segédtafelügyelő Zalában.** A közoktatásiügyi miniszter dr. Pálai Sándor k. segédtafelügyelőt Veszprémmegyéből a zalamegyei tanfelügyelőhöz helyezte át.

— **Signum Laudis.** Őfelsége János Károly 48. gyalogezredbeli zászadoszt az elismeréssel szemben tanúsított kitűnő szolgálatait legfelsőbb dícséret elismerésében részesítette.

— **Az anyakönyvi hivatal vezetése.** Iházi Horváth István elhu ytával megüresedett az anyakönyvvezető helyettesi állás. Az anyakönyvi hivatal vezetését egyelőre Csányi János tanácsos vette át. A polgármester sőtörő följelentésében kéri a helyi bizottságot, hogy Iházi Horváth örökét szonnal töltsék be.

— **Iházi Horváth anyakönyvvezető temetése.** Iházi Horváth István anyakönyvvezető-helyettesét ma délután 3 órákor helyezik örök nyugalomra a városi kőtemetőben. A temetés szertartás a Magyar-utca 55-ik sz. gyászházban fog lezárni. A város kőszorút helyet hirtelen elhunyt tisztviselőjének ravatalára. A haláleset alkalmából a Városházára a Polgári Egyetem és a Kaszinóra kitűntek a gyászlobogók.

— **Nagykanizsa a kárpáti falvakért.** Szerdán este dr. Sabján Gyula polgármester előklételével értekezlet volt a városban, amelyen elhatározták, hogy Nagykanizsa város szintén részt vesz abban a gyönyörű akcióban, amely az oroszok által földült kárpáti falvak érdekében országsszerte megindult. A város polgársága ugyan a vármegye által kiírt 1 százalékos pótdó viselésével már hozzájárul a lerombolt falvak felépítésével, — de azért mindenki érezte, hogy Nagykanizsának ennél többet kell tennie. A tegnapi értekezlet, miután a segítő „százszáz bizottság” megállapította s annak elnöke dr. Sabján Gyula polgármestert. jegyzője é pedig Dobrovics Milán v. orsz. képviselőt megválasztotta, fölklérte a várost tanácsot, hogy szintén vegyen részt a nemes akcióban. A tanács indítványozni fogja a város környelének, hogy a város 3000 koronájával kezdje meg a gyűjtést; továbbá állít az összes nagykanizsai bankokhoz és nagyobb vállalatokhoz, hogy szintén járuljanak hozzá adományokkal a gyűjtés sikeréhez. A polgármester pedig a százszáz bizottság nevében plakátokat és a hírlapok útján hívja fel a város lelkes, hazafias közönségét az adakozásra. Kétség se fér hozzá, hogy Nagykanizsa akciója a legzsebb sikerrel fog zárulni.

— **A Nagykanizsai Takarékpénztár részvénytársaságánál** jegyzett 6%-os szabad és zárt, valamint 5 és fél %, os hadikölcsön végleges kötvényei megérkeztek. A kötvények a kiadott pénztári elismervények ellenében a pénztári órák alatt mai napról kezdve átvehetők.

— **Meleg ruhát a katonáknak.** Az országos hadsegélyező bizottság ismét megkerdi az akciót a katonáknak meleg ruhával való ellátására s remélhető, hogy nem csökken az az áldozatkésztség, amely a múlt évben az egész országban imponáló mértékben nyilvánult meg. Legszükségesebb ruhafélék: a gyapjufonalból készített sál, amely 250 centiméter hosszú, 25 centiméter széles, a fül és a nyak betakarására, sőt az élelemig 30 centiméter hosszú, oldalnyílással a hüvelykujj szimára és kötött térdvédő, a melynek hossza 45 centiméter. A hadsegélyező bizottság a gyapjufonal kiállítását tízenöt koronáért, gyári árban hozza forgalomba.

— **Az orosz harctár legértékesebb új térkép.** első kiadásban is megjelent és ára K 1.20. Kapható Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésben Nagykanizsán.

— **A fehérvári asszonyok Nagybánjának.** Szerdán délután Fehérvári János rendőrtisztviselő fölküldetésére jött rá. Egyet sorozat fehérvári asszony jött Nagykanizsára dírekt érte, hogy itt a szék, hájat és szalonit öltözteték. Ezekből a portékákból Nagykanizsa sincs most sok s a benteseek ezzel utalták el a közhírséget, hogy se szék, se háj sincs. Annál fölküldetés, hogy a fehérvári asszonyok mégis tudtak székkel illetve szalonit való hájat és szalonit szalonit s a ritka székével éppen utban voltak a vasút felé, mikor Fehérvári rendőrtisztviselő fölküldetés a nagy terheket cipelő sok idegen asszony. Megvizsgálta a kosarakat s mindeneknél tekintélyes mennyiségű székkel találta. Az asszonyok megneveztek a bentest is, aki eddig a nagykanizsai közönség zsebéből élt s most mégis idegenbe adja el a portékáját. A rendőrség a fehérvári asszonyoktól a széküket elköszötte s a megállapított áron a kanizsai közönség rendelkezésére bocsátotta, a bentest pedig, aki jól tudta, hogy idegenbe megy a portékája, — szigorúan figyelemreztette tettének következményeire.

— **Szücsök figyelmébe.** A m. kir. honvéd kőszorú ruhát parancsnoksága két-százszáz darab báránybőr mellényt kíván beszerezni és részmenyiségekre szóló ajánlatokat is elfogad. Érdeklődők a soproni kereskedelem és iparkamaránál kaphatnak részletes följelentést.

— **Bornylivántartási könyvek,** hivatalos előírás szerint kaphatók Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében Nagykanizsán.

— **Felemelték a cigaretta-dohány árát.** A kincstár új árjegyzéket bocsátott ki a forgalomban lévő dohányfajtákra nézve, amely október elsőjén kezdve jelentékenyen felemeli a dohányárakat. Az általános forgalomban lévő dohányfajták új ára: — 25 grammos csomagokban — a réplekkel szemben ezek lesznek:

Finom török dohány	60 f. helyett 90 f.
Hercegovina „	44 „ „ 60 „
Középt. török „	32 „ „ 40 „
Dráma „	24 „ „ 30 „
Legi magyar cigaretta „	16 „ „ 22 „
Cigarillos szivarka darabonként	5 „ „ 10 „

A különlegességi dohányfajtáknál a drágulás mindenütt 60 - 70 százalék.

A kormány azal indokolja meg az ár-emelést, hogy ügynökök tömegesen vásárolták össze a szivarka-dohányt, abból cigarettákat töltöttek s azokat nagy arányokban hozták forgalomba a kávéházakban, hivatalokban stb., megkárosítva ezzel a trafikcigaretta forgalmát. A dohány megdrágítása lehetetlenné fogja tenni a cigaretta ügynökök üzletét.

— **Lakkbronx mindenféle tárgyakbronxozására** 1 doboz ára 80 fillér. Fischel Fülöp Fia könyv- és papírkereskedésében kapható.

A Melzer féle házban lévő műorás és látszerész üzletben megérkeztek a legújabb órák és látszerek, melyek legújabb nyomonban árusítandók el, *Szűcs Antal* műorás és látszerésznél, Kazinczy-utca 3. (Vasuti-utca.)

Odol

féméből készült csinos tábori dobozban

A táborból érkező isméteit, osztónzé sekre szeretetadományként leendő szék-küldésre 1/2 üveg Odol csinos féméből készült táboridobozban szállítunk mint tábori levelet teljesen készen csomagolva (porto 20 fillér) Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában, illatszertüzletben az eredeti áron 1 K. 20 fillérért).

A féméből készült tábori doboz a háború tartama alatt díjmentesen szállítjuk. Könyvkiadóhatalmát minál a 1/2 üvegét vállaltottuk a cég.

Ha öröme van, vagy az Isten segédelmét várja, ne feledkezzen meg a vak katonákról.



Zalamegyei hadifoglyok névjegyzéke.

A Przemysl városban orosz hadifogságba jutottak folytatásos névjegyzéke néhány hete érkezett meg Oroszországból a hadügyminisztériumhoz, amely azt kinyomatta és tegnap a sajjakonzissal népfelkeltőzés parancsnokságának is megküldte. 3304 nevet foglal magában ez a jegyzék, amelynek még folytatása lesz. Éppen ezért ne aggódalmakodjanak azok, akik hozzátartozóikat ezúttal sem találják a felsoroltak közt. A legközelebbi jegyzék is hamarosan rendelkezésünkre fog állni. A hadügyminisztérium a jegyzék kibocsátásával kapcsolatban kijelenti, hogy sem a foglyok, sem a helységek nevéért nem áll jót a szokat úgy költi, amint az orosz jegyzékben vannak feltüntetve. Ezekben pedig a nevek, különösen a helységek névénél régebben ol vannak törzsi. A legfőbbre rá se lehet ismerni, pedig biztos, hogy Zalamegyében vannak. Az alábbi kimutatás szerint Przemysl városban a következő zalamegyei katonák fogságba:

Bogenrieder Ottó hadnagy, Császár Zsigmond Győrfy (?), Domonkos János Nagymihály (?), Gaszto Vital Dráva (?), Hecs vagy Geos Berzica Falu (?), Gercsen Velde (társ Vende) ? Zolca, Grekete (biztosan Fekete) István Zalacsány, Gwizd Anton Kamicszi (?), Kovács Márton Zalamegye, Mátysi János Tórány (?), Matis Tamás Oszoly (?), Nallics Mátysi Zany (?), Petrovsky Andrej, Ruzelo Fed (?), Schiposz (Sipos) István, Sönycs Lukács Perlati (valószínűleg Perlok), Sotavnik Antal, Tobrilák István Kistopán, Tompos Vince Gömörü (?), Uzser György Nagymihály (?), Varga Árpád tüzér, Varga letenyei teletkönyvesztő fia, Walosin Pavlo Rodemica (?), Zajler Mózes Rucsacs (talán Rigyác?), Hóbor István Magyarzserdahely. Parvát (Horvát) Pántya.

Érdekese, hogy eddig sem Zsán Gyula orsz. képviselő, sem Paul Vilmos mérnök neve nem jelent meg a przemysli vezetéshez listában. Az alább következő 20-ik hónapigvalog ezredbeli és talányom részben zalamegyei illetőségű katonák részint a Kárpátokban, részint a galicai harcokban estek az oroszok fogságába. Róluk is az orosz Vöröskereszt-Egyesület küldött értesítést. Bizonyosan több lesz már közöttük, akiket el is száltak. Itt a nevek és a helységek már helyesek, mert a népfelkeltő járásparancsnokság kijavította őket. Pedig ez nem lehetett könnyű dolog, mert az oroszok a *Fatér* nevet *Vater*-nek, a *Szöke* nevet *Sujka*-nak írták. A névsor a következő:

Ivánka István Szilgiget, Bohár Zsigmond Udvarnok, dr. Palotay Dénes Keszthely, Vadász Ernő Kanizsa, Marton Lajos hadnagy Keszthely, Plichta Viktor Perlat, Mezga Béla Damása, Nagy Sándor Bécs (letenyei járás), Gerencsér Antal Bezeréd, Nádasdi János Mihályháza, Barasasits Boglár Muracsány, Hajdu István Homokkőmárok, Sort vagy Hort Sándor Zalanémetfalu, Fatér Károly Nyírád, Herman János Alsópuzsita (perlati járás), Dávid Lajos Kissigyet (Nove), Pus Károly Balatonmagyaród, Szöke László Letenye, Mojsér Boldizsár Karmacs, Mátysi István Petesháza, Tóth István Lovászpatara (Sümeg), Szalai Ferenc Nemesszalók, Pap György Komáromváros, Premusz István Bocskaihegy, Petkovics János Marasiklós, Novák Márton Tótszerdahely, Kass Károly Muravid, Kiss Ádám Zaladarnok, Horváth Miklós Deszériak, Csák Lajos Csopak, Gál József Pölöskefő, Horváth Ferenc Páka, Zadravecz Mihály Rigyác. A magyarországi és az orosz vöröskereszt-közt jövődében a foglyokról szóló tudósítás kicseréltése gyorsabb és sürűbb lesz a Zala mindannyiszor károsul is fogja a névsornak Zalamegyét érdeklő részét.

Mindenkinek érdeke, hogy az őszi és téli szükségletét

Kisfaludi és Krausz

rőfős és divatáru üzletében az „Arany kakas”-hoz
NAGYKANIZSA, Erzsébet királyné-tér 21.

Moskowitz cipőüzlet mellett szerezz be, ahol

még olcsó ár mellett az alatt

felsorolt cikkeket kaphatja.



Női- és gyermekkabátok

nagy választékban, kosztüm-kelmék, blouz, pongyola és alj kelmék, gyapju flanellok, pargetok, nagy és kis téli kendők, berliner kendők, selyem kendők, fejkendők, bársonyok, selymek, kreppdeschinek, ágyneműekre kanavásznak, vásznak, schiffonok, damaskok, rumburger vásznak, asztalnemű, törülköző, zsebkendő.

Hadbavonulók részére trikóing, nadrág, lábszárvédő, szvetter, keztyű, harisnya, hósapka árendeménnyel.

Kész fehérneműek nagyobb vásárlásnál eredeti gyári ár. Kész pongyolák, blouzok, aljak, gyermekruhák nagy választékban. — Gyászruhák 24 óra alatt készülnek saját műhelyünkben.

Magyar csárda az Isonzó mentén.

Ex is a háború furcsa eltolódási közl való: tipikusan magyar csárda fellegnek között; az égbenyűl sziklára aggatva egy darabka Magyarország. Körös-körül hóborította hegyek, ragyogó aszplény a júliusi tél alkonyatában és valamely odébb, néhány lépésnyire csupán, vad csobogása tisztán hallatszik a kékeszöld Isonzónak, amint értelmetlen szletséggel igyekszik mind távolabba a forrásától. Valami lórtóztos háttárság van e sebes-ségen; szabaddulni mindattól, ahová tartozik, elhagyni a forrást, amelyből fakadt, elhagyni az ormótlon hegyeket, melyek a szines vízbe vetett árnyékukkal csobogás meredek utána.

És valami látni érzés e bűtenséggel szemben a távoli rónát várásolni ide, egy darab hazai földet a hegyek köré, egy csárdát a Tisza mellől, magyar tisztekkel, magyar katonákkal, dokumentálni a magyar hozzátartozást szívesen mérföldre otthozól, megszálltatni a magyar dalt egy síró rivó heggedü elnyűtt burján.

A Gombkötő-csárda, — miért éppen hogy így hívják? — nem is úgy készült; magától adódott. Parányi kiság az Alpesekben, ahol a katona megállapodik, mialatt utját a hegyecsúcsokra folytatná, és rövid pihenő, ha végre sebével a maga lábán vészorog vissza, vagy úgy hozták társai ponyvában. Picinyke rés, ami végtelen enyhülést ad lőő csaták után, új életet abolyt, mely majdnem elveszett. Mint hajdan minden ut Rómába, a csatátérre ez is úgy vezet, néhány talpalattnyi föld mind-össze és mégis az egész országot adja. Valami rendkívüli kitátás: érezni még egyszer a hazát, amikor a magyar katona idegen földön tűzbe megy és érezni újra, érezni szénszótosan, amikor égő sebével oda visszatér. A Gombkötő-csárdában már nem ég, nem tűzél többé, itt megszünik fájdalom, szenvedés, az Alpesek-ből a magyar egyszerűen hont földre lép.

Egy nagyváradi lábrnagy a mestere a Gombkötő-csárdának, — az egész jókora lugas feyőkéből. Egyetlen gyaluátlán asztal van benne, akkora mint egy koporsó, de frissen vágott fenyődeszkából készült és hófehér, erdő-szaga, még majdnem illatos. Igazában csak

időtő-állomásnak volt szánva, de magyar tiszték, magyar orvosok csárdává bővítették. Nemcsak teával, tejjel, savanyúvízzel szolgál-nak itt azoknak, akik jönnek, vagy akiket hoz-nak felülől, hanem hont ételekkel látják el azokat, akik lefelé mennek. A magyar gyomor pörköltől is Mekkája ez, ahová még háboru nél-től is érdemes volna xarándokolni. Amit a nagyváradi posta Liebesgabéban illerál, annak itt van a gyűjtőhelye és abból egyszer életben jötteknek minden tisztet, katonát, akinek útja errefele vezet.

És hogy a káprázat teljes legyen, a Gombkötő-csárdában állandóan magyar cigány muzsikál. A legjobbak egyike, kiket az öreg Rácz valaha produkált, a nagyváradi Rácz Imre. Persze ő egymaga, a primás, — a ban-dája ki tudja merre jár. Ő is úgy került ide a tűzvonalból súlyos beteg, a tüdője, mely a kávéház fojtott füstjéhez szokott, nem bírta az alpesi tiszta levegőt. Gülüciában és a Kárpátokban, ott még ment valahogy, de az Alpe-sekben a tüdője kisértet fűtyölt a játéka-hoz. Hát ledirigálták a Gombkötő-csárdához s most itt muzsikál. Éjjel nappal járhadatlanul huzza, és megható néző, mint vetik fel fejüket a su-lyos sebesültek is mesteri játékára. Már jobban is érzik magukat a magyar dal halatára, mely itt ez idegen tájon lényegesen másként ár, kesereg. A magyar tehetség szembeszökken van benn ebben az egyetlen cigányban, a ma-gyar jólelkűség, könyvelmő magyar oriság. Óraszám is huzza a sebesülteknek és sorba, rendelkezés mindenik nőját.

— Hát azt tudod? — ez az örök kér-dés, amit hogy a választ is az:
— Hát hogyne tudám!
Pedig még nem is tudja, de elfűtyölteti.

Nagy választék

női és gyermek felöltők, kosztüm, ruha, és Blous kelmékben, vászon árúban és szünyegekben.

Olcsón beszerezhetők.

EISINGER divatruházában, Nagykanizsa, Deák-tér.

Ugyanott egy tanuló felvétetik.

elődölattja magának egyszer és már ideig tudja kibánni.

Minden pesti, váradí tisztet, kadtót sár-leg ismer.

— Emlekezni, nagyságos ur, egyszer

Váradon . . . ?

— Emlekezem:

— A Hungáriában az a szép lakota

lány . . . ?

— Férjben ment.

— Emlekezni . . . ?

Óraszám rágódna régi emlékekben.

— Bolond vagy, Imre, — korbója va-laki — vagy még tán el is lágyulni! Most

van Pest ide, Várad is, meg egyse olyan az,

mint volt a mi időnkben, régen. Játmai an,

okosabb . . .

Rácz Imrenek megtelt a szeme könnyel

erre a beszédre, pedig a legszebb nőját

játszta.

— Egy cigány, aki ár! — kiáltják több-

felől és mindnyájan kocintnak, isznak, nevetnek.

A muzsikaszó hallatára a sebesült kato-nák csodában kőzednek a lugas felé. Aztán

ledűnek; körülük szűles körben, hármas, né-gyess sorokban. A tiszték, lováról lezállított

buzsár valamennyi, algonoldkodva merednek

maguk elé, aztán le se veszik több tekintetű-

ket az egyre tájadalmasabban szóló heggedről,

ugy énekelnek. A közeli ágyuszó elhallgatott,

igyalmas csend a tiszták éjben, melyet a toll

hold szűrtre mázolt. A távolban libegő arany

foltocskák a sűrű feyők között: szentjános

bogarak, amint meredni epedésükben hirtelen

kigyultak. Már nemcsak a tiszték énekelnek, a

felvonuló katonaság is, mely tájzakra a Gomb-

kötőnél megpihen és a sebesültek, akik a lu-

gas köré sereglettek és négy kopott buron

által a szívüket küldik oda vissza, ahonnan

elkerültek.

Szomoró Emil.

URANIA mozgóképek palota

ROZSGONYI-UTCA 4 szám

1915. szeptember hó 29 és 30-án szerdán és csütörtökön kerül színre

A szép Kathlyn kalandjai

regényes dráma V. sorozat 4 felv.

És még a remek kisérő műsor.

Pénteken kerül bemutatásra:

Fehér fátyni, fekete fátyni

dráma három felvonásban.

ELŐKÉSZÜLETBEN:

A Szurvasbunda, A Ripacsfalvi Borbély

Eladó

egy batár és egy vászonfedelű igen

könnyű phaeton kocsi

Mindkét kocsi teljesen jó karban van. Megtekinthetők Dr. Viola Ignác körorvosnál Gelseh. 12688

Hirdetmény.

A nagykanizsai közkórház igazgatósága 1916. évre szükséges szódavíz, bolticikk, szappan, mosószóda, kötszerek, cognac, pokróc, éjjeliszekrények, irodaszerek és nyomtatványok szállítására pályázatot hirdet.

Felhívtnak a helybeli vállalkozók, hogy lepecsételt zárt ajánlataikat a közkórház igazgatóságánál 1915. év október hó 15-re adják be.

Nagykanizsa, 1915. szeptember 29.

Dr. Szekeres József
igazgató-főnök.

Zalavármegye

uj nagy falterképe vászonra huzva
lécekkel elatva 22. — Korona, Kapható;
Fischel Fülöp Fia könyvkereskedésében
Nagykanizsán.

Megvételre kerestetik

egy rézágy és réz-éjjeliszekrény
Cim a kiadóhivatalban

Az összes budapesti és wieni napilapokra

továbbá hetilap- és
képes folyóiratokra

előfizetéseket közvetít
és hirdetéseket felvesz a

„ZALA”

kiadóhivatala Nagykanizsán,
a lapokon feltüntetett előfize-
tési és hirdetési árakon — akár
postán küldve, akár házhoz hordva —
minden postadíj. vagy egyéb
költség nélkül.

Videkről előfizetési és hirdetési díjak
pósta költség nélkül, a „Zala” befizetés
lapjain (száma 12122) továbbíthatók.

Steckenpferd

liliumtejszappan.

Bergmann & Co, Tet chen a E. gyárából

elérhetetlen hatáson szappán előállítására és nökö-
löhetetlen szor arc és bőrápolásra, mit számtalan
elismertével bizonyított. Gyógyírakban, Or-
gyógyírakban, szappán, és leírás: Budapestben 1 kor-
t kapható. Szűzany pártalan hatáson női készí-
tására a Bergmann „Manera” liliumtejszappán, mely tí-
busokban 80 fillért mindenütt kapható.

ALKALMI VÉTEL

ELADÓ

egy rövid női perzsakabát

Bővebbet Klein női kalapüzletében
12689

Mű és látszerészeti üzlet

Keszthelyen, bevonulás miatt átadó
bővebb felvilágosítást ad STRASSER
MARTON látszerész Nagykanizsán.

VENDÉGLŐ BÉRBEADÁS.

A Somogyiszentmiklósi nagyvendéglő
1916. január hó 1-től

3 évre bérbeadatik.

go Bővebb felvilágosítás nyerhető go
őzv. BUZGÓ SANDORNÉ nál,
Somogyiszentmiklóson, a helyszínen



Szabadalmazott és törvényesen védett

VETŐMAG- csávázószer

„Antispora-Vita”

Hazai és külföldi szaktekintélyek meg-
állapították, hogy az „Antispora-
Vita” az összes vetőmagfélék, de
első sorban az ország által hazánkban
állandóan fenyegetett búzának csává-
zására a legmegfelelőbb, és így
a mezőgazdaságban nélkülözhe-
tetlen. Kilója 1 K 40 fill.

Részletes leírással és használati
utasítással szolgálnak a vezérleírások

Schwarz és Tauber nagykereskedők

Nagykanizsán

Mindenemű cipők

urak, hölgyek és gyermekek részére

hadicipők

és katonai bőrfelszerelések, Gyulay
táska, orvosi táskák, gamaschni, övszj,

esőköpeny, hátzsák

a legjobb minőségben kapható

Miltényi Sándor és Fia

cipőruházásban, Főu/, városi bérpalota.

A ZALA kishirdetése

a legjobb alkalmat kínálják minden adás-vételi
üzlet megkötésére.

Aki valamit eladni, vagy venni akar,
Aki lakást keres, vagy kiadó lakása van,
Aki élelmiszert akar venni, vagy eladni,
Aki alkalmazottat keres,
Aki állást keres,
Aki gazdasági eszközt akar venni, vagy eladni,
Aki butorozott szobát keres, vagy butorozott
szobát akar bérbeadni,
Aki cselédet, szakácsnőt, házmestert keres,
az leghelyesebben cselekszik, ha
kis hirdetést közöltet a Zalában.

Egy hirdetés ára 20 szöig 1 korona.

Videkről a kis hirdetés postautalványon küldendő be

Nagykanizsán a kis hirdetés a kiadóhivatalban, Sugár-ut 4. adandó fel.

— A kis hirdetések mindig előre fizetendők. —

Minden TELEFON 78. kereskedőnek érdeke,

hogy üzleti nyomtatványai izléses
kiállításban, a modern tipográfiai
eszközök igénybevételével készül-
jenek, mert csak így lehetséges,
hogy a vásárló közönség figyelme
üzletére irányuljon. Ehhez pedig csak
az kell, hogy nyomtatványait a

ZALA NYOMDA

≡ készítse el. ≡

Nyomdai iroda: Nagykanizsa, Sugár-ut 4.

A Zala-nyomda a legmodernebbül
berendezett nyomda, könyvkötészet,
vonalozó intézet és üzleti könyvgyár.